Cópiese la portada

M. S. 4.º perg.º con 118 hojas foliadas solo hasta la 39. bien tratado, completo.

R = Ignatio de Vargas de Sacramento Eucharistico

Ejus Tractatus

Selectas disp.es Morales et Scholasticas

de SS.mo Eucharistiae Sacram.to

In 3. p. D. Thomae Aquinat. a q. 73 ad 82

Opus

B. Mariae semper Virgini sacrum

Authore

R. P. Ignatio de Vargas

Allocutio et operis partitio.

Iucundissimam nec minus gravem, ac difficilem de Euchar.a rem exponendam aggredimur, quam temerario, ac inutili ausu conaremur, nisi humiliter invocato D.ni Christi Numine in Euchar.a delitescentis, qui de sapientiae suae thesauris nostrae mentis aciem corroboret, ac ad tanti mysterij abditissima penetralia lucis suae fulgoribus collustret: hoc apprime probabimus aptissimis magni Dionisij verbis qui lib. de Eccl. hierarch. cap. 3. tractans de venerabili hoc sacram.to exorditur: o divinissimum genitum sanctum [illegible] tibi dignanter opperimenta signorum dignanter aperiens nobis plane atque aperte lucesce, nostrosque spirituales oculos singulari, ac aperto tuae lucis fulgore imple.

Tanti autem digni ac excellentis sacramenti vacaneum erit vobis commendare, quam maiestatis Christi D.ni in hoc sacram.to extitisse miraculorum a Christo factorum maximum Eucharistiam ab Angelico D.re praecept.

appellari ni ignorari. quo tandem mirabiles fructus et
celestis huius divini utilitas ni rarò experti est. Magnus
hoc Sacram.^dum^ ore Ser. aloquund, ora Lidia testantur, universi
PP. efferunt, ovis DD. Cathol. exponunt. Addes ut tractao
hic ex de difficilis Scriptorum mult. reddatur difficilior. Schol.
de hoc agunt cum Mag. in 4. d. 8 cum D. Thom. 3 p.
q. 73. Est ã Euchar. ni solum inter ceteros Sacram. sum
sed etiam unicum novae legis sacrificium, nos de hoc mysterio
Sacram.^de^ ni sacrificij ã laboris sumus. Cum enim plurima
phira que ad Theol. aliqui hereticis velad sacras litteras exponi-
tores pertinent, que ora nos vel omnino pertermittemus vel
leviter attingemus. Totus pretenti anni labor erit differ.
ad libri Moralis et Schol. pertinentes circa Euchar. Sacram.
exponere. Has differ. sex dirimemus. 1. de Essen. de Necess. Euchar. 2. de Materia ex remota
et proxi. 3. de forma huius Sacram. 4. de Veri Eucha-
ristia. 5. de Effectis. 6. tandem de Subiecto recipiente Euchar.

Corduba Anno Dni 1674. Mense Septembris die 26
secundo cursus liberi mei anno.

Disp. 1.

De Ess.a et Necess. Euchar.

1 Euchar.a sicut et alia Sacram.ta apostis quod- dgē q mā, essā, fine, ut definitr in Concil. Florentin. in Decr. Eugenij et ita suppo ex tt. de Sacram. in genere, quaestr. pim. examinandum nobis ē, que sint causae Euchar. continentes tā ex parte mā, se hentes, q̄ ex parte fr. Deinde unitas aut pluralitas hu- ius Sacram.ti deducemq; et tandē q. de Euchar. necess.e disputabimus

Quaestio 1.

Quenam sint constitutiva Sacram. Euchar.

Sect. 1.

Premittitur, Euchar. ēe Sacram. novae legis, ab aliis distinctum

2 Constans apud Catholicos doctrina ē Euchar. ēe Sacram. novae legis. Ita definit in Concilio Florent.e in Decreto de unit.e Armenorum, et iterum in Trid. s. 13 et supra in Concilio Nicaen. 1. lib. 3. et in Cartagin. 3. cap. 29. et adeo certum ē, ut nullus contra an- aliquem exstiterit hereticus q Euchar. sacram.tum specialiter negaverit; quamvis et mi, et post saeculi heretici varie de Euchar. erraverint, quorum errores, data occas.e per totum annum indicabimus, nullus tamen ad hanc ausus ē negare Sacram. Euchar., ut latius probat Valde; ... (?) 16 cap. 1.

3 Ratio v.o hui doctrinae sbr. q Sacram. novae legis est signum sensibile gratiae q significat et confert. Sed Euchar. est signum sensibile, vel species panis et vini consecratae, conferens et significans gra- ut ex dicend. constabit: ergo Euchar. Sacram. novae legis. Fuit a institutum hoc sacram. a Christo Dno q circa novae legis sacram.ta de- instituit ut docetur in Ma de Sacram. in genere. Et hoc institutio facta fuit in nocte ultimae cenae, ut referunt Evang.; cuius rei congruentias ratios affert D. Thom. in hac q. 33 a. 5. Circa v.o hoc institutio facta fuerit post cenam legalem vel usualem, an initio cenae usualis, vel in exitu

14[-]an præsens velatrensi. Iudi, aliaq similia non vacat disputare, neq nri omnineris ē, de his zfule Suarez hic S. 41 et Vessarius S. 2.

4 Ad minus certu est, Euchar. ē esse Sacram. diversu ab aliis, quia oia Scilia loquuntur de Euchar.a ut de Sacram. ā ceteris distincto et Trid. expresse definit ss. 7. Canon. 1. Sacram. ēē 7, nec plura, nec pauciora inter quæ enumerat Euchar. Rō ē aperta quia Euchar.a het mã. pxã et remotã, fõ ctiā dis[tinctã] ab aliarũ Sacram.rũ quia mã remota Euchar. ē panis et Vinũ, pxã v.o seu Constitiva Euchar. sunt spes panis et vini, fõ a sunt verba 2secrat.is quæ oia ā suemiunt reliquis Sacram.is ut pz inspicienti 2currenti contrahit: ergo Euchar.a Sacram. ā ceteris distinctum Ex diversit. e ctiā effectũ colligi distincto sacram.rũ quã fine effectus Euchar. S. 5. dicemus

5 Multis vocabulis venerale hoc Sacram. appellari solet: de Corũ nominẽ explicat videre poteris apud Granad. tr. 1. S. 1. et passim apud alios Scriptores. Notiss.o vocabulo appellatur Euchar.a i.e. bona gra seu grãrũ actio quod declarat S. Ireneus lib. 4. advers. hæreses Cap. 34. in grã actiõ 1.o perachyt[?] et mo peragitur hoc Sacram. Chus certe bona grã. ut aliis placet, quia est semen gloriæ aut quia in se Chrm̃ fontem Omnis oiũ grãrũ fontem

Sect. 2.

Utrum spes sacram.les et corpus et sanguis Chri constituant Sacram. Euchar.?

6 Multa sunt, de quibus dubitari pot, an constituant Sacram. Euch. vel spes sive accia panis et vini, corpus et sanguis chri

Christi verba protulerat, et actio transsubstantiva seu conversiva panis, et vini in substantiam corporis et sanguinis Christi Domini et tandem usus, seu sumptio Eucharistiae, de quibus omnibus singillatim dicemus. Supponimus autem id, quod de fide est, ut in hoc venerabili Sacramento dari species seu accidentia panis, et vini, sub quibus latere et inesse corpus Christi. Est itaque difficultas in hac sectione decidenda an illae hic panis constituant Eucharistiam.

Et quidem certius videatur non solas species sed etiam Christum Dominum pertinere ad essentiam huius Sacramenti. Adhuc id videtur negare Marsilius in 4. q. 6. a. 2. asserens, corpus Christi non esse Sacramentum, sed quid annexum Sacramento Eucharistiae, in quam doctrinam inclinat Sotus in 4. d. 8. q. 1. a. 1. Asserimus hic 1a. sententia Christum Dominum non esse constitutivum aut solum aut totum, neque, aut denotatum Sacramenti Eucharistiae. 2a. sententia huic extreme opposita docet species Sacramentales non constituere Eucharistiam, sed solum esse aut totum, neque, aut denotatum illius; hanc tenet Thomas Waldensis tom. 2. de Sacram. cap. 21. ut testatur [illegible] tom. 4. d. 4. q. 1. p. 3. et [illegible] 3. p. q. 16. [illegible] Waldensis non dissentire cum [illegible]. 3a. et receptior sententia defendit species Sacramentales et etiam Christum constituere Eucharistiam, quae [illegible] ut censetur dupli rel. probandis [illegible].

8 Dico 1o. species Sacramentales seu accidentia panis et vini constituunt Eucharistiae Sacramentum. Probatur 1o. ex Trid. s. 13. cap. 3. asserente, Christum Dominum in [illegible] in hoc Sacramento, quae [illegible] non contraria est [illegible]. [illegible] [illegible] non [illegible] in se ipso; quod [illegible] debet [illegible] esse [illegible] hoc Sacramentum aliquid addere [illegible] Christum, ut species, in quibus [illegible], aut saltem in [illegible] ex speciebus et Christo Domino. Probatur 2o. ex Innocentio 3. capite cum Marthae de Celebratione Missarum ubi docet species panis et vini

esse sacram. tm; hoc est, esse in Euchar. id quod signat et non signatur: quod id quod in genere sacram.e est sacram. tm, constituit tale sacram., ut in Baptismo ablutio, et sic de alijs: quod spes panis et vini constituunt sacram. Euchar.

9 Pr. 2. ablatis quod pe ablatis spebus sacramentalibus, et cetera oia maneant, non manet Euchar. sacram. quod spes sacrales constituunt sacram. Euchar. Cons. Est ex sine certa et met. quod nullo ablato constitutivo rei non potest talis res auferri: ac proinde id quo pe ablato res auferetur non pot non esse constitutivum talis rei. Pr. igr ant. quod pe ablatis spebus non manet signum sensibile: quod non manente signo sensibili [illegible] nequit manere sacram. Euchar. ut constat ex defin. sacram. et ex Trid. citato: quod pe ablatis spebus non manet sacram. Euchar. Pr. min. quod Chrus Dns, qui est in Euchar. non est sensibilis pe se, hoc n. convenit spebus, ut constat: quod Euchar. non est pe se signum sensibile: quod pe se et constitutive est sacram. quod erat.

10 Pr. 3. quod in celo corpus et sanguis Christi et in Calvario est Euchar. eo quod ibi non sunt spes: quod huiusmodi spes constituunt Euchar. Pr. cons. quod si solus Chrus esset Euchar. constitutive ubicumque esset Chrus esset etiam Euchar. nam ubicumque dantur oia constitutiva datur talis res constituta: quod solus Chrus non est constitutive Euchar. ac proinde spes etiam constituunt [illegible]. Item quod esse Euchar. petit quod Chrus sit sub spebus: quod quod Chrus sit sub spebus dicit esse aliquid et constitutive spes: quod esse Euchar. petit essentialiter et constitutive spes. Pr. min. nam quod Chrus Dns sit sub spebus dicit essentialiter aliquid aliud pe tr. ex Chri, ad quod dari pot extra Chri, quod Chrus sit sub spebus

Thoc aliud est ipsi spec. 9?

11 Pro 2a Dl° Corpus et sanguis Chri Dni continetur Sacramto Euchar. Prob. 1.° ab author. qd in Cap. hoc e de Consecrat. dn. Thoc Sacramtum constat visibi elementorum spe et invisibi Chri carne. Quod etiam asserit Ireneus. Dat mihi alii sanctorum citati a P. Suarez, hic S. 42. s. 2. et expressit D. Thom. in 4. d. 8. q. 1. a. 1. Ex ipsis ingruit et corpore Chri fit nunq Sacramtum et e frequens in Scr. ac Ct. aliis asserere Euchar. cum continere s.a de carne et sanguine Chri quae leetim plena manu collegit Cardinal. Lugo hic D. 1. s. 3. rec equis hent explicans nisi corpus et sanguis Chri contineant Sacramtum Euchar.

12 P. 2.° qui qd pte ablato corpore Chri exterioribus manentibus aufert Euchar. Euchar. Dhuit cum corpore Chri (pares conectans) qd nunc pte ablato corpore Chri ni manet Divinum spirituale, neque Cibus et potus spiritalis qd Sacramtum Euchar. e essentialr Divinum spiritale et cibus potus qui aeternus qd pte ablato corpore Chri ni manet Sacramtum Euchar. Min constat ex Trid. S. 13 cap. 2. asserente hoc Sacramtum ei Cibum, et potum a Chro institutum ut nos spiritalibus reficiat. Idq etiam constat ex eis scr. et Sanctor. Logis Maior. qd ipse Chrus Dni e Divinum spirituale seu Cibus et potus. Joan. 17. Panis quem ego dabo caro mea est. Caro mea vere e cibus sangs meus vere e potus qd ablato corpore et sang Chri Dni ni manet Divinum spiritale. Qd qd soli spes panis et vini ni sunt Cibus aeternus neq Divinum spiritale = aliorum hi pte existentibus et nullo alio intellecto daret Cibus aeternus qd dici ni pot qd Chrus Dnus continetur hoc Divinum ac inde Euchar.

13 P.r 3.° exp. Comink q. Sacram.m Euchar.
adorari det cultu excell.mo latriæ ut definitr in Trid. ss.
13 Can. 6 q. Sacram.m Euchar. includit essalr Chrm.
P.r con. q. cultus excell.mus latriæ soli Deo exhiberi pot
aut saltz quinctz ex Deo et aliquâ creâ; spec. à Dm desi-
deratæ nequit exhiberi adorao latriæ = q. solæ spes n. sunt
Euchar.a ergo inde hic continetr q. ipsus Chrus. et si dicas Hu-
manits Chri Dni adorari cultu latriæ q. n. continet ea Hu-
mana q. Deus; Ut similr Euchar adorandz eë tni continea
tr q. Chrus. Dist. q. Humanit. Chri Dni sumtæ n. debet
adorao latriæ q. ipsam Humanitas trae q. Verbu; at hoc
à Deipp essalr afferir Verbu = q. similr n. pot adorari Eu-
char.a cultu latriæ nisi essalr contineat q. Chrus saltz in
obliquo allatz; q. ipsi in plenâ intendimus, et positio arz.

Spor. q. Utrumq hanc Pdist obsiciunt multa [illegible]
14 P. testimonia q. aliqi. dicunt Euchar. eë corpus
et sang. Chri; aliqi. v.o id q. sunt d. spec. panis et vi-
ni utrumq à cet. flz d. Sacram.m Euchar. continere [illegible]
spes et q. corpus Chri, hunc flz eë averere q. hoc sit
aia, et q. pars sit totz. Respondendz tr. e. obz dictæ testi-
monij in utramq partem absolute [illegible] accipere Sacra
m.m in sola [illegible] inclusi. [illegible]
figurata et n. q. [illegible] ca loz quad. Euchar. eë Chrm vel
ee spes consecratas q. [illegible] q. synecdochen sumitr pars p
toto vel Chrus p Sacram. quod contat ex Chro et spebz
et similr spes quæ sunt q. humana q. Euchar. q. i. totz
constans spebz et Chro Dno

15 ... speciale de 1. rels obj. Euchar. et sid. quod nutrit
aiam ... cibi corpora spiritalis; sed solus Christus est id quod nutrit
aiam; ergo solus Christus est sacramentum Euchar.; ergo Euchar. non continet
species. Pr. min.: quia haec nutritio fit per conductus gratiae in aia; sed
solus Christus conducit gratiam in aia; neque haec virtus non est in speciebus, quae
sunt impotentiae ad conducendum gratiam; ergo solus Christus est id quod nutrit aiam.
Confirm. ex nutrit. naturali, quae convenit a substantia cibi, et non convenit ab
accidentibus; ergo et nutritio spiritualis convenit a substantia corporis Christi
et non ab accidentibus panis et vini; ergo accidentia non sunt cibus aiae, atque ideo
non continentur sacramento.

16 Ad hoc argumentum duplex possumus dare. 1. afferendo quod acc-
cidentia panis et vini in Euchar. partialiter nutriunt aiam, neque ea
accidentia, quae ex se sunt impotentiae ad condicendum gratiam, supportantur
ex instituto Christi ad tales conductus; quod ab omnibus dicitur de materialibus sa-
cramentorum, quod dicit an eadem dicitur physice vel solum moraliter, sed in
praesenti non curamus. Potest 2° dari omittendo quod species non conducunt gratiam quod
solus Christus, ex quo non infertur quod species non continent sacramentum,
quia ut Euchar. sit gratiam dans est satis quod aliquid illius contineat esse tale
gratiae. Solus quidem Christus effective et ut quo nutriet aiam Euchar.,
v.° denominative et ut quod est aliquid totum dicatur conducere fa-
cere, quod aliqua ipsius pars conducat, ut patet in homine qui dicitur intelli-
gens, licet sola aia effective conducat intellectus.

15 Quare per 2am partem solum deesse manu ... enim ar-
gumentum ad minus quod est verum negabimus minorem quod per ea sua habitus. Et
ad 2am solus distinguens minorem: solus Christus effective et ut quo
nutrit aiam, do; denominative et ut quod, nego minorem. Confirmatio urget;
deesse autem nego consequentiam. Disparitas est quia naturalis nutritio fi-

q vivens alim.ᵗ in subst.ᵃ alia; accens à sequi. Vivens in subst.ᵃ et ideò vivens n. pot nutriri ex accib.ᵍ nutrio v. quali fo.ᵃ fit q. qualit.ᵉ prie. que et à substa et ab acci pot produci.

18 Obij 3. Meand. soli spes continerent Euchar. maneret ulius adhuc ecet signum sensile Ecclesiae sensib.ᵍ inconhaerendo adhuc maneret Euchar.ᵃ signum sensile. Item mixt.ᵃ corpus et sanguis Chri est signum sensile saltem q aliud vlt per spes g. bis dicuntur, que suffic. ad ro. sacramenti. Triplex ex hoc ang. q. Chrus dicitur sensilis q aliud quae e in Euchar. à qualib. spem. e quod Chrus que e in Euchar. dicat sensilis ex quo, q. substa panis et vini è sensilis q suas spes existentes et quod substa panis et vini inepta sunt ad reddendum sensile corpus suum. Dico q de hoc sit lecta maxima mirandi artis. q sacram. se dicet sensile q se et contrive; aliq n. erit q se et contine sacram. Chrus q que e in Euchar. n. e q se et contine sensilis. Ita pennis q accens et extre ac proinde n. pot et ad q. ea essa Euchar.

19 Obij 4. Alij doct. in Euchar. solis spes sunt sacram. tm q solis spes tm sunt sacram. Euchar. ac proinde Chrus Domini n. continet. Cor. solis vocibus vr. differre deriva ab anti. Univ. gbr. Ex Mor. 3 cet. n.º 8. ubi docet spes in Euchar. ecc sacram. tm. Corpus vº et sang. Chri ec res et sacram. sub. Ergo troius q. quiscumq. collationis ans e de prato ipso et ex clusivo q consequens vº è de prato simpli et n. exclusivo eodem vitio laborat hoc enthimema. Sola planta è vivens vegetativum tantum q sola planta tantum è vivens vegetativum. Igr in Euchar. solis spes sunt sacram. tm q. solis spes

significat et non significatur. Character vero est res et sacramentum simul quia significat gratiam et significatur a speciebus, qua propter species nullum aliud munus habent quam significare, sive esse sacramentum; character vero praeter significare, sive esse sacramentum, habet aliud munus scilicet significari a speciebus ideoque dicendo ante, quaestio de ... est circa

20 Instar. In aliis Sacramentis id quod est res et sacramentum simul non constituit tale sacramentum quod idem dicendum est in Euchar. Atqui in Euchar. corpus et sanguis Christi est res et sacramentum simul quia corpus et sanguis Christi non constituit sacramentum Euchar. ... omisso ante, quaestio de ... quod in Euchar. specialiter ... dicitur ubi ait, et specialiter ... quod non ... solis accidentibus ... convenire debet ... corpore et sanguine Christi; ideoque licet corpus et sanguis Christi sit res et sacramentum simul debet constituere sacramentum Euchar. ... communi ... multorum probabilis opinio docet ... est res et sacramentum simul, licet ea contritio constituat sacramentum Poenit.

Sect. 3.

Utrum Euchar. dicatur in recto species vel corpus et sanguis Christi?

21 ... id quod aliquid importari essentialiter, aut constitui, et importari in recto, quod multa afferunt essentialiter et constituere et tamen afferuntur in obliquo. Ita recte et vere docetur in logica ... constitui ... corpus allatum in obliquo. Quod nunc de nomine sacri quaestio, in quibus ... denominativis dicendum est. ... Sect. ante vidimus Eucharistiam essentialiter afferre tam species sacramentales quam corpus et sanguinem Christi sequitur examinemus an utrumque hoc constitutivum afferatur in recto ab Euchar. quod ad plenam huius sacramenti cognitionem ... duximus.

22 In hac diff.e tres circumferuntur sny. 1a docet solum christum afferri in recto ab Euchar.a spes v.o afferri in obliquo. Hanc tenet Cardinal. de Lugo D. 1. s. 3. et ea n.o 33 adducit Waldense, Scintheo, Ethiz, Silviz, et Guillelmus Alanus. 2a sua docet solas spes pertinere intrinsece ad esse Euchar., christum v.o afferri in obl. ad esse huius sacramenti. Ita Franc. Hict. 1. D. 2. a N. 3. ubi pro se adducit Magistrum in 4.o D. 8 cap. 4 et S. Thom. hic a. 6. corpor. et adducit etiam Durand. Richard. Marsil. Sotum et Henriquez, affirmantque hanc esse et fuisse com. schol. sed q.d. sentenserit d. Thom. sit ut videbimus. 3a sua docet Eucharistiam afferre in recto spes et corpus et sanguinem christi Dni. Hanc nostri schol. Principes plane defendunt Greg. de Val. 3 p. D. 6. q. 1. Vasq. hic D. 163. cap. 5. Eximius Doctor D. 42 sect. 3 ubi hac sua adducit d. Thom. in 4. d. 8 q. 1. et Ammon. Cas. Cameolo, Ledesm. aliosque ex adductis q. 1. tna. hesbensis Conink hic a. 1. concl. 5. et Pesantius D. 2. cc. 2. Lesius D. 15. [illegible]

23 Nra resol. sit Euchar.a afferri in recto et equaliter spes et Corpus et sanguinem Christi Dni. D. 1.o quoad primam partem. Euchar.a est signum sensibile et e divinum spirituale ergo Euchar.a affert in recto spes et corpus et sanguinem christi. Ans. quoad 1.m p. her probatur n.o 9 et fide dr certum q.d Euchar.a est sacramentum accipiendo signum sensibile. quoad 2.a v.o partem etiam probavimus ans. n.o 12 ex Sacra et ex com. sit. Theologorum. Probatur conseq. q.a Euchar.a non sit sic per spes est signum sensibile, et ratione corporis et sanguinis christi her e divinum spirituale: ergo q.d sit an spes habeant partialis ratione alim. certe de fine Dno id negari non potest

ns christi in Euchar. est cibus et potus animae = ergo Euchar. utrumque dicit in recto. Prob. hic conseq. = quia Eucharistia dicit in recto id quod consistit praecise per illa in recto quod essentialiter pertinet in recto ad Eucharistiam quod sit signum sensibile cum sit Divinum spirituale quod ut diximus provenit ab speciebus et ab ipso corpore et sanguine christi = ergo etc. Prob. quod hic est verus conceptus Euchar. est hic: species consecratae et corpus et sanguis christi = sine ... ... Euchar. est signum sensibile, et est Divinum spirituale = ergo Euchar. affert in recto utrumque hoc continuum

24 Prob. 2a. a priori ex ... resol. quod neque de solis speciebus panis et vini neque de solo corpore aut sanguine christi potest absolute praedicari quod sit Euchar.a = ergo Euchar.a non affert in recto solas species panis et vini neque solum corpus aut sanguinem christi = sed affert in recto utrumque hoc continuum. Patet conseq. = quia ad verum et absolutum praedicatum sufficit directum subiecti id quod fert in recto praedicati ut constat ex logica. Antec. vero prob. quod de solis speciebus panis et vini non potest absolute praedicari quod sint cibus et potus animae ut videtur certum: quia hoc praedicatum quod essentiale et in recto est de Euchar.a convenit a corpore et sanguine christi Domini = dicitur enim ipsum corpus et sanguinem christi ... Caro mea vere est cibus etc. Prob. 2a quod de solo corpore et sanguine christi non potest absolute praedicari quod sit sacramentum neque signum quod sit sensibile quod est in Euchar. ut diximus n.o 18. Ergo Euchar.a sit essentialiter sacramentum et signum quod sit sensibile non poterit absolute praedicari de corpore et sanguine christi = nisi hoc praedicatum conveniat ab speciebus panis et vini

25 Plura de parte resolutionis Prob. testimonia ... Card. de Lugo quibus docere videntur solum corpus et sanguinem christi afferri in recto ab Eucharistia quod de solo corpore et sanguine absolute dicunt esse Eucharistiam. Resp. 1o Ad alia ... testimonia quibus Amb. ... et Algerus docent ...

sole species panis et vini est sacramentum Eucharistiae indeque deduxi solas species assumi in recto ab hoc sacramento. Denique dimus hic testimonium transferre de breviter ea, de quo ubique ea de interpretatio adhibendae ea ... dedimus n.° 14 quod ... alii magis dicunt ... Suarez ... aliud proprie convenire Eucharistiae ratione corporis et sanguinis Christi, aliud ratione specierum, quod ratione corporis et sanguinis Christi convenit Eucharistiae esse gratiae virtutem divinam spiritualem et sanctificativam ... et ideo sub his nominibus solet Eucharistia simpliciter appellari Corpus aut Sanguis Christi ... quod hoc sanctificium et divinum est sub sensibili signo sacramenti; quod illud proprie convenit propter species ideo sub his nominibus solet Eucharistia simpliciter appellari species panis et vini ... non tamen excludendo aliam partem ... quod Eucharistia ... ex speciebus consecratis et corpore Christi constat.

26 Arguitur 2.° contra ex ... quod pertinet in recto ad esse sacramenti vel formaliter vel ... illius, ... neque corporis et sanguinis Christi Domini neque est materia neque ... Eucharistiae, neque ... utriusque corporis et sanguinis Christi ... pertinet in recto ad esse Eucharistiae ... in ... quae sacramenti accidentalis ... talia sunt omnia sacramenta nihil aliud excogitari potest ... et ... admittenda a nobis est quod ... sacramentum Eucharistiae ... verba ... ut diximus ... solum est ... temporis et loci quo ... et ... sacramentum regit ... quod corpus et sanguis Christi non consecrata neque ... Eucharistiae ad significandum et causandum ... Eucharistiae ... quod consecratur ... ad causandum et significandum ... corpus et sanguis Christi non est materia Eucharistiae

Quan via certa qd christus Domini non è capax conservari neque detrahi ad causandum gratiam, cum esse sit capax et detrahi ad gratiam conducens.

25 Horum in suis Actis retorqueri potest neg. casu quo ad dicta arg. probr. christus Domini non continere simpliciter et neque in obliquo Euchar. idem quod Ecclesia continere potest manet sess. ant. et in hoc assump. fals. esset unicuique hanc obiectum accomodare. Adigi? dicesamen neg. dominus provadit ptis.

Itaque christus Domini est ita conservari detrahi ad continendum sacramentum et ad significandum et causandum gratiam sacramentalem nutritiam quam non licet et potest quod quilibet non hoc christus inde et absoluti detrahi et hoc conservatio sufficit ut christus Domini sit talis in aliqui una sacramenti ita detrio patet et esse dicitur causativa gratiae dicta sacramenti quod verba absolute detrahi ad esse sacramenti et ad causandum gratiam sacramentalem.

28 Arguunt 3 in favorem 1 sen. si Euchar. afferret in recto species sacramentales differret specifice Euchar. confecta ex vino albo ab Euchar. confecta ex vino rubro: hoc non est dicendum; alioquin Euchar. esset multiplex species sacramenti = Euchar. non affert in recto species sacramentales. Probatur maior sequela quod illud totum specifice differt ab alio quod in recto affert aliud specie distinctum ut contra. Sed accidentia vini albi specifice differunt ab accidentibus vini rubri = si ita accidentia afferant in recto, species Eucharistiae quoque specifice distinguerentur. Si Euchar. solum afferret in recto accidentia vini quae sunt signum divinum spirituale, seu in decepto accidentis vini, differet ab accidentibus quae dicens est materiale spectant ad Euchar. 3 Ideo Euchar. confecta ex vino albo non differt specifice in roe

Sacram. ab Euchar. festa ex divino verbo [illegible] differant in aliis rebus, maxime et in elementis Euchar. [illegible]
Unde constat ad arg.

Sess. 4.

Utrum Verba Consecrat. constituant Sacram. Euch.

29 Ex diversit. quadam notabili huius Ven. Sacram. a reliquis oritur difficultas, et diversitas a card. congruentis S. Thom. in hac quaest. 73 a. 1. ad 3. ubi quod alia Sacram.ta sic sunt Sacram.ta quia applicatur materia dum constat verborum forma, ut quae abluitur in fonte, et proferuntur verba baptismi, qua ablut. et verborum prolat. deficiente deficit etiam Sacram. Bapt. Euchar. vero permanet et durat in esse Sacram. quamdiu durant species panis, et vini, quantumvis finita iam fuerit verborum prolatio. Quapropter licet communiter dicatur in 4. d. 1. a. 1. cetera Sacram.ta constitui per verba tanquam per formas, id de Euchar. est maxime controversum, quod in eventibus verbis, et iam transactis adhuc esse Euchar. [illegible] Ex ea verba non posse constitui hoc Sacram. licet cetera omnia Sacram.ta verbis constituantur.

30 Ad huius diff. explicat. suppono 1. verba consecrat. esse forma Sacram. Euchar., quod suppositum extra controvers. est inter [illegible] catholicos, quod ita definitur in Concilio Flor. in Decreto Eugenii Vers. 34 est. Diffic. tamen est an verba ista sint forma constituens, an solum efficiens extrinsece Euchar. Suppono 2.o Verba Consecrat. non esse integrum Sacram. Patet quia nec Euchar. quae hic constituitur etiam per species et per corpus et sang. Chri, ut vid. sess. 2. Praeterea ea verba non sunt aliud Sacram. ab Euchar. alioquin Sacram.ta erunt plura quam septem [illegible]. Solum ergo in q.

vi-

rum an verba Consecrat.is sint f. constitutiva Sacramenti Euchar.

31 Neg.va sna defend. ab Scoto in 4. d. 8. q. 2. ex que maxime illustrat et ex professo defendit S. 29. D. 165 c. cap. 3. ubi plures alios ex veteribus adducit ap. ipsum videndos. subscripsit P. Conink in hac q. a. 1. dub. unico et Ss. et alij DD. in 4. d. qui dicunt verba Consecrat.is esse fig. Sponente, ve de effec tive Sacram.i Euchar. S.mi vizt. illorum subita panis et vini convers. in substantiam corporis, et sang.is chri Dni.

32 Praef.a pdata tri est sna affirmat., supponit D. Thom. in 4. d. 8. q. 2. et saepe alias, quem comm.ter sequuntur logice de f.a huius Sacrami. ac de f.a aliorum. Hanc sna tenent Thom. oes Dnicani, et ex nris Eximius D.r D. 42. s. 2. Val. D. 6. q. 1. p. 3. Fran. t. 1. D. 3 Lugo D. 1. s. 4. Pesant. D. 1. ce 3. alij que contra eum Moralistij q. eam sna aut clare docent, aut certe supponunt, probatur

33 Nra Del.o sit, Verba Consecrat.is sunt fa constituens Sacram. Euchar. Pr. 1.o sic Sacram. constituitur f. sua fig. sed Verba Consecrat.is sunt fa Sacram.i Euchar. ergo Sacram. Euchar. constituitur per Verba Consecrat.is Mai. certa est ut dixi in t.o Prusp. Man. pb.r 1.o ex Flor.o ubi Eugen. Pontifex docet, q. Sacram. perficitur ma et fa. Secundo ex Cathechismo Pij 5. p. 2. cap. 1. ubi dr. ma et fa esse partes, ex quibus unumquodque Sacramm natio spicit et constituitur. 3.o pbr. eadem ma a priori, quia fa est qua res ac cat quasi primo exhibitus et sub medio aliqua unive cognia ... sibi constituit totum Spositum, ut certe est ex Phia; ergo fa essentiale Sacram.i constituit tale Sacram.

34 Pbr. quia aliquid dr admitti pro fa constituens Euchar. nihil aliud excogitari potest verba Consecrat.is ergo verba Consecrat.is sunt fa constituens Euchar. Mai certa est quia Euchar. sicut et quodlibet aliud Sacram., est quoddam Spositum, in quo et a spositum

2

duae partes continentes, quarum una se habeat per modum formae, alia per modum materiae. Minor vero probatur. Christus non posuit formam Euchar. ut singularem et novam, dixit continentiam formae Sacram. debere esse sensibilis, Atqui dicta species in Euchar. a sensibilis non sunt ut vid. n. 18. Cum igitur species non possunt esse forma Euchar. quae forma cuiusque Sacram. detrahat magis esse indifferens ad esse Sacram.; species autem esse sunt indifferentes ad esse vel non esse Sacram. necesse inde non possunt detrahere = nihil potest verba Decret. excogitabile sit, quod habeat rationem formae in Euchar. Et iterum exiguitur Theologorum assiomate, desumpto ex D. Aug. tr. 8. in Joan. Accedit verbum ad elementum et fit Sacramentum. Nulla autem verba sunt praeter verba Decret. ex quibus accedentibus ad elementum seu ad species possit Sacramentum Euchar. fieri seu constitui.

35 Resp. 1º opposita mea Dei. solum continere ex illo: et exercet sensum quod Sacramentum Euchar. efficiat materia forma, quae tamen non est idem, quod dicit: quasi verba Decret. erunt forma efficiens non vero forma continens Euchar. Sicut enim nobis dicitur quod materia Euchar. sit panis et vinum, licet ni contra panem et vinum non continere Euchar. Et simul in eodem dicto exigit ad efficiendum hoc Sacramentum Personam Ministri intendentis facere, quod facere Ecclesia; constat autem quod Persona Ministri neque intentio illius sit est Constitutiva Euchar. Eodem pacto licet negare verba tantum habuisse Sacram. non inde inferri quod ea verba continuant Euchar. Hac ratione tenditur Validitatem enervare vim rationis oppositae.

36 Thesi evasio falsi occluditur 1º quod forma ad Sacram. sumitur indifferenter pro materia prout et etiam remota. Remota enim est ex qua constituitur ipsum ut ex lapidibus domus. Remota vero aliud ex quo aliquid fit tamquam ex tanto aequo, ut lignum ad materiam ignis quod ex ligno fit ignis, ipsorum

forma

sa[cramen]ta numquam sumitur in hoc duplici sensu, scilicet sensu signi partis continentis et intus depositi. quapropter Pontifex nomine m[ate]riae poteris intelligere m[ate]riam remotam, et non continentem Euchar[istiam]; alter nomen s[acramen]ti solum potest intelligere s[acramen]tum [illegible], et intra depositum [illegible] nullum aliud genus s[acramen]ti est. Occludit[ur] 2.° hic evasio quod licet Pontifex dicat referri ad Sacramentum Euchar[istiae] [illegible] [illegible] quod Minister aut eius intentio sit s[acramen]ta Euchar[istiae]. Nos v.° arguimus Verba Consecrat[ion]is esse continentia Euchar[istiae], non p[ro]p[ter]ea ex eo [illegible] regrando [illegible] Co[ncilium] dicendo esse s[acramen]tum huius Sacram[en]ti. 3.° denique quod licet hic in d[ecre]to apposi- sit habere locum ad explandum verbum Eugenij, non tamen ad explandum Ca- thechismum Pij V in quo sine ambiguitate dicitur m[ate]riam, et s[acramen]tum esse partes, ex quibus unumquodque Sacramentum constituitur

37 [illegible] 2.° Verba Consecrat[ion]is esse s[acramen]tum Euchar[istiae] in fieri non v.° in facto esse, quod non est inconveniens, ad eum modum quo in [illegible] dicitur corpus in fieri continuum [illegible] [illegible] quod non continuum corpus in facto esse. [illegible] falsum occludit[ur] hic evasio quod omnia quae continuent rem in fieri continuent etiam in facto esse, si solum excipias [illegible] aquo, ut constat ex doctrina: Verba Consecrat[ion]is continuent Euchar[istiam] in fieri [illegible] Vos, et ea verba non sunt [illegible] [illegible] quo, ut patet: Verba Consecrat[ion]is continuent Eucharistiam in facto esse Prob[atur] [illegible] Sponsalia in fieri, etiam s[acramen]ta Sponsalia in facto quod in utroque [illegible] est [illegible] sponsum, ut supponimus, Verba Consecrat[ion]is quae sunt s[acramen]ta Euchar[istiae] in fieri sunt etiam s[acramen]ta Euchar[istiae] in facto esse; alioquin non esset idem Sacramentum in [illegible] [illegible], atque in [illegible].

38 [illegible] adhuc 2.° modo [illegible] [illegible] quod Spe[cie]s [illegible] non [illegible] seu non affectae verbis Consecrat[ion]is non possunt habere rationem Sacram[en]ti [illegible] Sacram[en]ti continuendo [illegible] [illegible] seu [illegible] verba. [illegible] patet, et [illegible] [illegible] quod Spe[cie]s [illegible] non [illegible] non habent signatum sensibile [illegible] [illegible] Sacram[en]ti dicit essentialiter signatum sensibile [illegible] ut certum est: [illegible] Spe[cie]s [illegible] non [illegible] non habent rationem Sacram[en]ti. Probatur [illegible] Spe[cie]s quae non [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], neque [illegible] [illegible] signatum

q.ᵃ vi continent species a quo spes nihil habent sensile ac proinde
n. habent ab illo signatas sensibile quae requiritur ad sacramentum. Ergo quoniam
sub speciebus n. devenimus in cognitionem corporis Domini neque in cognitionem gratiae
refectivae nisi sciamus eas species esse consecratas seu per illas pronuntiata fui-
sse verba: physice verba continent eas species in ratione signi, ac pro in-
de in ratione Sacramenti.

39 Sed dices obj. 1. transactis verbis consecrationis perseverat Eu-
charistia, ergo Eucharistia non constituitur per verba consecrationis. Patet consequentia quia nihil
potest durare nisi durent eius constitutiva. Antecedens probatur 1.° ex Trid. ss. 13
cap. 6. asserente Eucharistiam in sacrario asservari et deferri ad infir-
mos, hinc autem perseverare verba consecrationis, ut patet. Probatur 2.° ratione quia
ratione transactionis verbi corpus Domini vere continetur in Eucharistia. Sed
nihil potest contineri in eo quod non est, seu quod non perseverat; ergo transactis
verbis consecrationis perseverat Eucharistia. Respondeo quod corpus neque existere nisi
si existant partes continentes illud corpus, ut est evidens. Sed Eucharistia existit
n. existentibus verbis consecrationis; ergo Eucharistia non est corpus continens ex verbis
consecrationis. Utrumque probatur quia Eucharistia existit post consecrationem, et post consecrationem
n. existunt verba consecrationis ut patet, ergo etc.

40 Adhuc in arg. solutum a fonte aliquis de denominatione quae
n. petunt partes physice existentes de praesenti, sed sufficit praeteritas vel moraliter
existentes. Patet exemplo: nam peccator potius est et de praesenti dicitur homo licet
peccatum n. exstet modo physice, sed potius sit physice praeteritum, filius homo de pa-
tre dicitur senex et domus appellatur antiqua a durationibus praeteritis et
iis n. existentibus. Et apertius exemplum est: moneta dicitur durare et
existere licet decreto Principis a quo dematur iis transferit et physice
n. existat, sed tamen moraliter. Jam sic dicimus Sacramentum Eucharistiae constituitur per verba
n. quidem existentia physice sed praeterita et solum moraliter. Pro eo quae qua physice
ut

Euchar. persev'et et ut sit ens permanens salvē quatenus physice 11.
continua praesenti sit et moral. perseverans

41 Dico igitur distinguendo ans. transactis physice verbis Consecrat. non
perseverat Euchar. Concedo ans.; transactis eorum moraliter nego ans.
Ad quod ex dictis desumo: Nam Euchar. utique asservari in sa-
crario et deferri ad infirmos, quod asservant per signa quae pro-
lata fuerunt verba Consecrat. Ita etiam cum venit divinus, aqua bene-
dicta asservari in Ecclesia et ipsa benedictio transiit, quae ea denominat
non petit benedictionem praesentem sed praeteritam. Ad aliud quod illius antis eadem
ditio admittenda est: quod transactis physice verbis omnis Continet in Eu-
char. quoniam Continet in physica consecratione seu quae prolata fuerunt
verba. Et a quo consecrat vere durant quamvis verba physice non existant
sed solum extiterint. Unde etiam constat ad primum: quod Euchar. est una
constans speciebus Continentibus etiam et verbis consecrat. physice praeteritis
et moraliter tamen existentibus: quae procul dubio durat postquam verba physice
transierunt.

42 Obj. 2.a instando pred. solutionem. Sacram. Euchar. quoniam
non exit hic vel exiit physice = non debet hic existere physice omnes suas
partes: Si sufficit esse moralis verborum ut ea verba sint
continuans Sacram. Euchar.: Ans. probatur quod Sacram. Euchar. physice
asservatur in Sacrario et physice defertur ad infirmos: Et hic verum exiit
physice // Dico distinguendo ans. Sacram. Euchar. quoniam permanens exiit
hic vel exiit physice secundum sui partem materialem, concedo; secundum sui partem formalem
nego ans. Ad quod eadem solutio reddenda est. Itaque Sacramenta omnia
quae sunt composita physica, sed moralia et ideo non petunt omnes suas partes
physice existentes simul: Item sicut alia Sacramenta non requirunt unionem
physicam suarum partium ita Euchar. non petit esse physice dictas partes simul

stam et tpore. Ut a abblie dicat Euchar. physice existere satis e q.
physice existat pars illius materiae, et digna vel ceras Sñs sub speciebus
itaut ho ablie dicat corporeus, suff. q. p. materia corporea sit ...
agrissij exemplu e; domus antiqua dr physice existere, et chis physice exist
moneta, si physice sit exat pa a qua domus denominat antiqua, et
a qua moneta accipit valore.

43 Obj. 3. ex textu ... verba Decreat. continent
Eucharis q. ea verba continent spes in roe signi sensibilis, ut dixi.
n.º 38. Verba Decreat. postqm elapsa sit n posit continere spes
in roe signi sensibilis: q. postqm elapsa sunt n posse continere Eu-
charis. Pr. mina: q. verba Decreat. postqm elapsa sunt n sunt sen-
silia: n posse tribuere spebus roe signi sensibilis. Pr. cona: q. nulla
spa pot tribuere esse q. ipsa n het. Dst. q. Sacramta novae legis
cont physice gra: verba q. solu moral. existunt n posse cave
physice gra q. physica gratia negat convenire nisi ab ente physice existenti
ut certu e ex Phia Religiosus Thom. Verba q. so moral.
existunt n sunt Sacramta neque pars Sacram. Euchar.

44 Ad secunda maiori neg. mina. Ad illius probam dico an.
verba Decreat. postqm elapsa sunt specifice n sunt sensilia, n; sen-
silia, ut elapsa durant. Vel dic verba Decreat. postqm elapsa
sunt ee sensilia moral. et n physice. Suffit a hi sensib. mora-
lis ad roe spei moralis qualis e verba Decreat. postqm elapsa
sunt. Ad spm. Omo mare, qm fortasse examinabim. d. s. dein-
de Ado mina, et n° cons. qua Sacram. cet physice gra n e na-
tura q. singula eius constitutiva cent physice; imo neque cent simpl.
ut dixi mane n.º 16 Satisfecit q. physice quaeat illud consti-
tu

diversa quod physice existens; aliud vero contrarium quod solo morali existat, moraliter etiam producere gratiam.

45 Obj. 3.º ex P. Conink simplex quod causa efficiens alicuius compositi sit forma constitutiva talis compositi: sed verba consecrationis sunt causa efficiens Eucharistiae: ergo sufficienter colligitur ex Flor. citato, quod verba consecrationis non possunt esse forma constitutiva Eucharistiae. Maior probatur ex doctrina quod causa efficiens debet designari ad quem a suo effectu; causa vero formalis constitutiva non potest designari ad quem a suo effectu, sive a composito. Dico verba consecrationis non esse efficientem id ipsum quod causant formaliter quia efficiunt solum causare partem materialem Eucharistiae et permanentem physice et Christum Dominum sub speciebus quod solemus intendere Florentini formaliter vero causant integrum sacramentum. Nego simpliciter quod una eadem res producat alteram efficienter et ex utraque constituat compositum, imo de facto in nutritione naturali forma producit unionem suam cum alimento et tamen forma cum unione constituit compositum. Unde constat ad argumentum.

46 Ex hucusque dictis desumitur Eucharistiae in hunc modum effrabis. Eucharistia est sacramentum novae legis constans speciebus panis et vini certa verborum forma consecratis, et Christo Domino substantialiter contento. Quam definitionem ex proprietate et veritate ex dictis huius sectionis antecedentis et ex inferius dicendis constabit. Deducitur iterum quod si Christus Dominus poneretur sub speciebus panis et vini alio modo quam per verba consecrationis non esset idem sacramentum quod de facto existit quia non haberet eadem constitutiva: hanc illationem admittit Vazquez et meo videri in esse ad huius doctrinae: Ideo praecisa quaestione de extrinseca efficientia qualis aliquando ipsum est ... non mutat effectum causatum: neque idem omnino effectum constitutivum potest procedere saltem divinitus a duplici causa efficiente, ut constat ex Philosophia.

Sect. 5.

Utrum actio transubstantiva constituat Sacram[entum] Euchar[istiae]

47 Ex aliis ex antiquis reperies, q[uod] constituat Sacram[entum] Euchar[istiae] per actu[m] transubst[antivum] dicit Decrativ[um] ... nulli dicunt Sacram[entum] hoc constitui per decreta, certe loquuntur de ipsis verbis decretat[or]iis vel de esse illorum verborum. Quapropter Esim. D[isp]. cit. n[um]. 32 asserit citra questi[onem] esse q[uod] actio transubstantiva n[on] constituat Euchar[istiam]. Idem etiam docuit Granad. Tol. Tanner. Aversat. Amic. aliique citati a P. Henao de Euch. D. 1. s. 12.

48 Adhuc tamen Card. de Lugo D. 1. sect. 6. a con[traria] s[ente]ntia dissensit sequens Gabriel in 4. d. 8. q. 1. a 3. Plauus etiam à com[muni] s[ente]ntia discedere P. Aug. Bernal D. 23. s. 1. Fundam[entum] Card. de Lugo ita pp[r]ono. Actio transubstantiva est, qua Christus ponitur sub accid[entibus] panis et vini: s[ed] actio qua Christus ponitur sub accid[entibus] panis et vini constituit Euchar[istiam] = ergo actio transubstantiva constituit Euchar[istiam] ... Min[or] = q[uia] actio qua Christus ponitur sub accidentibus est actio qua ipse Christus devenit accid[ent]ia, et cum illis unit physice aut saltem moral[ite]r s[ed] actio qua Christus devenit accid[ent]ia et cum illis unitur saltem mora[lite]r constituit Sacram[entum] Euchar[istiae] ... Explicat ... corpus et aiq[ue] constituit ... etiam q[uod] Unio utriusque ... simili[te]r Euchar[istia] constituit ... Christus et spec[ies] et per unionem Christi cum speciebus. Atq[ui] actio transubstantiva est Unio Christi cum speciebus saltem moraliter ... Euchar[istia] constituitur per eam actio[nem]. Simile est fundam[entum] P. Bernal q[ui] asserit, Unionem Christi cum speciebus esse physicam et rejoinas, ... solam moralem admittit Lugo; uterque à docet actionem tra[n]s[ubstantivam] ... esse hanc unionem Christi cum speciebus.

49 Sed dubito vnio Christi cum accidentibus continuere Eucharistiam qualis a sit ista vnio. Ad 4. dicemus. In presenti omittamus id quod supponit lugo vlt actio transitiva esse quam ...

50 Iam ergo dico cum communi sententia actionem transubstantiationis non continere Eucharistiam ...

51 ... satisfacit ...

cet spolium actio v.° transitiva vero ē quā efficiens causa3 sumi-
degens speciebus et corpore Christi. Ex diversitate g.° cā extrinseca ab in-
trinsecā sive cā efficiente a mali. oritur g.° causalitas cā extrinseca
et efficiente n̄ ponit continere suum terminum; causalitas v.° cā intrinseca
et mali utique ponit continere spolium
52 R. 2.° cōis, et vera doctrina = quid id ē n̄ continuisse
simplex neque divinum spirituale n̄ continuit sacramentum Eucharistiae, quod
in illis duobus receptibus salvatur = 1.ᵈ actio transitiva n̄ continuit
nec simplex neque divinum spirituale = 2.ᵈ actio transitiva n̄ continuit
sacramentum Eucharistiae. Maior probatur = quia actio ipsa n̄ est similis, ac
proinde n̄ continuit ipsum simplex = 2.ᵈ actio ipsa se habet ut cibi
spiritualis sicut se habet actio productiva ut cibi corporalis, quia qui
...; vel sedis; aut disponit ad comedendum = 1.ᵈ actio productiva vel dis-
positiva cibi ad comedendum n̄ continuit cibum corporale = 2.ᵈ neque actio
transitiva continuit cibum spiritualem seu divinum aīe. Et ipse tertiam in
re perspicua. Sectio. 6.
An usus seu sumptio Eucharistiae continuat Eucharistiam
Certum de fide ē aliquos nostri temporis
53 hereticos ante usum seu sumptionem Eucharistiae dixisse sub speciebus consecra-
tis Christum Dominum. Certum ītē de fide ē Christum Dominum dixisse in
speciebus consecratis inde ab earum sumptione immatē post futura, hoc
ē, Corpus Christi divini sub speciebus consecratis, quod immatē post n̄ fu-
matur Eucharistia. Imo quod numquam sumenda sit. Ita definitum ē in
Trid. ss.13. Can.3. Et latē quod à Valent. Sd.6.q.1.p.3.
54 Aliqui tamen ē inter catholicos doctores quod Aureolus et Ga-
briel in 4.° d.8.q.1. docent sumptionem continere sacramentum Eucharistiae
et esse partem essentialem illius. Cōis v.° doctrina quam ut veritatem defendimus
et

Et forte nullus catholicus post Trid. negare posset, docet, sunt
seu usum Euchar. nullatenus pertinere ad illius contra. Ita expre
sse D. Thom. cit. n° 29 et iterum q. 78. a. 1. ad 2. et Cōim.
D.or q. 72. s. 4. Et apud ipsum alij ex antiq. Moderni a D.to
oes eandem sen. defendunt

55 Ob. 1° ex Trid. citato docente pretiosum can. S. Eu-
charis. servari in Sacrario deferri ad infirmos: ergo datur sa-
cram. Euchar. in Sacrario: sed quod non existit non pot. serva-
ri, neque ad infirmos deferri. sed hinc non datur usus seu sum-
ptio Euchar. ergo datur Sacram. Euchar. sine usu seu sump-
tio illius; ac proinde talis usus non constituit Eucharis. Confir. ex
Flor. cit. n° 33 ubi docet Eucharis. fieri verbis Decrat. ergo
Euchar. perficitur, sive perfecte constituta est antea usum, ac proinde
ille usus non constituit Euchar.

56 Resp. Eucharis. non constitui per usum exercitum sed futurum
ad eiusmodi quo sensu S. D. dixit constitui per Verba Decrat. non
exercita sed precita. [illegible] quod homo decreta quasi in vi
nunquam sumendi, sic obtinet [illegible] et sic Sacram. Euchar.
ut patet ex Trid. ergo Euchar. non constituit per usum exercitum
neque futurum. Nego quod verba Decrat. non exsistunt physice
exsistunt moral. et hac rōe possunt constituere totum morale quale
est Sacram. ut dix. n° 42 usus vel seu sumptio futura existit
moral. quando existit Euchar. in sacrario vel deferit ad infir-
mos ut patet ergo usus futurus nequit obtinere Euchar.

57 Ob. 2° eadem ratione quod sumptio Euchar. supponit Euchar.
ergo illa non constituit. Ob. conseq. probatur 1° a paritate cibi corporalis
quia manducatio corporalis cibi supponit cibum constitutum quod manducet
et ideo manducatio non pot. constituere cibum corporalem: s-

Sumptio rei ad Euchar. sicut manducatio adulis
comparatur, q. sumptio Euchar. supplet Euchar. et illa non continet.
D. 2.° illud ante quam ante sumptam dat signum sensibile gratiae
et spirituale divinum, ubi species sacrae et etiam omnis
illius continetur q. sumptio supplet Euchar. ... q.
Euchar. est signum sensibile propter et divinum spirituale. D.
3.° ... q. Sacramentum Euchar. a solo sacerdote ... q.
sumptio Euchar. supplet Euchar. D. ... sumptio
continetur Euchar. laicus etiam efficeret Euchar. ...
quidem sacerdos dicitur efficere Euchar. et esse illius minister
... aliquid continens Euchar. ... laicus efficit sum-
... sumptio continetur Euchar. laicus etiam efficeret Eu-
char. et esset illius minister, q. admitti non potest.

58. Actio Euchar. utique ante sumptionem supplet adhuc
... sumptio est pars Euchar. ... illa complentur, si-
cut satisfactio est pars Sacram. Poenit. licet Sacramentum Poenit.
efficiat et suppleat ante satisfactionem. Item dicitur ... 2.° redit
sumptio non continere Euchar. ... continetur esse partem integrantem
illius. ... neque hoc admittendum est q. sumptio Euchar. ...
est ... neque ... remota illius ... non est pars
neque integralis. ... q. si sumptio rei ad Eucha-
... sine illa sumptione Euchar. non est ...
quo ... differt a satisfactione in Sacram. Poenit. ...
si sumptio rei ad Euchar. ... etiam ut pars essentialis illius
hoc non est admittendum, neque illud.

Resp. 1.°

59 Obj. 1.° Id continuis Euchar quod illa con-
tinuit in roe caussanti gratiam ... sumtio continuis Euchar
in roe caussanti gratiam ... sumtio continuis Euchar. Atqui
est certa quod Euchar efficit et alia sacramenta novae legis
e essentialiter caussativa gratiae. Minor probatur quia Euchar non causat
gratiam nisi sumenti illam ... remissa e vita aeterna Joan.
6. qui manducat meam carnem habet vitam aeternam. ... sump
... Euchar ... applicatio ...
sacramenti conferenti gratiam; ipsa vero sumtio ... gratiae, et idem
ex hoc cap. non continuit sacramentum. Ita sumtio ... corporalis
est actio ... nutritiva ... quod nutrit ...
... continuit Euchar quod illa continuit in roe
caussanti gratiam per meam ... conditionem ...
... gratiam ... Et ... expicienda
... sacramentum in roe caussan-
tis gratiam continuit per ... suscipiente ...
... sacramentum ... gratiam et in ... continuit sacra-
mentum ut patet

60 Quod si dicas ... appellari actionem et ... gratiam, nec ... assignari discrimen
inter actionem et ... praesertim moralem. ... sumtio est actio ...
quae a nobis colligi ex ipsa in se sacramenti ... facta ...
Et porro quae ... fundamentum ... discernendi sicut in cibo mate-
riali ... applicatio et actio ad nutriendum. Item
ex Joan. 6. qui manducat me ipse vivet propter me:

panis verus est qui dat vitam mundo. ubi vita promitti-
tur manducanti, non quod ipse manducat, sed ipse qui manducatur, christum
seu panem, cui tamen ea tribuitur vita. Unde tandem colligo
duas esse moralis a morali dicit. et non ea erit illa, cui, vel ipse
non facta est a Deo promissio gratiae, ideo per moveat Sacramentum ratione
sui ad producendam gratiam. Hoc non convenit sumpti Eucharistiae sed
ea ratione, et ideo sumptio est mera conditio

61 Obj. 2.° Sacramentum confirmationis unctio intrinsece est
forma medicinae, et tamen continetur per usum, seu unctionem; ergo
sit Eucharistia sit intrinseca per modum cibi potest contineri per usum
seu sumptionem. Probatur consequentia apparitur quod sicut cibus corporalis
in ratione nutrientis non continetur per usum seu comestionem, ita
medicina in ratione sanantis non continetur per usum; ergo idem
dicendum in utroque Sacramento. Resp. Sacramentum confirmationis
intrinsece esse per modum medicinae actualiter applicatae sub certa
verborum forma; et inde esse Sacramentum transiens et essentialiter con-
sistere in usu, et sumptione. quod non evenit in Eucharistia quae est in-
stituta per modum cibi potentialis applicandi et nutriendi seu nutri-
entis in actu primo et haec de ea Eucharistia sit permanens et
non continetur per usum aut sumptionem. Hoc dixit a intrinsece col-
ligitur ex Concilio est. Unde conclusio ad obiectiones et hoc
sufficiant de huius Ven. Sacram. Continentia.

Quaestio 2.a

Quo pacto Eucharistia sit unum Sacramentum?

Dub. 1.

Quam rationem Eucharistia Sacramentum sit unum perfectum?

62 Atque dist.^a ad meum log.^{di} pertinet, . . . gravissima hac in materia curandum enixe est, ut . . . quomodo loquitur. Constat dari in hoc Sacram.^{to} Euchar.^{tiae} duas materias . . . species panis et vini. Praeterea dari duas formas quod verba consecrativa panis diversa sunt a verbis consecrativis vini, . . . se et mat.^{ae} . . . in ratione signi; sunt scilicet verba consecrativa panis per se et . . . signant corpus christi et eius refectionem . . . ubi; verba consecrativa vini per se et . . . signant sanguinem christi et eius refectionem per modum potus.

63 Hac de causa Aureol. Gabriel et Mag. apud . . . D. 39 sect. 3. videntur docere Sacram.^{tum} Euchar.^{tiae} esse unum solo unit. generica, non v.^o unum unit. specifica, et atomica et ita . . . panis consecratum erunt unum Sacram.^{tum} specie totali infima diversum ab specie consecrationis vini . . . ex utraque infima specie resultet unum Sacram.^{tum} Euchar.^{tiae} generice et specie quadam subalterna. . . . certe hic dicendi modus non recte . . . cum Trident. definiente Sacram.^{ta} novae legis non esse plura . . . quo eodem pacto poterat dici Sacram.^{ta} non esse nisi duo generice vel sacram.^{ta} mortuorum vel vivorum, . . . bene adverti . . . D. 2. n. 11. Imo unum . . . esse Sacram.^{tum} quia omnia conveniunt generice in ratione Sacram.^{ti} et signi practici sanctificativi. Cum ergo definit Sacram.^{ta} esse . . . nec plura nec pauciora non debet attendi ad genera . . . ad species infimas, et atomas; . . . in relato dicendi modo salvari non potest, . . . admittit . . . Sacram.^{ta} specie infima . . . a ceteris . . . Mag. in 4. d. 11. et cum D. Thom. in 3. p. q. 73. a. 2. constanter docent Sacram.^{tum} Euchar.^{tiae} esse unum unit. specifica in spe

atoma integra et fpa̅ ut loqr omm. Dr. citatg. Unus ut aperui explicimg.

64. 2° Dico 1°. sacram^m Euchar. constat dupli p^te seu sacram^m parziali: quoru ghr differt essal^r ab alio. Explat h^c co^o explo spoti nalis = q^d spoti nale constat dupli parte scz m̄a et fa̅; h^c p^o partes int^r se differunt essal^r. Simil^r q^o in Euchar. = dans spec panis secrat^e, dinenses corpus chri, dans eti spec vini secrat^e dinentes sanguine chri; quapp^t dicimg has duas p^tes int^r se differe essal^r. P^r. ng exspecbg panis secrati et corpore chri resultat sacram^m essal^r et spesfe distin ab spebg secratis vini et sang^e chri: q^o sacram^m Euchar^e constat dupli p^te quaru quolt differt essal^r et spesfe ab alia. P^r an^s = q^d spolum resultans ex m̄a, et fa̅ distis essal^r a spoti essal^r disti, sr spoti ex spebg panis secrati et corpore chri resultat ex m̄a et fa̅ distis essal^r a m̄a et fa̅ spoti resultantis ex spebg vini secrati et sang^e chri = q^o. Minq q^a spes panis sunt m̄a essal^r distita ab spebg vini, fa̅ eti utriusq spei e diversa in se et in suo esse = ng verba secrativa panis ex vi sua et f^e solu adducunt vel ponunt corpus chri verba secrativa vini solu sanguine = q^o m̄a q^ue fa distincte spesfe

65. Dic q^d spes panis secrat^e diversu q^d signant et diversu mo ab eo quod signant spes secrat^e vini = differunt essal^r in roe sacram^i. patet con q^d distra in roe signi e dria in roe sacram^i. Ans v^o pbr q^d spes secrat^e panis

solus signans corpus sit et non sanguinis e contrario species vini solum signans sit sanguinem et non corpus christi. Ideo qui docent Deum solum corpus futurum esse sub speciebus panis et solum sanguinem sub speciebus vini casu quo verum fieret in triduo mortis. Insuper species panis signans per se cibum, species a vini signans per modum potus eandem per se aut forte diversam, [illegible] examinabimus: quod res signata et modus signandi diversus ein speciebus quod differunt sunt in hoc sacramento. Explicatur in dubio mali. Neque quilibet cibus essentialiter differt a potu, et utrumque spectat ad vitam corporis et in ordine spirituali.

66 Dico 2.º Sacramentum Eucharistiae totum unit specifice physice quod ex duabus partibus partialibus integre resultat. Ita omnes Thomistae fere omnes Doctores citati a [illegible] ubi supra, idque probatur ex Pio V. in Catechismo ita asserente non plura sed unum tantum Sacramentum Ecclesiae author Christi estimemus. Item ex his quae ex Trid. definiente Sacramentum non esse plura, ut dixi n. 63. Probatur ratione ex speciebus panis et vini separatis resultat repraesentatio perfecta Christi. Ex speciebus panis et vini [illegible] passionis Christi Domini et signum perfectae gratiae refectionis pertinens ad vitam spiritualem resultat unum sacramentum unitum specifice physice. Patet consequentia quia ut resultet unum morale quale est sacramentum non requiritur unio physica partium sed sufficit unio moralis et ordinatio ad eundem finem. Probatur 3.º quia separatio sanguinis a corpore Christi signatur per utramque speciem simul unam ex sua ratione speciali significat solum corpus, alia vero solum sanguinem Christi. Insuper refectio spiritualis per modum vitae requirit species cibi, et species potus sicut ad male vitam requiritur potus et cibus: quod species panis et vini separatae sunt unitae moraliter et in ordine ad eundem finem, quae sufficiunt ad constituendum unum Sacramentum specie physica.

67 Itaque Euchar. e integrū etatamqui sumta ē pro refectione Divina spiritale et signum talis divini, hoc ā regrit spes panis et vini et eius corpus et sanguinem christi quod corpus ē cibus, species ā panis sunt signum huius cibi: sanguis christi ē potus, species ā vini sunt signum huius potus: ex his quod partibus constituitur unum perfectum Divinum, perfecte quod signum huius divini quod ex his partibus resultat unum sacramentum cumā aliis in dubiis velatum Sancti PP. Euchar. dixerunt ee plura sacramenta ut loquitur Ecclesia signa pura et sancta referuerunt sacramenta) ēd intelligendum ē cum ... quia totum Euchar. et plura sacramenta partialia etatque ex quibus unum integrum et perfectum sacramentum resultat.

68 Dices: quod laici qui communicant non recipiunt integrum sacramentum neque asserunt integrum sacramentum quia in sacrario asserunt species panis decrata ... Admittunt hanc communem ... Lugo ... et alii. ... memelius ... communem temperat Exim. Doctor ex Bonav. d.11.a.2.q.2. afferente in b... asseroni et recipi ā laicis integrum sacramentum quoad efficaciam non integrum quoad signationem quod totum ... causativa seu ... virtus quod ē in toto sacramento et in qualibet parte ... sicut in quolibet toto homogeneo et continuo partibus sibi ... nulla pars indiget ... alterius ad sui servitium neque ... ut patet in aqua igne etc. quod recipis unam speciem Euchar. recipit totam etatque causativam ... refectionis ideo quod recipit totum sacramentum quoad efficaciam et virtualiter ... non recipiat totum sacramentum quoad signationem ... et ... quod pertinet ad ... non ul-

ulterius immoramur; & plura desiderat adeat Tannerum d. 8. q. 3. dub. 2. 17

Sect. 2

De Multiplicit. numerica Sacram. Euchar.

Ubi est dicta 1.ª de ejus demolog.ᵃ seq. dicere

69 certum est 1.° eundem Christi esse corpus, eundem n.° sanguinem esse in qualibet specie consecrata panis et vini. 2.° certum est fieri multiplicari n.° quando multiplicantur verba consecrat. panis aut vini; certum est 3.° species panis aut vini habere unitatem physicam numericam quandiu continuatae sunt, et unitatem amittere et multiplicari n.° quando amittunt continuatam physicam. Est sola difficultas, an cum species panis aut vini consecratae sint unae n.° Sacramentum Euchar. habeat unitatem numericam Christus dubiis omnibus expensis; vel potius sint plura sacramenta n.° dicta hic disputatione species aut habent dictam... quas consecrantur species.

70 Dico cum Sacramentum Euchar. multiplicari numerice quotiescumque multiplicatur numerice aliquid illius constitutivum. illud totum distinguitur numerice ab alio, quod habet aliquod constitutivum distinctum a constitutivo alterius totius; sed quod distinguitur numerice ab alio multiplicatur numerice; ergo illud totum quod habet aliquod constitutivum distinctum a constitutivo alterius totius, multiplicatur numerice. Ergo quotiescumque multiplicatur aliquod constitutivum Euchar. hoc sacramentum Euchar. habet aliquod constitutivum distinctum a constitutivo alterius Euchar. & quotiescumque multiplicatur aliquod constitutivum Euchar. multiplicatur numerice sacramentum Euchar. Minor est legitima, pendens a... ita ut absolute verificetur hoc totum non est illud, satis est quod unum habeat aliquod constitutivum distinctum a constitutivo alterius: & Et unum totum distinguitur numerice

ab alio distincti quod ab isto verificatur hoc totum et illud: ergo ut unumquodque totum dicatur numerice ab alio distinctum sufficit quod habeat aliquod continuum distinctum a continuis alterius totius. Ergo etc. exemplum. Nam homo specifice differt ab equo, licet in utroque detur materia eiusdem speciei quia tamen differt in specie aliqua parte: ergo sufficit ad distinctionem specificam totius specifica unius continui: ergo ad distinctionem numericam sufficit distinctio numerica unius continui: ergo species Euchar. erit numerice diversa si habeat aliquod continuum numerice distinctum.

51 Colliges multiplicatis per se speciebus Euchar. numerice multiplicari numerice Sacramentum Euchar. videlicet operatur multiplicando, etc. multiplicatur multiplicata numerice forma Euchar. licet operatur continua in multiplicando multiplicari eius numerice Sacramentum Euchar. Patet ex dictis illis quod species forma Euchar. sunt continua illius ut dixi in quanti. Si d. ex multiplicat eiusdem continui multiplicari eius continuum. Ergo ex parte multiplicat species et eius ex parte multiplicat etiam multiplicari numerice Sacramentum Euchar.

52 Qua propter refellenda manet sententia P. Granad. tt. 1. d. 4. sec. ferentis Sacramentum Euchar. non multiplicari nisi multiplicet eius forma, et sic hoc est, nisi multiplicentur species et verba. Illos a sententia est. Cum non. (?) ex his partibus constat Euchar. non est necesse quod utraque pars multiplicetur ad multiplicandam Euchar. ad quam sufficit multiplicatio eiusdem tantum forma continui. Refellenda eius manet sententia Cardinal. de Lugo d. 2. s. 2. asserentis non multiplicari numerice Sacramentum Euchar. sed esse unum unitate numerica Sacramentum Euchar. quod utique tenemus ab omnibus fidelibus sumitur. Ratio illius est quia Corpus et Sanguis Christi est ratio ubi-

ubique tenent. Dico nullatenus [illegible] multiplicari sa-
cramentum in esse talis sufficit multiplicatio unius et [illegible] illius sa-
cramenti in esse talis; et non recipit quod sua contraria multiplicatio
ut vidimus:

13 [illegible] quia species possunt multiplicari physice vel moraliter
sacramentum etiam Eucharistiae physice vel moraliter multiplicabitur numerice
eodem modo quo species multiplicantur. Et ratio facta id ipsum per-
suadet quod eo modo quo multiplicatur aliquod constitutivum mul-
tiplicatur etiam constitutum. Si species multiplicantur physice physice erit
multiplex Eucharistia; si vero etiam moraliter multiplicantur, sol. erunt
etiam moraliter plura sacramenta Eucharistiae non dicta. Multiplicantur autem
species physice quando sunt inseparatae, seu non unitae etc. [illegible]
species etiam moraliter separantur tunc etiam multiplicantur moraliter
id quod diximus de [illegible]. Ista [illegible] contra [illegible] Suarez
[illegible] 39 s. 4. ad finem, et [illegible] a [illegible] et Henrico
[illegible] aliis [illegible] appellat [illegible] et theologis, non tam
[illegible], ut verus defendit.

14 Infero 1.o [illegible] hostiae quae a sacerdo-
te sumuntur esse plura sacramenta physice; moraliter tamen esse unum non
[illegible] illae partes hostiae sunt physice plures (et non unitae
[illegible]), moraliter vero uniuntur in ordine ad eandem sumptionem et ap-
proximationem localem. Continent quod illae partes hostiae unum sacra-
mentum in eo sensu in quo ipsae sunt unum et continent plura sacramenta
in eo sensu in quo ipsae sunt plura. Infero 2.o mille hostias

8:

in eadem hostia ... Decratur esse multa Sacramenta physice, ... v: moraliter ... hostiae moraliter sunt unitae in una physice ... Infero 3.o hostiam ... consecratam esse aliud numero Sacramentum ... moraliter et physice ab hostia hodie Decratâ ... hostia neque physice neque moraliter unita ... alia. Infero 4. per solam separationem hostiarum aut partium eiusdem hostiae fieri multiplex Sacramentum ... quod antea erat unum. Itaque ... solam separationem partium fit duplex ... quod antea erat unum

15 Quaeritur ... admittimus ... Moratij Bernal Hurtado ... Henao ... 2. L. 2. asserentes dari plura Sacramenta quia accia sunt physice discontinua. ... mittimus ... Soto, Ledesm. Bellarm. et alios ... Hurtad. D.1. diff. 6. asserentes esse unum numero Sacramentum ... unica fuerit sumptio unius vel multarum specierum et esse plura numero Sacramenta si sumptiones fuerint diversae ... illi priores ... debuit ... aut pluralitatem physicam Sacramenti ... posteriores debuit ... aut pluralitatem moralem. Pluralitas ... a morali Sacramenti ... sufficit ... a plurali ... sumptione ... cut ... male ... unum moraliter ... plures tibi sumantur ... sumptio sit moraliter una

16 Dices ex Lugo. Solum ... in lecto a Sacramento Euchar. ... multiplicatur ... multiplicatio Sacramenti Euchar. Probatur ... multiplicatur ... non ... multiplicatur ... multarum albedines non resultat plures ...

Resp. Unum tamen — dist. ant. esse flux ut vid. à n. 21 —
permisso eo ant. dicto coz, unus sub. diez. dicas speci-
ficè solum multiplicatur per multiplicationem rectis ideo: dicas
reduplicativè et ut tale solum multiplicatur per multiplicationem rectis, non.
Itaque dicas specificè et inadequatè sumptum sic est rectis licet
rectis a non continuit per obliquum, et ideo dicas ita sumtum
non multiplicari nisi multiplicetur rectus illius. Quare summi
reduplicativè sumptis est ipsum ipsum resultans ex recto et obliquo
ideoque ad illius multiplicationem sufficit multiplicatio recti; et
etiam sufficit multiplicatio obliqui. Dum dicimus quod species
afferrendi in obliquo a sacramento Eucharistia adhuc ipsius mul-
tiplicatum multiplicarentur sacramentum in esse tali; quod sacramentum ita
sumptum continuit per species.

17 Dices 2.º contra tria leges fideles non accipere idem sa-
cramentum diversa quod ex aliunde et 3.ª apostol. 1. ad Corint. 10.
quoniam unus panis unum corpus multi sumus omnes qui de uno pane
participamus — dist. fideles ex accipientes Eucharistiam accipere idem
sacramentum in specie. Ergo accipiunt idem sacramentum inadequatè numericè
quod recipiunt idem numero corpus domini, quod in quali Eucharistia exsit
illudque partialiter continuit. — dico esse idem inadequatè non est simpliciter
esse idem — sed potius esse aliud quod idem, quod inadequatè non est absolutè idem, de
vera et abstracta dictio ex qua non stat, quod fideles accipiant di-
versa sacramenta non dicta physicè aut moraliter in quo nullum est
absurdum. Neque Apostolus vocat Eucharistiam unum panem specificè, aut
etiam numericè inadequatè ut explicuimus.

18 Ad caeteras adverte plus attendi ad unitatem moralem

Eucharistiam ad omnes physice quod sacramentum est unum morale, et idem
simpliciter dicitur unum quod moraliter est unum licet physice sit plura. Gra-
tia sacramenti quod unum sit moraliter est eandem gratiam quam cau-
saret sacramentum quod esset unum moraliter et physice; nam qui sem[el]
accipit duas hostias consecratas vel plures particulas recipit
ex opere operato eandem gratiam ac si reciperet unum tantum hostiam: in
quo casu accipit unum sacramentum moraliter et plura physice ut patet ex
dictis. ... de hoc fortasse iterum redibit sermo.

Quaestio 3a

An sacramentum Eucharistiae sit necessarium simpliciter ad salutem?

Sectio 1.

Praemittitur quid sit necessarium medii et necessarium praecepti.

79 Illud necessarium est simpliciter ad salutem dicitur
à theologis necessarium necessitate medii sive medium necessarium ad consequendum
finem aeternae beatitudinis seu salutis nostrae. Cum autem observemus multum
praeceptum sit etiam necessarium ad consequendam salutem, non levis theologis est in-
ter theologos, ut exponant hanc necessitatis divisionem. Sed necessario pri-
tendum duximus, ut opposita ... aditum faciamus: non inquiri-
mus an Eucharistia sit necessaria necessitate praecepti = quod decimum sit ita esse
necessarium ex praecepto tum huius sacramenti quod latius exponemus s. 6.
Solum in praesenti inquirimus an Eucharistia sit etiam necessaria ne-
cessitate medii simpliciter requisiti ad salutem ...

80 Suppono triplici posse aliquid requiri ad salutem 1° ratione
solius praecepti, et auditio missae in die festo. 2° quia per sola
rationem medii necessario requisiti ad finem = hac ratione auxilia dei praeveni-
entia, et concomitantia requiruntur necessario ad salutem, quae sunt me-
dia necessaria ad obtinendam gratiam, et beatitudinem. 3° aliqua requiruntur

tan

tam media et etiam nõe precepti quam media illa quae necessaria sunt et in nostra potestate precepta etiam a Deo sunt. Ita de bona fide et Bapt. ut diximus et poenit. ut illorum quam qui amiserunt post Baptismum. Quapropter ea quae necessaria sunt precepta habent, dignitatem medii, neque sine illis obtineri non potest finis, scilicet beat.° illa vero quae necessaria sunt necess. medii habent etiam necess. ex precepto si quae in nostra potestate sunt a Deo nobis percipiuntur. Et ... ...rigorosi medii a necess. solum ... diff. ... inquiri ... ... et ... dicendi modo ab... erunt quae late refert Valq. d. 169 Cap. 1.

81 Clarior et germana huius rei expos.° Vita enim est illa quam ipse Valq. ... et ex ipso nobilis ... -... nobis ... illud ... necess. precepti ... Quanto a ... ... removet ... ... tollendo peccatum impediens justificatum et salutem ... ... illud ... necess. medii quod ... ... potius ... ad ... ... parandis ... ... dispos. ... ... ad ... et justificatum. ... ... dispos. ... ... fides, bapt. ... ... et poenit. ... ... ad ... - ... huius expos. ... ... quae ... necess. solum precepti ... ... per observantiam preceptorum removet peccatum, quod impedit ... et beat. ... ... quae ... necess. medii vel sunt ... dispositio ... ... ut patet in fide Bapt.mo et poenit. ... ... quod ... necess.e medii.

82 Explicatur haec doctrina exemplo medii et remedii ad corporalem sanitatem obtinendam. Etenim aliqua remedia sunt quae ne- gative ... ad sanitatem ... removent ... quae impediunt

50

restaurare debitum temperamentum aliaque remedia sunt, quae positive tantum debitum temperamentum et haec concurrunt positive ad sanitatem et durationem ejus, caeteris in genere perfectiori et proximiori ad rem quam per se. Uniformiter quaedam multa necessaria sunt ad salutem animae parandam, sed ex istis aliqua necessaria concurrunt impediendo peccata quae saluti animae obstant, et hoc pacto concurrit praeceptorum observantia; alia vero concurrunt positive causando ipsam justificationem vel ad illam positive disponendo, et haec dicuntur necessaria necessitate medii sive remedii, ut in hunc sensum loquitur Petrus de Soto de Instit. Sacerdotum lect. 5. de Baptismo.

83 Quando eumque igitur in aliqua re concurrunt necessitas medii et praecepti, dicendum duplex oritur in Baptismo: una virtute praeceptiva peccati, et haec non tollens impedimentum justificationi; data vero gratia ipsius justificationis, sive primo ... videre Baptismum concurrit necessario, et tamen necessarium necessitate praecepti; posteriori autem videre Baptismum positive concurrit ad justificationem et ideo necessarium est simpliciter necessitate medii, quod ipsum videre est in statu ... seu actu ... in peccatore ... actus negative concurrit ad justificationem impediendo et tollendo peccatum impedimentum ... et ... concurrit positive causando ... vel disponendo positive ad illam quatenus in eo actu ... dicitur ... est ... necessitas medii et praecepti.

84 Dices: quamvis praecepti positivi observantia adjuvat positive ad salutem, v.g. auditio Missae in die festo est actus positivus educens positive ad salutem, ergo hic modus positive concurrendi ad salutem non est proprius eorum rerum quae requiruntur necessitate medii ad salutem. Respondeo distinguendo antecedens: quamvis praecepti positivi observantia adjuvat positive ad

ad salutem quam positive tollit impedimentum salutis et iustificationis. 2do an: quamvis positive caus. ipsam iustificationem, vel quam ad salutem necessarium, nego an. Itaque actus positivus bonus et praeceptus per se ipsum tollit peccatum seu evitat impedimentum salutis, ac proinde solum concurrit removendo prohibens. Contra in 2 lit. alleg. ita praeceptum caus. positive quam necessariam ad salutem ut patet in ipsa addit. Sed quam certe nullus caus. quam necessariis ad salutem. Itaque aufert lapidem impedimentum concurrit ad motum lapidis; actus positivus quo ablato impedimentum motus non tamen concurrit positive seu per actum positive causat per se talem motum. Similiter qui separat ignem ab aqua actu positivo aufert impedimentum frigiditatis in aqua producendae non tamen caus. per se et positive frigiditatem.

35 Ad hanc explicationem fabe addimus post Exim. PP. quod initio Disp. 40 docet, Necessarium medii in sacramentis differre quod in eo quod per se instituta sint ad dandum aliquem effectum simpliciter necessarium ad salutem: quod dare per se effectum necessarium ad salutem est causare positive quam necessarium ad salutem. Addimus etiam post eum multis aliis Thom. Sanch. in Decalog. lib. 2. Cap. 2 asserentem illud requiri Necessitatem medii sine quo salus obtineri non potest; vi ab eo medio re ipsa percipiendo excusemur quod per impos. aut propter ignorantiam invincibilem. Et ideo aliqua tanto rigore necessaria sunt quod ex se vel instituto ... per se causativa sunt simpliciter necessarium ad salutem: ac proinde ignor. excuset novum peccatum, non potest supplere defectum causae per se requisitae ad salutem. Illa vero quae solo praecepto requiruntur, solum concurrunt removendo peccatum; hoc autem etiam removetur per impos. servandi praeceptum, vel per ignorantiam invincibilem illius. Alios dicendi modos in tractatu discutere

86 Nota 1.º non semper requiri quod medium ad salutem necessarium reipsa suscipiatur: satis non est si habeatur in voto. Una ad justificandum non est simpliciter necessarium baptismus reipsa susceptus, sufficit non aliquando si habeatur in voto. Similiter sacramentum poenitentiae quem inducitur in actu contritionis est medium simpliciter necessarium ad justificationem peccatoris. Et in hoc sensu contritio dicitur sanctificare in ordine ad baptismum et in ordine ad devotionem seu ad sacramentum poenitentiae. Nam quod contritio attingat vim sanctificandi ab ipsis sacramentis in quantum scilicet quod contritio continet in se votum sacramenti seu est sacramentum in voto.

87 Nota 2.º non semper requiri votum expressum seu desiderium suscipiendi reipsa medium necessarium ad salutem, quia sufficit est si hoc votum sit implicitum. Nam si quis non potest recipere sacramentum vel invincibiliter ignoraret obligationem illud suscipiendi, vel esset immemor talis obligationis, adhuc potest justificari per contritionem perfectam, in qua nullum esset desiderium expressum sacramenti, esset tamen desiderium implicitum quod in contritione continetur votum exequendi ea omnia quae sunt necessaria ad salutem, et inde continetur votum sacramenti, quod de facto ex institutione Christi est medium ad salutem necessarium.

88 Nota 3.º in scholis diversimode accipi votum sacramenti. Et votum servandi alia praecepta legis, recipiendi, audiendi sacramentum. Et in contritione dicitur esse votum servandi ea praecepta et removendi voluntatem peccandi impedimentum justificationis, ac inde sub hoc consideratur ad justificationem requiri et removendi obstacula. Contritio dicitur esse votum sacramenti: hinc dicitur esse sacramentum in voto

Quaeritur potius ad justific. quod Deus Christus, qui includendo votum Sacram. acceptat ad justificat. dicendum non. Deus non exhibere gratiam ad salutem necessariam, nisi intuitu Sacram. in re vel in voto saltem implicito illius. quod praecipue colligitur ex Scilicet et Sanctis Patribus. Ultimo expresse Trid. ss. 6 cap. 4. sine lavacro regenerat. aut eius voto fieri non potest justificatio. ubi etiam docet Trid. Tridentinum non esse adscribendum justificatum absque vi Sacram. ipso in ordine ad claves. Hoc autem nunquam dixisset de Voto ... ... includens. quod plura de hoc videlicet adeat Cardinal. de Lugo d. 3. s. 1.

Sect. 2

Resolutio quaestionis

89 Certum est inter DD. Catholicos Euchar. Sacram. re ipsa susceptum non esse simpliciter necessarium ad salutem: quia plures non solo parvuli sed etiam adulti salvi fiunt sine reali Euchar. sumptione. Idque de parvulis definit Trid. ss. 21 can. 4. contra haereticos asserentes baptizatis etiam parvulis exhibendum esse Eucharistiam ut gratiam et salutem adipiscerentur. Errorem illum Eximius DD. d. 40 s. 2 refellit rationibus et authoritatibus et satis aperte ex verbis Christi qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit: ubi salutem tribuit baptismo, in quo non aperte sumptio reali alterius Sacramenti. Est difficultas an sicut baptismus et poenitentia sunt media necessaria ad salutem in re vel in voto: ita etiam Eucharistia sit necessaria necessitate medii in re vel in voto?

90 Una assertio celebris hodie est inter Doctores Thomistas, qui sequuntur docent eam esse apertam S. Thomae mentem multis in locis. Ex nostris hanc sententiam clare docent P. Granad. tt. 1. d. 5. Neoteriores Thomae secuti sunt, ut de Antiquorum mentem constat. Accessit Fagund. lib. 1. in 3. praecepto Eccl. cap. 3.

55 Alij complures numerandi, s.t immediate q. a locum adne-
cess.e praecepti recipiendi Euchar. et v.o de necess.te responsa
medij. Stant in opposito q. sua Regavan nia schola lu-
mina, Suarez, Valq., Val. Lessius, et a. fere SS. cum
innumeris Antiquioribus quos ipsi citant, ut videre e. in Ale-
nao Q. 3. S. 1. Pro hac tua stat clare D. Thom. 3. p.
q. 65 ubi clare docet solum baptismum eē o.bus nariu absolute et
simpl. supposito pecco morali, ceteras autem sacramenta eē naria
ad modu acquirendum finem. Et iterum in Q. d. 9. q. et a. 1.
ubi nec praeceptum sacr. sumendi Euchar. admittit; id a quod
n. e de praecepto sed quia in nra potestate est, requir. eē medium
simpl. nariu ad salutem.
Nra cc. Sit. Euchar. n. e. st naria simpl. ad salutem
91 necess. medij in re neque in voto. P. Id q. n. e naria ad 1.
grā, vel ad perseverandum in illa n. e st naria necess. medij ad
salutem dico: s.t Euchar. n. e naria ad 1. grā, nec ad perseve-
randum in illa = g. Euchar. n. e naria necess. medij ad salutem aīe
Syllus rectus e; continetque potissima nra cc. fundamentum in quo ex-
ponendo, et probando Eximius D.or integre D. 40 insumpsit
De q.one maiori Sylli nulla potest eē dubitatio q. ad salutem aīe
obtinendam suffit habere 1. grā et perseverare in illa = nam ille q.
consequitur 1.mam grā justificantem, et in ea usque ad finem vitae perseve-
raret, procul dubio salutem aīe consequeretur = g. id quod n. fuerit nariu
ad obtinendam 1. grā justificantem neque ad perseverandum in
illa usque ad finem vitae n. erit nariu necess. medij ad salu-
tem aīe. Tota g. difficultas e in probat. minoris, unius atque alterius par-
tes.

[illegible] ānobis exponenda et roboranda est.

92 Probatur 2.º minor istius propositionis quoad 1. partem, scilicet quod Eucharistia non sit necessaria ad obtinendam 1. gratiam. Sacramentum Eucharistiae ex sua institutione supponit 1. gratiam in suscipiente, ergo Sacramentum Eucharistiae non est necessarium ad obtinendam 1. gratiam. Antecedens patet quia Sacramentum Eucharistiae ex sua institutione est Sacramentum vivorum quod ex se petit gratiam in suscipiente. Consequentia probatur quia id quod supponit alterum non potest esse medium ad illud obtinendum, ut constat. Urgetur: quia Sacramentum Eucharistiae est institutum ad dandam 1. gratiam, ergo ex sua institutione non requiritur ad 1. gratiam obtinendam. Patet consequentia, quia sacramenta ideo sunt necessaria ad aliquem effectum quia instituta ad sunt ad eundem talem effectum, ut patet in Baptismo et Confirmatione. Probatur antecedens, quia Eucharistia ex sua institutione non delet peccatum originale neque mortale commissum post baptismum, ad hoc enim instituta sunt sacramenta Baptismi et Confirmationis [illegible] quod non delet peccatum originale, vel mortale commissum post baptismum, non requiritur ad 1. gratiam obtinendam, ergo Eucharistia non est instituta ad dandam 1. gratiam, ergo ad hoc non requiritur.

93 Confirmatur quia Sacramentum Eucharistiae institutum est tanquam cibus ad candidam gratiam nutriendam, ut constat ex iis quae superius diximus: sed cibus et gratiam nutrire supponit ex se 1.am gratiam, ergo Sacramentum Eucharistiae ex sua institutione supponit 1. gratiam, ideoque non requiritur per se ad 1. gratiam obtinendam. Minor constat exemplo alimenti materialis, quod ex se supponit vitam, ordinaturque ad augendam et conservandam substantiam viventis, ergo similiter cibus spiritualis et nutritio supponunt ex se [illegible]

25 1.m gra quae a vita spirituali. 2.o a alijs dicto Eucharistia faciens
cet 1 gra xx dubia 3.m disp. 5. discutiemus. Et hoc verum
sit non sufficit ut Eucharistia dicatur necessaria necessitate medij ad 1 gra
quia ad hoc requirebatur quod esset medium per se institutum ad dandam 1 gra
ut Baptismus et Penitentia. 2.o Alioquin quod et aliud Sacramentum esset etiam
medium ad 1. gra. quod si Eucharistia per accidens aliquando causat 1. gra
quod et aliud Sacramentum per accidens causare talem gra

24 Necessitas Sacramentorum Baptismi et Penitentiae includit Eucha-
ristiam in voto, seu votum Eucharistiae suo tempore suscipiendae; quapropter
Eucharistia in voto erit necessaria ad obtinendam 1. gra quam
ad hoc requirunt baptismus et Penitentia in quibus includitur votum Eucha-
ristiae. debito votum Eucharistiae talis implicite includitur in ijs Sa-
cramentis in quibus quilibet includitur votum adimplendi omnia
praecepta quorum unum est recipere Eucharistiam debito tempore. Hinc
a pessimis deducitur Eucharistiam in voto requiri necessitate medij ad
1. gra obtinendam; sicut male deducerent requiri eo rigore
auditum fieri debito tempore, vel de alijs rebus aliis, quapropter
probatur. 1.o quod votum Eucharistiae non requiratur ad 1. gra nisi quia impeditur
peccatum prohibens gram; nam illud votum impedit transgressionem praecepti
accipiendi Eucharistiam debito tempore: sed id quod requiritur solum negative et
quia removet prohibens non requiritur necessitate medij, sed sola necessitate prae-
cepti, ut explicavimus de attritione; ergo votum Eucharistiae seu Eucharistia
in voto non requiritur ad 1. gra necessitate medij sed sola necessitate praecepti.
Probatur 2.o quod Sacramenta Baptismi et Penitentiae per vim suam propriam
non habent ab institutione quod conferant 1.s gra quod propria
gra

pro fide negari n. pot. q. n. hent vim conferendi l. gra. zoe alteriis Sacram. in re aut in Voto q. Vom Eucha. n. n. reg. necess. medij ad l. gra. Videre que dixi imo. n. 83. et n. 88

95 Cfro iterum hanc parte mea discursus et esse evidentius, ut ait Com. D. Jon fideles q. post suscep. hodie viaticum incidat in lethale n. tenetur mane iterum coicare: ut hic indiget l. gra. q. tenetur velle ee in ipsa consequi: fact obtinenda l. gra. n. reg. necessme medij Eucharam in re aeque in Voto. Prima in dubio sunt, et si casus velis urgentiorem pone hoc accedere viaticum meridie, peccare v. lethal. hora l. post meridie, certe hic indiget l. gra, et si secat se moritur hora 2a n. debet neq. pot iterum coicare, aut desiderium hre coicandi; ut potius pot et det absolute velle n. coicare iterum; q. ad obtinend l. gra. n. reg. Eucharam necess. medij in re aeque in Voto. P. coa q. dixit q. sacram. in Voto necess. medij det execut. mandari in extremo vitae periculo, si pot. fieri ideo imminente morte det suscipi baptm. vel pnia q. si facultas adsit suscipiendi ea sacram. q. si in eo casu potest n. det suscipi Euchara ideo est q. Ea n. e necia in re vel in Voto ad obtinend l. gra.

96 His de causis alij oppositam iudicant hanc partem vestro. Dicunt admittendu que Eucharam q. de necij necessme medij

45 ad obtinendam gratiam quae sunt verba Soto lect. 8 et 9 de Euchar. et essent. D. 8 ad a. 3. huius quaest. Idque etiam satis clare docet D. Thomas lect. 1. S. cap. 6. Ioan. Veniamus iam ad 2. ad in discursu probando, ubi quod Euchara non sit simpliciter necessaria ad perseverandum in gratia, sive ad perseverandam in gratia ut tandem deducimus Eucharistiam non esse simpliciter necessariam ad salutem animae

97 Probo ipse minorem prioris syllogismi videlicet partem Sacramentum Eucharistiae est institutum ad eandem perseverantiam in gratia ipse non est medium simpliciter necessarium ad perseverantiam. Contra contrarium expr.

92 Probatur quod Sacramentum Euchar. non confert infallibiliter donum perseverantiae digne suscipienti Eucharistiam: quia Sacramentum digne suscepta causant infallibiliter effectum ad quem instituta sunt, quod Sacramentum Eucharistiae non est institutum ad eandem perseverantiam in gratia. Major certa est inter Catholicos quia nulla quaevis debet bene suscipere Eucharistiam, quia ideo certus est de sua praedestinatione et perseverantia finali in gratia, etiam si est certus de sua dispositione. Minor vero probatur. Effectus quod effectus Sacramentorum alligantur ex promissione divina ipsis Sacramentis si digne suscipiantur. Secundo promissio Dei redditur infallibilis ratione promittentis posita conditione sub qua promittitur quod Sacramenta digne suscepta causant infallibiliter effectum ad quem instituta sunt

98 Dices 1º. donum perseverantiae est dari omnibus digne suscipientibus Eucharistiam dari tamen propter Eucharistiam omnibus quibus nova dari debet sufficere ut tale donum perseverantiae sit effectus Eucharistiae. Sed haec res primo manifeste repugnat quod sit impossibile quod aliquid sit effectus

effy Sacram^ti et q^d, ille effy omni detur et non alicui ti-
neutri ponat obicem. Orca [illegible] ca dicunt anathe-
mate dignos asserentes Sacram^ta non dare gratiam
et omnibus rite ea suscipientibus esse aliquod obstaculum. Et
2° e q^d si effy daret [illegible] aliquibus et aliquibus daret ex mera
liberal^e Dei = atq effy sacramentales non dare ex
mera liberal^e Dei [illegible] effy q^d
aliquibus et aliquibus det non e effy sacramentalis; ergo si perse-
verantia detur omnibus digne suscipientibus Eucharistiam ea perseverantia
si ponit effy huius Sacram^ti.

99 Dices 2° Auxilia ad perseverantiam in gratia
esse effy infallib. Sacram^ti Eucharistiae ac proinde ea auxilia
dari omnibus digne suscipientibus hoc Sacram^tum. Cum autem ea auxilia
sint necessaria ad perseverantiam in gratia et Eucharistia possit con-
ferri esse simpl^r necessaria ad salutem, ac proinde Eucharistia erit
simpl^r necessaria ad consequendam salutem aeternam. [illegible]
q^d auxilia quibus perservamur immortalitati [illegible] Eu-
charistiae ut docet Trid. ss. 13 cap. 2. [illegible]
ad perveniendum [illegible] salutem aeternam [illegible] removent [illegible]
[illegible] impedient gratiam [illegible] hic [illegible]
q^d sint necessaria necess^e medij ut constat in [illegible]
alterius [illegible] et [illegible] explicuimus [illegible] hoc cap.
Eucharistia necessaria necess^e medij. [illegible] q^d hic auxilia
non sint simpl^r necessaria ad salutem [illegible] paulo post [illegible]
[illegible] moreret et nulla gravis tentatio occurreret [illegible]

25

sine illo speciali auxº. perseverare. Quare ea ubiorra auxª. quae dantur vi Euchariae non sunt simpl. nariae ad perseverandum etiam per longum tempus sine pecco mortli, quia licet ea auxª. ad hoc maxime Iuvent, post hoc cum auxº. co: et ipsi debito roe stare, elevat non peccare lethal. per longum tempus, quae efficacit suadet: quia gra quae olim dabatur in Circumcisi. sufficiens erat ut ho per longum tempus perseveraret in gra cum auxº quae sequebantur eam gram: ita gra quae hodie datur in Bapt.mo cum auxº. sequentibus hanc gram sufficiens erit, ut ho per longum tempus perseveret. Ergo auxª ubiora, quae dantur vi Eucharae non sunt simplr naria ad perseverandum ac proinde Euchara ex hoc capite non est simplr naria ad salutem aiae.

100 Pr etiam hoc quia exemplo illo supra posito hois qui post acceptum Baptismum incidit in peccatum morle: neque ille hoc tenetur poenitere et post perseverare in gra denuo accepta per poenitentiam non tenetur itemq. recipere neque in re, neque in voto: quia ad perseverandum non re. quia Euchara neque in re neque in voto. Sed constat ex n. 95 Cor vº quia si quidem medium simpl. narium ad perseverandum dat exeunt. mandari in extremo vitae periculo si possit ut ibi diximus: sed Euchara in eo vitae periculo non det suscipi quia Euchara non est medium simpl. narium ad perseverandum.

101 Pr 2º. prial. ratione quia Votum Euchare seu Euchar in Voto non plus req. ad salutem quam requiratur votum audiendi sacrum tpore debito: sed hoc votum non req. necess. medii, sed sola necess. praecepti, ergo Votum Euchar, seu Euchara in voto non req. necess. medii.

D. sola neces.te pcepti. Man gl. t. q.a bon Euchar. si reg. nus induat in desiderio adimplendi oia precepta, quorum unu e sus cipere Euchar. debito tempore: et hoc eod. pacto reg. votu au diendi sacr. tpore debito ... eod. mer. q. a bonu Eucha ria si req. qr removet transgress. pcepti eam suscipiendi debito tpore: quia etia pacto reg. votu audiendi sacr. ... Bap. et Penit. ... alteruter sacram. ... ad ... aut naria, sit ea jaa ... et ita bonu alio rum Sacram. qua idunt ... ad tollendu im pedim. salutis: quo etia pacto req. votu adimplendi de aliud precepto ... grave. Cat. mer. ... rei ...

Sect. 3.a

Solvunt.r argum.ta qu. ostendunt Euchar. ee nanq. neces.r medij ad salute.

Oiu. e ... opposita opin.e ... huius Sacram. magnopere commendari si dicatr ee nariu neces.e medij ad salute revera ... quae ab ipsa Euchar. excell.a et dign.e sra alia Sacram.ta ... q. n sit naria neces.e medij ... advertit ... Euchara sit excell.ma Sacram.ta oiu quae finis et perf.e ... Sacram.a ... aut ad ... finis ... remedij q. excell.a huius Sa cram.i petit quod ... sit Sacram. ... et ideo n potest ee mediu ad illa ... nulli Sacra m.o annexu est. Et certe char.as perfta et intensa perf.or ... inchoata et remissa, et tn char.a inchoata et remissa e na neces. medij ad salute, n ta ... char.s perfta et intensa. Ex quibus ... Euchar. et dign.e ... alia Sacram.ta ...

55

generis deducitur necessitas illius simpliciter ad salutem.

103 Arguitur 3° ex 2a verba ipsa verbis Christi Domini Joan. 6: nisi manducaveritis carnem filij hominis, et biberitis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis, ubi videtur tenore verborum doceri necessitas Eucharistiae qua Joan. 3 necessitas Baptismi commendatur: nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto non potest introire in Regnum Dei; sed ex his verbis colligitur Baptismum esse necessarium simpliciter ad salutem, ita ex verbis prioribus colligendum Eucharistiam esse necessariam eodem necessitatis genere. Sed hoc argumentum nullum est, quia ex verbis posterioribus etiam colligitur Baptismum in re susceptum esse simpliciter necessarium ad salutem parvulorum: ex prioribus verbis non potest inferri Eucharistiam in re susceptam esse simpliciter necessariam ad salutem parvulorum: hoc enim hereticum est. Et cum Christus Dominus Matt. 18 alia verba similia de necessitate humilitatis: nisi efficiamini sicut parvuli non intrabitis in Regnum caelorum. Et iterum Petro dixit: si non lavero te non habebis partem mecum Joan. 13. Ex his autem testimoniis nullus intulit humilitatem aut lotionem esse necessariam necessitate medij. Catholici autem sufficienter explicant hunc sensum intelligantur de necessitate ex suppositione praecepti necessitatis Eucharistiae humilitatis ... contrarius Matt. Baptismi necessitas non est ex illis verbis sed ex conciliis et ecclesia exposita colligitur.

104 Arguitur 2° auctoritate D. Aug. lib. 1 de Symbolo ... paulo post initium et lib. 3 de meritis peccat. cap. 4. ubi docere videtur Eucharistiam simpliciter requiri ad salutem, eamque necessitate comparat cum necessitate Baptismi; id etiam docere videtur D. Thom. in 3 p. q. 73 a. 3 asserens Eucharistiam esse necessariam in vita ad justificatam et spiritualem vitam spiritualem // Sed haec et similia testimonia intelliguntur de re sacramenti non de ipso sacramento Eucharistiae. Res n. Eucharistiae continet Christum Dominum et eius

unitis

unitꝰ fidelis cum Chro d. regri Euchari: qm nec gra qua uniamur cum Chro Dno Hic a gra obtineri Baptismo et Penit. et n. det obtineri p. Sacrm Euchariae naria gra Sacramentalis. quando ta. M. P.P. aliquando dicunt Euchari ee nariu ad salutem, q. oblia naria est ad salutem unio, qua Chro Dno et Ecclae incorporemur, hac a Dno aliqdo est effm huius Sacrami. et ab alijs etiam possit causari, et debeat.

105 Arg. 3. n. Euchara instituta et tanqm cibus aiae et ad instar cibi corporalis, ut patet divinis: s. cibus corporalis licet n. continuo, intervallis tamen tporibus sumptus e mium per se narius ad vitam corporalem servandam, ad qm per se et positive conducit: q. Euchar. licet n. quovis tpore, saltm q. obliges praecepti instat, e mium p. se nariu ad salutem aiae, hoc est ad perseverandum in vita Spuali: q. Euchara est simplr naria ad salutem aiae, q. salus aiae sine perseve obtineri n. pot.

106 Rf. 1. cibus Euchar. n. ee quoad hoc similem corporali aliquo sicut cibus corporalis in re e nariu ad vitam corporalem, ita Euchar. in re erit naria ad vitam aiae, q. nulla cathiur admittet. Pratt. cibus corporalis ideo reqr nariu q. vivens continua caloris nativi act. deperdit q., quas per aliam add. oportet supplere: pares v. vitae Spualis seu grae n. amittuntur paulatim, et ideo n. reqr narius cibus ad eas reparandas. Rf. 2. Cibus corporalis n. regri ad brevius vitae periodum: et silitr vita Spualis servari poterit sine cibo Spuali per modicum tpus: qua q. homo q. post acceptam gram statim moriatur n. indigebit Euchara ad perseverandum. Rf. adhuc 3. Euchar n. ee unicum Spuale alimentum q. alia Sacramta et actus virtutum sunt cibus aiae, q. bus suffr possit aia refici, et servari vita Spualis: n. corporis requiritur, detrate hic cibus Eucharisticus ad servandam vitam aiae.

107 Sequitur 4. Persever. in gra et effus proprius

Euchar.ᵃ = s.ᵈ perseveratio in gratia ē simpl.ʳ necess.ia ad salutem
ergo Effect. proprius Eucharistiae ē simpl.ʳ necessarius ad salutem; negandi
ipsa Euchar.ᵃ est simpl.ʳ necessaria ad salutem. Caetera constant. Alia
ratio sic: effectus praeserv.ᵒ a mortalibus ē effectus proprius Euchar.ᵃᵉ & praeser-
v.ᵒ a mortalib. post accept. gratiam ē perseverantia in gratia ergo perse-
verantia in gratia ē effectus proprius Euchar.ᵃᵉ Sic Lysemar ex Trid. ss. 13
cap. 2. corporis asserente Eucharistiam ē institutam tanquam antidotum quo
a quotidianis mortalibus praeservemur ergo haec praeserv.ᵒ ē effectus proprius Euchar.ᵃᵉ
Resp. neg. maj. cuius falsitas probavimus n.ᵒ 91 ad illius prob.
neg. iterum maj. nam licet Euchar.ᵃ gratiae tribuat auxilia uberiora quibus
possimus praeservari a mortalibus, quod intendit Trid. ea auxilia non
sunt necessaria simpl.ʳ ut praeservemur a mortalibus neque infallibiliter
infallibiliter eos praeservant ut dix. n.ᵒ 99 Resp.ᵐ deinde ad auxilia
quae requirunt neq. ad salutem removendo impedimenta, ut ibidem
explicuimus. Hic a nobis laudari [illegible] ad adhibendum necess.

108 Ad finem adverte, pluribus saepius notari Eucharistiam necess.
Eucharistiam esse media apta, et moralia necessaria ad perseverandum in
gratia per longum tempus, praesertim si quis habeat opportunitatem accipien-
di Eucharistiam; cum [illegible] tot sint pericula relabendi, tot potentiae ten-
tationes, et occasiones peccandi, tot potentiae pugnae ipsa debilitas ad bene ope-
randum, sine ingenti diff.ᵗᵉ poterit perseverare per longum tempus in gratia
qui voluntarie omitteret sumere per longum tempus hoc remedium speciali-
bus auxiliis, quae Eucharistia conferuntur et magna pro parte deducuntur ut a mor-
talibus praeservemur. Et forte S. P. loquuntur de hac morali necess.ᵗᵉ dicentes aliqui
asserunt Eucharistiam esse necessariam ad servandam gratiam et ad salutem aeternam consequendam

Quaest. 4.ᵃ Appendix Utrum

Utrum Euchar. potuerit ante Incarnat. institui?

109 Affirm. Huius quaest. occas. dedit D. Thom. in 3. p. q. 73 a. 5. ad 2 dicens Euchar. est Sacram. perfectum passionis Domini, ... et ideo non potuit institui ante Incarnat. ... adeo ut ... 76 a. 2 ... esse ... affirmare ante Incarnat. potuisse Christum existere sacramentaliter sub speciebus ...

Contra ... dixit ... Dom. ... hic q. 98 s. 2. ... et ... Dei ... quod ... dari ... Sacramenti ... Christi Domini existat, ... in mente ... imo nec ... hoc Verbum non potuit ... quod, ... habeat ... et ... sit ... aliquo ubicat. ... existit

110 Quapropter ... quaestio non potest esse. An Euchar. potuerit institui, etiam si Verbum Dei non esset incarnandum ... hic ... est inutilis, et implicatoria. Cum n. hoc Sacram. essential. constituatur Corpore, et Sanguine Christi Domini, repugnat manifeste, quod existat hoc Sacram. ... quod non exist. Christus Dominus ... ad hoc ... Incarnatio Verbi ... et patet ... in dubium vocari, an Sacram. Euchar. potuerit institui, antequam praecessisset Incarn. Verbi, ita ut in primis tempore existeret Christus Dominus ... Sacram. Euchar. ... in ... Euchar. ... parte illius ... et ... Christo Domino existere sacramentaliter sub speciebus, ... verba, ... de facto sit ... aut ... indefinite ... ita ... An Christus Domini potuerit existere sacramentaliter sub speciebus ... antecedenter existeret Christus Dominus ... ubicat. natur. et circumscriptiva?

111 Dico 1.° Sacram. Euchar. ... potuit institui ... ... de facto institutum ... primis tempore praecessisset Incarn. Verbi ... intendit D. Thom. ... manifeste ... hoc Sacram. de facto ... institutum ab ipso Christo Domino

vent, humani gratie in eā nocte, in qua tradendus erat, verùm hac rōe eēt memoriale sua passionis ... confiteri pos-
sunt occurrere, quæ prius tpore præexiteret Incarnas Verbi D. vig ...

112 Ad 2.m Sacram ... posuit, ... in hu Dº
prius tpre n̄ præexiteret Incarnatiō Verbi. Hoc intendit Scotus in 4.
D. 10. q. 4. ... Exim ... hic d. 48 - 1. 2. ...
... multis modis ... ...
sub specie ... et nullo alio modo exercet ...
... in eodem instanti nati inciperet eē sub specie ..., et ...
... nate in Utero Virginali ...
sub speciebus ... Verbi ab alio ..., aut ... inde ... ...
... fieri posse ... Dei absoluta ... non repug-
nat, ... non ē allegata ... ... in illis ...
... quocumque modo poss ponere ... sub speciebus: in nullo
ex modis assignatis invenitur repugnantia.

113 Ad reclamat ... atque ... repugnat ...
det eē sacramentalis ... n̄ det eē nate, ... esse sacramentale
dependet essentialiter ab eē nati. ... de ... ...
det id, ... essentialiter dependet ab alio ... non det illud ...
à quo dependet essentialiter ... hoc nihil ... ...
... hoc ē ..., quo ... ē sub speciebus ... dependet essentialiter
ab ente nati tanquam a subjecto, in quo recipiatur ille mos: hinc ...
infertur ... ente ... illo nati ... prioritatem ...
modi, n̄ tn̄ pōt inferri ... hæc prioritatem tporis, et ...
... nate dependet essentialiter a ... tanquam
ce subjecto, et tn̄ n̄ req; quòd ea subsit prius tpore ... ante

...

niq ubi nata. Et si Ozar fiat int ubi Lamtt et ubi nate chri omi nulla inveniet dependa vinus a alio, aut certe non inveniet dependa esse. et que divinitas non possit privari: quaquit nec apparentia repugnantia inveniatur in eo quod incarnatio ... in ... ipsa ... christi possibilis.

Disp. 2a

De Materia remota, et proxima Eucharistiae

114 Sicut in Physicis materia remota dicitur id ex quo aliquid fit tanquam ex toto a quo totaliter ... ex ligno, vel in ... seu in ... Eucharistiae materia remota dicitur panis, et vinum ex quo tanquam ex toto a quo totaliter fit sacramentum Eucharistiae. quare materia remota ... et non consecratura Eucharistiae ... species panis et vini ex ... et consecratae sit ... Eucharistia ... manet ... §. 1. De ... hac materia remota, et proxima in presenti disputamus, nam de ... quae ... in Eucharistia ... ex parte materia ... et ... huius ... ut videbimus Disp. 9. dicemus:

Quaest. 1a

Qualis panis, et quale vinum sit materia remota Eucharistiae

Sect. 1a

De Pane valide, et licite consecrabili.

115 Panem esse materiam necessariam ... conficiendi christi corpus esse certum de fide, et constat ex ipso facto christi ... Concil. refert ... traditione Ecclesia quae semper docuit materiam ... in corpus christi debere esse panem. Id quod definit

C. 5.

in Concil. Later. cap. Firmiter de Summa Trinit. et fide Catholica. Et iterum in Flor. in Decreto Eugenii et in Cartag. 3. Et tandem in Trid. n. 13. cap. 21. Quorum testimonia aliaque cognitu addimus Cosm. D. frio D. q. 4. a. 1. aliique Theol. Scholastici passim. Et ideo illi Fidelium, ne in re aliis certa detineamur. Huius rei non a priori nulla est [illegible] q: consequentiae a innumeras colligunt, et deducunt Theol. ex S. Thoma in hac q. 3. a. 1. harum consequentiarum explicationem ex pl. potius ad Catechistas et mysticae theologiae magistros quam ad praesens institutum attinet.

116 Insuper certum est materiam offerendam in compus [illegible] Domini et panis debere esse panem triticeum. Ita constanter docent omnes [illegible] aliquorum antiquorum et [illegible] Caiet. 3 q. q. 14. ad 4. in editionibus antiquis. Et certe post Florentinum hoc doctrinae [illegible] non potest quia in Decreto Eugen. § 3. et [illegible] docet panem triticeum esse materiam [illegible] ad celebrandum Sacram. Euchar. Idem [illegible] huius rei confirmatio alia concilia adducit Henao d. 4. [illegible] in Catechismo Pii V. assignatur materia huius Sacram. panis triticeus, additque hanc esse Apostolicam traditionem. Eclae auctor [illegible] confirmata. Et non potest esse [illegible] panis triticeus absolute loquendo appellatur panis [illegible] cum [illegible] panis et [illegible] materia remota Euchar. id intelligitur de triticeo. Quare [illegible] temeritatis nota impingit Exim. D. Gabrieli oppositum asserenti.

115 [illegible] quia multa grana sunt de quibus dubitatur an vere sint triticum [illegible] inter Theol. discordia in assignanda materia valide [illegible] et [illegible] in corpus Chr. [illegible] Thom. citatus a. 3. ad 2. asserit siliginem esse materiam validam [illegible] co quod generetur ex tritico; [illegible] negat S. D. esse materiam sufficientem speltam, et far. [illegible] sili-

siliginem esse materiam consecrabilem, non quod generetur ex tritico, quia
iis multa, quod generantur multa ex tritico quae prorsus inepta
sunt ad consecrationem, ut lolium et avena: et quod siligo
est selectum, et optimum triticum quod hispani vocant Candial
de Spelta, et famae alii dicunt esse triticum, et quidem esse materiam
consecrationis. Addunt alii secale esse materiam sufficientem quod hispani
dicunt centeno. Nec desunt qui dixerint maizium esse materiam consecrationis
sufficientem apud Indos, hoc a nemine probabile iudicatur contra.

118 Tanta varietas pendet partim ex varia significatione vocum
latinarum quae diversa apud diversos significant: partim ex
agriculturae peritis apud quos non est exploratum utrum ea gra-
na triticea sint necne. Quae explicari in hac re possunt spe-
tando est Plinius, Dioscorides, et Columella. Item D. Tho-
mas, aut alius theologus, nam apud theologos fere omnes certo constat
panem consecratum debere esse ex tritico; an vero hoc vel illud genus
frumenti vere triticum sit, res est ad agriculturae peritos de-
ducenda. Quantum ad praxim attinet certum est sacerdotem
peccare mortaliter si extra casum summae necessitatis adhibeat in
consecratione materiam dubiam, seu aliquod frumentum de quo non certo
constet esse panem triticeum, quia talis sacerdos se exponit peri-
culo reddendi irritam suam consecrationem et acquirendi idololatriae
sacrilegium, quae adnotans infra etiam dicendis aptanda erit.

119 Porro certum apud omnes est non esse panem confectum ex tri-
tico esse materiam sufficientem consecrationis, si integri panis rationem non habeat.
Unde massa ex amylo confecta excluditur a theologis cum D. Thoma,
quia amylon est triticum iam corruptum et substantialiter immutatum. Item
excluditur massa triticea cruda vel subacta aqua artificiali.

CF. vel admixto Cinabro in magna quant.e quod hyema-
ta [?] panis usualis, et etc. Verum tamen est multa doct-
cea turbata aqua nati- et aere igni calore et incorrup-
ta. Si tri aqua nati admixtus sit alius liquor in parum
te tunc valida erit Sacram et similiter si granis tritici
admixta sint alia grana extranea adhuc erit panis usu-
alis, et materia sufficiens Sacrar. Quod autem S. Thom. ubi. a. 3.
modica commixtio non solvit spec.

120 Tandem de fide est validi fieri Consecrat. in pane
azymo, et in pane fermentato. Ita definitum est in Concil. Flo-
ren. in litteris Unionis et declaratum a Leone Papa 9 in dupli-
ci Epistol. adversus Michaelem Constantinopol. et ab Innoc. 3.
libro. 4. cap. 4 de mysteriis Missae. Et ratio est quod utrumque pa-
nis azymus et fermentatus est absolute panis triticeus; de azy-
mo constat ex usu Ecclesiae latinae, et ex modo loquendi sacrae scrip.
in qua panis azymus absolute vocatur panis Luc. 24. et Ioan.
13, et saepe alibi. De fermentato non est minus certum quia pa-
nis fermentatus est com., et apud omnes usualis. Ita quod ex intentio-
ne Christi solum colligatur panis triticeus esse materia, nam utcumque
panis azymus, et fermentatus sufficiens erit quod utrumque est absolute
panis triticeus

121 Ceterum quoad de facto Ecclesia tam Latina quam graeca in utro-
que pane variis temporibus consecravit. Certum usque ad hære-
sim Nazarenorum tota Ecclesia in azymo consecravit. Deinde tan-
ta Ecclesia azymum reliquit, et in fermentato consecravit, ne
videretur consentire Nazareis asserentibus omnes cerimonias an-
tiquas

antiquæ legis debere observari in lege Evang.ca
Denique extinctâ causâ, Ecclesia latina redijt ad panem azymum: græca v.° fermentatum retinuit. Hæc ita constant ex
Histor. Ecclesiastic. et præcipuè ex quadam Epist. Leonis 9.
ad Imperatorem Constantinopol. quæ extat tom. 3. Concil.
Hinc à fortiori arg.: quòd incredibile imo et impossibile sit
totam Ecclesiam in re tam gravi deceptam fuisse aliquando et invalidè consecrasse: sed tota Ecclesia variis temporibus in azymo
et in fermentato consecravit, ut vidimus; ergo utrumque panis
é materia sufficiens ad consecrandum validè.

122 Rogabis 1.° an liceat sit cuilibet Sacerdoti
consecrare in pane fermentato, vel in azymo? R. neg.
quia Latini tenentur consecrare in azymo: græci à in fermentato. Ita com. Rhal. de Bonificio, et Arcudius de azymo
et contra præcept. et de aliorum exist. timentes græcis non esse præceptum,
panem fermentatum esse permissum. Ratio est: quia Unusquisque
tenetur consuetudine suæ Ecclesiæ sequi, dum in ea degit, ut constat ex Flor.° in decreto fidei de... Ecclesia latina consecrare in azymo, et consuetudo Ecclesiæ Orientalis est consecrare
in fermentato... Ecclesia et. Ergo si græcus in sua
Ecclesia consecraret panem sine ferm. causaret scandalum non minus
quam latinus in Ecclesia latina consecrans panem fermentatum. Uterque
... tenetur sequi morem suæ Ecclesiæ.

123 Rogabis 2.° An sacerdos græcus existens apud latinos teneatur consecrare in fermentato? Et eadem sit interr.°
de sacerdote latino demorante apud græcos. Hæc difficultas
pendet ab alia generali et græviss., quam late tractat huma

15

Sanchez in decal. Dom. an Ult advenae et peregrini tenentur se accommodare legibus Patriae, vel potius se accommodare legibus loci, in quo sunt? Resp. Breviter; Sacerdotes graeci peregrinantes per loca latina possunt et in fermentato, et in azymo celebrare: Deinde liberum illis est se conformare consuetudini loci in quo sunt, vel retinere morem suae Ecclesiae; unum ad hoc quod est, quod si Sacerdos graecus adquirat domicilium in Ecclesia latina vel amittat domicilium Ecclesiae Orientalis, tunc debet consecrare in azymo: Contra vero non est quia Ecclesia graeca, et debet se conformare consuetud. loci, in quo est, et Ecclesiae in qua debet fixit domicilium. De Sacerdote latino in Graecia demorante pariformiter discurrendum est.

124 Rogabis 3.º An sit convenientius usus Ecclesiae Latinae consecrandi in azymo? Resp. affirmative, et ratio est: quia Christus Dominus consecravit in azymo ut bene fatetur Chrisostomus interpretatus, et constat ex eo quod Christus Dominus instituit hoc sacramentum 1.º die azymorum ut testantur Evangelistae, in illis autem diebus nihil fermentati permittebatur in domibus Judeorum, ut praecipitur Exod. 12. Qui de his plura voluerit adeat Baynel d. 172 late et erudite discurrentem, vel P. Amicum d. 16.

Sect. 2.ª

De Vino valide et licite consecrati

125 Contra de fide est, materiam remotam calicis, et conversionis in sanguinem Christi debere esse vinum vitis. Ita definitur in Concil. supra allegatis n.º 115 et specialiter in Lateran. sub

Inoc.

Innoc. 3. in Cap. Licet ex titulo de nat. error. Ebio-
nitarum, q. referente Epiphanio haeresi 30 et Cataphrygae
spe delusi asserebant solam aquam ee. mam. determ. calicis
Eucharistici. Vesitos a catholicis ex instit. Christi, pb.
colligi a ea instit. ex facto Xri Dni qui in Vino et
vite consecravit adiuncta tradit. Eccle. et SS. PP. intellig. a qrum
entias v.o huius instit. multos annumerant SS. Patres Catho-
quiter.

126 Infert 1.o qlt. spem vini debite ee sufficiente mam ad
valide consecratum calicis. Ro. est, q. nam qualecumque spem est absolute vinum
debite qs. reg. ex inst. Sacram. Praeterea, quamquam inter se, an
vina substalr. differant, q. ex diversit. colorum, et aliorum accidium
n. satis colligi diversitas substantiae, ut patet in hoibus q. spe sub-
stali n. differunt, lz multis accidbus distinguantur. Ex quo deduci-
tur, qlt. vinum virgineum e. ma sufficiens, ng. sit e. absolute lo-
quendo Vinum debite

127 Infert 2.o Vinum pomorum, malorum granatorum aut
palmarum, item sicera n. ee mam sufficiente calicis Eucharistici. Et denique
nullum succum, aut liquor, q. debuis n. sit e. ma sufficiens. Ro.
q. nullus ex his liquoribus e. absolute Vinum q. heat aliquas qprietates vini
ut calefacere, inebriare etc. quare dr in Canon. 8. Aplorum prohi-
betur offerri sicera, et alius dui poculum loco vini

128 Infert 3.o n. oem liquorem expressum ex uvis ee mam suffi-
cientem. Ro. est, q. n. oem liquor ex uvis expressus e absolute vinum. Et
in agresta, sapa, et aceto q. agresta n. dum e vinum, s.d exprimi-
tur ex uvis immaturis, sapa v.o et acetum fiunt ex corrupt.e
substli. Vini, accidentia vini n. sunt, ut colligr. ex mutat. e accidium
et pcipue ex defectu virtutis inebriandi. Hi cerca funerales oes. -

56 129. Dubitatur 1.° An mustum sit materia sufficiens
Consecrationis? Affirmative cum communi Theologorum, licet nonnulli iuniores oppositum doceant. Probatur
ex Iulio Pontif. in Cap. cum omne de Consecrat. dist. 2. permittente
in casu necessitatis consecrare in musto, quod refert et approbat Concil.
Bracharense. Si autem non esset materia sufficiens in nullo casu permitteretur.
Et postea potest confirmari ex Sacra Scriptura, in qua mustum absolute vo-
catur vinum Luc. 5. et Actor. 2. Et denique quod mustum habet
omnes proprietates vini, solum quia differt ab illo accidentaliter ex penes
minus defecatum. Certum tamen est esse illicitum consecrare in musto extra ca-
sum extremae necessitatis. Et licet aliqui dicant consuetudinem consecrandi in musto
vigere in aliquibus Ecclesiis, certe plures doctores, merito Eminentissimus Doctor eam
consuetudinem reprehendit.

130 Dubitatur 2.° An lora sit materia sufficiens? Respondeo negative
quia lora non est simpliciter vinum sed potius est aqua infusa in racemis
iam expressis. Quod si ita moderata aqua admixta fuerit, ut in
vinum converti valeat materia erit sufficiens quia tunc erit vinum etiam proprie
lora. Certum tamen erit esse illicitum consecrare lorae quia saltem est materia dubia.

131 Dubitatur 3.° An vinum congelatum possit consecrari? Respondeo vali-
de posse consecrari, sed non licite. Ratio est quia vinum congelatum absolute re-
tinet speciem vini, et est potus, seu potabile, licet ut actualiter potetur
debeat liquefieri. Ita panis durissimus est absolute comestibilis, licet ut actu-
aliter manducetur debeat molleficri et infringi. Item quia si post con-
secrationem congelentur species, adhuc retinent sanguinem Christi ut constat ex
rubricis Missalis praecipientibus quid in eo casu agendum sit, ergo vi-
num congelatum est absolute vinum, alioquin non esset materia sufficiens quia sanguis
Christi tamdiu durat sub speciebus vini quamdiu subsistit naturalis
durante [illegible] substantialis vini. Quod autem non licite consecrari non possit vi-
num congelatum ideo est quia est materia dubia: nam oppositum sentiunt aliqui Doctores

Doc

liet probabilitas.

132 Dubit. 2°. de Vinis artificialibus et permistis aromatibus, et de aqua Vitae. Judico dum vinum est validum maxime si modica fit permixtio aromatum et saccari q. modica permixtio non solvit spem ut ex S. Thoma dixim n° 119 q. si vero permixtio fit in magna quantitate invalida erit materia ... manet Vinum. De aqua Vitae certius est esse materiam invalidam q. non est ab[...] vinum ... aliud potius substantialiter diversum ... morte in his ... dubium tum q. ex precepto Eccl[esi]ae nihil potest admisceri vino consecrando nisi aqua modicum ... q. hic admixtio aquae plures ... illarum expon... sequentes quaestiones ...

Quaest. 2ª

Utrum Aqua Vino admixta Vertatur Sangui[nem] ...

Sect. 1ª

Praemittit quo iure debeat Vino consecrando aqua admisceri

133 Ab al[ta] Eccl[esi]ae exordio consuetudo est aquam admiscere Vino consecrando, ab ea recedere gravissimum peccatum est, ea a consuetudine, ut inepta aut non conveniens respicere apertam ... est in qua fuerunt Armeni, hodieque sunt Luterani, et Calvinistae. Ceterum catholica constat ex Concil. et P.P. adductis a Bellarmin. lib. 4. de Euchar. cap. 10. Suarez d. 45. sect. 2. et Vasquez d. 136 cap. 1. Clarissime docet hanc esse consuetud. Eccl. Concil. Trid. ss. 22. cap. 7. Dicitque hanc ... est ipsa Eccl. consuetud. et author. Concil. et SS. PP. frequentia a multis sunt Ecclesiae Christi in ipso tempore hanc consecrare ut constat ex Liturgia S. Jacobi tom. 6. Bibliothecae veterum PP. 2ª ...

88

duos nos in christo = quod in vino signatur divinitas
in aqua vero humanitas. Et ex hinc signans destruierunt ar-
meni negantes naturam humanam christi domini non admiscebant aquam
3° ad signandum sanguinem et aquam quae ex latere christi flu-
xerunt in quo signans adducit divus T. 4° ad signandum unionem
christi cum fidelibus = quod per aquam signantur populi per vi-
num a christo domini quod unitur cum ecclesia seu cum fidelibus in hoc
sacramento. Haec et alia signans quae e. d. Th. ac d. Thomam
alijs qui exponunt convenientia sunt, ut eam intuitu indu-
ta sit obligatio admiscendi aquam vino consecrando.

134 Hanc admixtionem aquae esse de necessitate sacramenti
docent Scotus Durandus et Armachanus lib. 9 de quaestione Armen. cap.
3. Christi plures veram validam fieri consecrationem in vino puro
... non licitam. Quia quod ea ... mixtio aquae datur materia suffi-
cit in licitam. Quia ... in decreto Eugenij ubi ...
... pane triticeo et vino de vite ... eucharistiae ex alijs
quae Concilijs et Pontificibus quorum verba ponderat et in hanc ...
adducit Exim. D. cit. ... absque mixtione aquae ... sit va-
lida consecratio ... admixtio non est necessaria sacramento.
... materia ... fieri validam consecrationem. 3°
... admixtio non est necessaria ad aliquam signationem essentialem sacramenti
Eucharistiae ... signatio essentialis Eucharistiae salvatur in signatione
corporis ... et ... refert ... sine admixtione aquae salva-
tur ... ea admixtio non est necessaria ad signationem essentialem
sacramenti: ... non requiritur necessitate sacramenti ... sola necessitate
praecepti. ... ipsum ... 2. ... ... certum est esse

135

...

cratus et valida si aqua, quae admixta fuit vino, in vinum conversa sit tempore consecrationis. quia solum vinum est de necessitate ad consecrationem validam. Ratio quia quae sola est materia necessaria ad efficiendum sacramentum, quae tempore consecrationis existit absque alia materia, exercet materia necessaria efficientis sacramentum. Et in casu posito efficitur sacramentum in vino puro, quia ibi nulla est aqua. Conf. quia si ex obvivione in advertentia aut ex alia causa non admisceatur aqua, adhuc est valida consecratio, quia haec mixtio non est necessaria necessitate sacramenti. Ratio con. et quia sic an. : quia in defectibus Missae §. 3. Missalis dicitur quod si post consecrationem vini advertatur aquam non fuisse admixtam, tunc non admisceatur. Sic valida non fuisset, iterato debet fieri admixtio aquae et iterum consecrari. Denique dico quod in panem azymo et in fermentato valida fit consecratio ut diximus n. 120. Ita etiam fit valida consecratio in vino puro, et in vino lymphato. Et ratio: nam eadem in utroque pane ratio est consecrationis quod utrumque est materia sacramenti specialis. Si utrumque est vinum purum, et lymphatum est absolute vinum specialis. Ratio etc.

136. Recentes haec dolor. oo. verba quidem Alexandri Pontificis ex cap. In sanctificando de consecrat. d. 2. Alia etc. verba Cypriani Epist. 63. ad Caecilium quibus docens calicem Domini neque esse solam aquam neque solum vinum, sed mixtum ex utroque. Et praecipue Cyprianus vos necessitatis aquam et agnoscere necessitatem vini et principium et filiis et Thomas, reddunt causam. Thoma in a. 2. Quia loquuntur de necessitate praecepti, quia admixtio aquae utique est necessaria ad calicem Domini necessitate praecepti, non vero necessitate sacramenti. Aqua et vinum exaequantur quoad necessitatem in aliqua parte necessitatis. Con. 2.º resi admixtio aquae calici requiritur ad significationem effectus unionis Christi Domini cum fidelibus, et fidelium inter se, quia vino per eius admixtionem significatur, ut supra vidimus: c. d. quia ista significatio non est calici sacramenti. ideo admixtio aquae non est necessaria ad valorem sacramenti.

Solum ergo ea tenentur intendere vinum panis et Synaxes- si ea vnione populi ad Christum; hinc a nobis inferto vinum panis esse ea mera sufficiente quod eas Synaxes non est essentialis Sacramenti.

137 Illa[r] tertia est an praeceptum miscendi aquam sit Divinum vel humanum. Praeceptum Divinum admittit Val. 4 d. 6. q. 2. p. 1. cum Henrico, Ricio, Alano et Castro de hares. Eucharistia &c. Communis et vera sententia solum admittit praeceptum humanum, et ecclesiasticum. Ita Suarez, Girat. et Bass. d. 107. cap. 2. cum antiquioribus Scoto, Gabriel. Durand. Lessio et aliis quos fere omnes sequuntur. Probatur ex Concil. Flor. in Decreto Eugen. ubi reprehendunt Armenios omittentes hanc mixtionem cum ab Ecclesia consuetudine discreparent. quod si hoc esset praeceptum Divinum ex hoc capite urgentius reprehenderent. Tridentinum apertius loquitur n. 22. cap. 7. monet sancta Synodus praeceptum esse ab Ecclesia Sacerdotibus ut aquam vino in calice offerendo misceant, quia haec mixtio esset de praecepto Divino ex hoc capite praecipue monerentur Sacerdotes. Et hinc Constat nullam esse obligationem de iure Divino admiscendi aquam vino? Secundo, quod praeceptum Divinum dubium est, et vix probabile, praeceptum autem et lex dubia nullam inducit obligationem, ut communiter docetur in Materia de legibus.

138 Secundo in favorem praecepti Divini obstat 6. Synodus can. 32 et Concil. Cartag. 3. can. 24 ubi haec admixtio aquae in calice dicitur traditio Divina. Accedit authoritas Cypriani Epist. 63. qui etiam hanc mixtionem appellat traditionem Dominicam. Respondetur hanc mixtionem aquae dici traditionem Dominicam quia Christus eam praecepit sed quia duxit originem ex facto Christi Domini qui in vino aquam mixtam

mixto [illegible]: etc. Ecta praecipit ea mixta eo quod fu-
[illegible] à chro. Dno facta fuisse. Est qo traditio [illegible]
[illegible] originative et in [illegible] motivu [illegible]. Chro
Dno praecipit facere q ipse fecit illis verbis hoc facite in
mea commemorationem: ipse decrevit in vino lymphato
Ergo hoc ipsum praecipit [illegible] calvata solum here [illegible] praecepti
illorum, quae pertinent ad essentiam sacram. caeterum [illegible]
rituum solum [illegible] facta chri tanquam explorimi-
tandum. Ideo licet chrus in azymo decrevit id non [illegible]
git, neque alias circumstantias ut elevationem oculorum, benedic-
tionem etc.

139 Aqua miscenda vino decernendo debet esse naturalis e
[illegible] Thei, et haec expresse in Capit. in quadam de Celebrat.
missar. Et ro e: q aqua ex floribus aut [illegible] ad-
mixta non e absolute aqua. quapropter graviter peccaret sa-
cerdos q in hac re non servaret consuetudinem Eccl. Aqua ad-
miscenda e ante oblationem et hoc si cadit sub praecepto, ut
dicit Cxim. D. [illegible] 3. [illegible] per oblivionem aqua admixta
non sit ante oblationem et hoc advertatur ante decreationem sta-
tim debet admisceri, si tn iam ect facta decreatio admiscen-
da non est, ut in rubricis Missalis Romani praecipitur.

140 Ad hoc rogas In qua quantitate misceenda sit
aqua. Certum e aquam debere ee in ea quantitate ut vi-
num non corrumpat, neque in [illegible] moraliter desinat ee
vinum ofuale: et ideo debet ee in minori quantitate quam sit vi-
num. Quapropter [illegible] Thei docent aquam miscenda ee in parva quan-
titate. Concil. Triburiense q [illegible] non fuit, assignat duas
[illegible] vini.

pati vim et 3g [illegible] aqua s.d hoc corrigit Flor. Illi
primo ad misceri paululum aquae, seu aquam modicissimam. quod vero
quantitas aquae censenda sit modicissima in viri prudentis arbitrio
relinquitur. Navarr. et Azorius 5am aut 6am partem possibilius
Conink 8am vel 10, et in hanc ego mentem inclino, quod certius
v.g. 8a aut 10a non potest corrumpere vinum aut illud facere
inopinale.

Sect. 2a

Status quaestionis et sententiae communis exponuntur

191 Cum viderimus aquam miscendam esse Vino consecrando ex-
ponendum nobis est quid fiat ea aqua post consecrationem quae difficultas
praevia est tum propter suam dignitatem tum propter appellatas DD.
tamen acriter in hac re pugnantes. Et quidem si aqua conversa
sit in Vinum tempore consecrationis nullum dubium est eam aquam iam
conversam in Vinum converti in sanguinem Christi. quare tota dubium est an
aqua possit in Vinum converti, reclamantibus aliquibus qui hanc quidem
conversionem aquae in Vinum indicant naturaliter impossibilem aut certe ali-
quando non contingit talis conversio, quod negari non potest casu, quo ni-
mia aqua fit admixta Vino, vel haec admixtio aquae et in
modicum facta sit immediate ante consecrationem vel denique Vinum
sit adeo debile, ut non possit subitaneo mutare aquam. tota
igitur difficultas est, quid fiat illa aqua casu quo tempore consecrationis
non sit conversa in Vinum quocumque ex capite id proveniat.

192 Fuit etiam celebris haec difficultas tempore Bernardi. Nam
Gaufredus Alluy discipulus monachus Claraevallensis [illegible] utrin-
que Theologorum fundamentis et judicio Epistolam misit ad Henri
cum Cardinalem Vicarium Clementis Papae III postulans ut Concilio

habito cum Cardinalibus re tota deferret ad Pontificem, ut ille decerneret quid credere et docere deant catholici, ne in re tam gravi Theologi dissiderent. Refert hanc epistolam Baron. in Annal. Eccles. tom. 12. An. 1088. n. 5 addidit que synodum esse quod huic expostulationi responsum fuerit. quamquam vigente et aucta Theologorum contentione Ioannes Bellemanus Archiepiscopus Lugdunensis litteras dedit ad Innoc. Papam III in quibus huius rei decisionem expostulat. Responsum Innocentii extat in corpore iuris cap. cum Martha de Celebrat. Missar. & quaestionibus.

143 Descriptio hic Innocentii continet opiniones quae in hac re circumferebantur, nullamque definit nec damnat simpliciter. licet in Cap. in quadam eodem titulo damnat sententiam asserentem aquam converti in phlegma seu humorem aqueum quod de latere Christi exivit. quam sententiam solum damnat quia in ea negatur de latere Christi exiisse veram aquam, ut notat Card. de Lugo d. 4. s. 3. quamquam cum nihil adhuc in hoc puncto a Sede Apostolica decretum sit ex tunc Theologi dissident, et unusquisque conetur in suam trahere Innocentium et responsum illum citatum

144 Dico primo Sententia docet aquam vino admisceri ex intentione Ecclesiae ut maneat sub specie propria post consecrationem. quamquam hic sententia asserit aquam numquam converti in sanguinem neque mediate neque immediate neque ex hac intentione admisceri vino sed servando ipsi ex quadam cerimonia ad significandam unionem populi cum Christo. Huius opinionis meminit Innoc. citatus eamque appellat minus probabilem ideoque ab omnibus Theologis reiicitur cum Alag. d. 11. et cum D. Thoma hic q. 74. a. 8 quamquam hic sententia

- ri author. e debita est nq gea nullus citato.
145 Q. 2ª via docet aquq admixtq vino converti per dic-
creatq in aqua illa quae de latere Chri perforato exivit hanc
etiq sng refert Amor. et et viri e Exim. D. eadq rat
Hic a censura temperanda ad nrq sna explataq. Et tq hac
opinio sine Patrono: nq oes Dri eq deserunt et impugnant
eq Mag. etq D. Thomae citato.
146 Itaque hae opinio varie ronibq impugnatr a Thei-
s. quae oes nobq placent: aliq n. inefficaces sunt; aliq vo plus ..
sant, et pveniunt dif[illegible] hodie celebq de conver. materia aquae in
ata aquae in sanguine Chri Dmi. quae ... [illegible]
eo pertitq titulo resiciendae sunt, q nullo author. fundam. ni-
tantr: q in re tq gravi sine Doctore loqui temerite ivi-
cat: ... dois etiq fundam. carent pdictae sna q
... inventa ... sentr unio Chri cq Ecla: hac a omni
melior, et pfectq signatr p aqua convertatr in sanguine
Chri Dni. Nec vo sna fundatr in eo, quod aqua in
calice signet aqua quae de latere Chri exivit: hac a ...
non ... salvato licet aqua calicis n convertatr in aquaq
lq lateris Chri Dni, ut ... patet.
147 ... specialr hac sna ... resiciatr: q si aqua
converteretr in aquq lateris Christi hac conver. fieret vi verbo-
rq: ... haec fieq etq ... infertr. Marc ...
rq: ... tota conversio Euchar. e q vi verbo-
rq ... min. q ubi verborq ... ea conversio q signa-
rq; ... conversio aque in aqua n signatr aliter
... sic

verbi, Decerat.ii et conversio aquae in aquam non fieri vi verborum. Resp. quod si verba Decerat.ii designarent Directe aquae in aquam ea verba censenda, quod aqua ea esset conversa in vinum tempore Decreti, quod frequentissime contingit neque poteret in vino proprio fieri valida consecratio; quod ad hunc non daretur [illegible] designata per pronomen hic. Deinde quod quae advertit Eximinus [illegible] docent et nalem manasse aquam illam de latere christi iam defuncti, quapropter illa aqua non erat pars corporis christi et inde iam non exire in christo. Et nulla est ratio cur dicatur aqua calicis converti in eam aquam. Eximius [illegible] opinionibus [illegible]

148 Ultima docet aquam immediate converti in sanguinem.

Christi. Eximius [illegible] fuerit prius conversa in vinum. Haec hodie plausibilis et recepta est inter [illegible] Ecclesiae latina defendit et illustrat P. Coninck ad a. 8. huius quaest. ubi plures congruentias Sanctorum PP. et DD. quas hic [illegible] allegat, adeo fuerunt, ut asserat omnes [illegible] PP. et DD. catholicos quae hanc rem attigerunt a [illegible] saeculo usque ad 12 [illegible] unanimi consensu docuisse aquam immediate converti in sanguinem christi: sed longe maior fides adhibenda est Eximio [illegible] q. 3 95. s. 9. Explicatio Sanctorum testimonii, ita solide: Ex omnibus Doctoribus catholicis solum invenio Alanum qui hanc [illegible] doceat.

149 Asserit et hanc [illegible] doceat Alanus Cardinalis lib. 1. de Euchar. cap. 13 et [illegible] citatus n. 142 et iterum an. 1092 - [illegible] utrumque Cardinalis minus recte

locutus est. Neque aliam dixit dici neque certam fide tenen-
dam esse. Baronius oppositam sententiam appellat hæresi consimilem
obortam. Sed quam censuram valde nimis excedit, quoniam sententia
neque certa fide tenenda est, neque opposita est hæresis, ut consta-
bit ex copiosa authorum theorum quos infra allegabimus. Unde
Eximius Doctor Citatus hanc sententiam appellat et admodum probabilem, ipse
censura eo tempore iniusta fuit in suo unico Doctore Catholico illam sententiam
defendebat. Secundo, ita clare docent hanc sententiam Card.
Toletus lib. 2. Summ. cap. 23. quibus adde Card. de Lugo
d. 9. de Eucharist. s. 8.

150 Stat etiam pro hac sententia Paulus Cornejus Theati-
nus in appendice de Corporis transmutatione in sacrificio
Missæ cap. 16. Diana p. 3. tr. 4. resol. 99. Bellarmin.
Salmeron to. 6. in Evang. tr. 19. §. ad hæc subscribunt
Doctores Laym, Bernal, Joan. Bapt. Ferrera, Vicalvillo, Em
Dinus, Raynaud. et Ludov. Cayenius, quorum quosdam citat
Ulenas de Eucharist. d. 2. s. 4. Citantur etiam pro hac opi-
nione Ferrant q. 61. a. 8. d. 2. et Mirinder lib. 4. him. tr.
5. cap. 2. Omnes etiam dicunt ex sanctis Patribus aquam conver-
ti in sanguinem christi, et ex hac intentione misceri vino et sing
non a exponunt an hæc conversio sit mediata vel immediata. Citantur
etiam Conimb. lib. 1. de Gener. cap. 10. q. 1. a. 2. Barbosa in
oppositam sententiam inclinant, ut legentes constabit. Et hæc est tota huius
opinionis authorum quibus facile sufficiens est ut probabilis sit et
ab omni censura immunis.

151 Quæ sententia docet aquam non converti in sanguinem christi immediate
prius debere sit in vinum, ac inde omnino negat converti immediate
aquam in sanguinem christi. Hæc sententia firmissima author fundamentum
nititur

mitiir tiij ex ptr numerij, tiij ex ptr gravitij DD. eam asserentiu ... in pr̃. S. Thomas hic a. 8. hanc sna oibq alijs pdubit in hec verba: aliorum opinio probabilior ē, qui dicunt aquam con= ti in vinum et vinum in sanguinem. Hoc a fieri n̄ posset nisi adeo modicum apponeretur de aqua, quod converteretur in vinum. Idipsum docet in q.° d. 11. a. 4. clarius hanc sna docuit Scot. in eadem dist.e ad finem vino (inquit) apponere aquam n̄ ē simpl. narium necess. Sacram. g. ... appositam n̄ convertitur in sanguinem nisi primi sit conversa in vinum. Eadem clarit. co... cuta ē Bonav. in expos.e litteram ad eam distinct. 11. cum soluta ē (inquit) per aquam et conversa in vinum totum ē vinum et sic conver- ti pot. si enim converti pōr nisi panis et vinum. Celeberrimus ... Principes quorumque accedat author. Eximij Doct. Francisci Suarez qui in hac sna comprobanda et roboranda insigni fere disp.

45 insumsit.

152 Huius sna sunt Clemens Richard. Paludan. Gabriel Mayor Vigenerius, Rabbanus et Dominicus Soto ap. Suarez citatum. Eandem sna amplexi sunt Argentinas d. 11. a. 1. c. 2. Rubion q. 2. a. 2. Bassolis d. 8. q. ... Petrus Cabrarensis ... d. q. 5. a. 1. Abul. parad. 2. cap. 39. Estius in 4.° sna... d. 8. §. 10. Palat. ibid. d. 11. d. 3. Eandem sna receperunt ... cap. 1. §. 3. Gabriel ... Euchar. §. 22. Aveli ibid. n. 14. ... milla ibid. n.° 11. Rosella ibi n.° 10. Petrus de ... infum. cap. 4. de Euchar. Philiarchus de Offic. Sacerdotis tom. 1. lib. 1. cap. 15. Ludov. Lopez in Instructor. parte 2. §. ... Dotoraz. Stant etiam pro hac sna Valentia q. 2. p. 1. ... vasq. d. 178 cap. 2. Granad. tt. 2. de Euchar. d. 9. ...

46 sect. 5. Aliique innumeri ap. ipsos.

153 Ex his DDbq qui huic hanc sig ee certam et

83

indubitat. alij ē extra Theol. et coe Theolog. Nec de-
fuit qui adverteret eē ingens sacrilegium miscere aquam vino in
calice quantitate quae ante ... non posset in vinum converti. Pla-
cuit praeter morem meum ... allegare ...
ut planè constet, quam immerito novit ... aut graviori note censu-
ra incusetur haec sententia ab aliquibus parum cautis aut parum Theol.

Sect. 3a

Aqua mixta vino non convertitur immediate in sanguinem.

154 Hanc eam ut probabiliorem, et ab eo magis amplectimur cum ... allegatis ... Et quia in rebus pertinentibus ad Sacramentum potissimum fundamentum desumitur ex Concilijs et SS. PP. primus author ... munienda est nostra resolutio. deinde fundamenta rationis proponemus. Probatur 1. ex Innoc. citato nº 152 Nam ibi Pontifex post recensitas duas priores sententias seclusa ... et alia sententia affirmante aquam mixtam vino et in vinum conversam mutari in sanguinem christi concludit his verbis: inter opiniones praedictas illa probabilior iudicatur quae asserit aquam cum vino in sanguinem transmutari. Unde in hunc modum arguo. Pontifex nullam mentionem fecerat sententiae affirmantis immediate aquam transire in sanguinem christi, sed solum retulerat sententiam affirmantem aquam conversam in vinum mutari in sanguinem christi: sed approbat et ut probabiliorem definit sententiam a se relatam et praedictam ut patet ex illis verbis inter opiniones praedictas: ergo ... et ut probabiliorem definit sententiam affirmantem aquam conversam in vinum mutari in sanguinem christi Domini. Nec ... oppositam sententiam, ut longius ostendit ... nostra de conversione mediata.

155 Favet huic expositioni Glossa eiusdem capitis cum Martha ... cum vino in haec verba: et transeunt ambo in sanguinem ... videlicet

vinum quam aquam sibi incorporavit. quae verba adeo cla-
ra sunt, ut mirum sit D. Doppoltos eandem glossam pro sua
sua volumine adducere. Stat etiam pro hac explicatione auctho-
(a) Cathechismi Romani qui in Cap. de Euchar. 2° exponens
cur modica aqua miscenda sit vino decernendo hanc ratio-
ex prohibens nempe Ecclesiasticorum Scriptorum, sua et ipsa addita aqua
illa in vinum convertitur. Si ergo aqua immediate in sanguinem
iret prius in vinum et postmodum in Christi sanguinem convertitur

156 Probatur 2° mea conclusio ex Concil. Flor. in decreto
Eugenij ita decernentis. Materia Eucharistiae est panis triticeus
et vinum de vite cui ante consecrationem aqua modicissima ad-
misceri debet. Ubi si vinum ponitur pro materia calicis, aqua
quae propter rationes supra ab ipso Concil. explicatas dicitur admis-
ceri et non tanquam materia. Unde hic ratio desumitur. Illud solum
convertitur in sanguinem Christi quod est materia calicis. sed solum vinum
assignat Florent. pro materia calicis. Ergo si vinum convertitur in sang.
Christi ac inde aqua non convertitur, nisi prius conversa fue-
rit in vinum. Urgetur quia praefatum Concilium manifeste dis-
guit materiam ab eo quod admiscetur materiae, sed id quod ad-
miscetur materiae jam materia non est, quia distinguit materiam ab eo quod materia
non est. Atqui aqua est quae admiscetur vino sive materiae
Ergo aqua non convertitur in sanguinem Christi nempe sed convertitur id
quod est materia calicis.

(55) Debilis Florent. assignare materiam certam et absolu-
tam admissam, intra excludit aquam quae est materia incerta et
sub opinione. Ita in sanctissimi Trident. assignavit

mā qo... calicis aut libri, et tri impos.
manus heretiz ro... ineo saram... ...
ta in sacram.to ... assignat ... ma christina
ex balsamo et oleo ... et tri oleum benedictum
e ... dni ut ... sati qbalt. opinant
... solo ... satisfacit ... arg. ... dumimo eo
q. ... excludatur ... ama calicis ... ad quod
admiscetr ona ... ama ... excludt. ...
... Expla ... si sunt ... q nullius verbis
... indicij e ... ut excludatur impos. ...
... ama ordinis ... oleum benedictum ama ...
... Aliás solut. ... quae ... ball. ...
exhiberi posse ... ...
... non ee; ... sati ... ball. ... excluduntur ...
monij, et adducendi.
198 Proto ... ex Trid. n. 13. can. 2. ubi
definit post consecrat. calicis 10 manere species vini his verbis
manentibus dumtaxat speciebus panis et vini. Ex qua defin. ...
... In calice post consecrat. so manent species vini ...
vinum convertitur in sanguinem christi ... aqua qua vino admix
ta ... n convertitur in sanguinem. Christi e ipsa decisio Concil.
... eorum ex qua pendet ... ... alia ... propter
vinum converteretur in sanguinem n manerent in calice ... spec
vini ... etiam manerent spec. aternis ... que etiam con-
... in sanguinem christi. Itaque si aqua immediate transi-
at in sanguinem manebunt in calice n minus spec. vini
... spec. illius aque ... n solum manebunt spec. vini ...
Tridentinum

Tridentinum: Respondet Henao.

159 Ret Henao. Illa verba Trid.[ti] potius esse de materia sua in qua dicitur, quod in Calice Dicatur permanere non solas species aquae, sed etiam ipsa substa aquae; ac proinde in materia sua non solum manent in Calice species vini sed etiam species aquae cum substa aquae & magis urget pro Trid.[no] sed haec resp.[io] est satis frigida, & Concil. solo loquitur de speciebus quae careant suo connatur esse et substo et propria ut manifestum est: neque Concil. non intendit excludere species aeris, aut alterius Corporis inclusi in poris vini, aut permanenti in Calice, cum species eorum dicat Concil. in calice remanere species vini, verius est solas species vini ibi esse absque sua connatu substa: ergo si in Calice sint species aquae debent illas connate esse, et substa aquae, ac proinde aqua non erit conversa in sanguinem Christi.

160 Probabilius alij volunt, Trid.[num] loqui de vino puro et usuali quale est etiam vinum limphatum quia ex eo dicitur solum manere species vini non excludit species aquae, quae species aquae etiam componunt vinum usuale. in d. 2.a 5t. neque in Can. 3. ide Trid. decernit, totum Christum contineri sub singulis speciei partibus separat factae: ergo si loquitur de vino puro aeque includit species aquae. ob ea quae separatis speciebus aquae sub illis solus contineretur Christus, quod plane absurdum est, et 2.a ll. PP. et Conalia, in quibus saepe docetur Christum contineri nisi sub speciebus panis, et vini. Item absurdum sequitur ex quo praecise separatis speciem non desinit esse Christus sub talibus speciebus

6

mā gorr.s calicis aut libri, et tri impos.°
manuy heretiz ry mij ineo tarām. Sz
t.a in sacram.to Sfirm.is assignat pma chrisma
ey balsamo et oleo Sfectz et tri oleu benedictz
e suffieny mā ut multi Sati gbal. opinant
s.a h.c solr. n satisfacit q.a arg.z duminges
q.d Sedis excludat ayy ama cal.cis: q.a id quod
admiscet mā dicy: ama dici exclud. deberet
ml. Expla adiuncta n sunt adiq q.a nullis verbz
neq.ri indiciz e intonulu ut excludatr impos. ma
nuy ama ordinis neq oleu benedictz ama fiffi
Sfirm.i. Altas solut.d mo, quae gbal. etiā
exhiberi pote n obmio. Hoc ab pbat ce. m
de fiz n ee, l. Sati gbal. debueat exa dulhri a pa
monija, et adduc endi.

198 Probo 8. prafinoz ce ex Trid. n. 13. can. 2. ubi
desinit post cosecrat.z calicis s.o manere spes vini his verbis
manentibq dumtaxat spebz panis et vini. Ex qua defin.e in
a quo. In calice post cosecrat.z s.o manent spes vini q.a s.o
vinū Svertitr in sanguine chri q.a aqua qua vino admix
ta e n Svertitr in sanguine. Chri e ipsa decisio Concil.
Pbo q.a S cōa ex qua pendet 2.a q.a si alia liqua preter
vinū Sverteretr in sanguine n manerent in calice soli spes
vini; s.d etiā manerent spes alterius subste q etiā Sver-
sa e in sanguine chri. Itaque si aqua immate Svertere-
at in sanguine manebunt in calice n minq spe.s vini
q.m spes illiq aque: g n solu manebunt spes vini d.a
Trid.q

Tridentinum: Respondet Henao.

153 Dicit Henao. Illa verba Trid.ⁱ potius esse Anima

fna in quâ dm. ē, quod in Calice Desiccato possunt ma-

nere nō so spes aquæ, sed etiā ipsa substa aquæ; ac

proinde in nra sna nō so manent in Calice spes vini

sed etiā spes aquæ cū substa aquæ ē magis vizog-

nomi Trid.ⁱ 10 Sed hæc resp.o ē satis frigida, ē Concil.

so loqtr de spebg quæ carent suo Inali ēē et subs-

tantia propria ut manifestum ē: nec Concil. nō intendit excludere

spes aëris, aut alterius corporis inclusi in poris vini, aut

[illegible] in Calice; cum [illegible] dicat Concil. in calice rema-

nere spes vini, sensus ē, solas spes vini ibi ēē absque

sua Inali substa: [illegible] si in Calice sint spes aquæ debent

sine Inali ēē, et substa aquæ, atq inde aqua nō erit [illegible]

sa in sanguine Chri.

160 Probabilius alii rent, Trid.um loq de vino [illegible]

[illegible] usuali quale ē etiā vinū limphatum [illegible]

so manere spes vini nō excludit spes aquæ [illegible] spes aquæ

etiā [illegible] vinū usuale. [illegible] nā in Can. 3.

ide Trid. decernit, totū Chrm. Itineri sub singulis spei parti-

bus separat factâ [illegible] loqtr de vino puro atq intecy

cludit spes aquæ [illegible] ē separatis spebg aquæ sub

illis solis Itineretr Chrus, quod plane absurdū ē, et [illegible]

[illegible] et Conciliis, in qbg sæpe docetr Chrm. nō Itineri nisi sub

spebg panis, et vini. Hoc ā absurdū [illegible]

per separatas speciē nō desinit ēē Chrus sub talibg spebg

6

vt v̄r clarū ex verbis dicti, q si chrus Stinebatr sub spebꝫ aquæ dumctis cū spebꝫ vini adhuc stinebitr subtilij spebꝫ aquæ separatis ab spebꝫ vini; aliōq persola sepa-ratiõ speræ chrus n̄ eset sub ea spe sub q̄ia antea erat. Hoc argm̄ infra vlteriūs vrgebimꝰ.

161 Tandẽ q̄r. mia cc. author Cypriani anti-quissimi Ptris q Epist. 63 ita loquitr: neque aliud aliud pu- à nobis q̄m q̄d nobis Dns prius fecerit, ut Calix qui in me-moria eius offertur mixtꝫ vino offeratr: nã cū dicat chrus Ego sum vitis vera. sanguis chri n̄ aqua ẽ utique s; vinū ergo verbis mixtæ aquæ admittit q si vinū in chri sanguinẽ transire docet, n̄ aqua iã in vinũ 9mutata fuerit. Et Ptris idẽ Cyprianus declarat his verbis: quæ copulas aquæ et vi-ni sic miscetr in Calice Dni, ut 9mixtio illa n̄ possit ab invi-cẽ separari. si v̄o aqua n̄ eet in vinu 9versa, utique posset ab eigno separari, ut ipsi adversarij clamant. Illustre aliud testimoniū quidem Suarez, et in hanc rẽ adducit q brevi-ta nobis omittitr, ppterq q pdicta testimonia satis, psu-ma, sug authores 9vincunt. Ad fundamta vo's deveniamꝰ

162 1u fundamtũ desumitr à pari: n̄ mã 9vertendæ in corpus chri q̄ nihil admixtꝫ et distinctꝫ a pane tritico 9vertitr immate in corpus chri: q nihil admixtꝫ et distinctꝫ a vino 9vertitr immate in sanguinẽ chri: q aqua admix-ta vino n̄ 9vertitr immate in sanguinẽ chri Dni. Conse-legitima sunt: q sicut ex ipso sensu Ecclæ condbat, solum pa-

nē

pane triticeu ee ma Dvertibilem in corpus chri: ita etiam constat de vino ee ma dvertibilem in sanguinem. quapropter DD.

Oppositi negant ans. Pr tri a nobis: q nihil admixtum et distinctum a pane triticeo e panis triticeus: sed id q n e panis triticeus n dvertitur immate in corpus chri. g nihil admixtum et distinctum a pane triticeo dvertitur immate in Corpus chri. Mir constat ex Concil. et DD. assignantibus so pane triticeum p ma dvertibili in corpus Chri. Prob mai: ma qd alteri admiscetur et ab illo distinguitur n e illud ipsum cum quo miscetur, et a quo distinguitur. ut e evidens: g nihil admixtum et distinctum a pane triticeo e panis triticeus.

163 Dices: Aqua admixta vino conmere vinum ofiale dicitur ma sufficiens Calicis, licet n sit ma naria; et similiter farina hordei ea admixta pani triticeo constituere pane ofiale q e sufficiens ma, licet n naria ad secretum corporis chri Dni quapropter dicunt aquam dverti in sanguinem dummodo sit admixta vino: et farinam hordei posse converti in corpus Chri dummodo sit admixta pani triticeo: q hec admixtio n tollit pane ofiale, neque ofiale vinum, sed potius aqua e pars vini ofialis, et farina hordei e pars panis ofialis, et hoc pacto dvertibiles in Chrum Dnum

164 Resp: tri hpe sol. et sul explato vel posito fundamento. q ad ut panis sit ma dvertibilis in corpus chri n ofialis e dvertibile qd pane ofiale constituit, aut integrat et similiter

dicimus de vino usuali in sang.^s christi: quia farina
hordei admixta pani triticeo non est convertibilis in corpus,
neque aqua admixta vino est convertibilis in sanguinem christi
Probatur consequentia, et probabo antecedens ab absurdis, quae ex negatione illius infe-
runtur: quia primo infertur butyrum, mel, lac, oleum, aliosque liquo-
res posse converti in corpus, aut in sanguinem christi. Secundo aqua
immissa pani, illumque madefaciens, aut parte terrae con-
verti in corpus christi. Tertio infertur, aromata immixta vino
in quantitate exigua converti in sanguinem christi. Imo etiam
aer inclusus in poris panis, aut vini poterit converti. Quae
omnia inaudita sunt, et contra theologos sensum catholicae, et sequela probatur quia haec
omnia dummodo admisceantur in exigua quantitate non tollunt panem
usualem, neque usualem vinum: sed per vos quod non tollit panem usu-
alem, vel usualem vinum illud convenit integraliter et converti potest
in christum dominum: ergo haec omnia possunt converti in christum dominum; ac
proinde christus continebitur sub speciebus butyri, mellis, terrae, et
similibus, dummodo istae species admixtae sint speciebus panis, aut vini
quae omnia si admittas fecum oleum non extendas
165 Secundum fundamentum ita pono. Sub speciebus aquae se-
paratis ab speciebus vini nequit contineri sanguis christi. Ergo
aqua mixta vino nequit immediate transire in sanguinem
christi domini. De antecedente nullus theologus dubitavit praeter
unum Egidium de Conink asserentem posse probabiliter negari; sed
manifestum est, id esse contra concilia, et doctores nostros theologorum constanter
affirmantium sub solis speciebus panis, et vini contineri christum dominum

Coa ps̄ pb. q̄ si aqua mixta vino transiret immati in sanguine chri illa spes aquae aliquo artificio, aut saltē per miraculū possent separari ab spebq̄ vini - siq̄ sanguis chri in triis spebq̄ separatis stineret. pb. hic cōa: q̄ per separatā speciē conservatā n̄ desinit ēē chrus sub illis spebq̄; subq̄ bq̄ antea erat, ut definit trid.um - si chrus stinebatur sub spebq̄ aquae mixtis vino, etiā stinebitur facta separ.e. Pro: q̄ si spes aquae gelentur, et ambiant ab spebq̄ vini adhuc manebit vinū vnale siq̄ Chrus stinebitur sub iis spebq̄ aquae. Cotq̄ tales spes divisae sunt, et n̄ stinuae cū spebq̄ vini: siq̄ Chrus stinebitur sub spebq̄ aquae divisis et n̄ stinuis cū spebq̄ vini.

166 3.m fundam. si q̄ praeceptū admiscendi aquam modicissimā n̄ gōr hēre aliā cām rationabilē, nisi ut ea aqua cōverti possit in vinū, et ita transmutari in sangē siq̄ aqua n̄ transit immatē in sangē chri. Cns pb. q̄ n̄ alia ca salvari potest; st admisceretur aqua in magnā quant.e na si poneretur ctia aqua adhuc vinū maneret vnale posset ne signari aqua quae de latere Chri exivit utique in quant. notabili - posset etiā signari cōunitio Ecclae cū Chrō, et sic de aliis - siq̄ nulla cā rationalis apparet admiscendi aquā modicissimā, nisi ut haec possit in vinū cōverti. Pr q̄ si aqua modicissimā admixta vino transeat immatē in sanguinē Chri, etiā pote-

poterit transire aqua in magna quant.te quia ẜ-
tr licet quant.tas aquae eet aequalis quant. vini, ad-
huc tota ea aqua transiret immate in sanguine Chri
qa adhuc maneret vinu vinale, et mixtu; hoc repug-
nat cōi existimat.ni Ecclae et a nullo Theo admittitr; ẜ
admitti n̄ det, quòd aqua modicissa admixta vino
transeat immate in sanguine Chri: ẜut ait Exim. Da
n̄ ē ro cur modica aqua possit transire, et n̄ possit ni-
mia in sanguine Chri Dni.

Sect. 2da

Dissolvit argta ẜ immata Dvers. aquae
in sanguine Chri Dni.

16) Arguunt 1° 2° mia, sna ab author. SS. PP.
Nam inter. Damascen. lib. 4. fidei cap. 14 ita loqtr: panis
vinumque, et aqua per invocat. et adventu Spus S. sup-
natr transmutato in Corpus et Sanguine Chri. Am-
brosius 2° lib. 4. de Sacram. cap. 4. ita fatr: Vinu et aqua
in Calice Dni mittitr, sed fit sanguis consecrat. coelesti.
Ite Paschas. lib. de Corpore et Sang. Dni. Aqua, inquit,
sacratr; n̄ ẜ aqua permaneat, sed quod Dvertatr in
Sanguine. Similia testimonia adducunt ex Alex. Pa. 1.
in Epistol. ad oēs Orthodoxos. Ex Cypriano lib. 2 ep.
3. ex D. Hieronym. in cap. 14 Marci. ex Algero
lib. 1. de Euchar. cap. 16. ex Iustino Apolog. 2. ex Xi-
ex Irenęo lib. 4. cap. 32 ex Aug. Hyldeberto, aliisque

allega-

allegatis in eâ Epistola Gaufredi, quam refert Baron. sua Citatus.

168 Unica his omnibus testimonijs explicandi ratio st. Etenim nullus ex PP. asseruit, aquam immediatè converti in Sanguinem Christi Domini, sed absolute coinde fite aquam transire in Sanguinem, quod verissime est et a nobis admittitur et et 2. una sententia opposita. Ideo à utique salvatur, si aqua prius transeat in Vinum, et postea in Sanguinem Christi. Explicandaque sunt haec, et similia testimonia de Conversione aquae in Sanguinem Christi, quod sufficit ad intentum PP. quod ipsi contendebant, aquam miscendam esse Vino offerendo eaque aqua non converti in phlegma, neque in aquam quae exivit de latere Christi, ut alij asserebant.

169 Sed reclamant adversarij contra hanc expositionem quod testimonia allegata docent aquam consecrari, et converti in Sanguinem Christi, hoc est esset falsum si aqua prius converteretur in Vinum, quia ita iam non erit aqua sed Vinum quod convertitur in Sanguinem. quae nostra explicatio violenta est, et eodem modo poterat dici triticum consecrari et converti in corpus Christi Domini quia panis fit ex tritico. Et similiter Sacerdos dicens diceretur accipere panem et vinum quae accipit Corpus et Sanguinem Christi in quae conversa sunt. Porro tendum tamen nobis est plana expositio ab omnibus fere Theologis tradita quae quidem violenta non est iuxta ad mentem ... [illegible]

plane exposuerunt. Neque insolens est ille locutionis modus: quia sic dicimus panem converti in corpus substantiam tritici huius conversi, quia sic destructa substantia panis et conversa in Christum, aut in sanguinem, et eodem modo potest dici triticum converti in sacra specie. Propterea hac de causa Eucharistia appellatur triticum. Quod a sacerdote Christiane dicatur accipere panem et vinum, ideo est ne detur periculum errandi, credendive manere in Eucharistia substantiam panis et vini. Sequitur S. Author Innoc. quem nobis addidit

120 initio praed. lectionis. Cum ipse Pontifex rogatus fuit utrum aqua ex vino conversa esset in sanguinem Christi. Neque afferre [illegible] responsio si intelligatur de conversione immediata aquae in sanguinem non satisfacit quaestioni propositae quod nulli dubium est quod aqua conversa in vinum convertatur in sanguinem. Et quando Pontifex affirmat aquam converti in sanguinem intelligendum est de conversione immediata et quae fiat, licet aqua non sit conversa sit in vinum. Et Innoc. quem nobis tradere respondisse satis aperte et directe quaestioni propositae asserendo, aquam conversam in sanguinem dummodo prius conversa esset in vinum. Hoc tamen eo tempore exploratum non erat: nam quidam iudicabant aquam in sua propria substantia semper manere admixtam sanguini: alii dicebant, ex aqua converti in aquam quae de latere Christi exivit. Utramque autem sententiam reputavit directe Pontifex et in utraque supponebatur aquam non converti in vinum. Hinc directe a reputat etiam sententiam asserentem quod aqua non prius conversa in vinum convertatur in sanguinem.

121 Arguunt 8º zoè fundamentali et pr[illegible]
simà. Tum id dvertitr immaté in sanguine chri
quod ē mā calicis: [illegible] vinu aqua mixtu ē mā calicis:
[illegible] vinu aqua mixtu dvertitr immaté in sanguine chri
[illegible] miaj quæ sola pōt ēē dubia [illegible] vinu aqua mixtum
ē vinu vsuale [illegible] vinu vsuale ē mā calicis [illegible] vinu
aqua mixtu ē mā calicis. Alio sic [illegible] aqua mixta vino
dvertitr immaté in sanguine chri [illegible] coz [illegible] aq
qua mixta vino ē parr vini vsualis [illegible] dgg [illegible]
parr vini vsualis dvertitr immaté in sanguine chri
[illegible] aqua mixta vino dvertitr imaté in sanguine chri.
[illegible] 1.º q panis azimus et fermentatus dvertitr in corpus
chri [illegible] vinu merus et lymphatus dvertitr in sanguine
[illegible] ideo uterque ille panis dvertitr in corpus
chri q uterque ē panis vsualis, ut diximus n.º 120
[illegible] utrumq vinu merus et lymphatus ē ctu vinu vsuale [illegible]
ctt. [illegible] 2º Ma extranea admixta pani triticeo dver-
titr imaté in corpus chri [illegible] aqua admixta vino
dvertitr immaté in sanguine. Conseqs fundamt innititr
[illegible] mā extranea admixta pani triticeo [illegible] parla
hordei, vel gutta aquæ n tollit pane ēē vsuale [illegible]
panis vsualis dvertitr in corpus chri [illegible]
122 Alex dicit a n.º 162 n ēē dvertile in corpus aut
sang chri quicquid integrat aut n tollit vinu vsuale; alioq
dar indulg in quir mā Cuchare, aut alius licor dictus ab aquā
q n variaret morali pane vsuale, vel vinu dverteretr in corpus

aus sang.m Chri. Veru q quod tota ma calicis convertitur in sang.m non tn aquae admixta ee mam, neq partial.r q. a ipsa n tollat vinum, ac pinde n tollat mam; atin ipsa n esterius, etideo n ht mam. quaeq propter

113 infra teo decessa mare dix.do mixti Vinum aqua mixtum sm utramque sui parte e ma calicis, no mixti, sm ea parte, quae reva vinum et, adomixti. Ad huius p.m dixgus at. mixti vinum usuale e ma calicis sm oe id quod pot opponere Vinum usuale, no; sm eam parte, quae reva Vinum et, adomixti, deinde no coam subitq ad illius p. no abre mixti; aliog quum q alius liquor admixtus vino, etiam eo opponenti vinum usuale transibit in sang.m

113 Ad 1. ofirm. dico, panem fermentatum sm se totum converti in Corpus Chri quia fermentum vi caloris ignis deperdit ea corrupta.m q si aliq.do maneret sub ea corrupte admixtum pani, tunc panis ille sm se totum n converteretur in corpus Chri. At dicimus Vinum similiter sm se totum converti in sang.m m q aqua illa deperdit ee aquae, et conversa fuit in Vinum, q si aliquando maneat aqua immixta vino, tunc illud vinum usuale n convertetur sm se totum in sang.m Chri. = Ad 2.m ofirm. no ar ad illius p.m cum dicimus n converti in corpus Chri, quidquid pot Continere, aut integrare panem usuale, s.t solum id quod vera dr panis triticeus = aliog parla terrae admixta pani transibit etiam in Corpus Chri. Itaque ma calicis, quae fit conversio in sang.m chri e solum vinum, cui aqua admisceri det ex praecepto Ecclae. Mora ad.m mixtum vinum n quia prius consecrat. sit actual. et substantial. mixtum q antea mixtum fuerat, vel q tpore consecrat. temperatum e, et affectum qualit. q. ab eadem aqua. p.o dici debet vinum usuale ee ma. sacrale, ita intelligendum est, ut dicamus manere ma. sacrale, quoties manet vinum usuale; non a n et infimens q si ma. sacrali.

dd
99

qq integrat, aut sponit pane rituale, ne deveniamus in absur-
da opposita n.° 164.

154 Arguunt 4.° Aliquando Eccla percipit, apponi aqam in exiguis,
illis, in qbus e moral.r certum, n posse verti in bimus ante consecrat.m, q tunc
ea aqua verteretur immate in sangm. Christi e certum: nam Eccla percipit ap-
poni aqam, q do paulo ante consecrat.m advertit Sacerdos, aqam n fuisse
positam. Prt-q. tpore instant.i advertit apposita fuisse aq
quam. In his casibus Sacerdos det admiscere aqm vino, et statim
consecrare, at a incredibile, quod tam exiguo tempore pos-
sit aqua verti in vinum. Probatur ergo conseq.a
q ea aqua n pot manere in sua ppria subst.a
admixta sang.i q. verteretur immate in sanguinem. R.
an. q Eccla n pot ex intent.e et de industria appo-
nere cum vino mam n consecrale. i. d ex int.e et de industria
apponit eam aquam q ea aqua e consecralis, atq adeo
n manet in ppria sua subst.a admixta sang.i Illa
vr certa q id eet magna irrev. Sacrand. n ming ac si
de industria admisceret lac, vel oleum.

155 Quesso anti neg. cog. ad illius pbmo ane
adhuius pbs. Dig. mane: Eccla n pot ex intent.e appo-
nere cum vino mam certo n consecrale, omo, mam pbab.
n consecrale, no mane. Dubium e inter theos, an aqua ad-
mixta vino vertatur in sanguine, l. prius n fit versa in
vinum. Certum, tn e apponi aquam, debere admisceri vino conse-
crando: quapr potuit Eccla obligare Sacerdotem ad id
q certum e relinquendo disput.i theorum id q ap ipore e

dubiu. Explu aptius adducit P. Conin. q. q. Eccla
obligat Sacerdote ad absolvendu moribundu q. tn
dedit signa doloris, ut tn controversu sit apud DD.
an talis confessio facta per signa sit ma sufficiens abso-
lut. Hoc ergo pcipit Eccla in favore penitentis, il-
lud a pcipit ad imitandu factu Chri q aqua vino
admiscuit. Et hinc patet, cur nunq liceat ex intent.e
miscere vino lac vel oleu: q. vel lac vel oleu st
ma certo n consecrabilis et ad eoru admiscenda nullum
e rationale motivu. Dixi ergo q. Eccla semp intendit
per se apponere aqua ut convertatur in vinu, et ita in
sanguine. Et si aliqdo id n contingit per accense, et
contr intentione Eccl, sive ex incuria et oblivione sacer
dotis, q aqua n apponit tpore per se prescripto ab Eccla
Et qdo sufficienti, ut ea aqua convertatur in vinu. Ex q.
doctrina pot abbe nasci ea q. p. mar, qm tra distinx. vino
156 Sequunt S. Ce. et int. proced. solut. Sohe
illud poculu q in calice continetur adoratur, et colitur ipso
subqualit illius parte cred. ec Corns, si dicat aliqdo aqua
n fuit in vinu conversa, ut admittimus ipso tunc ea aqua
immate transivit in sanguinem, alioq populus decipe-
retur, adoraret aqua in sua substa manente, et
contenta in calice. Contemnit hoc argu Hyacin-
tus Petronius Thom. lib. de necess. conversi. aque
cap. 18 q. eo argu. utq e Conin. Iesuita. sed Petro-
nius n legerat S. Thoma hic q. 59. a. 8 ipsius argu.
vtentu

utentes ad probandum aquam non manere sub specie aquae post consecrationem — Respondeo negando ad argumentum in calice potest adorari id quod consecratum est, et etiam id quod continetur sub speciebus vini non tamen adorantur aliae res quae aliquando ex per accidens admixtae sunt speciebus vini, itaque si gutta olei vel lactis admixta sit speciebus vini consecrati, non adoratur ea gutta et similiter non adoratur parva terra admixta speciebus panis consecrati. Adorando fideles feruntur ad id quod dignum est adorari sive ad id quod sub speciebus panis et vini continetur post consecrationem

[11] Argumentum 6. Nam ex nostra sententia sequitur sacerdotem sumentem calicem non manere ieiunum ac proinde non posse iterum celebrare etiam in die natalis Domini, quod est contra sensum et praxim Ecclesiae. Sequella vero probatur quia si aqua non conversa in vinum non convertitur in sanguinem sacerdos sumens calicem sumet etiam aquam in sua substantia manentem et non manebit ieiunus —

[18] Dicet Suarez sacerdotem non manere ieiunum qui sumit calicem in circumstantiis quibus constiter aquam non fuisse conversam in vinum ante consecrationem, ac proinde in eo casu abstinendum esse a nova celebratione etiam in die Natalis Domini — Hoc autem non est contra praxim Ecclesiae quia praxis Ecclesiae solum est reiterare celebrationem quando probabiliter creditur aquam conversam fuisse in vinum, ut communiter contingit. Respondeo vero negando adhuc in eo casu sacerdotem manere ieiunum quia sumpsit

eq aqua q. mox vnius potest cum sang. Christi, sicut etiam manet ieiunus qui accipit pastam hordei, vel alterius seminis edomita spetiebus panis. Dices primo Sacerdotem posse iterum celebrare in eo casu, et non maneat ieiunus. Resp. et quod praeceptum ieiunij ad suscipiendam Eucharistiam est Ecclesiasticum, intelligitur quae dipensari ab ipsa Ecclesia ex ipso quod permittat assumi aquam in ablutionibus, in quibus certum est, si dicenti ea ex in vinum ante decerat, cum tamen in eo casu non prohibeat secunda celebratio, bene infertur dispensatio illius praecepti. quod est pessime probat argumentum. Solutio. Sed praxi certum est, Sacerdotem posse iterum celebrare in casu posito, quod patet de conformare opinioni dicenti asserenti aquam immediate transire in sanguinem.

159 Arguunt 2.° Christus Dominus consecravit in vino aquam mixto, ergo tam vinum quam aqua transivit in sanguinem Christi, atque adeo hodie etiam transit. Dicitur ea quae tempore illius Christus consecravit, et sanguinem suum appellavit Christus vero post quod Christus Dominus statim consecravit post mixtam aquam, non ... credibile aquam tam brevi tempore conversam fuisse in vinum. Sed Christus Dominus consecravisse in vino cui admiscuerat aquam consequenter ea aqua iam fuerat conversa in vinum tempore consecrationis quia ut ait D. Bonav. Christus non est usus in hoc sacramento vino mixto modo usuali temporis sui, id est modo mixto et sufficienti ad signationem, ac inde admiscuit aquam modicam, quae statim a longe maiori quantitate vini utique potentis, et generosi conversa fuit in naturam vini. Unde contra ad argumentum obi. ex Philosophia desumpta, et aliquot dubia

Sect. 5.

Sect. 5.

Obj. ex Phia desumta, et aliquot dubia

180 Ex parte fidunt aliqui Ad. oppositi
arg. desumts ex eo q vinu n heat virt. convertendi in se
aqua. Ex quo prio ita arguunt. Aqua, quae admixta
vino consecrando n pot. converti mate in sanguine Chri
g immate convertitr. Certa e cona - q alioq aqua nun-
q converteret in sanguine, cu semp. maneret admix-
ta speciebus vini consecrati; quod oes Thei respiciunt. 2a
pa Dig opposito n.o 195. Ans v.o q. fr. q aqua n pot
nalr. converti in Vinu - s n pot mate converti in sanguine
Multis q fr hoc ans. 1.o ab author. q Vres illud docere
in libro 1. de Generat. cap. 5. tx. 39. Plurimi oes Medi-
ci, et chymici id ipsu docent q nunc asserunt aqua ad-
mixta Vino posse iteru separari quodam artificio
Hg eliminia adducit Coninq nos breuit. ca omit-
timq. Ob. 2. ide ans eoe: q aqua per ali-
181 quo artificio separari a Vino si a in Vinu eet conversa
impossibile eet ea separari. 3. q q agens validius
videlicet vivens n pot convertere in sua substa oer q
alimen q multo minus poterit vinu convertere in sua subst-
... q.o q aqua guttatim et per in-
ta oes partes aquae ... de
terualla admixta vino paulatim vinceret ... vini ...
si mar fuerit quant. aquae ... fuerit ab initio

quantitate vini tandem apparebit vinum conversum in aquam quia vinum non habet virtutem convertendi in se aquam. Secundo confirmatur quia alia agentia nunquam convertuntur in ea per quae in se possent convertere: sic vivens nunquam convertitur in suum alimentum, ignis nunquam convertitur in lignum, quamvis vires illi paulatim ligna apprimant.

182 Hic omnia faciliter dissolvuntur. Conversio modicae aquae in magna quantitate vini res est indubitabilis, ut dicunt Conimb. ad lib. 1. de Gener. cap. 5. ad expositionem textus 39 ubi citatur exemplo vini convertentis in se aquam probat quod vivens dum nutritur et augetur habeat in se convertere alimentum. Et iterum Philosophus eodem libro cap. ult. textu 88 eandem doctrinam docuit, ut exponit Vazquez. Et ratio Philosophi est quia res fluidae facile admiscentur et inter se applicantur et ideo exiguum a magno circumfuso vincitur, et transmutatur in naturam agentis fortioris et maioris quantitatis. Sic exiguum vini in magna quantitate aquae aut parum aquae in magna quantitate vini. Et quamvis inaequaliter vinum habeat virtutem producendi calorem et siccitatem in subiecto applicato, cur quod mediis his dispositionibus non poterit disponere quamvis ad formam sublimatam vini?

183 Ad 1. ad argumentum non animus. Sed illius probatio iterum animus. Ad 1. illius probationem ideo Aristoteles aliique plures Autores locutos fuisse casu quo magna quantitas aquae

ad

admixta sit vino, ut solet addere pro sobrie po-
tat? In quo casu utique poterit aqua separari
à vino, aut etiã casu quo modica aqua adhuc n
sit versa in vinũ ob brevitatem temporis. Unde constat
ad 2ᵐ obj. Ad 3ᵃᵐ concesso ante, nego cons. Discrimen
est quia in omnes partes ~~panis~~ alim. sunt qualitates
convenientes viventi, neque ita applicantur virtuti viventis
ut possit ea in se convertere, aqua vero modica ad-
mixta vino scinditur in parvas minutias et hac ratione
undique applicatur virtuti et partibus vini. Ad 4ᵃᵐ obj.
nego ant. nam si ea experientia attingat aliquando ideo erit
quia intervalla temporis fuerunt minora, quam exigebat vi-
ni quantitas et virtus ad transmutandas seorsim illas
guttulas. Vel dic vinum dum agit in aquam ab ea
etiã pati, et in agendo deperdere partem suae acti-
vitatis, fierique debilius et ita posse tandem vinci a minori
quantitate aquae. Nec novum est in Physica quod duo agentia
possint in se se convertere vicissim: nam aër facile transit in
aquam, et aqua in aërem ut saepe docet Arist.
184 Rogas 1º quid fiat ea aqua casu, quo
convertatur in vinum in eo instanti in quo perficitur transubs-
tantiatio? Resp. non transire in sanguinem, sed manere sub
speciebus vini. Ita Suarez, et ratio est quia in eodem instanti nequit
ea materia aqua recipere formam vini et illam simul deperdere
ut est evidens. Ergo si in eo casu transiret in sanguinem reci-
peret, et simul deperderet formam vini: quare ut transeat in

sanguis det dependere ex vini, quam supponimus
in eo initio introductus esse ipso.

185 Rogas 2.º quid fiat ea aqua casu, quo ini-
tio ... verborum non sit versa in vinum; sed a versa
ante consummationem verba? Resp. cum eodem manet ... non tran-
sire in sanguinem. Ratio: quia ea materia non est praesens, neque
potest demonstrari per ea verba Hic est sanguis,
neque consequenter confert, quin hic ea materia non stat, quia non
est sub specie vini. Item quae ex dicendis justius
amplius patebit.

186 Rogas 3.º quid fiat ea aqua casu, quo post conse-
crationem species vini convertunt aquam? Non ea aqua abi-
re in vinum et non in sanguinem Christi. Ratio est quia species
vini post consecrationem retinent eandem virtutem naturalem effecti-
vam, quam habebant ante consecrationem, ut vidimus q. 4. huius
d. 4. quod a non transeat in sanguinem Christi ideo est
quia tam verba consecrationis invenient totum et integrum fue
effectum, nec possunt aliquid facere in materia non existente quando
ipsa proferuntur.

Quaest. 2.a

De Conditionibus requisitis ex parte materiae consecrandae

Sect. 1.a

Qua parte materia consecranda debeat esse praesens

187 Constat apud omnes Theologos scholasticos et
Moralistas, materiam consecrandam debere esse praesentem sacerdoti
conse-

decranti, ita ut deficiente p[otes]t[at]e ma[teri]a decrao sit irrita et invalida. Prob[atur] ipsa inst[itu]t[ione] Christi D[omi]ni: q[uia] Christus decravit ma[teri]am p[rae]sentem et dedit pot[esta]tem sacerdotibus faciendi id ipsum et n[on] aliud q[uo]d ipse n[on] fecerit, et in hunc s[ensu]m semp[er] Eccl[esi]a intellexit ea verba Chri D[omi]ni Hoc facite in meam commemorat[ionem]: hoc e[st], decrate ma[teri]am vobis p[rae]sentem, sicut ego decravi. Confirm. ex ijs pronoib[us] hic et hoc quibus utimur ad decrandu[m], q[uae] ea pronoa sunt demonstrativa, signantque res p[rae]sentes, ac p[ro]inde n[on] possunt in rigore verificari nisi ma[teri]a sit p[rae]sens. S[ed] ut fiat valida decrao verba decrat[ionis] d[e]b[e]nt in rigore verificari: e[rg]o ut sit valida decrao ma[teri]a deb[et] e[ss]e p[rae]sens.

188 Certu[m] p[otes]t e[ss]e p[rae]sentia ma[teri]a decrandæ debere e[ss]e moralem et sensibilem: ro eadem e[st], v[e]l e[ss]e Chr[ist]us Eccl[esia]e fundatoris in facto Christi D[omi]ni q[ui] decravit in ma[teri]a morali[ter] et sensibil[iter] praesenti. Ce[rtu]m q[ui]d[e]m e[st] ea pronoia demonstrativa hic et hoc humano more p[ro]lata, et rigore sumpta signant res aliquo modo p[rae]sentes sensib[us] q[uae] licet aliquando de hoc n[on] p[rae]senti sensib[us] dicamus hic e[st] sapiens, tunc vero n[on] demonstrato p[ro]prie, s[ed] per solum verbum[?], s[e]c[un]d[u]m per transl[a]tionem adiunctam, vel per sermonem antea[?] Cum ergo verba decrat[ionis] sint sua et induit ab ore alio deant signare, necesse e[st] r[e]s e[ss]e p[rae]sentes sensibil[iter] ut in rigore vera sint ea verba, alioq[ui] sacerdos

sacerdos exens Corduba poterit decernere quam
existens Romae vel apud Indos est temerarius etc.
189 Quaeres an dicatur esse hic praesens quoad res et plane
dubia, et in ea nulla regula generalis potest stabiliri
nisi quod semper attendatur ad eas modos loquendi hominum quae
sufficiant ad demonstrandum aliquem praesens per se, hoc
proxime sumitur, et independenter ab aliis circumstantiis, verbis, nutibus etc. Ad hoc autem duo sunt dicenda. Primo necesse
est, ut forma sit aliquo modo coram sacerdote, et non omnino a
tergo, quia res quae est omnino a tergo non potest comprehendi
nisi per sensum comm. hoc. Secundo dico, quod mane
sit nimis distans, ita ut nullo modo videri possit quae res valde distans non existimatur moraliter praesens, nec comprehendi et videri
potest designatur per illud pronomen demonstrativum. Ita Zar[illegible]
dicit. Expresse docet Soarez d. 3. [illegible] q. 3. sect. 5. cum commune
omnium.
190 Rogas 1. An materia consecranda debeat re ipsa percipi aliquo sensu a sacerdote. Respondeo. Non, quia materia
quae nullo sensu re ipsa percipitur non est simpliciter praesens sacerdoti. Si tamen res quae materia consecranda sit praesens orbis ili[illegible]
a caecus potest valide consecrare, et ex dispensatione Pontificis
etiam licite, ut de quodam Episcopo refert Soto. Sufficit
quod materia percipiatur tactu vel olfactu; sufficit etiam si percipiatur auditu, hoc si velat alterius fidedigni, et redditur certa moraliter praesentia materiae, quod si ita deinde exsolans
si ita audit quod illicitum sit, ut cum aliis advertit Coninck d. 16
d. 5.

191 Rogat 2.° An materia consecranda debeat immediate attingi a verbis s.[acramentalibus] Affirmat negative cum Vasq. d. 131. R[esponde]t quia saepe consecrantur plures hostiae coacervatae in sacra pyxide, et plures ex illis hostiis lateant sub aliis, et non attingant immediate a[ë]r[e]m. Imo valide etiam consecratur hostia linteo cooperta, et vinum in calice cooperto ut inquit Suarez, quia hoc non tollit materiam esse humano modo praesentem, posseque signari pronomine per vocem hoc. Non tamen potest consecrari materia extra pyxidem posita, ut omnes docent, quia ea materia non est humano modo praesens.

192 Rogat 3.° An materia consecranda debeat esse ita propinqua, ut possit tangi a sacerdote. Paludanus ad Suarez cit. Vasquez, non sufficere eam esse propinquam, sed requiri ut a verbis naturaliter esse verba sic possint pervenire ad materiam, ille quae re ipsa attingere. Utrumque sine fundamento dicunt, atque inde huic quaestioni nego. Ratio est quia non requiritur tanta propinquitas ut materia sit praesens humano modo sacerdoti, et sola per moralem requiritur ut materia valide consecretur, ut dictum est. Alias calix cooperto, vel hostia sub aliis latens non posset consecrari; nec sacerdos qui sub... Tamen loquereto consecrat materiam aliquantulum distantem, v.g. duos passus, quae absurda sunt, et contra praxim Ecclesiae.

193 Rogat 4.° An materia debeat esse praesens secundum omnes suas partes, vel sufficiat materiam esse praesentem secundum aliquam sui partem. Respondeo cum Suarez materiam secundum se totam debere esse praesentem, ut secundum se totam possit consecrari. Probatur quia id quod non est praesens non potest consecrari, ut omnes supponunt, sed id quod non est praesens secundum se totum non potest conse-

durat.^e^ posst ee moralr diuersa; ita ee etri ee rei di-
versita et opposita sint physice, et moral.^r q^{ia} partes di-
tent in durat.^e Et quod hoc aliqd constat n regri gr...
...a ante finem verborum: si enim in ipso fine verborum
aut immate post sit ma presens, partes distabit in
durat.^e; adhuc tn n debit presam moraly regitur ad consecrat
q ad hanc rej forma veri sit presens et applata fine.

Sect. 2^a

Qua parte ma consecranda debeat ee determinata?

191 (180) Omnes Thei docent ma stabili consecran-
dam debere ee determinatam, et definitam ab ipso Sacerdote: determinatur
a ma per intent. Ministri intendentis consecrare hunc panem
et hoc vinum. Ro huius doctrinae est q illa pronomina hoc et hic
signant rem certam et determinatam et quae possit demonstrari a
proferente ea pronomina: sed intentio ministri debet conformari cum verbo
sed formae consecrat.^e; q ferri debet circa rem certam, et determinatam.
Confirmatur: q consecratio n conficitur nisi minister intendat illud con-
ficere: sed nisi ma determinata sit, minister n intendit conficere
sacramentum: q. Maior e certa ex tt.^{ta} de sacramentis in gre. Pro min
quia si minister intendat consecrare hanc vel illam hostiam indeterminate
n consecrat utramque: quia hoc n intendit: neque consecrat hanc
potius quam illam: quia n est maior ro pro una vnius, quam pro altera: q
quia nisi ma sit determinata minister n habet sufficientem intentionem
ad conficiendum sacramentum.

188 Infertur 1.º Sacerdotem habentem prae manibus decem hostias
volentemque consecrare 8 ex illis nihil conficere. Ro est quia de-
ficit determinatio ma, quae debet provenire ab intent.^e Sacerd.^{is}
Dixi 2.º q in eo casu n consecrat oes hostias: nam hoc n
in-

intendit: neque mater non At cur hac quod quam illas conse-
craret quasi nullas conscrat, et nihil facit. Confirmo exemplo alio-
rum sacramentorum quia si quis intendat baptizare hunc et non
hunc, hunc esse baptizatum in aliis sacramentis quia si quis intendat
consecrare panem et non hunc panem nihil efficiet.
199 Infert 2º non sufficere quod Minister omittat
determinationem alteri homini, aut etiam Deo itaque velit consecrare
ex multis hostiis eas, quas Petrus, vel Deus designa-
verit. Oppositum docuit Aegidius in a. 2 dub. 3. sed magis
illam expresse docent Suarez, et Vasquez citati cum
communi Theologorum. Ratio est quia determinatio materiae pertinet ad sacerdotem
Probatur quia sacerdos debet habere intentionem faciendi quod facit: sed nisi
determinet ipse, non habet intentionem faciendi quod facit quia ipse sacerdos
debet determinare. Probatur minor quia nisi ipse determinet non potest demons-
trare quod consecraverit: sed nisi possit demonstrare quod consecra-
verit, non habet intentionem faciendi quod facit. Maior patet quia
determinatio facta ab alio, et ignota sacerdoti non facit quod
ipse sacerdos possit demonstrare quod consecraverit. Minor
vero probatur quia verba consecrationis sunt demonstrativa, significantque
materiam, quae possit demonstrari a proferente illa verba, et de-
signari hoc, et hic
200 Confirmo et explico. Si fieret Regi certo suo intelli-
genti hoc praesente alicui lege si quis ignorat quod ille sit
non possum dicere, iste est Rex quia quamvis illud iste supponit notitiam
determinatam in ipso proferente, ut unus possit demonstrare
personam de qua loquitur quod ut sacerdos possit habere notitiam

sufficiens ad offerendum verba Deum dicentis debet habere cognos-
centiam materiae, quam potest demonstrare; quae materia debet esse designa-
ta ab ipso sacerdote; et non sufficit designatio facta ab alio.
Ex quo argumento planum fit, quod si designatio facta a Deo vel
a Deo nota sit sacerdoti utique fiet valida consecratio; quia
tunc etiam ministro constat quae sit materia quam potest tunc
modo demonstrare, et signare per pronomen hoc

101 Dices, non requiri, quod ab ipso sacerdote possit
designata demonstrari materia consecrata. 1o quia sacerdos potest
offerre sacrificium pro anima quam Deus voluerit et designaverit
ipse potest etiam consecrare materiam quam Deus voluerit et designaverit
2o quia sacerdos potest absolvere valide a duobus peccatis
venialibus quae Deus designaverit ex multis declaratis
a poenitente, ita ex multis hostiis poterit consecrare quas Deus
designaverit. 3o quia sacerdos potest consecrare medietatem hos-
tiae, quam non potest demonstrare, quia nullus potest designare
quae sit vel alia continens medietatem ad consecrationem vali-
dam non requiri, quod sacerdos possit designari demonstrare
materiam consecratam: sed sufficit designatio materiae facta ab alio.

102 Ad ad 1um nomine anti, quod satis probabiliter negatur ad
paritatem; nego dico, est discrimen, quod consecratio fit per illud
pronomen hoc, ad cuius significationem requiritur designata notitia in proferente
[illegible] ut vidimus. Ad 2um [illegible] licet valida sit
absolutio a duobus peccatorum venialium dicta illa designa-
[illegible] a sacerdote [illegible] Deus esse eiusmodi designa-
natum, sicut et absolvendi potestatem. Ad 3um dico, sa-
cerdo-

Sacerdos utrique posse consecrare valide mediis hostie illas quas posse demonstrare hunc modo. Ita demonstra- mus hanc domum, hunc librum, licet in proximo inspiciente demonstrare vel tm pincip libri, aut domi: q. hec demonstratio physica partis refert ad hunc modum loqui.

703 Infertur 3.° quantitatem vini admixtam magnam quanti aque, vel propter vim consecrat non posse valide consecrari. Itq non posse valide consecrari una hostia non consecratam admixtam aliis consecratis dummodo non dignoscatur. Explicatur hanc illas supra d. 4. s. 5. Ratio est q. ea quantitas vini aut ea hostia cum illis statu non pot sensibil. designari a sacerdote, neque non pot demonstrari, nec signari per pron. demonstrativum hoc et hic, posset a ea hostia vel quantitate vini consecrari si sacerdos intenderet consecrare ad ibi non esset consecratum: quia tunc demonstraret tota eam quam et de toto illo loqueretur sub sdit. Sin dt consecratum

704 Dub. 1.° An sacerdos proferens verba super duas hostias existimans esse unicam, consecret utramque. Respondeo utramque manere consecratam. Ratio est q. sacerdos intendit consecrare quod consecrabile est coram dummodo expresse non intendat oppositum. At a coram heat utramque hostiam consecrabile, et super illas proferat verba het sufficiens intentionem ad consecrationem utriusque

705 Dub. 2.° An requiratur ad consecrat. intentio

actualis consecrandi. Ita neq. Az Navarro in sum. cap. 25. n. 91. Et est communis resol. Quod sufficit voluntas vel intentio consecrandi interpretativa et virtualis, quia haec est intentio moralis, et humana, ideo sacerdos deferens ad altare formam consecrandam licet tempore consecrationis oblivisceretur illam, et non applicaret actualem intentionem ad illam consecrandam, adhuc consecraret eam formam quia proponendo ipsam supra aram, et corporalibus applicare, est sufficiens signum illum sacerdotem voluisse consecrare eam formam, quae voluntas sufficit ad validam consecrationem, durat quia moraliter dummodo per oppositam intentionem non retractetur. Addit Propositum eam formam consecratam maneret, quia extra corporale posita fuit, quia hoc non requiritur ad validam consecrationem, et non impedit voluntatem virtualem consecrandi. Quod omne verum existimo.

206 Dubit. 3º. An maneant consecratae guttulae vini partibus internis calicis solum adhaerere. Ita affirmat ... esse, quod eae guttulae maneant consecratae quia intentio sacerdotis communiter fertur, et ferri debet ad omne id quod consecrale est intra calicem. Neque obstat quod consecratio debeat fieri in vino aqua mixto, quia eae guttulae acciperunt mixturam per meum unum cum vino quod in fundo calicis continetur, ac proinde tunc illud vinum consecratur, nisi sacerdos expresse intendat non consecrare eas guttas, quod fieri non debet, regulariter loquendo, ut ego existimo.

Sect. 8.a 26

An sit materia consecranda debeat habere tam quantitatem

207 Cum quantitas possit esse versus maximum, et versus minimum. Dubitarique tunc rogamus, an esse aliqua sit quantitas panis, aut vini adeo magna, ut nulla alia consecrari possit = et similiter an aliqua sit quantitas panis, aut vini adeo exigua, ut alia nulla consecrari possit? Loquimur a lege consecrat. et validitate quaestiones certum apud omnes est non habere lex fecisse cautam in aliqua quantitate ingenti, nec in aliqua fere imperceptibili oppter irreverentiam et periculum effusionis, vel similiter aut tractationis irreverentis cui exponeretur Eucharistia facta in tam magna, vel tam exigua quantitate panis vel vini. tota ergo controversia est de valore, non de honestate consecrationis quae fieret in materia quantumvis magna, aut exigua.

208 Dico 1.o Sacerdos potest valide consecrare quantitatem panis aut vini quantumvis magnam, ac proinde materia consecrabilis non habet tam magnitudinem certam contra Theologos cum S. Thomam in hac q. 74. a. 2. et cum Suarez d. 43. s. 8. Adversus Paludan. aliosque ex antiquis. Probatur quia fide constat Christum dedisse sacerdotibus potestatem consecrandi panem, et vinum indeterminate quantumvis magna panis et vini est panis, et vinum: ergo Christus dedit potestatem sacerdotibus consecrandi.

in Divinis quantum quam et omni. Pro 3 quia nulla authoritate aut traditione constat hanc potestatem limitatam esse ad certam tantum magnitudinem: ideoque ex [illegible] oppositam [illegible] appellat periculosam. Denique intentio sacerdotis extendi potest ad quamcumque formam, virtuteque ferri potest [illegible] quamcumque materiam praesentem: nullum ergo principium est unde limitetur potestas consecrandi ad certam tantum magnitudinem.

203 Dices, limitari eam potestatem ex institutione Eucharistiae, quae instituta est in usum fidelium, ad quem non est ad modum data quaelibet magna quantitas. [illegible] Contra. [illegible] consecratio non dependet ab usu fidelium, neque Eucharistia consistit in usu, ut diximus a n.o 53. Usus ergo est finis extrinsecus Eucharistiae, quo deficiente adhuc potest valide fieri Eucharistia. Explicatur. Consecratio maioris quantitatis [illegible] Eucharistiae repugnat usui fidelium solum et malus usus potestatis consecrandi: ad malus usus potestatis consecrandi non facit consecrationem invalidam, sed illicitam. [illegible] Deinde sequeretur neque per multas consecrationes posse fieri Eucharistiam in magna quantitate materiae, nec posse sacerdotem valide consecrare aliam etiam parvam quantitatem si iam supponatur consecrata materia sufficiens ad usum fidelium, quod est contra omnes. Ad [illegible] valor consecrationis non dependet a circumstantiis consecrationum antecedentibus aut subsequentibus, quae possunt fieri a debito ministro et forma et ministerio cum debita intentione efficientibus [illegible]

Sacram[ent]um, s[iv]e ab ipso, aut ab alio sacerdote fac-
ta fuerit consecrat[io]: in s[ecundo] 2 = q[ui]a [mater]ia consecrabili nullus
habet tunc magn[itudinem]:

240 Colliges, q[uo]d si instantia tota panis et vini esset
p[rae]sens moraliter sacerdoti posset abeo tota consecrari. q[uo]d
excogitari pot[est] dupl[iciter]: 1° ita q[uod] ea quant[itas] q[uae] penetra-
reto, et reduceretur ad brevem extensionem coram sacerdote. 2°
ita ut ea quant[itas] maneret in tota sua extens[ione] et sacer-
dos collocaret in tota illa extens[ione]. Utroq[ue] casu daretur [mater]ia apta
et p[rae]sens sacerdoti dicenti posset consecrandi, ac proinde valide posset
fieri consecr[ati]o. 1[us] casus possib[ilis] est, 2[us] v[er]o impossib[ilis], hoc de ex prius
Philo[sophi]a constat.

241 Dico 2° q[uo]d p[ro]pter [mater]ia q[uae] exigua pot[est] consecrari quando cum
ea vel alijs partibus in [con]tinuo. Hac dicitur ea, certum e[st] q[uo]d in ....
crari integr[a] hostia. .... hostia contrahit .... partibus minutijs.
.... consecrata hostia consecrantur et partes minutissimae .... q[uia] ....
exigua pot[est] consecrari q[uia] componit [con]tinuum cum alijs .... quae ap[pro]ximat
consecranda quando e[st] in toto, nullus habet tunc parvit[atem]. .... forte ....
nulla conflat quantit[atem] .... nihil dari pot[est], quod sit minus quantit[ate].

242 Dico 3° q[uo]d p[ro]pter [mater]ia separata ab alijs dignus sit
q[uo]d de sensibilis pot[est] consecrari. Non est q[uod] panis et vinum dignum
per se sint sensibilia sunt [mater]ia quae pot[est] esse p[rae]sens ministro, et
signari moraliter p[ro]noc demonstrativa .... reg. habet exp[licite]
[mater]ia ad validam consecrat[ionem]. Si [mater]ia separata ab alijs per se
sit insensibilis consecrari n[on] poterit, q[uia] n[on] poterit demonstrari
neque signari p[ro]noc demonstrativo, ut reg[ula] ad Venit .... Eucharis[tia]
... a dicto, aut parit nal[iter] dari .... vini, aut panis separata
.... adeo exigua, ut sentiri n[on] possit ex philos[ophi]a, et
q[uae] ....

fionis inhus q̃ cõtinet. Dices.

213. Dices: Christus servaretur in qualibet parte insensili hostiæ si a toto divideretur, sicut in qualibet parte insensili divisa a toto par-tem consecratio valida. R. cõa ng ma [illegible] ad servandum hoc Sacramentum sufficit etiam ad illud efficiendum. R. Amicus et alij antiquiores negavit ans. quia non maneret signum sensibile, ac proinde non maneret Eucharistia. et Ximenez docet illud ans. omnino admittendum esse: quia sicut per decoctionem [illegible] divisa maneant continent Christum, dum quantum naturaliter retinerent substantiam panis, ut fert communis theoria [illegible]. Si ergo in qualibet parte insensili hostiæ divisa a toto conservaretur naturaliter substantia panis, ut in proxime supponimus, debet etiam servari Christus. [illegible] ideo videtur [illegible] allata n.o 160 [illegible] definit manere [illegible] sub singulis partibus speciem separatam factam. Ad [illegible] vero [illegible] manere tamen [illegible] signum sensibile in toto quod [illegible] separato est insensilis [illegible] in toto [illegible] sufficit ut servetur Eucharistia.

214. Placet vero doctrina [illegible] quapropter ad [illegible] dicto antiquiores [illegible] quod ut fiat valida consecratio materia debet demonstrari seu assignari [illegible] demonstrative a consecrante nam hoc petit ipsa forma consecrationis ut supra diximus. Hoc autem non requiritur ut Christus servetur sub speciebus, sed solum quod durent species sub quibus naturaliter conservaretur substantia panis. Et hic solum [illegible] quod ut efficiatur Eucharistia requiritur ut materia sit præsens sacerdoti [illegible] pro verbo consecrationis demonstrari, ut patet ex n.o (3). [illegible] ut Eucharistia servetur non requiritur quod materia sit præsens sacerdoti. Simul ergo, ut efficiatur Eucharistia requiritur quod materia sit [illegible] de insensilis [illegible] demonstrari

trari; hoc ẽ n̄ req̃ ut Sacrectr Euchar.ª

Quæst. 4.ª

De accib9 quæ manent in Euchar.ª

Art. 1.ª

Quæ accia maneant post Consecrationem.

215 Quamquam de mãa remotã Euchar. hoc st, de pane et vino eorũ quæ sūt reguisita ad Consecrat. mlouti sum9; quedam tam ad mãa, quã etcon. stiva Euchar. vlt spes, quæ manent post Consecrat. Diffic. ĩ quæ ceharspes, seu accia occurrunt, aut revel sunt aut omni phoca, et ideo cas breviter in hac quæst.ª complectemur.

216 Certũ de fide st accia panes et vini manere in Euchariã. Ita definitr in Concil. lateran Cap. firmitr defum ma Drin. et iterũ in Constancien. ss. 8. 3 arbitleph. Prat. in Flor.º in Decreto del'nioe Armenor. et deni que in Trid. ss. 13. can. 2. Hæc accia appellant spes quæ pro se mittant spes, q̃b9 percipiantr ã ss. b9 quo ppter hæc pman accius in Euchar. aest etiã evidens. ss. b9 qa post Consecrat. experimur eundẽ colorẽ sapo rẽ etc. quæ ante Consecrat. attingebantr, et pro. Pini. Minco regulatr a Suarel d. 56. s. 1. aveine rit hac exper. qm in pane certo Cogm an ea accia vera sint vel solũ appar. audiendã ñ st. Quexper. num facit certã et evidentem nalr. exã ost, ut alibi

nullus detur fundamentum fingendi miraculum. In nostro a
casu ad fingendum erit fingere tale miraculum, et a deo
exper a sensuum fuit certa et evidens extra accidentia post
consecrationem. Contrarium quod si non manerent vera accidentia non esset
vere Sacramentum quia Sacramentum debet esse signum sensibile ut saepe
diximus.

217 Non est minus certum, haec accidentia quae manent in Eu-
charistia esse eadem numero quae antea erant in pane et vino quod
in Conciliis supra adductis ita declaratur et omnes Patres conveni-
unt. Et hinc etiam argumentum potest a ratione desumi quia ab hominibus quod nullam
mutationem accidentium discernunt. Nulla item est ratio persuadens talem
mutationem quia substantia corporis et sanguinis Christi quae denuo ad-
venit non exigit quod accidentia quae fuerant panis et vini co-
rrumpantur, et alia producantur de novo. Denique quia
Sacramentum Eucharistiae fit per conversionem panis et vini in corpus
et sanguinem Christi; ad veram autem conversionem requiritur quod aliquid
rei conversae maneat in re, in quam fit conversio, ut ex ipsa
ratione suppono. Cum ergo substantia panis et vini destruatur in
Eucharistia debent manere saltem illa eadem accidentia quae in illo
pane et vino fuerant.

218 At an aliqua inter Doctores dissensio. an omnia accidentia
panis et vini vel solum aliqua maneant in Eucharistia?
Ad hoc exponendum nota dari in pane et vino accidentia moda-
lia, et absoluta, praeterea accidentia absoluta alia sunt per se sensibilia, a-
lia vero per se non sensibilia, secundum multos Doctores. Certum igitur est
quod in Eucharistia non manent accidentia modalia, quia immane

ass.

afficiebant substantiam panis et vini, quia ubicatio substantiae aut unio ipsius cum accidentibus. Patet evidens ex Philosophia: quia istiusmodi dependent essentialiter a subiecto modificato, itaut nec divinitus possint separari sine illo. Cum ergo in Eucharistia destructa sit substantia panis, et vini, necesse est, quod etiam destruantur ista accidentia modalia, quae immediate afficiebant illam substantiam destructam. Sed certum est, manere in Eucharistia accidentia absoluta per se sensibilia panis et vini. Porro duplex est sententia; falsum de his accidentibus intelligendi sunt Concilia citata, et nos huiusque exposuimus. Ratio quia si aliquod ex his accidentibus per se sensibilibus deficeret in Eucharistia, posset evidenter naturaliter cognosci hostia consecrata, et discerni a non consecrata: nam per defectum illius accidentis per se sensibilis plane cognosceretur factum fuisse miraculum, et effectum Eucharistiae, hoc autem admitti non potest.

219 Solum igitur est difficultas de accidentibus absolutis occultis et per se non sensibilibus. Dico tamen, etiam accidentia manere in Eucharistia; quod adeo certum habet Vasquez, ut asserat disputatione 144 cap. 1. id salva fide negari non posse; quia cum Concilia indefinite loquantur, asserantque absoluta accidentia panis et vini manere, de omnibus accidentibus intelligenda sunt. Dices: quid de hoc sit, probo ratione naturali: quia ea accidentia quae occulta sunt manere subiecta non debet quoad qualitates et virtutes non ordinato ad aliquam operationem per se sensibilem ex cuius cognitione devenitur in cognitionem evidentem talis virtutis, ut quia virtus magnetica quae per se insensibilis et occulta est, cognoscitur.

evid. nal. vi[illegible] attrah. ferri, et simil[iter] qual.[ita]s vini ad qd[ua]m calorem vel candem acrimoniam cogn. evid. per hos effus = q[uod] si hae qual.[itate]s deficerent cognosceret evid. factam fuisse mirabilem et ofertam Euchara-ist.: q[uod] id solum destruitur in pane, et vino q[uo]d nasum et adhaesit, sive deerat = sed ad hoc sufficit destructio sub-stantiae panis, et vini, et acciu[m] modalium quae dependent essalr. ab ea substa: q[uia] haec sola destruuntur: f[orte] per perma-nent o[mn]ia accia alia tam per se sensibilia q[ua]m occulta.

Sect. 2a.

An o[mn]ia accia maneant in Euchar[isti]a sine subo?

220 Hic dist. quantumvis theorica videatur est plane philosophica. theorica duo requirunt. 1[mu]m est an o[mn]ia accia Eucharistica maneant absque subo. 2[u]m est, an o[mn]ia accia quae manent sine subto conservent eandem a se, q[u]am antea servabant in subto? Ex 1[m]o certum de fide est, o[mn]ia accia Euchar. manere sine subto substantiali: q[ui]a nil substae panis et vini remanet; cum in loco substae succedit n[on] est substa recipiens eaac-cia. Ad 2[um] diff.[icult]as an o[mn]ia accia maneant per se sine subto etiam accial?

221 Affirmant nomales, asserunt o[mn]ia accia mane-re[nt] absque subto, quos secutus Lessius lib. 12 de Perfec. div. c. n. 112. Hurtad. et Arriag. in lib. Phys. 5. et 6. Cont. sua docet sola quantitas manere sine subto, alia vero

actia recipi in ipsa quant.e Hanc expresse docuit S. Thom. hic q. 77 a. 2. Scotus in 4. d. 12. q. 2. Suarez d. 56. s. 3. quos fere omnes Thei sequuntur supposita hac sna dari quantitatem distinctam a substantia, seu a ma, cumque quantitas sit sufficiens et connaturale subiectum accidentium materialium, sicut supponimus cum communi Thorum nos etiam in Phia docuimus.

222 Hanc communem sententiam amplectimur: quia ita connaturaliter, et absque tot miraculis salvantur multa, quae in accidentibus Euchar. experimur. Cum accidentia Euchar. possint agere nal. et pati ab agente nali, ut ipsa experientia constat; si illa accidentia sint sine subiecto non poterunt vinci ab agente nali: quia agens nale non potest producere nisi in subiecto, si ignis applicatus hostiae consecratae producit in ea calorem, qui fieri non posset, nisi ibi esset subiectum caloris, alioquin crearetur ille calor, et produceret miraculose a solo Deo. Praeterea accidentia non pugnarent, et calor in hostia consecrata non expelleret frigiditatem, quia tota pugna qualitatum est in ordine ad idem subiectum, ut ex Phia suppono: si ergo ibi non daretur subiectum, cum alunde videamus frigiditatem vinci a calore necesse erit admittere novum miraculum. Insuper in hostia consecrata videmus partes albedinis extensas, et non minus impenetrabiles quam antea, si receptae sint in quant.e alioquin opus erit alio miraculo denique omnia accidentia existunt connal. praeter unam quantitatem si recipiantur in ipsa quant.e; aliter quodlibet ex illis accidentibus existet miraculose absque ulla prorsus necessitate multiplicanda tot miracula.

223 Opposita sna Nominal. solum nititur eo quod neget quantitatem distinctam a substantia, seu quantitatem quae fundamentum respiciendum sit

vel eo solo tituli quod in hoc corpore sequantur omnia in-
commoda opposita n.° ante: qui etiam incommoda secuntur
ex opinione aliorum asserentium omnia accidentia inhaerere nali
substantiae; sed datur quantitas quod ab ipsa distat. Cum enim in Euchar.
nulla maneat substantia nalis, cui possint inhaerere accidentia omnia
propterea manebunt sine subiecto, et non poterunt naliter esse, neque
operari, neque pati; imo nec habere obiectum, quae omnia sunt
contra experientiam. Et sine ingenti miraculorum agglomeratione
salvari non poterunt. Salvatur quantitas quae manet in Eu-
charistia sine subiecto; alia vero accidentia inhaerent quantitati.

224 Contra 2am difficultatis partem iudico dari quod tem observari in
Euchara per diversa actus ab ea quod quantitate antea observabat
cum substantia panis. Ita Suarez et Vazquez, Oralitati,
Quaretan. et aliquos Rec. Probant aliqui hanc ea eo,
subiectum sit vera causa accidentis, seu quod inhaerentis, aequinde non pos-
sit observari citra subiectum: mihi displicet haec causalitas ma-
lis: neque hoc placere mihi non potest quod nullum influxum,
aut causalitatem admitto in subiecto, qua talis, sed fore in ipso recep-
ta, etiam si subiectum sit substantia.

225 Probo ergo hanc resolutionem. Quod tal quod antea observabatur
per actum generativum, et post observatur, observatur per actum creativum
Sed hi actus nimis certe naliter sint diversi, quae quantitas in
Euchar. observatur per diversa actus ab ea, per quos antea obser-
vabatur. Prima maior in qua patet esse difficilis quod quantitas
in pane observatur, dependet a subiecto, et per actum Dei tamquam
agentis nalis, et operantis ad exigentiam accidentis, quae petit conditio
dependenter a subiecto, in quo conservat esse actum generativum. Post
consecrationem vero quantitas observatur indep. a subiecto, et erit
Libera

subtum et q. actio Dei tamquam agentis naturalis et
non operantis ad exigentiam actionis, q. post deerat omnem deerat
q. actio creativa. Patet conditio: nam actio creativa et quae
ponit tum independentiam a subiecto, sequitur non requirit subiectum ad
existentiam [illegible]. Probatur q. actio naturalis mutatur ad quantitatem
et ad inhaerentiam ipsius in subiecto; post deerat omnino actio
tracta ad quantitatem et non ad inhaerentiam ipsius in subiecto, q. sunt
actiones diversae, q. eadem actio nequit diversis temporibus here
[illegible] diversos.

Lectio 2a

De Actione et pass. accidentium in Eucharistia

226 Experientia compertum est accidentia Eucharistiae agere
et pati intentionaliter eodem prorsus pacto, quo antea agebant et
patiebantur; nam hae actio, et passio intentionalis conveniunt
ipsis accidentibus, quae per se ipsa aut per species sui immutant
sensus, et trahunt organa sensitiva et ita cantu cognoscuntur
et sunt cognita; quod et pati, et agere intentionaliter illo
eodem prorsus pacto [illegible] ante, et post deerat omnem q. accidentia
nunquam possunt carere per se nota subiecto; nam ut omnes
docent subiecta non est per se sensibilis, licet scientia subiecti
infertur naturaliter ex accidentium existentia. Et cum vim naturalem illa
[illegible] subiecta conservant accidentia in Eucharistia. q. tamen [illegible]
de [illegible] [illegible] dari subiecta naturaliter, ideo in eius cognitionem
non devenimus. Hoc est non convenit ex defectu accidentium, neque
ex aliquo modo diverso movendi, aut trahendi organa sensibilia.

227 Et minus constat accidentia Eucharistiae posse agere et pati
physice quod antea poterant, ita ut ferè liberi ex [illegible]

Thom. q. 55. a. 3. Probat quod priores actiones et passiones in qualitate. At ipsa qualitas quae agere aut pati potest naturaliter videtur eadem qualitas manet ante et post consecrationem. ergo manet eadem potentia activa et passiva physice an- [illegible] post consecrationem augeri illa accidentia possent agere et pati physice eadem quo quod antea poterant, quia quantum consecrationem accidentia exterius fallax non imminuit virtutem activa vel passiva qualitatum quae habere virtus est ipsa natura, et entitas qualitatis quae manet eadem post consecrationem. Ideo experimur pi[?] de crata eodem modo pati ab agente externo et agere in [illegible] quo non minus quam species non dicerate quia nondum erat ut hoc mysterium maneret occultum rei nati

228 Hic de actione et passione accidentis sive alterati- vâ certa sunt. Est tamen difficultas de actione et passione substanti- seu quae tendit ad novam formam substantialem generandam quia et Waldensis et alii negent posse [illegible] omnimi[?] gene substantialem ideo quod Deus et accidens expiravit ... sine ultima- ... ad corruptionem qualitatum deserviat et introducit [?] ul- tima disposita repugnantis formae ante subiecti generati alterius formae substantialis cui ea ultima disposito debeat cum ergo accidentia Eucharistiae possint alterari usque quo et corrumpi ab agente extrinseco poterit hoc alterato per- venire usque ad ultimam dispositionem adque necessario naturaliter se- quatur forma substantialis. Unde quod constat experientia generari vermes ex speciebus consecratis diu asservatis, et si com- burantur, abire in cinerem: ... fit ... sane consecratum comedat non minus nutritur et saturatur quam si non consecratum comedisset

229 Sed cum in Eucharistia nulla forma maneat

ex qua posset educi nova fa substalis, vel cui pe-
sti unisi per nutrione in terris est dissensio inter nos
et antiquos, ut exponant quo pacto generant hy
mutat substalis ex spebus animalibus, terrara, elem-
tisque aliisque citati a P. Suarez docent fram substa-
lem demum advenientem recipi in quant. vel illi per
nutritione uniri, quod opus sit aliqua ma, cui fa adve-
niens uniatur. Pro qua sna citari etiam solet Egidius
Romanus theorem. 45. et hanc sna appellat impossibile
Domin. Soto. 1. de g. 2. a. 5. licet plane fateatur esse vete-
rum thomistarum. Suarez 4° illam dicit omnino falsam et incredibile.

230 Respicite quod hic mihi dicendum 1° quod ex spebus eductae
Corruptis generato vermes aut gdis igni, ut patet ex-
perientia quod naria e aliqua ma, cui hic fa uniantur acq-
uisitae in quantae in se ipso. Quod ita quod vermis et igni
sunt quolibet substalia compla; quolibet substalia compla
essentialiter continent ma, et fa substalibus. quod intr aus. ch. lib.
1. Physi. Impossibile est substam oriri ex non subbis. quod
Respicite 2° quia nutrio essentialiter exigit tum substale, ut
certum est ap. Phos. quod dicitur homo nutrire pane confecto
aliquid substale gdis quod naria est ma cui uniato aia
Prima coa, et probo 2m quod si nulla detur ma totum gdueret
unio aia cum quantitate: dico unio aia cum quantitate est
accens, et quolibet inde resultans est etiam acciale quod si
nulla detur ma nihil substale gdueret per nutritionem
Deinde unioni nullam vere possumus dubitare quia
unio substalis cum accidi non potest esse substa, neque quolibet

resultans ex subsistentia exacti prout est absolute et simpliciter substantiale, nisi velimus pro libito abuti nostra ad ... Philosophiam.

231 Respicit 3° quod in hoc dicendi modo virtus nutritiva nullius habet tunc quod ... quia debet imponi quod virtus nutritiva non potest naturaliter producere cum vnicam immaterialem formam quantitatem ut constat, et in natura talis vnio est naturaliter impossibilis, ergo non daretur vera nutritio ... et experientia. Et hinc tandem respicitur quod in hoc dicendi modo non salvatur passio substantialis actum qua naturaliter contingat ac quod inde oporteret de novo miraculo. Resolvitur quod nullum agens naturale potest producere formam substantialem nisi in materia ... sola quantitas recipit formam denuo advenientem opus erit miraculo, et virtute supernaturali ad eam producendam.

232 Quaeres propter dictum nostrum de quod Eucharistia consecratam ultra dispositionem agens naturale ad generationem vel ad nutritionem restitui ... virtute ... non materiam quae per transubstantiationem fuerat destructa. Vnde haec est materia et de facto ab illa potuit agens naturale formam substantialem per generationem vel vnionem formam huic una per nutritionem. Hic resolvimus quod omnes requirit materiam ad has mutationes substantiales ... satis quae probata ex impugnatione praecedentis. Vna de qua haec materia sit eadem numero quae ante transubstantiationem erat sub specie panis, expresse docet Suarez aliique omnes ... eadem quantitas manet, ut supponimus, cui naturaliter debetur vniri illi materiae, cui antea erat vnita, et tum aliqua materia producta sit apposita, et naturalior erit ea ipsa, quae antea erat destructa. Explicatur nam ea quantitas erat spolia-

Sacrata sua ma ... virt ... quandiu chro
exeret sub spebus ma ... abscedente Chro
ab illis spebus sua ma ... quant ... Dui sane
... et ... et ... miraculo
233 Inferes 1° ... Vazquez ... in ma denuo redu-
ucta exercere ... aut nutrio virt ... agentis cre-
ati. ... quia agens ... introduxit ... ad ...
... etiam ... ma ... agens creatu
... introduxit in quant Eucharia ... ad ...
... agens ... creatu introducit ... ma
... prior ... ad ... generar ...
... agens ... exercere ... aut
nutrio in ea ma
234 Inferes 2° ... Cajet. Sot. Val. ...
quant Eucharica, neque accia in illa recepta quae sunt
... ad sua ... Docet n. Cajetanus cum
aliis ... quant Eucharica cum tota ea ...
... et de novo ... cum alia quant.
... in eo ...
... multiplicatio ...
vello fundam ... et multa miracula ...
... Eucharistia
et exper. ... in illis ... denuo ... alijs
... immutat ... etideo haec sola regd. admittenda est.
Sect. 4a
Quandiu spes sacrales ... Christi ...
235 Rem istam gravissimam et eruditam, ut ...

exponit Exim. Dd. d. 96. s. 8. non a brevius
attingemus, quia res ē inter Cathol. certa et ferè extra
omnem controversiam. Dicimus ergo etc. tamen contineri Christum sub
speciebus quamdiu sub illis posset naturaliter conservari substantia
panis, et vini. quapropter non desinit Christus esse sub spe-
ciebus quoadusque destructa sit dispositio naturalis ad
substantiam panis, et vini. Ita D. Thomas hic q. 76 a. 6
et fere alii conveniuntque Doctores Catholici omnes. Prob.
quia verba dicunt hinc effici permanenter et stabi-
le, conveniens verificari pro omni tempore quo durent accidentia de-
monstralia per ea quae dicta hoc, et hic. Sed quamdiu sub
illis accidentibus possit naturaliter conservari substantia panis et vi-
ni ea accidentia sunt demonstralia per ea quae non. Ergo
quamdiu sub iis accidentibus possit conservari substantia panis, tam-
diu Christus sub illis continebitur.

236 Confirmatur: quia Christus Dominus ex vi consecrationis succedit
in locum substantiae panis, et vini illisque accidentibus praebet
concursum conservativum quem praestaret propria substantia: si propria
substantia permaneret conservaretque ea accidentia quamdiu perma-
neret dispositio naturalis ad panem et vinum: ergo toto
eo tempore permanet Christus sub iis accidentibus. Confirmatur
iterum: quia species continent Christum quamdiu sunt consecratae
dele quotiescumque permanent consecratae sunt: ergo quotiescum-
que permanent species continent Christum. Et hac potissimum
de ea hoc sacramentum dicitur permanens, ut superius notavimus

237 Ex hoc principio infertur 1o. contra Lutheranos
et

Quixquianos, Chrum non abscedere abspeciebus statim atque perfecte Decratas. Infertur 2º contra alios eterum Chrum non abscedere abspeciebus statim ac illa attingunt labia peccatoris in ratione communicantis. Infertur 3º contra alios hereticos Chrum non abscedere abspeciebus, licet in lutum cadant, vel pollutis manibus attingantur hominum non est: quod etiam post Decrat. Ct quod vini spes in lutum cadant, vel attingant manus et labia peccatoris, adhuc permanent accia, quae naturaliter conservaret substantiam panis, et vini: ac proinde in ijs omnibus casibus adhuc permanet Chrus sub speciebus.

238 Infertur 4º per mixtionem alicuius liquoris cum speciebus vini non tolli praesentiam Chri sub ijs speciebus, nisi mixtio tanta sit, et talis, ut corrumpat species vini. Exemplum: si cum speciebus vini consecrati admisceatur magna quantitas vini non consecrati, adhuc illae species retinerent sanguinem Chri: quia adhuc illae species retinerent naturaliter formam substantialem vini. Contra illarum accia, quae consecrata sunt corrumpantur, licet aliarum aut species dicta adaugeantur non conservabitur sub illis sanguis Chri: quia ea accia non dicta aut species non fuerunt consecrata, neque demonstrata per formam. Sic Ad hunc sensum intelligitur Suarez tomo 3. in hac 3. p. Disp. 8 sect. ut constat ex exemplo ibi adducto, in quo admisceatur vinum consecratum album cum rubro non consecrato: dicit ergo.

Disp. 2ª

De forma Sacram. Eucharistiae.

239. Constat ex Concilio Flor. a nobis adducto n.o 30 verba consecrat.is esse formam sacram.ti Eucharistiae. Cumque dispositio anterior materia proxima et remota huius sacram.ti exposita erimus, ipsa doctrinae methodus ad expositionem formae Eucharistiae nos manuducit. Differentiae omnes huic pertinentes triplici quaestione complectimur. Prima erit de essentiali forma Eucharistiae. 2a de illius veritate et significatione. 3a de ijs quae in Eucharistia ponuntur vi verborum et per concomitantiam.

Quaestio Prima

Quae verba sint essentialia ad consecrandum panem et vinum

Sectio Prima

Praemittuntur aliqua circa formam sacram.ti Eucharistiae.

240. Gravis inter theologos dissensio est in assignandis verbis, quae ita ad consecrationem requiruntur, ut aliquo ex illis ablato, aut immutato consecratio non subsistat. Nec minus dissident in assignandis verbis requisitis essentialiter ad consecrationem corporis quam in illis quae essentialiter requiruntur ad consecrationem sanguinis. Ut a huius difficultatis aditu aperiamus praemittendum est primo Christum Dominum expressis verbis consecrasse suum corpus et sanguinem sub speciebus panis et vini quando hoc sacram.tum instituit. Hoc supposito est 2a sententia ... achinus, Guillermus, Durand. Cardinal. Armachan. aliosque non ignobiles, quos citat, et impugnat Suarez d. 58 sect. 1. Afferebant DD. isti Christum Dominum nullis verbis consecrasse, sed solo tactu, vel externa benedictione aut sublimi alio exteriori signo.

241. Nostrum a suppositum ab aliis fere theologis docetur cum

D. Thomã in hac q. 8. a. 1. et in Mag.° d. 8. hodie que sine temeritate negari n. pot. 2.° ex Concil.° Flor.° in Decreto Eugenij ita asserente. forma huius sacram. sunt verba salvatoris, quibus hoc confecit sacram. Idq. etiam docet vn. definire n. 13 cap. 1. his verbis: Maiores nri quotquot in bera cum eide fuerunt, et de Sanctiss.° hoc sacram.° disseruerunt, apertissime confessi sunt hoc tam admirabile sacram. in ult.a cena Redemtorem nrum instituisse, cum post panis, vinique benedictionem se huius ipsius corpus, illis praebere, ac sanguinem huius disertis verbis testatus est. Eius veritas copiosa ... author. qui a Suarez citato et a Vazquez d. 177 cap. 1. qui a nobis lauriti ca omittunt.

242 Dimitto 2.° de facto a sacerdotibus fieri consecrationes eisdem verbis quibus Christus consecravit aequivalenter eadem deriv. nos verborum forma ... secrat ... qua fuit Christo ... ad formam huius sacram. instit. Colleg. ex Concil.° adductis ... ut ait Flor. forma huius sacram. sunt verba Salvatoris, quibus confecit hoc sacram. cum ergo nos debeamus uti forma huius sacram. certe uti debemus ijsdem verbis, quibus Christus illud confecit. Pro ... ter. ex ... quia verba quibus nos consecramus sunt illa eadem quibus Christus testatus est se praebere huius corpus et sanguinem: sed verba quibus hoc testatus est Christus sunt verba quibus Christus consecravit: ergo Christus consecravit ijsdem verbis quibus nos consecramus. Denique cap. cum Marthe de celebrat. Missarum ... Christus conficiendo hoc sacram. exprimere formam, qua hoc sacram. conficit ... forma

quã hoc sacram.ᵗ cõficitr sunt verba sacerdotis
dicta à Christo Dño: q. eis dẽ verbis cõficitr hoc sa-
cram.ᵗ a sacerdote, qbz à Christo cõfectũ et institutũ fuit

243 Permitto 2º nec verba, nec orationes, quae post
ea cõsecrat. adiunguntr ee' necia simplr ad cõficien-
dum. Et deste errorem graecorum asserentium n. fieri
cõsecrat. nisi adiungantr aliquae preces post verba
cõsecrat. 2. Veritas è catholica. Prob. qr quia christus cõse-
cravit per verba cõsecrat. nullis adiunctis precib. de-
dit que sacerdotib. potest. faciendi, quod ipse fecerat
2º cõsecrao peragitr à sacerdote per illa verba, licet
nullae preces subsequantr. Et cõfirmatr ex perpetuo [illegible]
Eclae tam latinae quàm graecae, q. sacerdos statim ac
pue [illegible] verba cõsecrat. super panem elevat hostiam
ut que apponit adorando populo: qr statim cõficitr cõse-
crao: n. ergo requiruntr essent. subadiunctae preces

244 Ipsa ergo [illegible] st assignare ea verba, qbz
sic, et [illegible] Christus cõsecravit, sive qbz sacerdos uti-
detr, tanq. necia, et adequata fa. In quo puncto
dubitatr 1º an verba essent. requisita ad cõsecrat. in
panis incipiant ab illis verbis q. pridie q. pate-
retr etc. 2º dubitatr an ea verba christi: accipite
et comedite sint essent. ad cõsecrandum panem.
3º dubitatr an partic. enim sit de essa. forma Eucha-
riae. 4º an aliquod verbum sit essent. requisitum post
illud corpus meum. 5º dubitatr an verba essent.
requisita ad cõsecrat. vini sint ea illa, quae ab Eclia
latina grandioribz characteribz scribuntr, ut illa
novi et aeterni testamenti quae pro vobis et pro multis etc.
Hac?

Has dec diff.es Ss.mi Triq. qq. quos dupli seq. sect.e decidemus

Sect. 2.a

Quae verba sint essentialia formae panis consecrandi?

245 Scot in 4.o d. 8. q. 2. docere videtur verba essent. requisita ad consecrat.em panis incipere ab illis verbis qui pridie quam pateretur, nam q. omnia illa verba continent formam, ergo forma consecrandi non habet verum 4.m mira omnia illa praemittantur. Praeceptores huius aliqui Scotistae sequuntur inter quos est Philippus Faber q. Henao, alij v.o dicunt Scotum quia non admodum expresse locutus fuit subtilis doctor. Citatur etiam pro hac sententia Angelus v. Eucharistia n.o 24. Alij v.o extendunt essentialia esse ea verba accipite et comedite, ut particula illa causalis (enim) admittatur in consecrat.e posset obtinere verum. Pro parte sint in eo errore sunt, ut asserant dic. verba quod pro vobis tradetur esse essentialia ad consecrandum panem, ut refert Suarez d. 59 sect. 1.

246 Resol. nostra est. Haec haec 4.or voces hoc est corpus meum esse formam integram, et essent. requisitam ad consecrat. panis. Ita D. Thomas et Mag.r adducti sect. 1. quos sequuntur fere omnes Theologi cum D. Thom. P. 1.o ex Conc. adductis, quia illis, proi vocibus Christus consecravit panem, sed verba quibus Christus consecravit panem sunt forma essent.r requisita ad consecrat. panis. ergo illae voces sunt forma essent.r requisita ad consecrat. panis. Maior de fide est in Flor.o citato n.o 291

Illat à ex Trid.o ibid adduct. q̃ C. consecravit panē iis vocibz q̃bz perspicuè testatq̃ e se prebere suū corpus, ... illis p̃rè vocibz p̃spicuè testatq̃ ē Chrus se p̃bere suū corpus: q̃ illis p̃rè vocibz Chrus Dnus consecravit panē. Illat. continetr in definitioē Trid.i Patet min. quia hę p̃rè voces hoc ē corpus meū clarè signant q̃ sub speciebz panis continetr Chrus ...

217 P. 2 S. hac resol. author. ē D. ... Damascen. lib 4. cap. 14 dixit Dnus hoc ē corpus meū et donec ipse veniat hoc efficitr. Chrysost. hom. de prod. Iuda: hoc ē corpus meū hoc verbum rei propositas transmutat. Tertul. lib 4. contra Marc. cap. 9. Acceptum panem corpus suū illum fecit hoc ē corpus meum dicendo illum discipulis. Cyprian. serm. in cœna Dni ita inquit Ante verba illa cibus cois erat, ... corpus ... dictum ē hoc ē corpus meū etc. Mitto alia testim. quę ānis passim DD. adducunt. Et si adeō clarissimi Dd in genere docent consecrat ... verbis Chri Dni. Atq a testimonia à nobis adducta manifestè probant, quę sint ea verba q̃bz Chrus Dnus re ipsa consecravit, ac proinde quę sit forma essentialis ad consecrandū panē

218 P. 3 S. ... quia ea p̃rè verba sunt forma adequata consecrandi panē, quę ad sui verit. petunt conversioē panis in Corpus Chri: ... hac p̃rè verba hoc ē corpus meū ad sui verit. petunt conversioēm panis in corpus Chri: q̃ hęc p̃rè verba sunt forma adequata consecrandi

di pane. Ita certa est, et mod negari non pot quia fra adequa consecrandi signat transricè conversionem panis in Corpus Christi, sive facit id, quod signat; et ideo à Patribus ex S. Ambros. appellatur Operatorius sermo

Alia à non è minus certa, quia cum ea verba dicantur à sacerdote in persona Christi, vera esse non poterunt, nisi fiat conversio, quae conversionem non petunt ad sui veritatem alia verba, quae antecedunt, aut subsequuntur, ut patet

249 ... excludendo positive alia quaecumque verba, licet impugnando contra ... intro ... prostrat. ... in ... non incipit ab illis verbis qui pridie quam pateretur etc. ut aiebat Scotus ... multiplicatur ... quia ea verba non sunt verba Christi ... non coalescit nisi ex verbis Christi, ut definit ... consecrat non coalescit ex illis verbis. ... quia Christus misit nos consecrare faciendo, quod ipse fecit, ut omnes docent ... consecravit pronunciando illa verba qui pridie etc. ... non consecramus pronunciando ea verba, ac proinde non componunt ... consecrat ... quia ... Christus auctor Sacramentorum potest addere aliquid ... ex verbis antibus quod pridie quam pateretur etc. addita sunt ab Ecclesia ... ea verba antea non sunt de essentia ... Nec poterit cum aliquibus ... dicere quod ea verba non continuint ... licet sint omnino necessaria ... ut ... essentiam ... verificetur. ... non ... repugnans, ... aliqua verba non sint de essentia ..., et ... necessaria simpliciter ut fra-

beat sc. m requisitum ad obtinendum effectum. Quia id quod requiritur ad veritatem sic continet illam formam. Praeterea in quod significa aliquid super omnia apta cum intentione debita repugnantia sacramento. Non generatur. Si ergo illa verba qui pridie quam pateretur continent se non possent talia verba nari requiri quia sine illis tamen posset omnia contra sacramenta.

250 Quod autem ea verba Christi accipite et comedite non sint de essentia, probatur 1º ex S. Thoma quia haec verba non significant aliquid essentiale huius sacramenti, sed potius usum et susceptionem ad illud significant enim distributionem et usum, quae de essentia huius sacramenti ut saepe notavimus. Probatur 2º quia non est credibile Evangelistas non reticuisse verba essentialia; aliqui tamen eorum haec duo verba omiserunt. Probatur 3º quia ista verba dicuntur a sacerdote materialiter et solum recitative, et eadem non verificantur de illa nunc actione quam Christus exercuit, verba autem consecrationis dicuntur enunciative et in persona Christi ut definit Florentinum et latius exponemus. Denique, quia Ecclesia addidit illud verbum comedite ex hoc omnes quod omnes Evangelistae omiserunt; non est autem credibile quod Ecclesia verbis consecrationis interposuerit vocem aliquam non pertinentem.

251 Certum est illa verba quod pro vobis tradetur non esse necessaria ad consecrandum panem. Patet de fide quia Ecclesia Romana sine illis verbis consecrat corpus Christi, illudque adorandum proponit fidelibus; si autem ea verba essent necessaria vel pars formae non posset sine illis fieri consecratio valida. Et haec ratio etiam probat quod ea verba non sint de necessitate sacramenti. Et etiam non sunt de praecepto divino aut ecclesiastico, ut optime notat Eximius Doctor. Quia Matthaeus et Marcus omiserunt ea verba

verba; n. incredibili q. omiserint aliq. essen-
cia inditz hmni sacram. tradiderunt. Ex quo discur-
re planz pr ss hec verba Hoc est corpus meum ee de essentia
sacr. cum neque antia, neque sequia verba sine naria
nec sacram. ad offerendum panem.
252 a Sol. d. st diffe. de parte enim que verbis
offerat. integrit. Cum a n. ee essentiale for sacramento.
Quia partic. n. offert ad signandum effectum forme, quae aque bene
signatur seclusa ea parte; neque ad illum effectum conficiendum
nam pro offerat. id facit, q signat. suadet ...
hec parte d. a sacerdote mal. ex so Recitative. nam
per illam redd. ca. rei signatae; verba antia quae recip-
ative tn dicuntur. Verba essentia for dicuntur signa-
tive et in persona Chri ... Ex quo ea parte omitti-
tur ab Evang. q n. leve indicium est n. requiri essent.
253. Rogas An omissio illius partis enim sit
peccatum mortale? Res n. e dubia nam aliq. absolute dicunt ee peccatum
morte omittere sciente ea partic. Navarrus, et Egidius
ad a. 3. dub. 2 cum multis antiquis ... citantur. Sotus
v. in 4. d. 1. q. 1. a. 8 absolute asserit ee peccatum veniale ppter
levitatem materiae. Ita etiam opinatur Henriquez nisi aliunde
ex dicta omissione gigneretur scandalum. Contra sententia
fore peccatum mortale, quo ea parte omitteretur ex contemptu
secus vero si ex negligentia aut ex quadam nativa inadvertentia.
Cui sententiae magis ego acquiesco cum ... eius particula
sit dicatur ex praecepto Eccl. Hoc praeceptum n. videtur inducere grave oblig-
ationem in materia tam levi, nisi detur contemptus aut scandalum

2

254 2.d Scotus et Thom. resolutionem dicit 1.o ut valida sit consecratio vox illa meum debet referri ad corpus chri et non ad corpus consecrantis. 2.d nisi praemittantur ea verba qui pridie quam pateretur etc vox illa meum non refertur ad corpus chri, sed ad corpus consecrantis. ergo nisi praemittantur ea verba non fit valida consecratio, ac proinde ea verba essentialiter requiruntur ad consecrationem. Pr. min. quia nisi praemittantur ea verba in quibus sacerdos loquitur de Chro Dno non est unde determinetur vox illa meum, ut potius significet corpus chri, quam corpus loquentis. Hoc autem etiam probat quia non sufficere ea verba qui pridie quam pateretur ad requiri expressam mentionem ante chri Dni; quia nec Thomas, nec alius theologus admittit. Pr. ma. quia sicut vox meum habet eam indifferentiam, ita relativum qui indifferens est ad significandum Chrum vel alium hominem. ergo non habet unde determinetur hoc relativum nisi praecedat mentio chri Dni, ac proinde haec chri mentio erit essentialiter requisita ad consecrationem validam.

255 Neg. ergo consequentiam maiorem neg. 2.do min. et illius prob. ma. quia vox illa meum determinatur ad significandum corpus chri ex intent. sacerdotis proferentis eam in persona Chri, intendentis quae faciat quod Chrus fecit. Ita contingit Regium ablegatum qui in persona Regis quamvis opus sit aliis verbis quibus id exponant. Et sic in sacramento Poenitentiae sacerdos absolve- dicit Ego te absolvo, et licet loquatur ut Min. chri non necesse quod praemittat aliqua verba quibus id significet, sed satis est quod in actu exercito et ex intent. eius determinentur ea verba ad significandum in persona Chri.

256 Dices 2.o Voces illae hoc est enim corpus meum sine aliis non habent effectum suum. ergo illae voces sine aliis non sufficiunt ad

ad consecrationem. Patet consequentia: quia verba quae sufficiunt ad consecrationem debent habere sensum perfectum. Antecedens: quia particula enim est causalis ac proinde non potest habere sensum perfectum nisi expletis eius effectus quod patet in hac oratione quia solem quam non habet sensum perfectum quoadusque detegatur effectus. Confirmatur: quia particula enim grandioribus litteris ponitur ab Ecclesia Romana inter verba consecrationis et [illegible] haec particula continetur sub consecratione. Propter hoc argumentum aliqui docent quod si particula illa enim adhiberetur nomine omnino sibi adbalidam consecrationem adhiberi aliquid aliud [illegible] cum signetur per eam particulam. Ad hoc doctrina a nobis non admittitur, quapropter

(25) Ad argumentum dici potest dupliciter. Primo negando quod ea particula enim nomine sit causalis, nam saepe apud Latinos ea particula solum habet vim affirmandi, seu asseverandi, et aequivalet his adverbiis verè, profecto, in quo dicendi modo enervata prorsus manet vis argumenti. Secundo respondetur omittendo quod ea particula sit causalis, adhuc tamen istae voces hoc est enim corpus meum omnibus aliis seclusis faciunt sensum assertivum licet non habeant sensum causalem. Probatur: quia illae voces significant perfecte corpus Christi esse sub speciebus, licet non significent perfecte cum causa tribuatur accipiendum a fidelibus. Cum ergo illae assertio sit solum essentialis forma, solus ille sufficit ad consecrationem, alius vero sensus causalis per accidens [illegible] ad formam Eucharistiae, et ideo licet maneat imperfectus non impedit consecrationem. Patet in ea oratione quia sol est, in qua absolute, et perfecte affirmatur causa solis, licet non intelligamus effectum huius causae, neque vim causalis. Unde constat ad argumentum. Ad confirmationem: nemo ante non [illegible] quod ea particula solum ponitur, ex praecepto Ecclesiae ad

reddendae rōj verborū antiq. Ponitr q̄ grandioribꝫ characteribꝫ, q̄ alijs verbis essalibꝫ interposita ēt in eadem forma

Sect. 3.

Quae verba sint essalia fa vini ðsecrandi?

258 Alia ēt in hoc puncto, Controversia q̄ S. Thomas in hac quæst. a. 4. aperte doceret esse essalia ōra ista verba novi et æterni testam.ti mysteriū fidei quod pro vobis et pro multis effundetr in remiss.m peccoꝝ. q̄ etiam docuit in 4.o d. 8. q. 2. a. 2. Cui etiā Albertꝫ Magnꝫ a. 1. Hæc sntā coīs fuit ap Thom.as antiquiores. Cam defendunt Henriq. Palud. Capreol. Hipal. Richard. Argent. in Baconiꝫ Sylvest, Armilla, Tabyena, Petrus de Soto, Figuerius et S. Antonin. citati ā Henao d. 12 de Euchar. sect. 2. Aliq Thom.es dicunt prædicta verba to pertinere ad essam q̄ ad substaꝫ et integritatꝫ substaliꝫ fræ, et ita exponere conantr cum Præceptore Domin. Soto in 4. d. 11. q. 1. a. 3. et Ledesma, et in hac snā fuit Caietan. in Comentario huius quæstioꝫ, ex quo Pius V expungi fecit.

259 Aliqꝫ placuit asserere n̄ ēē essalia ōra ea verba, q̄ aliqua illoꝫ. Coninck q. 58. a. 3. dis. vnic. dub. 3. indicat, naria ēē hæc verba novi testam.ti q̄ pro vobis effundetr alia q̄ verba n̄ cadit ēē naria. Iamachenus eadꝫ quæst. Cap. 2. excludit q̄ contra fr̄ ea voces mysteriū fidei q̄ vobiꝫ, et pro multis. Henriquez lib. 8. cap. 17 indicat opus ēē his verbis qui pro vobis effundetr, reliqua n̄ admittit ut naria ad ðsecrandū. Tandꝫ P. Amicꝫ d. 29. sect. 1. solas has voces docet requiri ad ðsecrandū q̄ pro vobis aut

aut qui equivalentia effunderet.

260 Recepta apud theologos sententia docet haec duntaxat verba *hic est calix sanguinis mei* aut alia equivalentia pertinere ad essentiam formae, ita ut illis ipsis verbis peragatur consecratio. Ita cum Magistro in 4º d. 8 docent Bonav. Major Aureolus Carthusian. Marsylius Alens. Cajet. Victor. et alij quos citat Conim. D. d. 6 dub. 1. Hanc etiam docuit Albertus Magn. lib. de Sacrif.º Missae cap. ult.º licet oppositam etiam docuerit loco supra citato. Ex nostris hanc sententiam fere omnes defendunt. Suarez ubi supra. Vasq. d. 198 cap. 3. Salmeron tom. 9. tt. 5. dub. 4. Valentia d. 6. p. 1. Alios citat Lecunto ... innumeros alios ex veteribus et junioribus qui hanc sententiam acriter propugnant refert et sequitur Leander p. 2. de sacram. tt. 3. d. 9. q. 21. Cum his ...

261 Nostra resolutio. Ad formam ista quatuor verba dicenda *hic est calix sanguinis* sanguinis meus, aut quae illis equivalent *hic est calix sanguinis* mei esse formam adaequatam, et essentialiter requisita ad consecrationem vini. Fatemur quod haec sententia fundamentum desumitur ex usu Ecclesiae quae magna ex parte in ipsis verbis *novi et aeterni testamenti* etc. cum tamen tota Ecclesia utatur verbis ... Constat hoc ex multis liturgiis Sancti Iacobi Apostoli, Sancti Ioan. Evang. et Matthaei, et Marci, Basilij et Chrysostomi quorum magna pars Ecclesiae consecrare consuevit vel Syriaci, Aethiopes, Maronitae, Asiatici. Eas liturgias erudite affert Cardinal de Lugo d. 11. de Euchar. s. 4. Unde ita consuevit argumentum: Neque dici potest tot Ecclesias et maxime ... ignorasse formam essentialiter requisitam ad consecrationem calicis

et convisse p multa quibus vero sacrificio et sacram.
Euchar. [illegible] n adhibebant ea illa verba novi et aeterni testa-
menti etc. [illegible] sine [illegible] [illegible] consecratio calicis [illegible]
ea verba n sunt essent. requisita ad consecrat. vini
262 [illegible] Ecclesia [illegible], et catholica approbavit tras [illegible]
pias in Synodo 6 Generali, errasset a Ecclesia [illegible] intrar
approbat. si absque praedictis n consisteret consecratio [illegible]
ille Liturgiae n habebant ea verba [illegible] q Ecclesia cathi-
ca in Concilio Flor. [illegible] valida fieri consecrat. in Ecclesia
graeca, in qua n adhibentur dicta ea verba ad consecrat.
calicis. Imo cum multas reprehendat graecos [illegible] varios
errores, nunquam eos notavit q omiserint praedicta ver-
ba. Hoc satis efficaciter probat omissionem eorum verborum n red-
dere irrita consecrat. [illegible] ea verba n sunt de essentia
neque requisita essent. ad consecrandum vinum.
263 Fundamentum hoc adeo efficax visum est eximio Doctori
ut cum videret S. Thomam oppositam doctrinam dare tradentem ad-
iunxerit [illegible] sent. [illegible] n existimo iniuriam fieri D.
Thomae si propter multarum Ecclesiarum et Lyturgiarum authoritatem ab
eius opinione discedamus, quam sine dubio ipse mutasset, si vel
praedictas Lyturgias, vel aliarum Ecclesiarum usum agnovisset
[illegible] n agnovisse signum e q nullam earum mentionem in ar. fa-
ciat. Thomae [illegible] aliqui [illegible] Valud. et Capreolo dixerunt
eum [illegible] Ecclesiis dispensatum [illegible] frivola et periculosa est
responsio q Ecclesia n potest dispensare in iis quae sunt de
essentia sacram. nec potest variare [illegible] essent. requisita ad sacram-
[illegible] Christus Dominus [illegible] scripsit et determinavit. [illegible] a ipse Christo
[illegible] hanc dispensationem obtulerit, periculose et [illegible] absque
funda-

fundam.to dicetur

264 D. 2.o cap. resol. q. ss. patres tam veteres quam recentiores hoc sacramentum diserte tradiderunt Damascen. lib. 4. de fide cap. 14. D. Ambr. lib. 4. de sacram. cap. 5. Iustin. Apolog. 2. Eusebius Emissen. relatus in capite quia corpus de consecrat. dist. 2. Cyprian. in serm. de cena Domini, et alii ss. PP. Innocentius Pontifex lib. 4. cap. 6 expresse ait sacerdotem his verbis conficere Hoc est corpus meum hic est sanguis meus confirmatur quia non Evangelistae referunt ora ca verba non, et tamen totam. Et immo aliqua ex illis verbis a nullo Evang. referuntur ... ad ... de ... consecrat. ... incredibile quod ... Evang. omi- terent verba ... ad consecrandum

265 D. 3.o ... illa est forma adaequata consecrat. calicis quae perfecte signat conversionem vini in sanguinem Christi, Hoc ipsa verba hic est sanguis meus ... signant conversionem vini in sanguinem Christi ... ipsa verba sunt forma adaequata consecrat. calicis. Cons. est legitima. Illae supp. ex dictis ... consecrandi panis definitumque ex doctrina D. Thoma in art. 1. huius quaesti- ... ipsa verba hoc est corpus meum perfecte signant conversionem panis in corpus Christi ... alia verba per- fecte signant conversionem vini in sanguinem Christi ... verba necessaria ad consecrandum dicuntur ..., ex significatione in persona Christi. Illa verba qui pro vobis, et pro multis etc. ... dicuntur ... et significative ... mal. et recitative, alioquin ... verba essent fla, cum iam ... effundenda sanguinis Christi ... verba qui pro vobis, et pro multis ... sunt necessaria ad consecrandum. Confirm. ... quia in consecrat. panis ... sunt ... verba, quod pro vobis tradetur, ut constat ex usu Eccl. Romanae ... in consecrat.

vini n̄ sunt essentia, et ta verba qui [illegible] effun-
detur. Patet ex ab omnimoda par.

S. Sect. 4a

Prox. tradita doctrina absolute liberat.

266 Obj. 1. Ex S. Thomâ. Nunc Ecclesia Romana
fert, ut n̄ ts hec verba, hic ē sang. meus, et etiam quæ
subsequuntur, novi, et æterni etc. proferantur eodem tenore vocis
sup. calicem, et describantur in Missali litteris maiusculis
ōia ea verba pertinent ad essentiam consecrat. calicis. Sed contra
quia nulla sit ratio, cur ita describantur, et pronuntientur supra cali-
cem, si ea verba essentia n̄ sunt. Confirm: quia calix n̄ est a-
dorandus quousque oia ea verba prolata sunt, quia oia
sunt de essentia consecrat. Sed contra, quia si sola hec verba
hic est sanguis meus consecrarent vinum statim deberet ado-
randus calix, sicut statim est adoranda hostia post illa ver-
ba hoc ē corpus meum.

267 Hoc arg. [illegible] manifestum relictum. In hoc illa enim
sup. calicem eodem tenore vocis proferentur, et grandioribus
litteris in Missali notantur, ad hunc tu ea vox n̄ contin[illegible]
Ut ut S. Thomâ docens contra illos quasi per hec oia n̄
probant quod aliqua verba continuentur consecrat. est plenum
est, quod ea quod verba exprimant et significant [illegible]
et per sang. sub specie vini ideo adæquatissime concess[illegible]
neg. d. A. con. [illegible] ea verba ita scribantur et pro-
ferantur, post ea quod continent magna mysteria et significant
fructus sang. Christi et Redemptionem generis humani, ut eruditæ

eruditè exponit Suarez d. 133 … ibid. ad … 2ª
oia ea verba pertinent ad mayorem explicationem et sunt concate-
nata cum antib. … hanc … adorandus
calix, donec oia illa verba proferantur quae annexa et conca-
tenata sunt cum verbis consecrationis … ad formam
268 Obj. 2ª … verba quae
pertinent ad mayorem explicationem … pertinent essentialiter ad
ipsam formam: sed calix novi, et eterni etc. pertinent ad
mayorem explicationem formae consecrationis ut modo diximus, ergo pertinent
essentialiter ad ipsam formam consecrationis. … dubitari: … in … alia de …
pertinet essentialiter ad formam … nisi … mayorem ex-
plicationem … voces continere formam
… explicant, ut in … et
illi … in …
illa … voces novi, et eterni etc. … antea nec
illis aequivalent … neque …
… quapropter … mayorem … formae
explicat … talis expl. contineat formam
Patet: … verba addita a … explicant mayorem formae conse-
crandi panem; ea tamen verba non continent talem formam, ut certum est
269 Obj. 3ª ad validitatem … vini … d.
… formae … significant separationem sanguinis a corpore christi
ad hoc requiruntur … calix novi et eterni etc. … ad va-
lidam consecrationem vini requiruntur oia ea verba … supp.
ex illo … ad Corinth. … quicumque manducaverit panem

hunc ex calice bibetis mortem Dni annunciabitis.
Aliter vero si q[illegible] post haec verba quorum effundetur
signatur separatio sanguinis a corpore christi. Deo non
requiri ad consecrationem vini q[illegible] eius significent eam sepa-
ratim in actu signato, ut loquuntur Dialectici, et satis est
illa significata in actu exercito. Dum verba significant sanguinem
et non significant corpus, et sic verba consecrativa panis sig-
nificant corpus, et non significant sanguinem. unde constat
ad argumentum.

(270) Author qui contra [illegible] soli pani consecrationem so-
lum probant, [illegible] non omnibus illis verbis sit necessaria ad consecrandum vi-
num, non autem probant quod ea omnia verba contineant talem formam. Sen-
tentiam [illegible] Thomas et aliqui ita exponunt, ut novi s[illegible] adversetur
quod qui attente legerit quae in hoc quaesito ponderavi. Secun-
do a in pecunia q hunc. dubitare non potest [illegible] D. Thoma [illegible] formam oppositam
defendunt [illegible] antiqui et cum Alberto Magno, Miranda,
Capreolo, Victoria, Soto, Ledesma, Nuno, Cornejo, et Joanne
a Sancto Thoma [illegible] pro nos insinuatur n°. 263

Lectio 5.

Quae mutatio verborum Decretalis reddat formam invalidam

(271) Ampleximus hac in re generalis regula in istis re-
cipitur a Theologis, scilicet formam reddi invalidam in singulis sacramentis,
quando in ipsa forma fit substantialis, sive essentialis mutatio. Ratio quia forma
quae mutatur essentialiter non manet essentialiter forma, atque proinde non potest
habere suum effectum, neque efficere sacramentum. Secunda regu-
la est, formam validam esse, quando eius mutatio sit solum accidentalis, quia
in tali casu adhuc manet essentialiter forma, atque inde manet
cum

cum valoris suff.t ad suum eff.m - r.d. difficult. deterius
quaeq. sic mutao substali, quaeve accialis in fa conse-
crat.? Hoc a° per singular voces discurr.do exponemus

232 Rogas 1.° an haec consecrao valeat hic e corpus meum?
Reo, n valere si particula hic sumatur pro adverbio. Ro est:
q mutao sic variat st.m verborum, et soly denotat pra locali
et n conversi.m panis in Corpus Christi, q est mutao substalis
acpinde consecrao e invalida. Si vero particula hic sit qnn
et ex ignora consurgeret in masculina terminatione, consecraobit
valida: quia mutao sic e accialis, efficietque hunc sensum
hic adq. e corpus meum

233 Rogas 2.° an sit sufficiens forma consecrandi
illud e corpus meum? Reo native: q per vocem illud n signatur
ma praesens, et sensibilis acpinde mutat essalem signat.m
fiae consecrat.? Idem haec est. consecrao n valet ecce corpus
meum q adverbium ecce aeque bene d. de praesenti et de distanti;
fra a consecrat. fieri det per verba, quae determinate signent ma
sensilem, et christum praesentem. Unde haec consecrao valida erit illud
e corpus meum: quia pronomen illud determinate signat rem moral.r
praesentem, et ideo aequivalet pronomini hoc

234 Rog. 3.° An valeat haec forma Hoc corpus meum sub-
intell.do verbo est sunt q affirment, r.d. naturales. vz cum
Suarez, Vasq Praepost. Coninc, et alijs. Ro est: quia si illud
verbum omittatur, n signatur conversio, atque adeo talis convers.o
n pot fieri per illa verba: nam verba consecrat.s solum faciunt

id, quod signant &c. Dices 4.º

225 Dices 4.º an haec sit valida consecratio: Hoc est caro mea? Affirmant Enriquez, Bonacina, Fagundez, Vazquez et Granado, quos refert et sequitur Diana 5. p. t. 15. resol. 56. Ego tamen negative respondeo cum Suarez, Coninck, Pasqualigo, aliis, quia quidquid ipsi dicunt, caro non significat proprie id ipsum, quod corpus, et non aequivalet illi, et licet aliquando caro sumatur per synecdochen pro corpore, aut pro toto homine, haec est significatio impropria et metaphorica: verba autem consecrationis debent significare proprie id quod faciunt. Dices 5.º

226 Dices 5.º an sit valida consecratio per haec verba: hoc est corpus Christi? Respondeo cum communi invalidam esse hanc consecrationem; quia per haec verba non loquitur sacerdos in persona Christi, ac proinde non loquitur significative, et sic est mutatio substantialis, quae reddit nullam formam. Similiter quae immutatio fieri potest circa formam consecrandi sanguinis, et eorum non expediendum sine... Id certum est, omnem mutationem in his verbis esse illicitam et peccatum mortale ex suo genere non solum propter scandalum, sed quia in re adeo gravi non licet a consuetudine et usu Ecclesiae discedere.

Quaest. 2.ª

De et quomodo significent verba consecrationis.

Sect. 1.ª

An verba consecrationis operentur significative et formaliter.

227 Procedit haec difficultas de verbis essentialibus consecrationis, non de accidentalibus. Posito autem verba quaecumque proferri materialiter

mal.r seu recitative, et etiam fr et significative. Proferuntur
mal.r et recitative, qdo loquens intendit tanqm historice refer-
re qd per illa verba alius dixerit. Ita dicimus hæretici docent
Chrum nõ esse permanentem in Eucharistia, qdo tunc dum affirmamus chrm nõ ee in
Eucharistia permanentem. Hoc referimus qd ab hæreticis dicatur, ideo
quelibus dicimus qd ea verba dicuntur a nobis recitative, et mal.r
Proferuntur a verbo fr, et significative qdo proferens intendit significa-
re, et enunciare ex propria mente quod ipsa verba fr significant
et enunciant. Ita ex propria mente dicimus chrus e in Euchar.
permanentem. Rogamus ergo an verba consecrationis dicantur
a sacerdote solu mal.r et refer.do facta chri, vel eti fr et significa-
tive. 1a sntia docet ea verba dici a sacerdote solu mal.r
(2)8 et refer.do id qd chrus pronuntiavit qdo instituit hoc sacramentum.
Ita Innoc. Durand. Major, Catharin. Gabriel et Ledesm. ap.
Vazquez d. 200 cap. 2. Ita etia Salmeron tom. 9 in Evang. tr.
13. 2a sntia docet verba consecrationis dici a sacerdote solu enun-
ciative, et fr. Hec placuit P. Vazquez iam citato, ubi pro se
adducit Scotu, Bonav. Alexand. Marsil. et alios. 3a sntia media
inter utramque defendit verba consecrationis proferri a sacerdote ma-
l.r et simul fr, recitative, et etia enunciative. Ita D. Thomas
hic a. 5. Suarez d. 58. sct. 1. Valent. q. 6. p. 2. diff. 1
et ab ipso Soto, [illegible] et alii. Ex Iunioribus hanc sntiam defen-
dunt fere oes, ut Granad. Praepos. Lugo, Sfortia. Alvrat
Layman Tellez et Henriquez.
(2)9 Hec 3a sntia [illegible] ideoque standu quoad utramque
partem suscipimus. Cujus 1a pars [illegible] et recitatione verborum consecrationis

falc. Pbr. ex ipso decreto Canonis in quo factum christi expresse refertur a sacerdote his verbis: qui pridie quam pateretur accepit panem, et gratias agens fregit, et dixit accipite et manducate hoc est enim corpus meum. Ergo haec verba consecrationis referuntur a sacerdote tanquam pars quaedam historiae seu facti christi domini, quod ea verba prolata a sacerdote habent sensum materialem et recitativum. Patet consequentia intelligitur quod dictum sensum ibi recitativum. Confirmatur quod verbum illud dixit, aut dicens manifeste designat sequentia quod verba illa esse a christo domino. Quod sequentia verba sunt fata consecrationis quae fata consecrationis proferuntur, ut dicta a christo quae facta consecrationis habet sensum recitativum seu explicativum quod ab alio dictum est.

280 Quod autem verba consecrationis etiam habeant sensum falsum et enuntiationem probatur ex D. Thoma quod sacerdos dum profert illa verba hoc est corpus meum designat et dicit in corpus christi diversa numero materiae ab illa quam christus dominus designavit eo vero dicit quando sacramentum instituit quia ea verba dicuntur a sacerdote quasi ab ipso christo iterum proferentur fratre diversa materia, ac proinde dicuntur enunciative, et specifice. Patet consequentia quia si solum narrative dicerentur ea verba deberet designari per pronomen hoc illa numero materia quam christus in manibus habuit quando sacramentum instituit, aliorum narratio esset falsa. Confirmatur quod sacerdos dum consecrat loquitur in persona christi, ut definitur Concilium; sed non potest loqui in persona christi nisi enunciando quod sacerdos dum consecrat loquitur enunciative quod sacerdos non in christus non recitavit dicendo enunciavit, et significavit per illa verba hoc est corpus meum quod ut loquatur sacerdos in persona christi seu nomine christi debet enunciare, et significare quod

281 Dicendum 2.º eadem pars quod sint verba consecrationis non dice-

cerent [illegible], et enunciative, [illegible] si mal. et narrative

possent esse [illegible] fieret [illegible] nec [illegible] poneret

corpus Christi sub speciebus panis, nec sanguis sub speciebus

vini. Hoc a [illegible] et [illegible]

Quia verba formal. et recitive [illegible] quod

res, quae refert aliquod [illegible]

Calvinus dixit Christus non est [illegible]

[illegible] haeretici [illegible]

[illegible] illius [illegible] si verba [illegible]

heant [illegible] mal. et narrative [illegible]

in nihil [illegible] eo quod [illegible] aliquid

[illegible] proferrente

[illegible] Hoc est corpus

meum: Hic est sanguis meus [illegible]

illa [illegible] illa verba atque [illegible] et [illegible]

[illegible] mal. et narrative, ut est evidens

282 Ex quo [illegible] colligitur discrimen inter utrumque

[illegible] proferendi verba [illegible]

[illegible] in utraque [illegible] ad [illegible] valida [illegible]

[illegible] enunciativ. et [illegible] in illis verbis

hoc est corpus meum. Hic est sanguis meus [illegible] verba [illegible]

[illegible] requirunt [illegible] in [illegible] Christi [illegible]

[illegible] ut ex flor. docent [illegible] enun-

ciative [illegible] et sufficit ad [illegible] valida, alius [illegible] nar-

rative [illegible] et solum [illegible] ex [illegible] Ecclesiastico [illegible]

283 Ad 5. Ex Vazquez. Impugnat quod verba consecrationis
[illegible] proferantur enunciative, et recitative, sive formaliter, et materialiter
quia repugnant [illegible] cum 2a Christus [illegible] verba
ba proferri materialiter et recitative est non proferri inquantum significant;
nec nomine Christi, sed nomine solius Sacerdotis referentis quod
Christus dixit; proferri vero formaliter, et significative est proferri inquantum
significant, et in persona Christi et non in persona solius Sacerdotis:
sed haec duo [illegible] repugnant: quod impugnat, quod eadem
verba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia refert
alterius mendacium, non mentitur, eo quod nil enunciet [illegible]
matris, et relationis non [illegible] enuntiativo [illegible]
quod verba consecrationis habent sub utroque [illegible] esse vera et simul falsa
sive vera supponimus [illegible] esse falsa [illegible] [illegible] hoc, aut hic de
notat [illegible] [illegible] Sacerdoti, de illa quae diceret ex vi recitationis
[illegible] facta fuerit a Christo Domino, [illegible] verba ex
vi [illegible] recitativi esse falsa [illegible] verba consecrationis [illegible] non habent.
284. Ad [illegible] negationem [illegible] dico quod verba [illegible] pure reci-
tative non proferuntur inquantum significant, nec nomine Christi; si autem pro-
ferantur non pure recitative, sed recitative, et sub enuncia-
tivo, tunc proferuntur in quantum significant, et nomine Christi
[illegible] licet etiam proferantur in quantum non significant, et nomine Sacerdotis,
itaque sub una consideratione eadem verba dicuntur inquantum non
significant, et sub alia consideratione dicuntur inquantum
significant. In hoc autem nulla est repugnantia, ut videre est in
[illegible] D. Thomas docuit quod [illegible] et ejus nunc [illegible] Christus
est permanenter in Eucharistia [illegible] [illegible] sumuntur ma-

mal.r et fr recitative et sul enunciative, acquinde sub
variis considerat. hoc conferuntur in quantum signi-
ficant, et sul conferuntur in quantum non signant. Inde
etiam constat ad 2.m quod non qui pie refert menda-
tium non mentitur, quia nihil enunciat, sed si referret et
sul enunciet, utique mentietur. Id quod attingere per ad
... quo Mag. arguenti solet dicere, ... bene ...
impugnatori, et dum ... impugnatori solum refert eandem ipse
Mag. approbat, et designat ...

285 Ad 3.m quod non, quia verba consecrat. sunt ... in
aliquo sensu ... illud quia hoc et hic ... ascendere
... confert supp. mat. et fr. Vi supponit ...
signat et denotat ... sacerdotis ... supp-
... denotat ... illa ... Christo
... in hac ... reddi ...
enarras ... in supp. mati nihil ... aut negat
aequinde in hac supp. mati non dat veritas aut falsitas
ad ... ut ex ... supp. ... enuntiat ... sumta
in ... enuntiativo.   Sect. 2.

Quid in fr. consecrat. significent ea pronom.
hoc et hic.?

286 Omitto haereticorum expos. ... adeo inter se dividunt
ut ... dicenda ... invenerint, quos Catholici ...
... haeresi... afferrarunt et per ... errores
inducunt, impugnant. 1.a expositione ... fuit ...
... ad consecrandum ... signari ... panis et vini. Hanc
... docuit ... in 4. d. 8. part. 1. a. 1. q. ... illi

illis quibus signari substantia panis, et vini transitive,
seu ut terminus a quo fit transitus ex vi dicti Eucharisti-
cae: quapropter in hoc dicendi modo si verbum consecrationis ae-
quivalet his verbis: hoc transit in corpus meum. Ut explica-
ta haec sententia nullum continet errorem in fide, qui contineri in
alia explicatione Berengarij, quam hodie sequuntur sacramentarij
asserentes illis quibus signari panem tanquam signum corporis
Christi, et vinum tanquam signum sanguinis, et ita verba consecrationis ef-
ficiunt hunc sensum: hoc est signum corporis mei. In qua ex-
positione excluditur vera entia realis Christi Domini sub speciebus
comprehensa est.

287 2a sententia docet illis quibus signari species seu accidentia
panis, et vini ita aliqui teste a. 13. aliqui antiquiores asseren-
tes illis quibus designari rem sensibilem et praesentem quae tunc
extet, duretque prolata consecratione. Illoc a nobis alibi por
est, pro speciebus seu accidentia panis, et vini. Iste dicendi modus
non excludit quin his quibus signetur etiam aliquid aliud prae-
ter species; neque satis exponit an ista accidentia signentur
principaliter et in recto aut si in obliquo et minus principaliter
quapropter hic sententia facile potest reduci ad alios dicendi modos

288 3a sententia communis inter Theologos docet illis quibus signari
aliquid contentum sub speciebus panis et vini. Ideo verba conse-
crationis in hoc dicendi modo aequivalent his: contentum sub his
speciebus est corpus meum. Ita D. Thomas in hac q. 78 a. 5.
Suarez d. 58. sect. 2. quos communiter sequuntur Theologi licet
in expositione huius signi non parum inter se discordent nam po-
sitio in 4o d. 11. q. 1. a. 5. Palludan. ibid. d. 8 q. 3.
a. 3.

a. 3. Valent. de Euchar. q. 6. p. 2. alij quedo-
cent illis pronominibus significari res substantiae abstrahendo a
substantia panis, et a substantia corporis christi. Alij vero do-
cent illis pronominibus demonstrari determinatè substantiam corporis
christi quae sub accidentibus continetur in fine prolationis verborum.
Ita P. Vazquez d. 201. cap. 4. et ex ipso Hugo, Tri-
gosus, Albizzat. et Arriaga d. 40. sect. 8. subs. 1.

282 Dubito dico, illis pronominibus significari in recto et
primario substantiam contentam sub speciebus panis, et vini; non substantiam
quae est ante complementum prolationis verborum, sed illa, quae est
finita prolatione verborum consecrationis. Probatur quia id, quod significatur
in recto per illud pronomen hoc identificatur cum corpore Christi.
Sed nulla substantia contenta sub speciebus panis ante complementum
prolationis verborum identificatur cum corpore christi: ergo nulla substantia
sic contenta sub speciebus panis ante complementum prolationis verborum
significatur in recto per pronomen hoc; ergo solum significatur in recto
substantia illa, quae est sub speciebus panis post, vel in fine
prolationis verborum. Maior, et consequentia negari non possunt. Probatur maior:
quia id quod affertur in recto ex parte subiecti in qualibet propositione
vera identificatur cum eo quod affertur ex parte praedicati: sed
id quod significatur in recto per pronomen hoc affertur in recto
ex parte subiecti in propositione vera afferente ex parte
praedicati corpus Christi: ergo id quod affertur in recto per pronomen
hoc identificatur cum corpore Christi. Maior constat ex logica.
Minor vero patet: quia consecratio panis est quaedam propositio vera
cuius subiectum est significatum pronominis hoc, et cuius praedicatum est significatum

nominis, corporis christi

230 Confirmatur, et explicatur. Quia pronomen hoc significat aliquid singulare et determinatum, sed ante completam prolationem verborum nihil est determinatum et singulare quod possit significari illo pronomine. Ergo illud pronomen nihil significat quod sit ante completam prolationem verborum. Ergo significat id quod est sub speciebus panis in fine verborum. Maior constat ex ipsa natura pronominis demonstrativi, quod exigit obiectum praesens singulare et determinatum, ut aliis probabimus. Probatur minor, quia ante completam prolationem verborum nihil est determinatum praeter substantiam panis et illius accidentia. Sed haec non significantur in recto eo pronomine, quia neque de substantia panis, neque de illius accidentibus potest dici, quod sint corpus christi. Ergo ante completam prolationem verborum nihil est determinatum, et singulare quod possit significari eo pronomine. Confirmatur 2º quia id solum significatur in recto ab illo pronomine, quod in mentem loquentis venire potest, ut subiectum propositionis mentalis; sed ad bivium propositionis nihil aliud potest venire in mentem loquentis, ut subiectum propositionis mentalis, nisi id quod continetur sub accidentibus in fine prolationis verborum. Ergo hoc solum significatur in recto ab eo pronomine. Maior patet. Minor, quia in mente nulla sit propositio, aliquod determinatum subiectum assumit loquens de quo enuntiet praedicatum; nihil autem potest assumere, de quo cum veritate enunciet corpus christi, nisi id, quod continetur sub speciebus panis in fine prolationis verborum.

231 Unde manifestum est per illud pronomen hoc non posse in recto significari species seu accidentia panis, quia haec accidentia numquam sunt corpus christi, neque in fine, neque ante finem prolationis verborum

verbori - pera gyr de illis accibus numquam for cum verit:
prati corpus christi. Quod de ea actia significatur in obliquo
per vocem hoc mihi dubium non est; quia hoc non tollit veritatem
sed consecrationis. nam veritas propositionis non petit idem praticum
obliquum subiecti: id quod diximus de pronomine hoc ruv consecrat:
panis aptanda etiam de pronomine hic quo utimur ad consecrandum
dicendum vinum.
292 Dices: hoc panis verbum significat: pronomen hoc
demonstravit christus id quod tenebat in manibus; sed quod
tenebat in manibus erat panis existens ante finem verborum
ergo per pronomen hoc demonstravit christus panis existentis ante
finem verborum - ergo per pronomen hoc significatur substantia panis
vel substantia existens sub speciebus ante finem verborum. Maior
probatur quia pronomen hoc demonstravit christus aliquid praesens:
sed tunc solum erat praesens id quod tenebat in manibus: ergo
hoc demonstravit. Neg. dist. maiorem demonstravit
christus id quod in fine prolationis tenebat in manibus, concedo
maiorem: demonstravit id, quod tenebat in manibus, quando proferebat
pronomen hoc, nego maiorem. Aliqui distinguunt excipiendo sibillae
propositionem christus demonstravit aliquid praesens in fine verborum
non demonstravit aliquid praesens sub speciebus quando protulit
illud pronomen.
293 Dices 2º instando praecedentem solutionem: Pronomen hoc
significat aliquid praesens quando ipsum profertur: sed quando ipsum profertur
sola substantia panis praesens est sub speciebus: ergo pronomen hoc
solam substantiam panis significat. Respondeo neg. quia non significat
aliquid praesens quando ipsum profertur verba consecrationis erunt

sta per quod verba consecrationis loquuntur de presenti, seu affirmant presentiam sub speciebus de presenti eius corporis christi, ergo si solum sit corpus christi id quod de futuro continebitur sub speciebus illa erit falsa. Respondeo negando minorem non tenere absurdum illatum. Admissa falsitate dico, verba consecrationis loquuntur de presenti cum suspensione sive distractione ad tempus quo fuerunt, quod affirmant presentiam sub speciebus in fine prolationis esse tunc de presenti corpus christi. Id quod explicatur vulgari illo exemplo caeci vident, claudi ambulant in quibus propositionibus licet verbum sit de presenti, tamen allatum ex parte subiecti distrahitur, seu retrotrahitur ad tempus preteritum sine preiudicio veritatis. Similiter ergo quamvis hoc in verbis consecrationis distrahitur, et eius significatio suspenditur ad tempus futurum in fine prolationis verborum quapropter licet propositio sit de presenti vera est.

294 Dices 3.o Per quamvis hoc potest demonstrari eo consistere presentiam sub speciebus panis abstrahendo a ipsa substantia panis, et a substantia corporis christi quamvis hoc habet suum significatum ante finem verborum ac inde non est necessarium recurrere ad eam suspensionem seu distractionem anche adducta. Respondeo negando ante duplicitatem causa. Licet enim inverta verbis consecrationis aliquid speciale debeat afferri ex quibus demonstretur corpus christi, ut presentiam sub speciebus panis quod ad hoc a requisitum, quod sola eo subsistit demonstretur non etiam eo substantia panis presentiam in fine verborum sub illis speciebus ... ... illa suspensio seu distractio.

seu distractiva. Alia ea est, q̃ prim demonstrativ[um] ex suo genere signat res determinata, et præsens, et inde signatum illius n̄ pōt esse aliquid vagum et indeterminatum, quod n̄ potius sit præsens q̃ absens.

Sect. 2.a

Quid in forma consecrat. significent illæ voces corpus, sanguis?

235 Præcipua difficultas est, an vox corpus, an vox signet solam materiam primam chri Dñi vel etiā aliās formas substantiales vel accidentales? Prima docet, quod ea voce significari solam materiam primam. Ita Gabriel, Marsil, Mayor, et Palud. cum aliis, quos refert, et sequitur Lezana Henao d. 8. s. 3. n.º 35. Sed hæc dna contra descrito ā theol. q. Lt sola materia fit corpus, quia corpus dicitur ab spū, n̄ tū ē corpus, quia corpus ē pars viventis distincta ab aia. Cum ergo verba consecrat. significent corpus, quia corpus est pars viventis, præsertim si consideretur vox illa meum, idem n̄ solum signat materiam primam sed aliquid aliud dicit quod significari per vocem corpus. Deducitur ex P. Vazquez quod si nomen corpus significet solum mam primam valida fiet consecratio per hæc verba, hæc ē mea materia prima. Unde rursus inferretur contra Trident. poni sub speciebus panis ex vi verborum sanguinem chri quod sanguis etiam ē materia prima chri Dñi.

236 Secunda sententia docet, nōe corporis significari corpus organicum sive materiam primam et organizatam accidentale. Ita P. Arriaga d. 36. s. 3. subs. 4. cui etiā videtur favere Henao asserens nōe corporis significari solam materiam primam cum ordine quodam ad accidentia

Displicet 1.º eorum corpus humanum quod significari debet continuatio-
tiva solius per modum 1.m quae est etiam in lapide: nam organizatio accidens
non potest efficere corpus viventis quod vivens substantiale apponit ex substantiis
et non potest constitui ex alienis accidentibus. Dicendum vox corpus significat corpus
humanum nequit significare eas organizationes quod tale corpus non con-
stituunt. Displicet 2º hoc fractum: nam si vox corpus significat ea ac-
cidentia producuntur vi conversionis Eucharisticae talia accidentia quia ipsa sig-
nantur per a verbis, utique producuntur: quapropter non bene in-
telligitur quo pacto dicere hoc sit substantialis, id est de hoc [illegible]
disp. seq. dicemus.

293 3a sententia docet nomine corporis significari modum 1.m et formam sub-
talis corporeitatis. Ita Scotus cum asseclis. Henriquez vult sig-
nari modum 1.m et formam substantialem mixti. Ergo [illegible] admittunt
in animalibus formas quasdam heterogeneas substantiales, quae
perseverant in cadaveribus: atque adeo afferat hanc formam
substantialem heterogeneam afferri si nomine corpus collocanda
in Eucharistia. [illegible] dicendi omnes qui [illegible]
prio. ponunt duas formas substantiales vel [illegible] in eadem ma-
q in Physica impugnavimus.

298 Quapropter vana est 4a sententia asserens nomine corporis in ver-
bis consecrat: significari per modum 1.m 2am con. formam humanam in-
differentem ad animam rationalem et ad formam cadaveris. Ita [illegible]
q. 75. a. 6. ad 2. Suarez d. 51. sect. 4. Vasquez d. 186
cap. ult. Licet nolit admittere 2am univocam corporis humani ad
vivum et mortuum quod ad [illegible] 2ducit. Itaque [illegible]
lent q. 1. quos citat seqq. [illegible] Lesmus et Dominicani
In hanc etiam mentem facile adduci posset Ledesma et Scotus asse-
renses

renter noe corporis signari animam roale, quae [illegible]
tribuentem [illegible] gradus corporis substantialis [illegible].

299 Dices [illegible] ex aliarum impugnatione [illegible]
noe corporis debeat signari aliquam formam substantialem, ut diximus [illegible]
1m et 2m [illegible]; et [illegible] nulla alia detur in Christo forma substantialis corporea, ut 3m [illegible] supponimus [illegible] signari
noe corporis [illegible] indifferens ad aiam rationalem
et ad formam cadaveris, quae [illegible] posset continere substantia-
liter corpus [illegible] [illegible] in parte [illegible] signari
aiam roalem, neque formam cadaveris per [illegible] corpus [illegible] a hoc
[illegible] verba [illegible] in triduo mortis [illegible] continerent sub
speciebus panis [illegible] Christi [illegible] ab aia roali [illegible]
[illegible] cadaveris [illegible] illa verba [illegible] signant corpus [illegible]
[illegible] [illegible] aia roali [illegible]
cadaveris [illegible] corporeae, quae [illegible] signatur debet esse [illegible]
et indifferens ad aiam et ad formam cadaveris. [illegible] ex [illegible]
11. 13. cap. 3. decernente, aiam roalem sub speciebus panis [illegible]
[illegible] concomitantiae [illegible] corpus meum [illegible] signare [illegible]
aiam roalem, ut [illegible] Christi [illegible]
[illegible] concomitantiae, [illegible] Christi sub speciebus
panis. [illegible] nulla [illegible], quae possit signa-
ri, [illegible]

300 [illegible] verba [illegible] sunt practica, seu effectiva
illius rei, quam signant [illegible] signata [illegible] corpus debet
esse singularis et determinata. [illegible] coia [illegible]

nequit convenire: neque omne quod realiter trahitur ad ij. singulares
et detrata, quia omnis actio ex doctrina Ari. 1. Metaphy. cap. 1.
est singularis circa. Ad 2um dico antecedens negando consequentiam. Ad 3um
fateor requiri terminos singulares ad conclusiones, non tamen tales terminos singulares
re ipsa conclusionis signari per nomen corpus. Itaque nomen corpus
signat per se corpus vivum, seu materiam cum anima, vel cum [illegible]
daveris, quod est trahitur ad corpus vivum quod revera [illegible]
rei. quapropter in triduo mortis si consecrarentur conveneret corpus
Christi sub speciebus cadaveris, non tamen quod nunc Christi sub speciebus in-
venti, non quia hic aut illa figura determinate significetur a verbis, sed
quia nequit convenire id quod significetur a verbis, nisi conveniat
determinate aliqua species. Christus enim dedit verbis efficaciam
faciendi id quod necessarium est ad veritatem verborum; cum autem ad veritatem
verborum debeat convenire determinate aliqua figura, quia quod nequit tra-
hi nisi ad singulare, ideo Christus statuit verbis efficaciam con-
ducendi singulare illud in quo Christus [illegible] reipsa
fiat, quod debet fit consecratio. quapropter verba faciunt id quod si-
gnificant, et ideo dicuntur operativa, non tamen significant sed id
quod faciunt, quia solum significant corpus secundum hanc, efficiunt
vero secundum hanc, vel illam determinate, quae fuerit status corporis Christi.

30 Dices 2°. ex nostra sententia sequi non esse idem corpus Christi
corpus vivum et mortuum, quia habent diversam conditionem [illegible]
diversam. Sequitur 2°. corpus dici æquivoce de corpore Christi
vivo, et mortuo. Unde corpus mortuum non posset dici proprie cor-
pus Christi. Sequitur 3°. ex vi verborum non poni in Eucharistia
corpus vivum, quia ex nostra sententia solum continetur corpus ind[ifferenter]

ferens ad corpus hum et ad cadaver. Hoc etalio in modo admitt nra a Bidius ut ad hunc sit heterogeneit. deveniat.
302 Ex his facile solvuntur. Ad 1. dic non sine corpus vivum diversum esse a corpore mortuo: corpus vivum constituitur per vitalem, qua non constituitur cadaver ut patet. Ad 2m. quo ea consequentia admitti ad 1. Vguez sua citato absque Iovin. commodo q. ex mea mente nam debet ea consequentia quia verum corpus hum vivum et mortuum conveniunt in ratione corporis subtili de tantum corporee exigentis organisatam debitam corpori humano ratione forma substantialis hum quoque utrumque constituitur. Et hac ratione de ca. cadaver hois vere dici debet et vere est corpus hum. Ad 3m. non sequella quia ex vi verborum ponitur determinata ratio corporis hum, seu corpus hum determinate, et hinc ratio sive indiferens ad corpus vivum et ad cadaver.
303 Dicas adhuc 2o. ex nra sua sequi, quod sub speciebus panis ponatur ex vi verborum aia roalis sive gradus viventis. Debet consequens absurdum, et seq. probatur quia ex vi verborum ponitur physica forma roalis quam se ipsa habet corpus, et quae informat materiam illius sed forma quam se ipsa habet corpus et quae informat materiam illius, est aia roalis sive gradus viventis: ergo. Min. probatur non informat nisi animando. ergo ponitur ex vi verborum aia roalis sive gradus viventis. Reo neg. illationem: quia id solum d. poni in Eucharistia ex vi verborum, quod significatur a verbis: sed a verbis consecrationis non significatur aia roalis sive gradus viventis sed praecise quod dicitur continens corpus hum: ergo. Ad 2m illationem non mater. quia aliud est

q^d. ponitur ex vi verborum et aliud q^d re ipsa fit per efficientiam verborum. Ex vi verborum solum ponitur materia cum forma conveniente corpus humanum; quia tamen fieri non potest, nisi forma sit de facto, ut diximus, re ipsa fit per efficientiam verborum forma de facto et similiter, quae re ipsa de facto est in christo domino; ad quod spectat veritas verborum, sed quia effectus ex propria specie est, petit ex supp. quod christi corpus in gloria sit tale ex parte [illegible]

304 Circa significatum vocis sanguinis fere nulla est difficultas, quia in sententia asserente sanguinem non esse animatum quae verba vendicaverunt, quare cum in omni statu sanguis retineat eandem formam, de facto illa forma significabitur per vocem sanguis. Qui defendunt sanguinem esse animatum discurrendum sibi erit eodem proprio pacto, quo de significato vocis corpus diximus; quia in hac sententia per vocem sanguis significabitur ea materia cum forma substantiali conveniente sanguini abstrahendo a diversis formis viventis aut cadaveris.

Sect. 4.

Quid in verbis consecrationis significet vox illa meum?

305 Per vocem illam meum significari individuationem et formam convenientem corpori christi certum aquod est, q^d ut ex dictis sect. ante constat, nomine corporis solum venit corpus humanum quod ex se indifferens est ad corpus Petri vel Pauli, sacerdotis, aut christi domini. Hoc ergo indicia tollitur et determinatur per vocem meum, quae denotat specialiter illud nostrum et formam ex qua corpus christi constituitur, et ab omni alio corpore humano distinguitur. Est tamen in hoc puncto duplex difficultas. Prima utrum per vocem illam meum significetur subsistentia, seu persona verbi

Verb. 2. 2dam significetur per illas voces unio hypostatica,
per quam Corpus Christi unitur Verbo divino?

306. Dico primo subsistentia Verbi divini non significatur per illas
voces meum. Est communis inter doctores ex D. Thoma q. 76. a. 1.
ad 1. et ex P. Suarez q. 51. sect. 6. Illius probatio desumi-
tur ex Concilio Trid. sess. 13. cap. 3. decernente divinitatem
Christi Domini non poni in hoc sacramento ex vi verborum, sed solum
per concomitantiam: quapropter ita arguitur. Si vox illa meum
significaret subsistentiam Verbi divini, talis subsistentia poneretur in Eu-
charistia ex vi verborum: sed subsistentia Verbi non ponitur in
Eucharistia ex vi verborum: ergo subsistentia Verbi divini non significatur
per illas voces meum. Maior constat: nam id quod ponitur ex
vi verborum est quod significatur a verbis. Minor probatur: Divinitas
non ponitur in Eucharistia vi verborum: ergo neque ponitur vi
verborum subsistentia Verbi divini. Consequentia est definitio Trid. primi
Coroll. probatur: nam ideo Divinitas ponitur in Eucharistia per concomitantiam
quia non continuit Corpus aut sanguinem Christi sed solum est illis
unita; sed neque subsistentia Verbi divini continuit Corpus Christi
cui est immediate unita: ergo subsistentia Verbi solum per conco-
mitantiam ponitur in Eucharistia.

307. Dico 2. Ex quo resolvitur alterius difficultatis unio hypostati-
ca non significatur per illas voces meum. Haec etiam resolutio deducitur ex
Trid. nam Verbum divinum et Divinitas ideo non significantur per voces
meum quia non continuunt Corpus meum huius cui sunt unita, et hac
de causa solum ponuntur in Eucharistia per concomitantiam: sed unio

hypostatica non constituit corpus Christi quod est illi unitum ut quo, sed non significatur unio hypostatica per vocem meum, neque ponitur in Eucharistia ex vi verborum. Confirmatur quia vox significans unionem ut talem significat etiam terminum talis unionis, sed vox illa meum non significat terminum unionis hypostaticae, sed neque significat ipsam unionem hypostaticam. Itaque si unio poneretur ex vi verborum, poneretur etiam ex vi verborum subsistentia verbi, et dixi quia ... implicat poni unionem quin eodem pacto ponatur extremum cui essentialiter annectitur unio.

308 Secundo P. Vernal d. 32. sect. 1. secutus Mag. Lovaniensem ... q. 26. asseruit unionem hypostaticam significari per vocem illam meum, imo etiam significari personam, seu subsistentiam verbi. Hoc autem variis fundamentis ex hujus principiis physicis et divinis. Hoc a variis fundamentis ... conatur suadere quae longius examen requirebant ... nos solum proponimus duplex fundamentum quod proprie pertinet ad nostrum praesentem. Primum: corpus Christi essentialiter affert subsistentiam Christi, sed nulla subsistentia ... corpus Christi essentialiter affert subsistentiam, sed Christi alia subsistentia illius corporis nisi subsistentia verbi, ergo Christi corpus affert essentialiter subsistentiam verbi. Ubi sic: vox illa meum significat corpus Christi, sed significat subsistentiam verbi, et unionem hypostaticam, sine quibus non datur corpus Christi.

303 Secundum illius fundamentum: Verba illa hoc est corpus meum Filii Dei loquentis, sed per illa verba significatur corpus proprium Filii Dei, sed corpus illud est proprium Filii Dei per unionem ad personam Verbi, sed per illa verba significatur unio hypostatica, et persona verbi sine quibus illud corpus non est proprium

filij Dei. Resp., et explatur quod si corpus illud amitteret unionem ad Verbum Divinum, tunc esset quod contra illud esse corpus Christi; quia ad veritatem illorum verborum necessaria est persona Christi et unio hypostatica: quia hoc significant per verba consecrationis.

310 Nego antecedens, neque dico antecedens quod corpus humanum in ratione talis non constituitur per subsistentiam, quia si per magis 1m et aliis per exigentiam organizationis, et certe si omnes subsistentias auferamus, aut privative aut negative quidem auferretur corpus humanum, aut saltem necessario non potest, quod possit significari corpus humanum quod non significetur ut subsistens. Iam ergo dicimus quod verba consecrationis significant corpus Christi, ut corpus humanum; non vero significari, ut est subsistens; et quia corpus hominis, quod dico unitum est animae non est per se subsistens, sed cum anima constituit unum subsistens per se: quia corpus hominis ut tale neque dicitur subsistere per se, neque subsistere in alio: potest ergo significari, ut corpus humanum praescindendo a subsistentia. Et ideo per verba consecrationis significetur corpus Christi detracta ideo a quia significatur illa nostra materia, et forma, quae constituit corpus Christi, et ab aliis distinguit, ut diximus initio sectionis.

311 Ad 2m fundamentum nego decisio enthimematis et antecedens sumpto; neque dico contra: quia aliud est quod significetur corpus, quod est unitum Verbo, et aliud quod significetur quatenus unitum Verbo primum est verum, et 2m falsum quia utique significatur illud corpus quod est filij Dei; significatur non illa nostra materia, et forma, quae assumpta est a Verbo Divino; non tamen significatur ut assumpta: et ideo non significatur ipsa assumptio, seu unio hypostatica. Ad confirmationem dico, in ea hypothesi adhuc esse vera illa quae tantum affert praedicamentalis relationem fundatam in unione, sive hypostatica ex parte de praesenti, sive quia sit praeterita. Itaque omni veritate potest dicere

aia separata hoc est corpus meum loquendo de corpore exi-
enti, cui antea erat unita. Si mia 1a Pri. eet stipat-
enti, unita cum aia, et Corduba etiam eet separata ab aia, utique
Prus posset affirmare eam mens existens Corduba sua ee. Cum q
corpus chri in Celo sit unitum verbo Do. q. n eet unitum
in Euchar. vera eet hypt. Qo. hoc corpus existens in Euchar.
meum est: n ergo rez. quod verba significant ii signent unionem
hanc, neque quod illa ponant ex vi verborum.

Quaest. 2a

De iis quae in Eucharistia ponuntur vi Verborum et per Concomitantiam.

312 Noviss.m hanc rerum, quae ex vi verborum, aut p. concomit.a
ponuntur in Euchar. admittunt oes Theol.; ut nacionem ad mysterium
explicatam. Lutherus q multis in locis eg iniisse et heretici
cores mos est. Ea a divisio tradita est a Trid.o n. 13 cap. 3.
in his verba: corpus exit sub spe panis, et sanguis sub spe
vini ex vi verborum: ipsum a corpus sub spe vini, et sanguis
sub spe panis, aia quae sub utraque vi nalis illius anexionis
et concomit., qua partes christi Dni, qui iam ex mortuis resurre-
xit, inter se copulantur. Et rez ipsa innegabilis est, q in Eucha-
r. aliqua ponuntur, quae fr signantur a verbis consecrat.is
et aliqua quae n signantur a verbis, sed ponuntur ex alio
titulo, vel quia unita sunt cum eo, quod signatur, aut saltem
cum illo aliquomodo anexa. Ea q. quae 1.o mo ponuntur, dicuntur
poni ex vi verborum; caetera p. concomit.

313 Atque sint res illae, quae sub qualibet spe ponuntur vi
verborum, aut per concomit. rideas eunctas inter theos. Nos tn
ex dictis q ante tale hanc diff. exprimemus. Constat ergo 1.o ex
vi verborum poni sub spe panis corpus chri, sub spe vo. vini poni

sangnis ex vi verborum. Est de fide. Suadetque ex eo quod consecratio panis significet et corpus christi, consecratio vini significet et sanguinem; sed id quod in qualibet consecratione significatur, ponitur ex vi verborum sub qualibet specie; ergo.

314 Constat 2º caetera omnia poni per concomitantiam sub qualibet specie. Probatur: quia caetera omnia non significantur per alterutram consecrationem respective ad utramque speciem. Omnia ergo per sub specie panis solum ponitur ex vi verborum corpus christi; sed quia hoc corpus de facto unitum est cum anima, ideo etiam anima ponitur. Rursus quia hoc corpus de facto habet sanguinem, ideo etiam sub specie panis sanguis collocatur. Insuper quia illud corpus unitum est Verbo divino, hoc etiam unio et Verbum divinum ponitur sub specie panis, ita ut si fingeres Verbum divinum non esse immensum, neque existens ubique adhuc existeret in Eucharistia. Denique cum Verbum divinum non possit esse absque Deitate, imo neque possit esse sine aliis personis, per illam circuminsessionem admirabilem, quam exponunt theologi in tractatu de Trinitate, ideo Deitas et omnes personae speciali quodam titulo existunt in Eucharistia.

315 Constat 3º sub speciebus panis non fore ponendam animam christi si in triduo mortis fieret consecratio. Probatur: quia tunc non daretur naturalis concomitantia, ex qua solum resultat positio animae sub speciebus. Poneretur ergo inexanime corpus christi mortuum, seu eo pacto, quo tunc erat in sepulchro, id quod etiam dicendum est de sanguine, qui tunc erat separatus a corpore. Quae omnia eodem doctrinae tenore applicanda sunt ad ea quae ex vi verborum aut per concomitantiam debent poni sub speciebus vini

316 Rogas 1.° An sub speciebus vini ponantur ex parte sanguis Christi Domini? Respondeo poni ex parte existentis in Christo Domino quo peragitur consecratio, nam haec significant nominatim sanguinem Christi; aliae vero partes sanguinis quae destructae sunt aut per nutrimentum assumptae amiserunt que unionem ad verbum et ad alias transierunt non ponuntur in Eucharistia. Sicut neque ponuntur partes materiae quae etiam per nutrimentum deperditae supponantur et non unitae cum verbo Divino.

317 Rogas 2.° an modo in consecrationibus quae fiunt a sacerdotibus afferatur ex vi verborum pro illa portione quae in circumcisione ablata fuit a Christo Domino? Respondeo cum Suarez affirmative. Ratio est quia ex vi nominis corpus significatur totum id quod pertinet ad integritatem corporis Christi substantialem existentem in Christo Domino, pro quo proferuntur verba consecrationis; ita se habet pars illa, de qua dubitatur, ac proinde illa etiam ponitur ex vi verborum.

318 Rogas 3.° An ponantur ex vi verborum in Eucharistia aliqua accidentia corporis, aut sanguinis Christi? Certum est ea accidentia poni per concomitantiam quae sunt unita et debita corpori et sanguini Christi Domini. Respondeo negative cum S. Thoma in art.° 4. quaest. [illegible] Et cum Exim. Doct. supra citato. Ratio est: quia nullum accidens corporis aut sanguinis Christi significatur a verbis, neque requiritur ad veritatem verborum; ergo nullum ponitur ex vi verborum. Confirmatur: quia illud ponitur ex vi verborum in quod fit conversio substantialis panis et vini ut colligitur ex dictis supra adductis; sed haec conversio solum fit in substantiam corporis, et sanguinis Christi Domini, ergo sola substantia corporis

corporis et sang.ⁱˢ Chri Dni ponitr vi verborum, aeqinde nullum adeum ex vi verborum ponitr. Sed de hoc verum d. seq.

Disp. 9.

De Operat.ᵉ Euchar.ᵃᵉ et de modo, quo Chrus Dnus exit in hoc Sacram.ᵗᵒ

319 Cum ex dictis per totam hanc rem, et specialim d. immediate anti constet, quod verba Oecrat.ⁱˢ poni sub speciebus panis corpus Chri, et sub specieb. vini eius sanguinem ad gravius iam Theol.ᵃᵐ devenimus, scilt ad explicandam actionem ipsam consecrativam, quae perficit Sacram.ᵗᵘᵐ Euchar.ᵉ Nerge loquimur de Oecrat.ᵉ quae consecrans perficit hoc Sacram.ᵗᵘᵐ seu verba consecrativa, sed de Oecrat.ᵉ quae significat ipsam causalitem verborum, seu actionem, vi cuius substantia Chri Sacramentalᵗ ponitr sub specieb. panis, et vini. Complectr etiam Disp. haec explicat.ᵐ modi, quo Chrus Dnus exit in hoc Sacram.ᵗᵒ scilt quo pacto Chrus Dnus uniatr cum specieb. et quo ponit, qui ē sub illis, agere, et pati.

Quaest. 1.ᵃ

Quam sit causa productiva Operat.ⁱˢ Euchar.ᵉ?

Sect. 1.

Quae extra Theol.ᵐ sunt, promittuntr.

320 Praecipuus hanc diffi.ᵗᵃ punctum ē, an actio consecrativa tendat ad ipsam substam corporis, et sang.ⁱˢ Chri, vel solo ad aliquem eius exendi sub specieb.; ac proinde an talis actio sit produ-

nec solus adductiva corporis Christi! sed à ad hanc difficultatem devenimus necesse omnino est aliquam omittere, aut omnino certam de fide, aut saltem communi Theologorum receptam. In 1.º de fide certum est in Eucharistia fieri conversionem realem panis et vini in corpus, et sanguinem Christi Domini. Ita definitum est in Lateran. cap. firmiter de summa Trin. et fide Catholica. et in Florent. in decreto Eugenii § 3.º de Euchar. et sanctum in Trid. n. 13. cap. 4 ... verbi: persuasum semper in Ecclesia Dei fuit id quod nunc denuo sancta haec Synodus declarat per consecrationem panis et vini fieri conversionem totius substantiae panis in substantiam corporis Christi, et totius substantiae vini in substantiam sanguinis eius. Quae conversio convenienter et proprie à sancta Catholica Ecclesia transubstantiatio est appellata.

321 Certum 2.º est, hanc conversionem Eucharisticam esse substantialem. Constat ex eisdem Conciliis, et ideo est manifestum quia conversio haec non est accidentis in accidens, sed substantiae in substantiam, ut docet Trid. Conversio accidentalis dicitur illa cuius terminus à quo, et ad quem est accidens, ut contingit in subiecto transeunte de frigido in calidum: tunc enim terminus à quo et ad quem est frigus, et calor. Substantialis autem dicitur conversio quando eius terminus à quo et ad quem est substantia. Cum ergo de fide constet terminum à quo esse substantiam panis, et terminum ad quem esse substantiam corporis Christi in conversione Eucharistica, certissime tenendum est hanc conversionem esse substantialem.

322 Certum est 3.º hanc conversionem Eucharisticam esse totalem, hoc est transubstantiationem. Hac voce transubstantiatio 1.º usum fuit Concilium Lateran. ad explanandum mysterium Eucharistiae, eiusque conversionem mirabilem in

quâ non tola parte substantia destruitur, et per quod ut distinguitur conversionibus substantialibus naturalibus naturaliter contingentibus ex quibus lignum convertitur in ignem, ubi non tota substantia ligni destruitur, neque tota substantia ignis producitur, sed solum destruitur forma ligni, et producitur forma ignis persistente materia quae antea erat. Conversio ergo Eucharistica totaliter dicitur et transubstantiva, quia tota substantia panis, et vini destruitur et desinit esse sub speciebus; tota vero substantia corporis, et sanguinis Christi advenit, et incipit esse sub iisdem accidentibus. Cum ergo nullae vocibus esset ad signandum propriè hanc conversionem totalem, et miraculosam, vocem illam transubstantiatio adinvenit Lateran. ad explandum id ipsum dogma, quod semper in Ecclesia tamquam certum, et de fide credendum fuerat.

323 Certum quoque est, substantias panis, et vini post consecrationem destrui, et desinere esse sub speciebus panis, et vini. Ita constat ex Lateran. citato, et clarius ex Trid. sess. 13. can. 2. in haec verba: Si quis dixerit in sacrosancto Eucharistiae sacramento remanere substantiam panis, et vini una cum corpore, et sanguine Domini nostri Jesu Christi. anathema sit. Hanc veritatem colligunt Patres ex proprietate verborum quibus hoc sacramentum institutum est, imo idem Trid. testatur hoc fuisse satis firmum fundamentum in Ecclesia ad hanc veritatem persuadendam. Etenim verba consecrationis significant, et efficiunt conversionem totalem substantiae panis in corpus Christi, ad conversionem autem totalem saltem requiritur quod terminus a quo non maneat sicut antea manebat, sicut ad conversionem partialem, et naturalem requiritur quod forma antiqua non maneat sub eadem materia. Quod autem jure debeat omnino destrui, et non manere in rerum natura haec substantia panis, et vini ex infra dicendis constabit.

324 Infertur ex praedictis definitionibus nullam substantiae

panis, et vini manere in Eucharistia. Illa deducitur ex verbis Trid.ni supra adductis, et clarius ex alio testimonio eiusdem Concilii n.o 158 ubi definit Trid.num totam substantiam panis verti in Corpus Christi, remanentibus dumtaxat accidentibus. Si ergo aliqua substantia panis maneret non remanerent solum accidentia, ut est evidens. Praeterea hoc signato voce illa transsubstantiatio – est n. mutatio, seu conversio totius substantiae panis, et vini; si autem aliqua substantia maneret panis, et vini non esset conversio totalis sed particularis, et inadaequata.

325 Quapropter erronea est doctrina Ioan. Parisiensis qui asserebat non substantiam panis demtam subsistentiam, manere in Eucharistia cuius hypothesis errorem refert Bellarm. lib. 3. cap. 11. Rupertus, licet P. Suarez illum benigne interpretetur. Erravit etiam Durand. in 4. d. 11. q. 3. asserens materiam panis manere in Eucharistia et quae substantia vertitur forma panis in Christi Corpus. Et etiam error asserere formas panis, et vini in Eucharistia, qui error hypothesis de Christo refert D. Thom. q. 75. a. 6.

326 Praefatis etiam definitionibus opponitur doctrina Godfredi quodlib. 8. q. 27. asserentis manere in Euchar. substantias panis, et vini. Opponitur etiam doctrina Mirandulani in Apolog. q. 9. dicentis in Euchar. manere subsistentias panis et vini, quem error tradit ab Ambrosio Marino 1 p. q. 4. a. 1. dub. 1 in 2. edit. tam doctrina non ut vera sed ut probabilis defendit. Opinionem improbabilis est, et opposita Trid.o talis per errorem quod substantia aut esse panis, et vini quod in Euchar. maneret dumtaxat accidentia sed esse substantia panis, sicut et esse subsistentia et unio infra quae sunt modi substantiales seu aliquae substantiale panis et vini quod nihil

nihil horum manet in Euchar.a Primo quia doctores praedicti explicant hanc gentem rei non diligi ab essentia eius, et 2.o quia dirigatur non per donationem essentiae, sed datur eius esse; et denique, quia essentia substantiae requirit facere, quod accidentia existant extra substantiam.

323 Sancti non sunt praedictis definitionibus contra rationem naturalem, et sanctus Thomas dissonus est quod docuit Henriquez quodlibet 11. q. et quodlibet 12. q. 10. nempe remanere in Euchar.a aliquos gradus metaphysicos praemissos substantiae panis, et vini identificatos cum corpore et sanguine Christi quod etiam placuit Capet in hac q. 75 a. 3. et a. 4. dub. 1. . Sed hanc doctrinam Concilii contradictio repugnat, in qua docemur, nihil substantiale panis, et vini manere in Eucha. illi autem gradus metaphysici sunt aliquid substantiale illorum, ut patet identificati cum pane, et vino sunt aliqui substantiale illorum, ut patet. Repugnat etiam rationi quia illi gradus metaphysici sunt idem cum ipsa substantia panis, et vini, implicat ergo, quod non maneat substantia panis, et vini, et quod maneant illi gradus metaphysici. Praeterea implicat quod illi gradus metaphysici identificentur post consecrationem cum corpore, et sanguine Christi, a quibus distinguebantur antea et

Sectio 2.a

Proponuntur theoriae placita circa modum quo fit conversio
per conversionem Euchar.

328 Conveniunt SS. Patres contra haereticos totam substantiam panis, et vini destrui per conversionem Eucharisticam, vel quod hoc requiratur ex conceptu conversionis. Vel quia falsum reperitur quod ea substantia naturalis non maneat sub ipsis accidentibus. unde subsequitur totalis destructio illius quod ea substantia durare non potest naturaliter sine suis accidentibus. Quaecumque ergo de ea re premiat, certum est, tum a quo trovi,

sub illis panis et vini destrui, et nullib manere post conver-
sionem Eucharisticam. Devenit etiam inter Theologos conversionis Eucharis-
tice. Christus Dominus sub speciebus panis, et vini. Divenitiunt tamen
in assignando termino formali ad quem huius conversionis. Contra Christus
sit sub speciebus per ordinem ad conversionem quod ubicat vel unionis ad
species vel per ordinem ipsius substantiae corporis et sanguinis Christi
Christus defectus an re ipsa, et de facto per transubstantiationem
ca.. ipsius corporis Christi, vel solius alicuius modi existendi sub speciebus

329 Omnino stans doctrina Divi Thomae d. 3. q. 2. a. 9. q.
respondens ad quoddam argumentum Scoti asserentis actionem Eucharisticam
esse actualem ordinem sui termini, sic talis Vitoria ut vi illius conciperetur
esse actualis ... aliunde supponeretur existere quamquam per actio-
nes tuas ... appellat productivam, et non producentem. Quae doctrina ... talis
... Aloysius Caverado, eamque tribuit Gabrieli. Omnino in-
... quas tamen doctrina, utpote universum ... actio
actuale exercitium vitae ... actualis repugnat
... actio esse productivam, et non producentem sui termini. Propter quod actio
Eucharistica re ipsa facit aliquid ponit non Christum sub speciebus facit
quae fuerant ... quod haec actio re ipsa habeat a-
liquid ... ab ipsa productum. Patet consequentia quia neque poni, etiam
novum effectum in rerum natura quam re ipsa detur actio ponens et
producens talem effectum.

330 Dicendum. Prima dicet tamen fore productivam conversionem Eucha-
risticam esse modi accidentalis praesentis corporis et sanguinis Christi sub spe-
ciebus. Ita docuisse videtur Scotus in 4.o d. 11. q. 3. art. et plures
ex illius schola. Ita etiam Bonav. in 4. d. 10. p. 1. a. 2. Conten-
... Marsilius, Mayor et Palud. citati a Suarez d. 50
s. 1.

sect. 1. § 20. Dicunt per hanc actionem Eucharistiae non fieri
aliquid, quod non erat sed quod alicubi erat poni alibi; et
per consecrationem non accipere esse corpus christi, sed solum esse hic. Addu-
ci solet pro hac sententia Bellarm. lib. 3. de Euchar. cap. 18. Ala-
nus lib. 1. cap. 35. Sanchez repetit. d. cap. 6. P. Valent. hic
q. 3. § 3. sed nullus horum hanc sententiam expresse docuit; nam Bellar-
minus potius asserit per hanc conversionem non conservari substantiam, neque panem
converti in praesentiam corporis christi, sed in ipsum corpus Domini.
Alanus vero solo contendit per transsubstantiationem ita fieri corpus christi, ut
succedat etiam in locum panis, ponitque pro termino ad quem novam
existentiam sacratam corporis christi. Sanchez solum asserit per hanc
conversionem poni novum modum corporis christi. Denique P. Valentia
non assignat praesentiam pro termino formali huius conversionis, sed quandam
unionem christi cum speciebus, ut mox videbimus.

331 Quarta sententia defendit terminum formalem seu productum per trans-
substantiationem esse unionem christi cum speciebus. Convenit haec cum priori sententia
in eo quod utraque neget actionem hanc terminari ad ipsam substantiam
corporis christi. Differt vero haec sententia ab alia quae secunda
defendit, terminum formalem huius conversionis non esse aliquod accidens, sed quem-
dam modum seu unionem substantialem christi cum speciebus. Ita P. Valent. in
praesenti d. 6. q. 3. § 3. quae tamen difficile intelligitur quid sit ita
Unio substantialis sua mente his verbis declarat: Duae sunt
habitudines substantiae panis et vini ad sua accidentia. Una est quae-
dam conjunctio prima et substantialis quam conjecto; altera est inhae-
rentia. Creditur hanc posteriorem non habet christus Dominus quia accidentia
cum illi non inhaereant; habet vero illam priorem et ratione eius dicitur subs-
tantialiter converti panis in ipsum. Huic opinioni favet Bellarm.

fra citato et Henriquez lib. 8. cap. 28. Pro hac etiam fra add.r Soto, Palacios, Ledesma, Capreolus, et alij relati à P. Suar. ubi sup.

332 Hanc opinionem refert et impugnat Cardinal. de Lugo d. 5. sect. 5. postea v.o sect. 8. suam mentem et suis expenens in eamdem opinionem magis è d. labitur, asserit n. n.o 31 suam fundam. huius auctoris versionem esse unionem non in substant. sed causalit. qua corpus christi succedit substantiae panis in munere sustentandi ea accidentia in diverso genere causae, et sine imperf. e aquam substent. convenit quod corpus christi exercet munus proprius substantiae accid. Hoc à nihil aliud est admittere unionem quando substantialiter corpus indirecte ut ait Ital. et abque imperf. et non in genere causae mat. ut ait Lugo uterque P. docet eamdem rem o. te suis vers. ex christi non sunt sub esse, sed quia supplet efficienter saltem substantia panis et vini sustentatae accidentibus

333 Tertium suas excogitavit P. Gabriel Vazquez d. 181 cap. 11. ubi licet admittat terminus ad quem huius versionis transubstantiationis esse substantiam corporis et sang. christi negat illum terminum in hac versione quia neque secundum eum esse substantiale neque fini alicuius motus actualis credendi docet sed hic sua nullam dari actionem productivam in hac versione Euchar. sed sola dari denominationem quandam extrinsecam vi cuius panis dicitur versus, et corpus christi succedens pani, seu esse id in quod panis vertitur. quapropter hoc ad versio est sola relatio ordinis substantiarum quae desinit, et in quam desinit, ita ut desitio panis afferat dirit cum adesse corporis christi, et ex quo eamdem suam per omnia sequitur Turrian. in Euchar. opusc. 19. d. 1. dub. 8.

334 4.a Sna asserit transubstaonem ee veram actionem productivam ratione cuius reprod. ipsa substa Corporis, et sang. christi, q. pinde ut terminus talis adequatus pdictae conversionis. Hic sna gravium authorum fundamento nititur. Eam insinuat S. Thomas in hac q. 75. art. 4. Illam quae clare docet Gabriel in 4. d. 11. q. 1. ar.o 3. dub. 1. referens ex Okamo id ee de ratione transubstantionis. Ita etiam plures antiquorum, quos refert et sequitur Exim. Dr. d. 50. sect. 4. et Egidius de Conink h. ar. 4. in fine, q. dub. 5. cc. 5. Eam etiam defendit Granad. controv. 6. de Euchar. d. 6. s. 3. Pesant. hic ar.e 4. d. 1. et Cabeludo ibid. diff. 1. Pet. Hurtad. et Conimb. hanc etiam snam defendunt in lib. de Generat. agentes de ra conversionis. Hi oes DD. in sna ppositam conveniunt, licet in illius explicatione et pbatione in partes dividantur.

Sect. 3.a

Propriam snam statuimus, et pbamus.

335 Semper mihi grata pbatur, et abste va via e doct.a quae asserit transubstanonem fieri pductionem per conversionem in Eucharistia ee ipsam substantiam Corporis, et sang. christi. Iudico q. dicendum transubstanonem ee actionem ratione cuius se ipsa reprod. substa corporis, et sang. christi. Quae tamen haec actio e etiam depulsiva, aut destructiva saltem virtualiter substantiae panis, et vini praexistentis, ideo conversiva est, et dicitur. Ita DD. adducti pro 4. sna in cuius confirmat.m si utimur eo arg.to quod ex ppria ratione conversionis a multis desumitur q. hic ro specialem continet diff.m et forte inefficax est, ut inferius examinabimus.

336 P. q. 1.o sna resol. author. Sancti Thomae q. freq.

docent, Christi corpus, et sang.m in hoc Sacram.to vere et
altè produci, fieri, aut effici. Ita Alexander I. Ep. 1.
Telesphorus in Epist. 1. Antherus Papa et Martyr in Ep.
ad Episcop. Betica afferunt, in Sacram.to altaris effici corp.
quod Christi Domini data actio, quo quis efficiatur. S. Amb.
lib. 4. de Sacram. cap. 5. docet, vinum effici sang.m Christi eod.
quo loquendi modo utitur Eccl.a fit quod sang.is Christi meus et ceteri.
S. Aug.nus multis in locis allegatis à B. Algero lib. 1.
de Euchar. cap. 8. et lib. 3. cap. 8 tandem Rupertus lib. 6. in
Ioan. et Paschas. lib. de corpore et sang.e Dni cap. 4. et plures
alii, quorum testim. videre poteris in Patre Suar. Granado,
et Coninq ea locut.e contra usurpant asserunt quod corpus
et sang.m Christi fieri effici, confici, aut produci in Euchar.a

337 Ad haec th.ma rent PP. ex P. Vazquez [illegible]
se dicendum panis et vinum converti in sang.m et in corpus Christi, non
vero fieri aut produci. Alia tamen evasio ex ipsorum doctr.a recur-
citur: nostri illi contrarium asserunt panem converti et trans-
substantiari in corpus Christi, negant tamen hoc corpus fieri aut pro-
duci: quod ex ipsorum mente non est idem transsubstantiari, et converti; at
quod effici, et produci substa. corporis Christi [illegible] d. u. PP.
verba conficiendi et faciendi idem signasse, atque per verbum
converti, et transmutari, vel transsubstantiari.

338 Contra hoc argum. ex variis comparat [illegible] PP. ex
plane convers.m Eucharistica et fere mente exponunt. Nam 1.o S. Amb.
et Beda ap. Coxius lib. 6. art. 1. et S. Thom. in opuscul. de Sacram.to
altar. cap. 13. explant hanc convers.m exemplo Incarnat. ubi inter-
cessit vera actio productiva Humani. 2.o Iulius Angelus 1. Gre-
gor.

Niren. serm. ad Catheum. Damasc. lib. 4. fidei ortodoxæ cap. 14. hanc conversionem exponunt exemplo nutritionis animalis, quæ est vera actio physica tracta ad animam, vel ad unionem substantialem illius. S. Cyprian. serm. de Cœna Domini post medium. S. Ambr. ubi supra. Bessarion lib. de verbis consecrationis comparant hanc conversionem eucharisticam cum creatione, per quam integra substantia producitur. Denique hæc conversio comparatur sæpe cum conversionibus miraculosis, quæ in Sacra pagina memorantur, in quibus nova forma vera productio extitit. Ex mente SS. PP. in conversione eucharistica datur vera productio, ratione cujus adque quod est Corpus, et Sanguis Christi.

339. Ad probationem nostræ conclusionis est: quia verba consecrationis sunt signa non speculativa, sed practica illius rei, quam significant: sed signum practicum efficit, et producit id quod signat: ergo verba consecrationis efficiunt et producunt Corpus et Sanguinem Christi, ergo hoc significant. Major ut certa supponitur, et sæpe a nobis insinuata est, ideo que Sancti Patres verba consecrationis appellant operatorium sermonem. Minor constat tum ex differentia inter signum practicum et signum speculativum, tum inductione facta per fras aliorum Sacramentorum, quæ plane efficiunt id quod significant. Confirmatur, si caderet ergo terminus signatus, deberet esse terminus productus in signo practico: et postea quod nullus alius terminus productus consequi assignari potest, ut inferius constabit. quæ quod potest licet stare possit veritas speculativa verborum absque prædicta efficientia, sine illa salvari non potest veritas practica, neque ratio signi practici. quod notandum valde utile est ad solvenda opposita contraria argumenta.

340. Secundum fundamentum nostræ conclusionis desumitur ex natura transubstantiationis.

Ctra transubstantiatio est conversio substantialis quae debet habere
tres substantiales conditiones. Ans. nam non potest, ut constat ex
n.º 321. Conclusio probatur quia actio pro ut specificatur et sumit
denominationem a termino, quam producit quae vero conversio Eucharistica dicitur sub-
stantialis debet habere tres substantiales conditiones. Patet consequentia, constans in
summa certa, si discurramus per singulas actiones quia actio
per quam hoc aliud fiat nigrum est conversio et actio accidentalis eo
quod per ipsam solum producatur modalitas accidens, et sic de qua-
cumque alia actione. Minor sic: nulla tres substantiales conditiones
per conversionem Eucharisticam potest assignari quia nulla corporis et
sanguinis Christi quae hic substantia rei ipsam producit per conversionem Eucha-
risticam. Ans. probatur principium quod 2.m tantum quia dicitur unio substantia-
rum cum accidentibus est accidentalis, ut clamat universa schola quia
nulla unio Christi cum accidentibus potest esse substantialis. Postquam quod dicitur
unionem inter quam accidentia inhaerent substantiis, nulla alia substantialis u-
nio nata est, neque cognita a Doctoribus quia Christus non supplet de-
fectum talis unionis substantialis, ac proinde non habet unionem substantialem
cum accidentibus, quae possit esse terminus actionis conversivae quia.
341 Vim huius argumenti multi evasionibus conantur eludere, DD.
oppositi, quas breviter oportet redargui. Dicunt quidam 1.º cum
quodam Scotista, hanc conversionem dici substantialem sumpta denominatione a
termino a quo, nempe a substantia panis et vini destructa per hanc con-
versionem Eucharisticam. Respondetur 1.º quod denominatio actionis potius, et illius
specificatio semper desumitur a termino per ipsam producto quia conversio
Eucharistica non esset substantialis nisi habeat tres potiores substantiales
conditiones. Ans. probatur facta inductione per omnes actiones quae vere
dicuntur substantiales. Postquam a pari quia desitio sive mors
destruc

tiuz sumit denominat.m actio dependente, et desitto: in
q(ua)d(?) seu motu q(uan)d(o) desumere deb(et) sua denominat.
actio gd(?)... Respicit 2°. q(uia) transubstantiao e(st) transitio
de substa in substa, et n(on) minus petit t(er)m(inu)m substale a quo
q(uam) t(er)m(inu)m substale ad quem. Respicit 3°. q(uia) si substa panis
converteretur in quantitatem corporis D(omi)ni, n(on) daretur transubstantiao
cum quod t(er)m(inu)s ad quem esset accens: ergo ad transubstantiaonem n(on) suffi-
quod t(er)m(inu)s a quo sit substa, s(ed) ulterius req(uiritu)r quod t(er)m(inu)s
ad quem sit etiam substantia.

342. Alij v(er)o rem ex lege diversi tamen ea substantiale
q(uia) t(er)m(inu)s ad q(uem) aut unitio, e(st) substa corporis Chri, licet n(on) conti-
cat ipsa substa, s(ed) sola unio, aut ubicatio illius, quam p(ro)pter
adhoc vocant substale, p(ro)pter t(er)m(inu)m illius materia q(uae) substa est.
S(ed) ad [illegible] q(uia) specificao actionis desumitur a t(ermin)o immate producto
n(on) v(er)o ab illo, q(uo)d mate resultat, et actio Euchar(istica) erit accidalis
q(uia) t(er)m(inu)s licet substa, q(uia) t(erm)io immato, ac(c)inde debet licere ea actio
q(uia) t(er)m(inu)s immatus substale. Atq(ue) patet exemplo: nam si transfe-
rat lapide ab uno in aliud locum, ipsa substa lapidis diceretur addu-
ci, [illegible] ea tamen actio e(st) accidalis. Aliter si Deus adduceret in substa
Dei [illegible] existentis ubicat(ionem) Romanam, hanc actio accidalis d(ice)-
retur, licet ipsa substantia diceretur collocari Romae, et quoties-
cumque t(er)m(inu)s immatus act(ionis) e(st) accidens ipsa actio accidalis est
q(uia) t(erm)io mato licet substa. Et si actio Euchar(istica) esset
immate ad ipsam, vel unionem accidalem, actio ipsa esset accidalis.
3° q(uia) actio, et conversio qua alb(um) fiat nigrum accidalis
e(st) ad [illegible] q(uia) transit ad oppositum per accidens, et ad t(er)m(inu)m immatum

acciale, quod actio, et conversio tala ad oppositum ex corporeitate et accidens erit accidentalis. Patet conseq. nam hoc etiam est oppositum acciale, et ea actio habet quantum immutato aliquid acciale.

343 Nota adhuc 3º actio Eucharistica sive quod actio est acciale, et sive quod est conversio est substantiale, quod sive quod actio est tantum ad accidens, et sive quod est conversio, tantum ad ipsam substantiam corporis, et sanguinis Christi. Impugnatur 1º quia conversio, quia est conversio, est actio; est non ipsa actio, aut falsa per illam conuertitur; actio Eucharistica quia est actio est accidentalis per vos; quod conversio Eucharistica quia conversio erit etiam accidentalis et non erit transubstantiatio, ut Concil. docens. Impugnatur 2º quia repugnat eandem rem in sua entitate esse substantiam, et simul accidentale, sed actio illa Eucharistica et eadem entitate cum conversione Eucharistica, quod repugnat quod illa actio sit accidentalis, et illa conversio sit substantialis. Maior patet quod repugnat quod aliquid pertineat ad praedicamentum substantiae, et simul ad praedicamentum accidentis, cum sint duo entis opposita, et inter se repugnantia, non minus quam rationalis et irrationale, corporeum, et spirituale. Impugnatur 3º quia adductio substantiae in locum alterius substantiae non est conversio substantialis, ut patet in adductione lapidis in locum aeris, non enim dicitur aer conversus in lapidem, neque datur tunc conversio substantialis, quod ut conversio Eucharistica substantialis sit, debet dari quod alicuius substantiae non sufficit, quod tendat ad substantiam corporis Christi, debet ea substantia habere aliquid aliud non quod.

Sectio 2ª

Utrum quod substantia corporis Christi eius ex praecisa

ratione

De conversione substantiali

344 Proximo substantiam corporis Christi re ipsa produci per actionem Eucharisticam de qua [illegible] id non agnoscit [illegible] ex eo quod ita sta[illegible] [illegible] corporis Christi sit terminus ad quem huius conversionis hanc rem inspicienti examinemus. Pendet a difficultate ex principiis Philosophicis, ubi decernuntur ea, quae necessaria sunt ad veram conversionem et praecipue an ad conversionem requiratur destructio termini a quo, et productio termini ad quem? Ut nostram mentem in hac re, satis apud [illegible] implexam, clare exponamus,

345 Praemitto 1.º ad quamlibet conversionem requiri, quod aliquid desinat esse, et aliquid de novo producatur. Ratio est, quia in omni conversione datur mutatio unius in aliud, et mutatio unius in aliud generatim est talis, quod aliquid desinat, et aliquid de novo incipiat quia per mutationem [illegible] aliquid mutetur in aliud debet de novo dari hoc aliud, per quod mutetur; nam sine nova productione non est intelligibile cum vero id per quod mutatur, expugnat aliud antea existens in extremo, quod mutatur, debet etiam dari desitio, aut destructio alicuius. Et hinc manifestat hoc in conversione naturali, qua lignum mutatur in ignem [illegible] mutatur, [illegible] receptionem novae formae, et expulsionem antiquae. Requirat [illegible] quod nova forma incipiat [illegible] aliquid producatur de novo sicut etiam requirat quod antiqua expellatur [illegible] aliquid destruatur, id quod etiam patet in conversione Eucharistica in qua panis desinit esse, et incipit esse Sacramentum.

346 Praemitto 2.º Ad omnem conversionem requiri aliquid commune quod sit sub utroque termino a quo et ad quem. Ita expresse [illegible] d. 50. q. 2. Ratio est: quia [illegible] aliquid convertatur in aliud debet aliquid illius quod convertitur manere in eo, in quod convertitur. Si nihil

//

omnino maneret et abiret in aliud et sic in nihilum.
Praeterea Eucharistia posset alia transubstantiatione adductiva, si non aliun-
de desumi quam ex aliquo termino communi, ut in ceteris exercetur cum qua-
nta transubst. conversione. Patet in conversione naturali, in qua datur ma-
teria quae est terminus communis scilicet lignum, quod convertitur, et permittitur
in igne, in quem convertitur. Id quod in conversione Eucharistiae evidenter
sola accidentia quae erant sub pane postea durant in sacramento. Et
sicut repugnat naturaliter quod utraque forma ligni et ignis maneat
sub eadem materia: ita etiam repugnat naturaliter quod corpus Christi
maneat sub iisdem substantia panis sub iisdem accidentibus.

347 Praemitto 1° tum formalem adductionem et adductivam aliquam esse totalem
aliam formalem. Voco tum totalem illud compositum, quod convertitur, et
in quod convertitur. Formalem vero tum appello illam adductionem et adductivam
transit terminus communis quod in qualibet conversione debemus reperire. Ex-
plicatur in conversione ligni in ignem: in qua lignum est terminus totalis a
quo sive est terminus quod convertitur, et ignis est terminus ad quem totalis
sive finis, in quod fit conversio. Forma ligni et ignis sunt termini
formales a quo et ad quem: quia materia est sub utraque illa forma. In
conversione Eucharistiae panis est terminus totalis a quo, et sacramentum est
terminus totalis ad quem; substantia panis, et substantia corporis Christi
sunt termini formales qui successive existunt sub iisdem accidentibus.

348 Praemitto adhuc 2° terminum formalem a quo esse duplicem: absolu-
tum, et modalem. Terminus formalis absolutus est ea entitas quae afficit tum
terminus illud esse utrique termino. Terminus vero formalis modalis est unio for-
mae cum [illegible], in qua terminus absolutus afficit terminum illud esse utrique termino
et eodem modo dicendum est duplex terminus formalis ad quem. Explicatur
quando lignum convertitur in ignem, forma ligni est terminus formalis absolutus a quo,
unio

Unio v.º fraligni cum ma è tūs fralis modalis aquo. Et sl.r fa ignis è tūs fralis absts adquem, unio v.º fra ignis cum ma, est tūs fralis modalis adquem. In dvers. à Eucharistia Substa panis è tūs fralis absts aquo, unio verò ipsius cum accibus è tūs fralis modalis aquo; et sl.r corpus chri è tūs fralis absts adquem; unio à, sive alligao ipsius cum accibus è tūs fralis modalis adquem. Itaque, si sideremus tūs fralis simul pte sideramus tūs absts, q nihil affert dnexum essal.r cum d. cōi utrique tro aquo, et adquem. si verò sideremus tūs fralis qui afficiunt, b.s cōe sideramus tūs modales, q hac ròe affert unionem vel minus aliquam essal.r dnexum cum d. illo cōi utrique tro.

3.a q. Sis è cōi, et nimis certa philosophia suppositis, iudico dicendum [illegible] si dicamus ad dvers.m essal.r requiri destructis tri modalis fralis aquo, et q tri fralis modalis adquem, n v.º requiri destructis tri fralis absts, neque q. tri fralis absts adquem. ph huius resolut.s pars fale q in oi dvers.e det destrui id, quod dvertitur, et det pduci id, inquod dvertitur, s.d adhoc req destructio tri fralis modalis aquo, et q tri fralis modalis adquem. Hac constat ex l. supp. et ab oibus det admitti, quia falsum req, q tūs totalis, sive totus, q d.r dverti, destruatur, alioquin n mutaretur, maneret id, sl.r det pduci tūs totalis, sive id inquod dvertitur. Atqui quia impole st, q destruatur spositum, nisi destruatur unio partis cum parte, et sl.r impole st, quod pducatur spositum, nisi pducatur unio, aut minus, quo pars afficit partem. Explicatur quia ut lignum dvertatur in ignem det destrui lignum, et pduci ignis,

ad hoc n. req. q. destruatur unio formæ ligni et educatur unio

formæ ignis, quæ uniones sunt tantum formales modales, ut patet.

350 Dico 2.° formam huius resolutionis in qua est præcisa diff[erentia]

[illegible] à priori esse quod conversio stricte petit essentialiter quod unum compositum destru-

atur, et aliud educatur, ita ut in utroque maneat aliquid com-

mune: ad hoc n. req. destructio tantum abstracti à quo, neque [illegible]

tantum abstracti ad quem: quæ hæc destructio, et eductio n. req. ex reciproca conver-

sionis. Maior constat ex primis, amplius que deinde declarabi-

tur. Minor probatur quia per conversionem destructis tantum modalis destruitur totum

et per eductionem tantum modalis potest incipere, et denuo produci

totum. Patet quia licet destruatur lignum satis est quod destruatur u-

nio inter formam et materiam, quia utraque maneat existens. Similiter ut de

novo detur ignis, satis est quod denovo detur unio inter materiam

et formam ignis, quia utraque antea erat existens.

351 [illegible] doctrina exemplo innexuit, nisi ad hoc attentio

devolvatur. Cum. hoc convertitur in cadaver, et animal convertitur in

subiectum viventi per hora[illegible] conversione substantiali et tamen neque

destruitur forma hominis, quæ est tunc abstractum formalis à quo, neque pro-

ducitur de novo forma viventis totalis, quæ est tunc formalis abstracti

ad quem; satis est ad conversionem quod denovo inducatur anima

tunc ad quem, licet non producatur denovo, et similiter satis est, quod de-

novo expellatur tunc à quo et talis tunc in se non destruatur

Probatur iterum quia in [illegible] quod ex frigido fiat calidum sive eo

ipso quod frigidum transeat in calidum, datur conversio frigidi in cali-

dum, sed potest frigidum transire in calidum, quod hoc per se

frigus separetur à subiecto licet maneat miraculose conservatum

et

Et sic calor inducatur in substantiam, licet is calor antea esset productus et existens miraculose, sed ex recepta diversione neque reis dubio fuit ergo in se, neque novam qualitatem caloris in se reciperet.

352 Hinc iam oppositum dicti resolutionis deducitur. Asserimus ergo substantiam corporis Christi per diversionem Eucharisticam produci non quid realiter substantia corporis Christi quatenus est ex parte rationis diversionis etiam substantialis, id est discosquod per diversionem fit transubstantiatio ex prima parte est, quia ad diversionem substantialem non requiritur ut sit totalis absoluta adaequate ut constat ex dictis, et substantia corporis Christi est tamen totalis absolute adaequate diversionis Eucharisticae per ad diversionem Eucharisticam omnis potentia est diversio substantialis non requiritur ergo ipsa substantia corporis Christi quatenus est aliquis terminus substantialis modalis produceretur per actionem Eucharisticam ea actio esset substantialis diversio ut patet in exemplis adductis numero anteriori: sic ex parte rationis diversionis substantialis non requiritur quod substantia corporis Christi quae totaliter est tamen absolute non modalis adaequate.

353 Dico 2o. Probatur, quia transubstantiatio nequeat habere terminum modalem adaequatum aliquam substantiam productam: sed debet habere terminum productum aliquam substantiam absolutam, sive tamen absolutam adaequatam, qui in praesenti non potest esse alius praeter substantiam corporis Christi. Consequentia, quia transubstantiatio est species diversionis substantialis, ac proinde debet habere aliquem terminum substantiale productum, si ergo nullus sit terminus modalis productus debebit esse productus terminus absolutus; alioquin ex nullo capite erit actio, neque diversio substantialis. Probatur antecedens, quia transubstantiatio est mutatio totius substantiae in totam aliam substantiam, manentibus solis accidentibus, in qua substantia nullus terminus modalis substantialis dari potest in-

intr. substz, et accia quae transubstantio requirit haec tria modalia substantialia. Alia mihi probata a nobis est n.° 341. Minor constat ex 2° supposito quod si ea accia non maneant nihil manebit de utroque sub adaequato, et adaequate ac proinde nunc conversio

354 Itaque in conversione Eucharistica datur terminus positivus substantialis corporis Christi, in parte quia haec conversio substantialis est, et positive quia nullus alius terminus substantialis potest assignari, qui producatur. Cum ergo conversio haec, utpote substantialis, debeat habere aliquem substantialem terminum productum, et cum nulla alia substantia sit neque absoluta, neque modalis, quae possit esse terminus huius conversionis, necessario fatendum est, ipsam substantiam corporis Christi produci; alioquin tota conversio erit accidentalis, utpote nullum habens terminum substantialem. Et in hunc sensum intelligendus est Eximius Doctor Suarez cit. ubi docet ad conversionem substantialem requiri aliquam dependentiam substantialem, hoc est, tractam aliquomodo ad ipsum esse substantiale. Cum ergo in nostro casu nulla detur dependentia tracta ad esse substantiale modale corporis Christi, solum restat dicamus, eam dependentiam esse actionis tractae ad praesentiam esse absolutum corporis Christi Domini.

355 Eodem hoc stilo discurrendum est circa destructionem substantiae panis, quae quidem non destruitur ex eo quod sit terminus passivus adaequatus conversionis substantialis, ut probatum ex pluribus argumentis realis supra adductis. Destruitur ergo ea substantia panis eo quod sit terminus adaequatus transubstantiationis in qua debet destrui aliquid substantiale; nihil autem aliud substantiale est praeter ipsam substantiam panis, quod munus peragat vel retineat accia, sive quod ea est munus accidentalis, scilicet unio inhaerentiae et substantiae. Ergo illa substantia panis de facto

del

destruitur eo quod nal[iter] non quarit manere sine suis accid[entibus]

Cum ergo Deo soc Conv[ersi]one regratur destruo unioni inter trum a quo et ad quem soc utraque tco = et ea unione destructa non posit nal[iter] manere sic tun[c] a quo ideo nal[iter] ponitur destruo substa panis, quae desierat non pot nal[iter] sine unione ad accia

356 Sequitur tn 2[d]a pars doctrina ex D. Thom. 3 p. q. 2. ar. 1. Deitas (inquit) e omnino immutabilis = unde nec ipsa pot converti in aliud, cum sit inconvertibilis, neque aliud in ipsa, cum sit ipsa ingenerabilis. Unde ita fratr arg[umentu]m: nihil pot converti in Deitm, neque Deitas pot converti in aliud eo quod Deitas sit indestructibilis, et improducibilis: sed ad conv[ersione]m req[uiritu]r producibilitas tni ad quem, et destructibilitas tni a quo: sed ex parte soc conv[ersio]nis det dari destruo substae panis, quae e tmi a quo et prod[uctio] subste corporis Chri, qui e tmi ad quem

357 Hoc arg[umentu]m solvendum e ex iis, quae supra diximus distinguentes in conv[ersio]ne tmi totale a quo, et ad quem, a tmi formale seu partiale. Itaque tmi totalis a quo, et ad quem det destrui, et produci; non tn tmi formalis absolute. Quia ergo Deitas non pot converti in aliud, neque aliud in ipsam, taliter ut Deitas sit tmi totalis a quo vel ad quem. Patet quia Deitas e improducibilis, et indestructibilis: sed tmi totalis a quo det destrui; et tmi totalis ad quem det produci sed Deitas non pot e tmi totalis a quo, neque tmi totalis ad quem conv[ersio]nis. Et hoc solum e, quod intendit S. Thom. Ideo ad arg[umentu]m dr recensanti

Diij. dico e contra, quod ad conversionem requiritur desitio tam totalis
a quo, et destructibilior tum totalis a quo, ideo cum Reg. de-
sitas tum formalis absolute ad quem, et destructibilior tum formalis ab-
solute a quo, non tamen Lume quod in conversione Euchar. substantia pa-
nis non sit tum totalis a quo, neque substantia corporis Christi
sit tum totalis ad quem, ideo sint tum absolute partiales ideo
ex decepta conversionis proprie neque requiritur destructio substantiae panis
neque productio substantiae corporis Christi.

358 Sequitur 2.o Ipse tum formalis a quo convertitur in tum
formalis ad quem in conversione Euchar. sed per nos id quod conver-
titur, debet destrui; et id, in quod convertitur, debet produci: ergo tum
formalis a quo debet destrui, et tum formalis ad quem debet produci ex
vi conversionis Eucharis. Pro. minor: quia substantia panis converti-
tur in Corpus Christi ita decernente Flor. saepe citato: substantia
panis in Corpus, et substantia vini in Sanguinem Christi convertitur:
sed in ea convers. substantia panis est tum formalis a quo, et subs-
tantia corporis Christi e tum formalis ad quem: ergo. Prob. quia
Christus Dominus qui dico desinit esse sub speciebus, non convertitur in hoc
eo quod non destruatur quod ad conversionem requiritur destructio termini a quo
ante quam nulla alia ratio potest dari cur panis dicatur converti in Christum
Dominum; Christus autem non dicatur converti in hoc nisi quia panis per consecra-
tionem destruitur, Christus vero post nutritionem hominis ex speciebus sacramentalibus non
destruitur.

359 Ratio alibi negatur maior, quia ut unum convertatur in aliud debet
in illo alio dari aliquid illius quod antea erat, nihil autem tum
formalis

stialis aquo manet in toto stali adquem. 2do ergo unum converti- tur in aliud unum fit ex alio, et non ex nihilo: acquirendi debet sibi assumere aliquid illius ex quo dicitur factum per conversionem. Ideo si proprie loquamur gratia non dicitur converti in peccatum, neque peccatum in gratiam sed iustus in peccatorem, et peccator in iustum. 3tio si aliquando dicatur converti terminus stialis aquo in terminum stiale adquem, locutio est figurata in qua terminus abstractus pro concreto ad augendam signatur, ut dicitur Joan. 16 tristitia vestra convertetur in gaudium. Ad 2um dico minorem: substantia panis, quae continuit totum quodcumque cum accidentibus convertitur in substantiam corporis christi quatenus tunc continuit aliud totum cum illis, concedo maiorem; substantia panis quatenus separata ab accidentibus, et non continens totum cum illis convertitur in corpus christi, nego maiorem. Idque solum intendit Illustrissimus in quo vox panis non solum signat substantiam sed etiam illius accidentia, seu compositum ex utroque, et hac ratione panis non est terminus stialis, sed totalis in conversione Cuetar.

360 Ad confirmationem ratione nego antecedens; et quoad probationem concedo. Verum est quod christus non convertitur in hoc in casu articuli; sed ratio huius rei non est quia christus non destruitur, sed quia est terminus stialis aquo illius conversionis, et quia nihil proprium christi Domini manet in substantia denuo producta per nutritionem. Ad conversionem dico in omni in aliud requiritur quod in hoc alio maneat aliquid illius quod convertitur, alioquin hoc non fiet ex alio, sed ex nihilo ut saepe dixi. quapropter non est inconveniens, ut bene advertit Card. de Lugo, asserere, sacramentum seu totum illud sacrale, cuius pars est christus Dominus converti in hoc si in hoc maneat aliquid, quod antea erat in eo toto sacrali

Seu Sacram^to. quod patet dicatur substa panis verti in chri
Dnij iam ambis explatur? - Chrus non potest dici verti in
hoc, quia nihil sui amittere pot, aut deservire, ut ex illo producatur nova substa: quia corpus chri de facto, et quod e in sacram^to. e incorruptibile, et impassibile, et ideo non pot amittere sui aliquid, ex quo fiat quippiam aliud.

Sect. 5

Argta 2a qd.m substae corporis et sang.i chri in Euchar.a solvuntur

361 Dupli precipuum cap. oppugnatur vera sna, qm sect. 2a probavimus. 1m est ex eo quod videatur impolis actio requisiva subst chri Dni. 2m ex eo talis reqd. inutilis et vacanea dr ad veri^m. Euchar. explandam, et ea reqd. polis sit. Utrumque variis argis conatur ostendere P. Vasq supra citat. et quidem late. Nos a omittimus argd desumptum ex eo quod actio physica debeat habere terminum statum qualem non vera hic actio Euchar.a quae solum poterit trahi ad rem cum fr? trinc, quae ex vi verborum ponitur quia huic argto solutionem dedimus no. 300 omitto etiam argm desumptum ex eo, qd repugnet eandem entitatem sul produci a duplica actione in actu 2o, quia id non esse impole satis ex dictis constat ex qua difficultas hic solvenda est

362 Obiicies 1o. Humanitas chri currit tamqm instrumentum physicum Divini ad trans act.m Eucharistiae = dr implas Humanitatis chri occurrere ad se ipsum producendum qd implas act.m Euchar. trahi ad ipsam Humanitatem chri, hoc e, ad corpus, et sangm qd.m illius expresse trad. a D. Chrysost. hom. 83. in Matthaeum et Eusebio Emiss.o

tom. 5. de Fasch. Et coitr docetr à Thei.. accesentib. in illa
de Incarn. humanit. chri Dni instrum. physicum diuinit.
ad oia opera Snalia, quæ de facto fiunt. Altero q
si Hum. chri se ipsa produceret, eet ca, et effectus sui ipsius
et eet prior, et posterior se ipsa, q repugnat.

363 Huic arg. rest. suaz ad fine sect. q. n repugnare,
rez aliqz productz eventi ad se ipsaz conservanda, aut reproducendam
ex vi alterius actioz. Xa q. doctr. n repugnat quod eadem
ent. sit prior, q. exiens per vnz actioz, et sit posterior se
ipsa q. exente per aliq act. quo solu satisfacit et. A
facilius adhuc rest. 2o. mia chri Dni elevari ad prodn fram
in Euchar. et sic elevari ad proda mia utramque v. ad
vniog. Ita Granad. tt. 3. d. 6. sect. 1. D. Hurtad. in Phys. d. 9.
sect. 13. et alii coitr. Xa quz doctz recte mare diz. Amir.
implar Humanity chri recurrere ad se ipsa proda Dni eandz partz
sui, omo mire Dni diversas sui partes, no mire, etc. Vnde
constat ad q. quod à n repugnet mutua causal. duoz
Inter se coitr docetr in Phia, et à no hic admisse fuit.

364 Obj. 2o. Ad Beraz vers. transubst. panis in
corpus chri n req. pd. ipsius corporis, sed soly admittere debe-
mus pd. z naria ad Beraz vers. transubstz panis in corpus chri
q n det admitti pd. corporis chri: Ergo polis Mi. Prob. ca.
Mi. e certa, quia de facto soly admittimus in Euchar. id quod
collig. ex vers. transubstiva, et quidquid ad eam n req. censetr
superfluu. Mar ig. in qua e dif. pd. q. quia ad Beraz vers.
transubstz so req. verifao verbor consecrat. sed ad verif. 5

horum verborum in ratione significationis corporis christi est ad veritatem transsubstantiationis in ratione significationis corporis christi. Maior patet quia transsubstantio non aliunde colligitur quam ex veritate illorum verborum, ut expresse docet Trid.[num] sessione 13. cap. 4. Probatur minor quia veritas horum verborum hoc est corpus meum non exigit, quod sub speciebus panis nihil aliud contineatur praeter corpus christi, et hoc salvatur per destructionem panis, et per adductionem vel unionem christi cum speciebus, ergo ad veritatem verborum in ratione significationis corporis christi.

365 Huic argumento solutionem parovimus n.° 390 ex quo dicimus verba consecrationis in genere formae veritatem practicam sine significatione corporis christi; et sic habeant veritatem speculativè, et sunt signa speculativa // sed adhuc negamus 2.° ex veritate verborum colligi a Trid.° transsubstantiationem; ex transubstantiatione autem colligitur significatio alicuius substantiae, cum ergo nulla substantia sit assignabilis, quae per hanc actionem significetur praeter substantiam corporis christi, ut exdiximus aliunde constat, ideo hanc significationem ut necessariam admittimus, eamque colligimus ex veritate verborum. quapropter non maior argumenti, et illius probatio. Secunda maior necessaria, non minor. et huius probationi dicimus. Sed minor veritas verborum non exigit, quod sub speciebus panis nihil aliud contineatur praeter corpus christi conversive substantialiter, concedo maiorem; non conversive substantialiter, non maior. Itaque ut corpus christi ibi contineatur per veram conversionem substantialem debemus significationem ipsius corporis, quia significatio involvitur essentialiter in conceptu conversionis, quae actualis erit, si nullus habeat terminum substantialem productum

366 Objicies 3.° Actio Eucharistica non habet vim ponendi corpus christi

sup-

nisi hoc corpus chri alibi exat in rerum natura, q sua actio n dependet a Corporis chri. Consequens quia ois actio totaliter et adaequata hbet vim ponendi suum trm indep. a quacumque alia act. et a qd talis tri = Lergo actio Euchar. a non het vim ponendi corpus chri, nisi hoc corpus per aliam actionem supponat exens talis actio Euchar. neque dici potest totalis, et adaequata corporis chri. Antia pbr quia exa corporis chri in Sacramento pendet ab esse nali illius extra Sacramentum, q actio Euchar. non potest ponere corpus chri in Sacramento nisi hoc corpus alibi supponat exens. Hoc autem pbr quia actio Euchar. pendet etiam ab ipsa Human. Chri effective, ut diximus ad 1. obiect. sed exa corporis chri in Sacramento dependet a suo prin effectivo, ut patet = q. Ostr quia defacto corpus chri ponitur in Sacramento vivum, vel mortuum, quod fuerit in se extra Sacramentum, q si non eet extra Sacramentum non posset poni vivum neque mortuum in Sacramento. Ans constat ex n.o 300. Conseq pbr quia si corpus chri non sit extra Sacramentum non est unde deberet indicari, quod hene verba, ut potius ponatur in Sacramento corpus vivum, quam mortuum

362 Reo, de facto, et ex praesente institutione ita contingere, ut actio Euchar. supponat Humanitas chri alibi exentem, quia ad eam actionem de facto concurrit Human. chri, sicut etiam concurrit cum fris aliorum Sacramentorum, quia oportet det Hum. chri supponi exens independenter ab actione Sacrali. Si res ista consideretur de pota absoluta, nulla est repugnantia, quod virtute Verborum produceretur Corpus chri sub speciebus, etiam si nullibi exeret, dummodo Human. non concurreret efficienter. Ita diximus cum Scoto contra an.o 103

in quo casu Deus suppleret concursum effectivum qui de facto praestatur ab Humanitate christi Domini. Itaque actio Euchar. de facto communis sic convenit à verbis, non est quoad totalitatem et adaequata corporis christi: quia ad hunc esse de facto concurrit ipsa Humanit. christi Domini, non sic ex plato. Neg. ig. secunda ant., si loquatur de actione Euchar. quae de facto datur, et neg. cons. Adde: dic, actio Euchar. naturaliter pendere à suo proprio effectivo; ac à proprio effectivo illius de facto sit Humanit. christi Domini ideo haec actio quae de facto datur pendet ab Humanit. aliter exente

368. Ad confirm. secunda ant., dist. ... est coena ... si ... ex[tra] sacram. non posset poni in Sacram.ti ex vi praesentis intrinsecae et actionis, sed ... non posset simpl. et ex vi alterius actionis, non conc. In eo casu posset detraheret indivia Verborum actionis ... à Deum ... producente in ... christi Domini ... vel ... Cadaveris. ... de facto voluit Deus detrahere indivia Verborum ... christi corpus haberet extra Sacram. sicut corpus christi non existeret extra Sacram., Deus detraheret eam indiviam Verborum per ... concursum detrahendi ... hanc vel illam ... detrahendi, prout Deo placuisset.

369. Obj. 2.o ... Sacerdos ... Verbos ... consecrat plures ... nec ... Unica actio ... corporis christi, ... dantur plures ... actiones ... sacram. et datur ... Euchar. ... corporis christi Domini ... quoad 1.m ... numerica ... revisum ... à quo ... requisito; in casu ... à quo non est unus ... totidem

totidem, quot sunt hostiae — in casu arg.ti ri datur unica
actio unitiva et q̄d corporis Christi. D. etiam actio quoad
2.m partem quia dicta act.o sumitur a tri — perijtas producti
s. in casu arg.ti tunc productio e ideo n.o ulterius corpus Christi —
in casu arg.ti ri dantur plures n.o act.es

310 Reo, in casu arg.ti dari plures n.o actiones q.d
corporis Christi quarum una deficiente, p.ot alia existere, quod bene
exinde constat, quia si forte corrumperetur species unius hostiae et
ri aliarum conservabitur Christus sub illis, et in subillis distinctio
e hec satis colligitur ex eo quod hec actio exigat destructionem
huius panis, illa vero exigat destructionem alterius panis n.o disti
Preterea quia hec actio petit unionem sui termini cum istis accidentibus illa vero
exigit alteram unionem cum aliis accidentibus n.o distinctis. Praeterea quod
distinctio numerica actus sumitur ab earum singulari et individuali
seu talitate quae nullus habeant tunc extra, unde hec talitas dig-
noscatur. Ideo potest e duplex n.o actio, quae conveniat ab eisdem
principiis, et ad eosdem n.o effectus tractos, sicut etiam potest e duplex n.o
unio eorumdem n.o extremorum. Unde negando statim arg.ti quoad 2.m
partem, cum dico p.m dic distinctionem actionis ri so sumi a tri producti
s. d etiam a tri postulati, vel nasio subsecutis ad ipsas
actiones; vel denique etiam hec ora distincta desinant, potest
actiones n.o distingui ipse ex talitate illarum, ut diximus.

Sect. 6.

Quarumdam difficultatum exped. quaestionem st.m absolvit.

311 Ut ratio huius act.s transubstantiationis plenius dignoscatur, et
quaestioni st.a finem imponamus dubia quaedam expedienda in presenti sunt.

Dubitatur 1.° an actio hac Eucharistiae sit 1.° productiva vel offensiva Christi Domini? Utraque pro Patronos invenies; secunda sententia est de boce. Indico assumptum esse offensativa, et non 1.° productiva. Ratio est quia actio offensativa tracto ad effectum iam antea existentem: sed actio Eucharistiae ut de facto attingit, tracto ad corpus Christi, quod ante supponatur existens: ergo est actio offensiva. a esse a corpus Christi non supponatur exsistens sacramentaliter subsistentis, non probat actionem esse 1.° productivam: quia actio 1.° productiva petit quod eius effectus simpliciter non supponatur existens, neque hoc neque alio modo. Dubitatur 2.°

312 An eadem actio, per quam Deus offensat Humanitatem Christi Domini ab initio Incarnationis possit denuo habere denominationem transsubstantiationis? Ratio negativae existentiae fiat. Ratio est quia actio conversiva dicitur essentialiter exigens expulsionem aut destructionem termini a quo: sed actio per quam Deus offensat Humanitatem Christi Domini non exigit hanc expulsionem aut destructionem ergo repugnat, ut actio per quam Deus offensat Humanitatem Christi Domini sit actio offensiva. Confirmatur constans, circa 1.° productiva quia implicat quod eadem actio habeat novam exigentiam essentialem, aut novam rationem realem, quam antea non habebat, hic non exigentia essentialis, aut ratio realis idem fatur cum ipsa actione eo fundamento exigentia aut relationis

313 Dubitatur 3.° An conversio Eucharistiae fiat per anihilationem panis, et Vini? Dubium vocale est, quia maxime controversum inter quosdam quibus placuit asserere destructionem panis in Eucharistia esse anihilationem eo quod nihil remaneat substantiae panis, et Vini, sed hic non est sufficiens est: nam quando destruitur forma Corporea, nihil illius manet; adhuc tamen illa forma non anihilatur, sed corrumpitur. Alii dicunt substantiam panis, et vini anihilari eo quod non maneat subiectum illius

Sed

Sed neque hoc sufficit ad anihilationem, adhuc requiritur quod nil proprium rei quae anihilatur maneat neque substantiale, neque acciale cum ergo in Euchar. post conversionem maneant accidentia propria panis et vini panis, et vinum non pot dici anihilari.

324 Resp. 2º cum S. Thoma hic ar. 3. et cum Scoto in 4.º d. 11. q. 4. panem et vinum per conversionem Euchar. non anihilari, sed corrumpi. Ro e: quia id quod anihilatur abit in purum nihil, sed substantia panis, et vini non abit in purum nihil: ergo non anihilatur. Mar. e definitio anihilationis; minor probatur quia substantia panis, et vini convertitur in Corpus, et sanguinem christi: sed id quod vertitur in Corpus, et sanguinem christi non abit in purum nihil, sed potius abit in ipsum corpus, et sanguinem christi: ergo substantia panis, et vini non abit in purum nihil. Itaque eo ipso quod panis convertatur in aliud non destruitur quidquid e proprium panis, quia aliquid proprium panis debet manere in eo, in quod vertitur. Et ad annihilationem panis requirebatur quod nihil proprium panis maneret, implicat ergo quod panis convertatur in aliud, et quod annihiletur.

325 Eodem modo discurrendum est circa productionem Corporis christi in Euchar.a quam productionem non vocamus creationem ut a ceteris loquendi Theorum modo non discedamus. Ro est quia per actionem Euchar.m non fit Corpus christi ex nihilo: ergo non fit per actionem creativam, cuius definitio e productio rei ex nihilo. Probatur ant. quia corpus christi fit ex pane, fit n. per conversionem panis in ipsum: ergo non fit ex nihilo. Itaque eo ipso quod Corpus christi producatur per

convert.m panis, aliquid proprium panis dei manere intimè praesens Corpori chri. Ad creat.m à requiritur, quod nihil intimè praesens, seu unitum tio creato anteà existeret: quia creatio debet esse prod. integri tri, sive prod. omnium tam substantiarum, quam accidentium, quae sunt in tio producto. Repugnat ergo quod Corpus chri producatur ex pane, et quod ea actio sit creativa.

326 Sed advertè, trans-subst.em aequè difficilem atque annihilat.em, et creat.m aut certè difficiliorem. Probatur: quia trans-substantiatio quae de facto datur includit destruct.m materiae, seu prod.m materiae; materia n. pot destrui nisi per annihilat.m neque pot produci nisi per creat.m, ut certum est inter Thomistas: ergo trans-substantiatio includit annihilat.m et creat.m, ac proinde transsubstantiatio est aequè difficilis atque annihil. et creatio. Conquidem tota difficultas annihilat. et creat. stat in independ.a à subto tri producti, et destructi. Actio Eucharist. sive trans-substantiatio est etiam indepens à subto tri producti, et destructi: quia per eam actionem ita destruitur substantia panis, ut non maneat subtum illius: et ita prod. substantia corporis chri, ut non producatur in subto: nam ut certum est, accidentia panis non fuerunt subtum substae panis, neque subtum Corporis chri Domini.

327 Parte 3.m quod, ut à vocibus abstineamus, desitio substae panis, manentibus accibus talibus, aequè difficilis est, atque desitio substae panis, simul, et accium illius: ergo talis aequè difficilis est desitio panis, quae de facto datur, atque annihil.o illius. Ratio est percipienti tros. Probatur antecedens: quia ad desit.m totius substae panis natur. subsequitur desitio accium panis: ergo supposita desit. substae panis, novum miraculum requiritur, ut accia non desinant

est facilius e, quod accia desinant, supposita desit. panis. Dei
trac illas: quia requirit ee facilior destio ad quam rez no-
vum miraculum, neque potius est facilior e desitio ad quam requirit
cessatio miraculi, qua ro mutat; tr. sobat n ee minus diffi-
cile quam Corporis christi quod de facto fit in Euchar. quam crea-
tionis Corporis, ut considerant patebit: quam quapropter qui iudicant
creaturam n posse divinitus elevari ad creandum, et annihilandum n video
quo iure dicant Verba consecrat. et Humanitatem christi concurrere
ad actum Euchar. quam quam substa Corporis christi, et destructionem
substa panis.

378 Dubitas quod christum aliquando quantitate pos localis ponet christum
in Euchar. an sit nario connexa cum actione substali, quam quando ipsa substan
Corporis christi et Deo trans actione ita ee mexer ut prorsus repug-
net transubstao sine actione quantitate pos localis christi Dni. Dico
quod per trans-substm efficitur Sacramentum Euchare, ut Concilia docent:
sed repugnat effici Sacramentum Euchare, nisi producatur pos localis
christi Dni sub speciebus: quod repugnat trans-substao sine productione huius
prae. Alias pr. nisi christus sit intime presens speciebus, n dato Sacramento
Euchare, neque pot dici panem versum ee in corpus christi: sed ut christus
sit intime presens speciebus debet produci pos localis christi Dni sub
speciebus ut pat: quod etc. Confr ex veritate verborum: quia ut verificetur
hoc e corpus meum continens sub speciebus panis debet ee corpus christi:
hoc e impossibile nisi producatur pos christi sub speciebus. quod impossibile e veritas
Verborum sine quantitate huius prae. Itaque sicut ad quam nale univer-
versaliter entis subsequitur nario, et inevitabiliter quantitate aliquo

Seu ipsa, ita ad alterum Euchar.ae productivum corporis christi subrogeretur ibi, seu ipsa sacralis subspeb.

379 Dub. 5. An actio qua christus Dominus servat, aut sustentat accidentia subsequatur ad actionem transubstantiationis? Resp. affirmative. Ratio est quia per sacramentum exigit alligationem quamdam christi Domini cum accidentibus; haec autem alligatio, sive unio non est unio informationis neque adhaerentiae, quia est unio substentationis, per quam christus conservat accidentia. Ideo quia per verum Euchar. christus succedit loco substantiae panis: sed substantia panis conservabat ea accidentia: ergo christus ea servat sine impedimento praemissis subiecti et in genere causae efficientis. Hac autem conservatio licet de facto conveniat ad Humanitatem christi, potest divinitus conveniri a solo Deo salva veritate Verbum, et recepta trans-substantiatione.

Quaest. 29.

De Modo, quo christus Dominus existit in Euchar.a

Sect. 1.a

An totus christus contineatur sub singulis et omnibus partibus et indivisibilibus speciei post consecrationem?

380 Certum de fide est totum christum contineri sub singulis partibus speciei panis, et vini, si tales species post consecrationem dividantur, dummodo sub illis posset naturaliter conservari substantia panis, et vini, ut diximus an. 235. Id quod definit Trid. s. 13. can. 3. in haec verba: si quis negaverit in venerabili sacramento Eucharistiae sub singulis cuiusque speciei partibus separatione facta, totum christum contineri anathema sit.

381 S. Altissiodorensis relatus a P. Granad. tr. 5. d. 1. docere verum christum

christus Dnus non continetur sub tota, ut in qualibet specierum parte ante separationem specierum; id quod explicat exemplo speculi, in quo unica apparet imago; licet effracto speculo, tot appareant imagines quot sunt fragmenta speculi. Hic opinandi modus certe diversus a nostro, qui etiam erroneus, aut errori proximus appellant Suarez Alensis. quare q. to dicendum nobis est, christum Dnum contineri in singulis partibus continui quantumvis minimis specierum panis, et vini consecrati

382 Probatur haec assertio ex eodem Trid. cap. 3. ita docente: totum et integer christus sub panis specie, et sub quavis speciei parte existit. Et licet in can. 3. iam allegato loquatur concil. de partibus post separationem, hic tamen indefinite loquitur de partibus specierum ac proinde comprehendi etiam debent partes ante separationem. Et quidem de fide est, totum christum contineri sub qualibet ex partibus divisis, ut diximus, ergo totus christus continetur sub illis ante separationem. Patet consequentia quia separatio specierum non habet vim conferendi christum ubi antea non erat. Confirmatur quia non est maior ratio, cur caput christi sit sub hac speciei parte, potius quam sub illa, quam quod est sub omnibus, et sub qualibet.

383 Probatur 2. quia verba consecrationis habent vim convertendi panem et vinum in corpus, et sanguinem christi Dni: quod corpus, et sanguis christi continetur sub speciebus omnibus et singulis partibus. Probatur consequentia quia non est maior ratio, cur haec pars convertatur in istam potius quam in aliam partem corporis christi: quod qualibet pars panis convertitur in omnem partem corporis christi, ac proinde omnem continentem sub qualibet specie panis. Confirmatur quia si duae species vini sint separatae, sub qualibet continetur totus christus: quod si istae duae species conjungantur, adhuc sub qualibet continebitur christus. Patet consequentia quia nova haec unio, aut continuatio specierum non potest facere quod christus desinat esse ubi antea erat.

384 Non solum a christus Dnus continetur sub singulis partibus verum etiam sub quolibet puncto, seu indivisibili specierum consecratarum: Ratio est

quia tota substa panis convertitur in corpus christi Dni: Q indivisibilia haec, sive puncta pertinent ad substantiam panis, ex quo componuntur; ergo haec etiam indivisibilia convertuntur in corpus christi: ac proinde corpus christi continetur sub quolibet puncto speciei. Confirmatur, quia sub quolibet puncto speciei erat naturaliter substantia panis: sed christus Dns succedit loco substantiae panis continetur quae sub specie, sub qua continebatur substantia panis: ergo christus Dns continetur sub quolibet puncto speciei consecratae. Confirmatur iterum, quia ut S. Thom. docet, christus Dns exit sub speciebus sicut anima rationalis in corpore: sed anima rationalis non solum exit in partibus, sed etiam in punctis corporis, alioquin haberet ubicat ex adaequate distantes et discontinuatos. Q dicendum quam doctrinam desumunto ex opposita continui, daneque solvuntur in sua Zenonis, in sua vero admittente instar partes compositiales continui ad latebras illius sane refugiendum est.

Haec de eucharistiae sacramento

385

Rogas 3°. quonam sit subjectum huius ubicationis sacramentalis? Resp. esse ipsum corpus christi vel per se immediate, vel mediante quantitate illius iuxta varios dicendi modos in Philosophia. Ratio est quia ubicatio cuiuscumque entis recipitur in ente per ipsam ubicato, non minus recipitur in re modificata; sed praedicta praesentia sacramentalis ubicat corpus christi; ergo in ipso corpore christi recipitur, aut saltem in quantitate illius.

Rog. 4. An haec ubicatio sit unio christi cum speciebus? Resp. negative. Ratio est quia ubicatio haec sacramentalis mutatur quoties movetur hostia consecrata, et tamen manet unio christi cum speciebus; ergo haec unio christi cum speciebus distinguitur ab ubicatione. Deinde quia dum species variant locum acquirit etiam christus Dominus diversas relationes distantiae, et propinquitatis, ergo acquirit diversas ubicationes in quibus illae relationes fundantur. Et tamen semper perseverat eadem unio christi cum speciebus in quocumque loco, ergo haec ubicatio non est unio christi cum speciebus.

Sect. 2a.

Qualis sit Unio christi Domini cum speciebus sacramentalibus?

Difficile explicatur, qualis sit ista unio christi cum speciebus sacramentalibus. Supponunt omnes Theologi hanc non esse unionem intrinsecam; quia si esset unio intrinseca (iam accidentia non essent absque subiecto substantiali) contra id quod fides docet et definitum est n.° 228. Item quia christus Dominus non patitur per calorem, vel frigus specierum, neque immutatur ab agentibus in species, neque denominatur ab accidentibus Eucharistiae quae omnia vera non essent si haec unio esset intrinseca; immo quaecumque ea unio sit difficile explicatur quo pacto corpus christi non denominetur album ab albedine sibi unita, neque calidum a calore, si calor ille vere esset unitur corpori christi.

Quapropter Scotus in 4.° d. 11. q. 1. docet inter christi Domini

Dni substz et accia panis, et vini nulla dari vnioz phyz et realz, sed moralz sô constitutz per inseparalitz quanda acciz à Corpore chri, quæ inseparalr provenit ex solo Dei beneplacito. Praecipuus hujs sentiæ Scotistæ, illisque accenset Aegidius q. 25. ar. 2. dub. 2. Ab hac tn in multis discrepat P. Vasquez qui d. 190 cap. 4. asserit, chrum vniri cum Specbz non aliqua vnioe reali, sed sola volte Dei. Id quod etiam docere vr Henao d. 7. sect. 9.

Vnioz physz, et realz intr Spec et chrum Dnum defendit S. Thom. in 4. d. 11. q. 1. ar. 1. et Coitr Thomae quorum antiquiores adducit Suar d. 52. sect. 3. Nri etiam DD. hanc vnioz physz et realz coitr defendunt; St in illius explicate divisi sunt. Cm. aliqui cum P. Suar sô admittunt vnioz effectivam quæ consistat in influxu Humanitatis chri Dni erga accia, ex quo influxu provenit inseparalitr chri ab Specbz. Ita Card. de Lugo d. 6. sect. 2. Alij admittunt vnioz physz fralz intr substz chri, et spec. Ita Moncæus d. 11. cap. 15. Bernal d. 32 sect. 2. ex Albertino in 1. Corollar. theorico ex pdicam. Ubi dubit. 8. n. 18.

Dico 1. Intr substz chri et spec sacralr admittda est aliqua Vnio. Ita hac cc. conveniunt oes Thei. P. Ad motz specierz sequitur infallr motz corporis chri Dni: sed hoc nequit contingere sine aliqua colligate, aut vnioe chri cum Specbz: ergo aliqua Vnio chri cum Specbz det admitti. Maior ê certa, probr minor quia ideo ad motz corporis hum. sequitr motz aiæ, quia aia vnita est Corpori; ergo aliter eaque nullo vnionis genere intr se

Iuncta sunt, quo mutum moveri alio immoto: et motis speciebus non sequetur motus corporis christi si nulla habeat unionem cum illis. confirmatur quia corruptis speciebus desinit ibi esse corpus christi et quando non corrumpuntur ibi persistit, ut alibi diximus: ergo aliqua est unio quae inter christum et species. Patet consequentia: nam haec dependentia ab extra speciem, et persistentia cum illis aliquod petunt unionis et iunctionis est.

Dico 2° 2a sententia haec unio non est solum moralis orta praecise ex beneplacito, seu decreto Dei. Probatur quia haec unio moralis non sufficit ut sacerdos movens sacramentum moveat physice saltem per accidens corpus christi: sed ponenda est unio, vi cuius sacerdos moveat physice saltem per accidens corpus christi: ergo ponenda est maior unio, quam illa sola moralis. Minor patet: nam si angelus pro libito illaberetur in aliquod corpus, non diceretur movere angelum ille, qui moveret tale corpus sed potius angelus se ipsum moveret moto tali corpore. Probatur minor quia sacerdos vere, et physice manducat corpus christi: nam corpus christi vere et physice est cibus, et manducatur, sed manducare est vere et physice movere cibum: ergo aliqua unio ponenda est, vi cuius corpus christi dicatur manducari, moveri, et elevari a sacerdote; ad hoc autem ut diximus, non sufficit illapsus moralis praecise. Confirmatur quia inseparabilitas duorum, licet absolute possit convenire ab extra voluntate Dei, formiter tamen est quidem communiter convenit ab aliqua causa 2a seu ab aliquo modo unionis creatae; aliquin negaremus unionem esse creatam: sed inseparabilitas christi a speciebus naturaliter convenit ab aliquo modo unionis creatae.

Dico 3°. Physica unio christi cum speciebus non est physica. Probatur 1° quia unio physica non requiritur ad mysterium explicandum, sed admittenda non est sine necessitate: quia absque praedicta unione possunt salvari quod motis speciebus moveatur ex natura rei corpus christi, et quod desinat ibi esse corpus christi statim, ac corrumpuntur species; haec non supponit unionem effectivam infe-

rior

fenire ex ponendo possunt stringere: quod navia non est unio formalis.

Ergo quia Christus Dominus in Eucharistia succedit loco panis, gerere vices illius debeat imperfecte. Contra imperfectio qua panis conservabat accia erat unio formalis cum illis; ergo haec unio formalis removenda est a Christo Domino in speciem.

Dico 2°. Si accia uniantur cum corpore Christi, debebunt illi communicare suos effectus formales; atque adeo redderetur corpus Christi ab speciebus quantum, album, rotundum etc. Contra haec omnia absurda sunt. Ergo species non uniuntur unione formali cum corpore Christi. Dico maior quia forma unita subiecto capaci unionis, et inevitabiliter tribuit illi suum effectum formalem. Contra dices, Corpus Christi non esse subiectum capax denominari per ipsius extensionem. Respondetur quia Corpus Christi album est per suam albedinem, quia non sit extensum; ergo deficit extensio non reddit subiectum incapax denominari a forma sibi unita. Quod si incapax est denominari, id proveniet ex eo quod non possit uniri cum acciis, et quidem de uel humus unioni difficillime explanare quodnam sit subiectum illius et an substantiale, vel potius acciale, sit.

Dico adhuc 2°. quia si accia uniantur cum corpore Christi formaliter debebunt esse in quocumque loco in quo Christus existat: hoc plane stultum est: ergo stultum est, quod accia uniantur cum corpore Christi. Maior probatur nam quando duo extrema unita sunt physice, unum debet esse formaliter in quocumque loco alterum est ut docet S. Thom. q. 76. ar. 1. ad 3. Si ita non esset, non haberemus fundamentum ponendi in Eucharistia omnia quae per concomitantiam ponuntur. Ergo ex ipsa doctrina adversariorum: nam ideo quoties moventur species debet moveri Corpus Christi, quia cum illo unitae sunt: ergo quoties moveatur corpus Christi debebunt moveri species, cum quibus unitur: ergo si Corpus Christi in Caelo moveatur

movebuntur species: et sic moto corpore Xti in uno altari, movebuntur eius species cum quibus unitum physice est illud corpus.

Dico 2o. Unio Xti Domini cum speciebus est unio effectiva, dicit actionem per se conservantem accidentia, ita ut ea actio exigat penetrationem Xti cum accidentibus. Probatur quia cum hac unione effectiva salvatur quod motis speciebus moveatur ex natura rei Corpus Xti. Et quod desinat ibi esse quando corrumpuntur species; ergo haec unio effectiva sufficiens est ad ... Probatur antecedens nam actio quae petat penetrationem Xti cum speciebus non potest dari nisi ad motum specierum sequatur motus Corporis Xti et nisi desinat quando species corrumpuntur, ut patet. Confirmatur ex S. Thom. q. 76 art. 6 ubi explicans hanc unionem inquit: cessantibus speciebus desinit esse corpus Xti sub eis, non quia ab eis dependeat, sed quia tollitur habitudo Xti ad illas species, per quem modum Deus desinit esse Dominus creaturae desinentis: sed hic modus per quem Deus desinit esse Dominus creaturae desinentis est actio Dei conservans creaturam; ergo per solam habitudinem actionis conservantis unitur Xtus Dominus cum speciebus. Confirmatur 2o quia panis conservabat ea accidentia per actionem exigentem penetrationem panis cum accidentibus: sed Xtus succedit loco panis, facitque quod panis faciebat exclusa inhaerentia etc.

Obiicies: Antequam intelligatur actio aliqua Xti quae accidentia intelligitur Sacramentum Eucharistiae: sed Sacramentum Eucharistiae non intelligitur antequam intelligatur unio Christi cum speciebus; ergo unio Xti cum speciebus non est actio aliqua Xti quae accidentia. Maior videtur certa quia Sacramentum Eucharistiae non datur, neque intelligitur nisi detur, et intelligatur Xtus praesens sub speciebus et cum illis aliquo modo unitum. Minor vero probatur quia per actionem trans-substantivam conficitur Eucharistiae Sacramentum: sed actio transsubstantiva intelligitur antequam intelligatur actio Xti quae accidentia; ergo Sacramentum Eucharistiae intelligitur antequam intelligatur actio Xti erga accidentia. Dices mirum patitur primum est, quod Xtus sit sub accidentibus et postea subsequitur

actio

Xti erga accidentia.

Nec sacram.tu Euchariae n. so petere, Stiny X.ti substan- tiae et etiam stiny permanenti, vi cuius ex na rei ferat X.tus quocumque ferantur spes. Et hoc etiam reg ex receptis art. transubstant., ad que nal. subsequitur alligatio X.ti ad spes, ut superius diximus. Haec ergo alligatio, sive inseparab. X.ti ab spebus defacto conuenit ad act. X.ti erga accia, quae actio exit in corpus instreali cum trans-substant.e, et hoc roe mra antecedet illa quaeppter dicit. Et mar. arg. anteq.m intelligatur actio X.ti erga accia intellig. sacram.tu Euchara cum inseparab. X.ti ab spebus, nō mag; cum sola exig.a inseparab.is, radomare. Itaque an- te q.m intelligamus hanc actiones intellig. X.tus sub accibus sempe- netratus cum accibus, n. tn intellig. X.tus inseparabilis ab accibus ex na rei, quia hic inseparab. oritur ab act. X.ti conservan- te ipsas spes in eodem loco in quo ipse ē.

Quaest. 3.a

O.d possit X.tus qui in Euchar. agere, aut pati.

Sect. 1.a

In X.to qui in Euchara possit cogni.

Cogn.e pōt fieri per intellum, vel per s.m. De utraque ro- gamus, an sit intellus creatus, vel sensus malis possit attin- gere X.tum qui existens in Euchar.a Et quidem certum ē per cognitio intellual posse nat. attingi hoc mysterium, imo de fac- to cogn. a beati intruiti hum.e beatifico, et etiam dein infusum, quae comitatur claram Dei vis.m ut notat Suar. d. 54. s. 5. Certum pt. aest per cognitio obscurae fidei hum., vel etiam opinionis, por- se cogn. hoc mysterium ab hoie, vel Angelo. Sed ergo diffi-

An intellectus creatus saltem angelicus possit naturaliter cognoscere evidenter existentiam Christi sub speciebus saltem abstractive?

Dico, nullum intellectum creatum, etiam angelicum posse naturaliter cognoscere evidenter Christum quatenus existentem in Euchar.a sive existentiam Christi in Euchar.a Ita S. Thom. q. 76 a. 7. et P. Suar. cit. qui ibi adducit Bonav. Richard. et alios. Ita etiam Thom. [et nri] DD. 2a Coll. in 4. d. 10. q. 8. Mayor. q. 3. Okam. ibid. q. 3. et alios. Ratio nostra resol. Nequit angelus naturaliter habere cognitionem evidentem intuitivam neque abstractivam existentiae Christi sub speciebus: ergo nequit naturaliter cognoscere evidenter Christum quatenus existentem in Eucharistia. Patet cons. quia cognitio evidens debet esse intuitiva vel abstractiva. Probatur ant. quoad 1. partem quia Christus qui est in Eucharistia nequit cognosci ab angelo per species proprias obiecti, atqui cognitio habita per species proprias obiecti est cognitio intuitiva ergo Christus qui est in Eucharistia nequit cognosci ab angelo intuitive. Probatur maior quia species naturalis et propria inspita angelo ad cognoscendum Christum illum representat ut existentem modo naturali: ergo per eam speciem naturalem nequit angelus cognoscere Christum qui est in Eucharistia. Explicatur: nam modus quo Christus est in Eucharistia est supernaturalis, ergo species propria illius est supernaturalis, ergo angelus non potest naturaliter cognoscere illum modum per species proprias illius. Patet quia non cognoscit naturaliter per species proprias, quia ad eam cognitionem requiruntur species supernaturales.

Probatur 2. nequit abstractive possit angelus naturaliter evidenter cognoscere hoc mysterium ut diceb. in 1 parte ant., probatur quia ea cognitio non potest haberi per species proprias alterius obiecti naturalis, sed cognitio habita per species alterius obiecti est cognitio abstractiva, ergo nequit angelus abstractive cognoscere naturaliter hoc mysterium. Probatur maior quia nullum obiectum naturale est, aut potest esse, quod habeat connexionem necessariam cum hoc mysterio

sive

sive cum illo modo essendi quem habet Christus in Eucharistia – quia per species proprias alterius obiecti naturalis nequit cognosci hoc mysterium. Patet antecedens quia nihil naturale habet connexionem necessariam cum aliquo supernaturali – supernaturale est, quod superat omnem exigentiam et debitum rerum naturalium – sed nullo obiecto naturali potest cognosci Eucharistia evidenter: ergo inde nequit cognosci per alienas species, sive per species proprias alterius obiecti naturalis.

Dices. Angelus naturaliter cognoscit non esse in Eucharistia substantiam panis. ergo cognoscit naturaliter ibi esse accidentia panis sine subiecto, ergo potest naturaliter cognoscere evidenter aliquid supernaturale. Probatur haec consequentia: quia esse accidentia sine subiecto est supernaturale. Unde ulterius deducitur, Angelum posse cognoscere Christum qui in Eucharistia. quod si hoc non posset, maxime quia mysterium illud est supernaturale – sed hoc non obstat, nam etiam cognoscit multa supernaturalia quae existunt accidentia vel sine subiecto et absque inspiratione: ergo

Respondeo angelum videre in Eucharistia accidentia, et non videre in subiecto: neque substantiam panis. Ex eo quod non videat substantiam panis neque in subiecto accidentia non infertur, quod videat aliquid supernaturale, neque quod possit angelus iudicare ibi non esse substantiam panis, quia angelus poterit intelligere aut dubitare, ibi esse substantiam panis impediri tamen a Deo virtutem illius virtutis. ergo fatendum est aliquid positivum supernaturale posse naturaliter cognosci evidenter ab Angelo. Ita dissolvitur simile argumentum in illa de Incarnatione quod licet Angelus cognoscat Humanitatem Christi et non videat personalitatem humanam non tamen potest evidenter cognoscere naturaliter ibi non esse personalitatem humanam, et multo minus potest cognoscere evidenter mysterium positivum unionis hypostaticae. Unde constat ad argumentum

6a. notitia sensitiva, seu cognitio mala contra docent aliqui 2a Nominales nullo modo posse naturaliter percipi corpus Christi eo modo quo existit in Eucharistia. Nominales cum contra Principe Oviedo

in 4.° q. 5. a. 3 docuerunt Xti Dnus extranea rei
posse nal.r videri sensitive, licet hic visio corporea
miraculose à Deo impediatr ad occultandum mysterium
et ut fides locum heat. Hoc à fortiori succedet secundum
cui scia quia SS. PP. freq. docent Xtum esse in hoc sa-
cram.to invisibiliter, et ideo Eucharistiam constare visibili elemento
spe, et invisibili veritate Xti carne, et sola carne. Et fides sup-
plementum sensuum defectui; quod indicant non dari in potentia materiali
virtutem ad percipiendum nal.r Xtum in Eucharistia. Succede-
tur 2.° quia Corpus Xti quod est in Eucharistia non potest mittere
species sui nal.r ad potentiam visivam, quia Corpus Xti est inextensum
et redactum ad punctum; sed nal.r videri non potest; neque visio corpo-
rea nequit fieri nal.r nisi obiectum mittat species sui.

Id quod diximus de potentia visiva intelligendum est de quo-
cumque sensu. nullus enim sensus potest nal.r percipere obiectum indivisibi-
le, neque existens modo indivisibili, ut exit corpus Xti in Eucha-
ristia. quod si alicubi SS. PP. dicant corpus Xti in hoc sacram.to
a Sacerdotibus tractari, tangi, aut videri, sibi locuti non ita
exponendae sunt, ut dicamus ipsum corpus Xti immaterialiter tangi aut
videri, sed materialiter quoniam tanguntur aut videntur species
sacratae sub quibus continetur Corpus Xti et illis est unitum ali-
quomodo. Mar

Mar. Difficultas est an saltem divina potentia possit percipi corpus
Xti in Euchar. à Affirmant graves theologi, Vasq. d. 191. cap.
2. Valent. q. 9. p. 3. Conink, Lugo, et alii ipsos alii. Ne-
gat Suar. d. 53. sect. 4. et Albertin. corollar. 1. Ex

sed di

Prædicam. Ubi. dubit. 1. et apud ipsum Paludan. Capreol. et Richard. Ego vero cum dictis recentioribus censeo, asserendumque posse naturaliter oculis corporeis videri Christum in Eucharistia existentem non tamen posse videri more visionis, aut per species Christum habet in Eucharistia a qua per oculis videri potest Christus in Eucharistia specifice, non vero reduplicative quae involvens modum existendi in ubi habet.

Plane resolvit quoad utramque sui partem Doctor S. Thom. hic q. 76. ar. 2. ad 2m. in hæc verba. Oculus corporalis Christi videt se ipsum sub Sacramento existentem, non potest tamen videre ipsum modum essendi, quo est sub Sacramento, quod pertinet ad solum intellectum. Ratio huius conclusionis quia Christus in Eucharistia retinet colores aliasque qualitates perceptibiles actu non est solum caret extensione locali quem requiritur ad naturalem quidem speciem: sed Deus potest supplere hunc defectum, vel producendo de solo species, vel sub eis corpore Christi ergo Christus in Eucharistia potest divinitus videri, et percipi actu non ratione mirum quia Deus potest supplere defectum conditionis naturaliter requisitæ ad operandum, et potest de solo producere id quod naturaliter quidem erat à causa secunda. ergo quia punctum, dummodo sit coloratum et sufficienter illuminatum potest videri oculo corporeo: nam in eo puncto manet obiectum speciale potentiæ visivæ ergo quod corpus Christi sit redactum ad punctum non obstat quominus divinitus possit videri: ergo ex nullo capite id repugnat.

2a vero pars resolut. probatur quia modus existendi quo Christus existit in Eucharistia est extra sphæram potentiæ visivæ et cuiuscumque alterius potentiæ corporeæ: ergo ille modus videri non potest quia

ioa: quia pra visalis nequit elevari ad percipiendum obm quod e extra suam sphaeram. Pr. ans quia nus ille non est lux neque color, neque tret qual.er tangiles odorales etc. q e extra sphaeram p.sia, et vivus, et omnes omnes alterius corporei obm. [illegible] nis ille, quo X.us est in Eucharia nulli sensibili debetur, e n. m. nalis et indebitus oi sensili nal.r q. neque ma-te, et roe alterius e sensilis ille mus. Pat ioa na, idest ubicao nalis, et extensa d.r sensili mate, et inalio, quia e debita sensili p. se q. ubicao quae nulli sensili per se sit debita n. erit sensilis in alio, neque mate.

Dices. Nequit videri X.us in Eucharia nisi videatur mus quo ibi exit: ergo. I.a p.a nia resolut.a opp.a 2.a Pr. ans 1.o quia obm omn. externores sunt intuivi, sed notia intuiva debet trari ad obm ut e inse, et sub obm mis, quos re ipsa ha-bet q. etc. Pr. 2.o idm ans: quia ubicao e sensile coe: sed poa corporea n. pot trari ad sensile oprius q. tretr ad sensile coe: q. poa corporea n. pot trari ad corpus X.i nisi tretr ad ubicam m q. nisi tret.

Rdeo neg.do ans. Ad 1.m pbm no mis: quia ad notiam intuivam satis est quod tretr ad obm exens ut tale, et per oprias spes, n. tn req. quod tretr ad deis mod, quos re ipsa habet. Ad 2.m pbm disquo maiorem ubicao debita sensili e sensile coe, omo: ubicao indebita sensili e sensile coe, no maiorem. Itaque ubicao X.i in Eucharia e miraculosa, et oi sensili indebita: quare per visio pot trari ad corpus X.i licet n. tretr ad eam ubicam m. Omittimus e quod sensile coe attingatr a sr.u et sit aliquid distinctum a sensili oprio.

Sett. 2a

Quo pacto X. qui in Eucharistia moveatur localiter?

Durand. in 4. d. 10. q. 3. asseruit corpus X.ti in hoc Sacram.to non moveri localiter neque per se neque per accidens, et haec sententia ab omnibus ceteris deserita, et quidem tamquam periculosa in fide quia Trid. s. 13. cap. 5. expresse asserit corpus X.ti circumferri in processionibus, deferri quae ad infirmos; sed circumferri, et deferri, est localiter moveri per se. Explicatur quia species sacrales moventur localiter X.to quod est alligatus illis speciebus per eam unionem explicatam quantum ad motus speciebus, movetur etiam corpus X.ti. Patet cons. quia moveri corpus est transferri de loco in locum, sed corpus X.ti transfertur de loco in locum quia transferuntur species, quibus alligatum est, ergo corpus X.ti movetur.

P. Vasq. d. 190. cap. 4. docuit X.tum Dominum vere moveri, et quidem a Sacerdote, non tamen per motum qui in ipso X.to recipiatur, sed per accens vocat illum motum qui recipitur in speciebus. Et in hoc sensu dicit X.tum non moveri per se sed per accidens. Sed P. Suar. d. 53. s. 1. ex D. Thom. q. 76. art. 6. asserit X.tum moveri per motum qui in ipso intrinsece recipiatur, quod dicatur moveri per accens quia movetur dependenter a motione specierum. Scotistae vero et cum eo Scotistae docent X.tum Dominum moveri per se et motu proprio a Deo solo, per accens vero et moraliter a Sacerdote, quia ad motum specierum factum a Sacerdote detrahit Deus ad movendum corpus X.ti Domini. Quae doctrina Scoti fundatur in ea unione morali quam n.° 396. impugnavimus.

Assero igr. X.ti Dnus motu pprio, seu qui
recipiatr intrē in corpore X.ti cū pte per novā ptā, et motu spēu
q. x.to qdo permanet exit in loco spēu hēt propriū ubi intrū
distin ab ubicat spēu spēu: ergo qdo movetr adquirit pprium ubi
distin ab ubicat spēu, et cōentr movetr pprio motu, cū in pte p̄ mo-
du spēu. Ans pbatu hēr àn. 38 cū. pa sacrali X.ti
Dni ē c̄nalis, et desitiva pi. co. spēu ē circu scriptive, et na-
lis. Cōa ergo pbtr quia motu localis st successiva pd. illius
psentię quā movile exit in loco. Explatr. Illud corpus movetr
motu pprio, quod adquirit novū ubi intricū = atqui movetr sacra
mtū Eucharā corpus X.ti adquirit novū ubi intr. - ergo movetr mo
tu pprio. Cr mir quia tunc Corpus X.ti adquirit novas relat.s
distantię, cū pingeit ab aliis corporibus, que etiam adqrit novū
ubi intricū, in quo fundantr, et a pco ratio qveniant illę relat.s

Cum quo stat corpus X.ti moveri ptacēn qmus movetr
dependenter a speciebus prius motis eo gradu quo aia rali unita cor-
pori dr moveri ptacēn: nā licet aia. hēat motu speciali p̄ si
pprius, iste motu pendet à motu Corporis. Itaque sacerdos mo
vet spes, et in illis pducit ubicat.m aliam naly, et c̄ivium cor
sira; Deus v. pducit motu, seu novā ubicat.m c̄naly incor-
pore X.ti quę nova pd. qvenit à Deo, et ab humane X.ti
tanq. instrum.to ti pri dependente, vel etiam partial.r ab ipso sacer-
dote qcurrente p̄ pot. obediale, et elevata - sed quidquid sit,
an sacerdos qcurrat, vel n̄ qcurrat ad hanc pd.m ubicat. in
Corpore X.ti semp dicetr cū illius dalis per accens, qmus pdu-
cit ubicat.m spēu, quae unita sunt cū corpore X.ti

Art. 3a

An Christus possit agere aut pati quicquam aliud in Eucharistia?

Communis sententia docet ex S. Thoma q. 76. ar. 7. Scoto in 4. d. 10. q. 5. et P. Suar. d. 53. sect. 2. Christum in Eucharistia nihil posse agere actione corporea naturali neque posse aliquid pati naturaliter ab agente corporeo. Negavit hanc doctrinam Okamus in 4. dist. 10. q. 5. et cum eo Nominales asserentes actionem et passionem corpoream impediri a Deo miraculose in Eucharistia. Communis tamen doctrina est verissima et certa. Probatur 1o quia agens corporeum non potest naturaliter agere, aut pati nisi habeat extensionem; sed corpus Christi in Eucharistia non habet extensionem, ergo corpus Christi in Eucharistia non potest agere, aut pati naturaliter actione corporea. Probatur minor quia agens corporeum debet per se, vel per aliquid sui tangere passum, ut in eo operetur, sed nullus agens corporeum tangit in Eucharistia corpus Christi aut ab illo tangitur naturaliter propter defectum extensionis ut vidimus sect. 1. ergo etc.

Probatur 2o quia impedita 1a proprietate agentis, et passi naturalis impediuntur operationes et passiones ad illam subsequentes: sed in Eucharistia impedita est 1a proprietas agentis, et passi corporei: ergo impediuntur naturaliter sunt omnes aliae operationes et passiones corporeae. Probatur maior quia 1a proprietas agentis, et passi corporei est extensio partium quae nulla est in corpore Christi quod est in Eucharistia. Maior autem quia in causis naturalibus datur ordo prioritatis et operationis ita ut si impediatur id, quod est primum non possit ad 2m progredi quaemadmodum impedita operatione in proximo impeditur in remotis; et impedita sensatione externa actualis impeditur interna, et denique impedita intellectione impeditur volitio in creaturis rationalibus.

De actionibus spiritualibus, et quibusdam independentibus a sensibus indiget eas exerceri posse a Christo Domino quod est in Eucharistia existente. qua-

Cujuscumque alios intell., et volis, qui independentes sint à sp.bus. Ro. est quia X.s in Eucharistia habet oia propria naturalia ad hos actus, et potest eos elicere. Par. ans. quia ad eos actus non requiritur, quod aia sit in Corpore extensa, imò neque quod sit in corpore: nam sunt actus prorsus independentes à corpore, et abextensione.

Rogas, quo pacto contingant illae apparitiones, quae in historijs fidedignis referuntur. Contigit n. aliquando, Eucharistiam esse transmutatam in lapidem intra os indignè sumentis: aliquando etiam in hostia consecrata apparuit caro, aut sanguis, vel infans pulcherrimus, quae oia videntur suadere aliquam mutationem in Corpore Christi. Huic rei plenam solutionem et explicationem dedit S. Thomas citata ar. 8. ex quo dicimus nobis esse cum coi Theologorum hoc oia contingere absque ulla mutatione Corporis Christi in Eucharistia.

Dupl. ergo hanc apparitionem contingere posse. Primo absque ulla immutatione facta in ipsis speciebus, sed solum in oculis videntium aut in aere circa hostiam consecratam, et hoc pacto contingere solet, dum non omnibus intuentibus apparet ea figura, neque durat ad multum tempus. 2.o modo posse contingere apparitionem illam per immutationem ipsarum specierum sacralium, ita ut accidentia sacralia immutentur, et recipiant figuram carnis lapidis, sanguinis etc. Sed immutatio accidentium tanta ac talis sit, ut non possit ibi naturaliter conservari substantia panis, in conservatur subtilis Corpus Christi dicta disputatione ar. 235. Ideo si haec immutatio contingat Sacerdoti sacrificium peragenti, consulit D. Thomas q. 82. ar. 4. ut aliam hostiam, et vinum aliud consecret, et sumat.

Disput. 5.

De Effectibus Eucharistiae

Ante quam Eucharistiae habet effectus quosdam com-

coes oibz sacram.ᵗⁱˢ et alios ppriis bruus sacram.ᵗⁱˢ ta specialbr. corporales de quibz in psenti agemus, nec de aliis effectibz ult. sacram.ᵗⁱ cohibz agunt Thei in Mª de sacram. in genere. q̄ tn special. in trac mᵃ examinari solet efficatia bruus sacram. ad candz remissionem pcci mortis, hanc diffᵐ hic expediemus, licet cuilt alteri sacram. coi ee videatur.

Quest. 1ᵃ.

An Eucharª aliquando cet 1ᵃᵐ gratiam?

Loquimur de Euchara re ipsa suscepta, nc de Eucharª in voto implicito tento in reali suscept. Bapᵢ. vel Penits. diximus in 1ª disp. anᵉ 1 9 ? Quia Theol. n reqᵘⁱʳⁱ ad 1ᵐ gram indeque intulimus sacramᵗᵘᵐ Euchari n ee naᵗⁱᵘ necessᵐ meᵈⁱⁱ ad salutem. De sacram. ᵗᵒ Eucharie re ipsa suscepto certum est n ee prialiᵗᵉʳ institutum ad dandam 1ᵐ gram, 9 nd potius eam supponi debere in suscipiente. Vn 3ᵃ synᵒ ret. nᵗⁱ tporis Tried. 4. 13. can. 5. siquis dixerit vel pcipuum sanctissᵉ Eucharª effectum ee remissᵐ peccatorum, vel ex ea n alios effus provenire, anathema sit. Ideo docent Thei, Eucharª ee sacram.ᵗᵘᵐ vivorum, quia per se et prialiᵗᵉʳ institutum e ad augendam gram, et n ad dandam vitam 1ᵐ spealem, vel remissionem pcci et infusionem 1ᵉ gre. Bapᵐⁱˢ ꝟ. et Pnie q̄ dicuntur sacram.ᵗᵃ mortuorum, quia prialiᵗᵉʳ instituta sunt ad conferendam remissionem per infusᵐ 1ᵐ gre.

Est ergo inter catholicos Theologos an aliquo per accens Eucharª cet 1ᵐ grm et remissᵐ pcci mortalis? Ratum e casu quo q accedat ad Eucharª in signo pcci mortalis, quod revera heat, quod pot contingere vel quia invincibilᵗᵉʳ ho oblitus sit

pecci omisi vel quia in Sacram.to Penit.ae n. huit dolore sufficiente; credat tn. se habuisse, vel quia dire attritus et sic ipso absolut. n. bene n. obtinuerit. In his casibus accedat bo ad Euchar.
lug = Rogamus an illi cõtr.ce gratia, et remissio illius pecci quod revera fiet, licet invincibil.r iudicet n. bene. Affirmive
ret P. Vasquez d. 205. cap. 4. et apud ipsum Henao. Gabriel
Mayor, Gerson, et Alexander accessit Hugo Cardinal d. 12.
sect. 1. Hurtado d. 8. diff. 8. et Bernal d. 11. sect. 2.
Affirmativa sñia docetr a D. Thomã tri quest. 52 ar. 3
et q. 80 ar. 4. ad 5. et saepe alibi. q.m cõtr. segq. Thomi.
Hanc defendit d. Suar d. 63. sect. 1. et apud ipsum Scotus Alber.
tus Magnus Richard. Antonin. Durand. et alij. Sic sentiunt
Navarrus in Manuali cap. 21. n.o 47 Toletus. Sagundus Bonac.
na, Granad. et Recano ap. Leandrum tt. 1. d. 11. q. 4. accessit
Amicus d. 4. sect. 5. et Henao d. 13. sect. 1. cum his DD.
Ra cc.o sit. Sacram.tum Euchar. alequando per accidens
conferat 1.m grã et remis.m pecci mortalis, sicut donat de quorundam
alio Sacram.to vivorum. Pr. 1.o ex illis Verbis Joan. 6. Panis quem
Ego dabo caro mea e pro mundi vita. Et rursus qui manducat me
Vivet propter me. que Verba ita explantur a S. Chrys.o tom. 3
tt. 26 qui vult vivere hret ubi vivat, accedat, incorporetur
ut vivificetur. Eodem modo loquuntur Cyprianus de Cena Dni
Amb. lib. 1 de Sacram. cap. 4. Nissen. orat. cathequet. cap.
36. Cyrill. Damascenus et Iulinus; licet in alios sensus trahendo
exponere P. Vasquez cuius expos.o n. ee sufficienter facile quis deprehendet. Accessit Trid. initio sect.i allati, ubi ait
remi-

remissionem pecci non esse praecipuum effectum Eucharistiae quasi diceret, uti
quae effectus est, licet non praecipuus nec primo intentus ex institutione Euchar[istiae].
Probatur 2° ratione quia sacramenta omnia conferunt gratiam subito
nullum apponenti obicem; sed qui accedit ad Eucharistiam cum
ignorantia invincibili pecci nullum apponit obicem; ergo sacramentum
Eucharistiae confert gratiam accedenti cum ignorantia invincibili pecci; ergo sa-
cramentum Eucharistiae in eo casu confert primam gratiam. Probatur minor quia sola por[est]
dubitari: nam ponere obicem sacramento est gratiam recipienda
peccatum est; sed qui accedit cum ignorantia invincibili non peccat ut est
evidens; ergo non apponit obicem. Confirmatur quia sacramenta mortu-
orum ut Baptismus et Poenitentia licet primario et per se instituta
sint ad dandam primam gratiam et remissionem pecci aliquando etiam confe-
runt augmentum gratiae ut certum est; ergo etiam Eucharistia primario
et per se instituta sit ad dandum augmentum gratiae aliquando poterit confer-
re primam gratiam et remissionem pecci. Sed facile redditur disparitas nam
quicumque assignet facile revincitur.
Ex his soluta manent praecipua oppositae sententiae fundamenta
quae desumuntur ex eo quod Eucharistia sit sacramentum vivorum ac
proinde supponat primam gratiam. Et potius quia non debet attribui sacramento ali-
quis effectus qui non colligatur ex definitione Ecclesiae aut ex Sanctis Patribus aliove
sine fundamento admittere dicendo vitio quod talis effectus; sed quam
ingens Auctoritatis fundamentum contra nostram sententiam sit constat ex Sanctis Patribus
supra adductis, et ex nostris melioribus Theologis quae nostrae sententiae
suffragium tulit. Quod vero sacramentum Eucharistiae sit sacramentum vivorum
non officit nostrae sententiae licet non obstet quod Baptismus sit sacramentum

mortuorum, ut aliquando non primam gratiam, sed augmentum gratiae tribuat, ut constat ex efficacia adducta nunc ante.

Sed obijcies: adtrue Eucharistia ex sua institutione habet sese esse cibum et potum animae; sed cibus et potus animae numquam potest conferre primam vitam gratiae; ergo Eucharistia numquam potest conferre primam gratiam. Respondetur: gratia cibus et potus ex suo regimine habent non operari, neque causare suum effectum, nisi sumantur a viventi, seu habenti vitam anterius ad sumptionem cibi et potus. Confer ex catechismo Pii V = Conitaen. (inquit) quod ad mea mortuis corporibus naturale alimentum nihil prodest, ita etiam animae, quae spiritu non vivit, sacra mysteria non prodesse = [illegible]. Adeo, Eucharistia ex prima institutione esse tantum cibum et potum, quod solum intendit Catechismus, ne aliquis audeat ad illam scienter accedere in peccato lethali; sed indirecte et ex fine divino habet Eucharistia esse vitam spiritualem. Nec obstat similitudo cibi corporalis, quae omnimoda non est = nam ut cibus corporalis nutriat debet immutari, et ab ipso vivente converti in propriam substantiam, et ideo debet in illo supponere primam vitam. Hic autem cibus Eucharistiae vitalis est, et non transmutatur neque convertitur ab hoc sumente, sed potius hunc in se convertit; ideoque in illo non semper requirit vitam. Unde constat ad argumentum.

Quaestio 2ª

Utrum uberior gratia conferatur sumenti Eucharistiam sub utraque specie, quam sumenti sub una tantum.

Suppono primo: Sumptionem huius sacramenti sub utraque specie non esse necessariam laicis, sed solis sacerdotibus celebrantibus. Est de fide contra haereticos, ut a P. Suarez, Vasq., et Valent., et praesertim a Bellarmino lib. 4 de Eucharistia cap. 20. contra haereticos, quia Concilium Trid. sess. 21. cap. 1 decernit nullo divino praecepto Laicos, et clericos non conficientes obligari ad Eucharistiae sacramentum sub utraque specie sumendum. Cum ergo nil

in hoc

hoc quando Ecclesia decreverit, illa vetitum prohibuit laicis, et clericis non celebrantibus communionem sub utraque specie propter periculum irreverentiae, quod frequenter eveniret, si sanguis exponeretur effusioni; quapropter aliquando Ecclesia cum aliquibus dispensavit ut communione sub utraque specie potirentur. Id decessum fuit Regi Francorum à Clemente VI. ut refert Diaconus in litteris ecclesiasticis celebrantis alij prae meminere. Nam quando Papa celebrat sumunt ex calice consecrato Diaconus, et Subdiaconus, ut refert Lugo d. 12 sect. 3. Cum non servetur arbitrio illius relicta sit, penes ipsam est auctoritas prohibendi sumptionem sub utraque specie propter periculum irreverentiae, et dispensatio etiam hominibus praestanti quando tale periculum non datur.

Suppono 2°. gratiam conferri à Deo vel ex opere operato vel ex opere operantis, ut loquuntur theologi. Gratia confertur ex opere operato quando solo confertur ratione sacramenti independenter à maiori vel minori dispositione subjecti. Ex opere operantis tribuitur gratia, quando confertur ratione maioris aut minoris dispositionis subjecti. Quapropter ex duobus hominibus recipientibus idem sacramentum quorum unus accipere gratiam ut 2 et alius solum ut 1. nam licet uterque recipiat ex opere operato sacramentum gratiam ut 1. ille qui ferventiori affectu et devotione accedit, recipiet ex opere operantis unum gradum gratiae.

Suppono 3°. per accidens et ex opere operantis posse conferri maiorem gratiam per communionem sub utraque specie, quam per communionem sub unica. Patet ex dictis quia communicans sub utraque specie potest habere maiorem dispositionem et praeparationem quam communicans sub unica specie

s.d qui hēt maīs dispōm et pparatm accipit ex opere operantis maīs grām = ergo etc. Et in hoc sensu dr in Bulla illa Clementis supra memoratā quod Regi Bohemiae concessa sub utraque specie ad maius augmentū grāē quia vlt sumptio utriusque speciei maīs dispōm et ferventiorem devotm cāre solet; et ppter maiorem hanc dispōm confertr ex opere operantis maīr grā. Et sic dignitas an ex opere operato, et cæteris paribus conferatr maīr grā sumenti Euchariā sub utraque sp. an sub unica spe.

Affirmativam partem tuentr Suarez d. 205 cap. 2. ubi se adducit Alexandrum, Cassaleum, Corboneum, et cæteros Suarez, quibus opposita sua referri solet. Camus opinionem defendit Henao disp. 13 sect. 2. et apud ipsum Gaspar Hurtad. Prepost. Merat. hugo Cabro Pallao, et Bernal. favet etiam Diana p. 5. tt. 13. resol. 23 alijque ap. eand. quos ipse sequitr tt. 7. d. 11. p. 15.

Negativam sua contra defendunt Thomistæ ex D. Thom. q. 80. a. 12 et ex D. Suar. in pienti d. 63. sect. 6. et apud ipsum Bonav. Richard. Gabriel Caietan. Soto, Alanus, Camjbez, Bellarmin. Petrus de Soto, et alij subscribunt Vittoria in Summa Verb. Euchara. nº. 19 Reginald. et Epidius noster alijque quam plures gloriosi

Vera cl. sit Perselogū et cæteris paribus eadem grā et fructus spualis collegr ex una spe Eucharū atque ex dupli. Pr. 1º. quia totus et integer xtus continetr sub qualibet spe, ergo integer effectus dr ab unica spe et a dupli perselogiendo. Consider. fide. Confirmr quia tota excellentia et efficacia huius sacramenti venit a continentia xti Dni: sed ximus continetr sub qualibet spe in sub utraque: ergo eadem efficacitas seu virtus ad gratiam datr

in

in quali spe, et in utraque accipi ex ipsa per se qd. Ofr
na ideo dixi doces fideles comicantes sub vnica spe nulla gra ad
salutem necia privari quia X.tus ibi intentus e fons gratiae, et X.tus
n minus e fons gre ad salutem narie, qm omn aliam graiy, quae ad sa-
lutem narie n sunt ego nulla ex his gratia n narii privantes
fideles comicantes sub vnica spe. Ofr 2º quia laici recipiunt
integrum sacramentum quoad essentiam, ut dx D. Romer. dixi in nº 68
q laici q celebrante eundem fructum recipiunt ex euchora. Pat
coa q integrum sacramentum quoad essentiam e tota virtus sacramenti
causativa gre; stante a tota virt. e causativa dea caii q celo-
do totus et integer esse
(A) 2º Peatyec. Na qo plures nº potiri consecratae sub su-
muntur, per celebrando n offertur mas gra q m si sumeretur
vnica hostia = q quando sumitur utraque spes per celebrando
do eade gra offertur, ac si vnica spes sumeretur. Ans e certum
Cf coa Qdr na ideo in 1º casu offertur eade gra, quia e vnica
sumptio moralis que attendi det ad exhibitionem gre ex opere
operato, ut notatur hec nº 68 et etiam in 2º casu sumptio
e vnica moralis cu n moralis vnum sacramentum constituunt ex utra-
que spe, et ex sumptione utriusque per mius divini perfecti. Ct
integri = q Cpt. a sicut sub vnica hostia continetur totus X.tus
n minus q m sub duabus, ita sub vnica spe, n minus continetur X.tus
q m sub utraque = ps idem dici in 1º et 2º casu quoad essentiam, et fructum
sacramenti ex opere operato
s.t 2ºa. Cm dety esse luchare post immatam sumptionem
vnius spei, hoc differat post sumptionem utriusque? Deo ex
suaz tribui post sumptionem ipsae spei immate. Reo e qo tatim

ac sumitur 1a spes appleta e visto sufficiens ad 3m integrum
effectum = q spes que postea sumitur supplet effectum iam integrum
effectum. Dar ans quia per unicam spem datur integrum sacramentum
quoad essentiam, et virtutem productivam, postea virtute 2da et appla-
tas sufficit n e cur effectus suspendatur. q dictum e etiam de illo, qui im-
plet voluntas sub accipiat - 3 quia si ho post sumptum 1m spem mo-
riatur n det privari effectu sacramenti. q ante sumptionem alterius speciei
conferatur gra sacramentalis. Quare ap spes vini het rones sacramenti.
quia vere e causativa gre illa que caret si seorsim sume-
retur, et refectionis moralis dicta

R. dices ex P. Vasquez. s. Hoc sacramentum e institutum per modum con-
vivij spualis sed in convivio corporali cibus et potus prestant di-
versos effectus refectionis q in convivio spuali cibus et potus prestant diver-
sos effectus seu refectionem spualem quae fit per diversos pp effectus. P.
coa nam quelibet s sacramenti facit id quod signat - Sed utraque spes
simul signat q quelibet seorsim nam utraque signat perfectum convivium
quod n signatur per unicam spem. q utraque spes plus facit q quelibet
liber seorsim = Neo secundis omnis neg. 2do coa. Disp. e quia
cibus malis n continet totum perfectum et essentiam potus malis, neque
e contra. Cibus vero Eucharisticus continet totam essentiam potus quia continet
sanguinem Xti. sicut etiam potus continet corpus. Ad 3m illius coa
dic, q licet spes signare perfectum convivium = nam quelibet spes continet
cibum, et potum seorsim que n cibantur, et inebriantur = quia sub qualibet
spe e ita corpus et sanguis Xti. Dni. q expressius signetur convivium
per utramque spem n debet dari effectum diversum ab utraque - quia sa-
cramenta n cant ppter expressiorem signationem s ppter signationem simpliciter
Ita effectus Baptismi expressius signatur per trinam immersionem q per unicam
ut docet Cyprianus et expressius per ... q per unam, ut docuit
Id.

D. Thom. adducit à Suar. et tn̄ n̄ dari peculiare effectum per unam, q̄m per Bapt. immerit. neque mir. gra per frig. per maim Sacramenti:

Quest. 8ª

Quam effectus perre quemiant ab Eucharā; et qui ab illa caurent.

Certy ē inter Catholicos, q. sanctificans ē effectus Euchar. Ita definitur in Flor. in Decreto Eugenij et in Trid. s. 13 cap. 2. et passim docetur ab SS. PP. Et quia si cetera oīa Sacram. conferunt grā iustificans digne suscipientibus, potiori iure ea grā conferetur ab Eucharā in qua rē e fons, et origo totius grē. Hec grā tribuitur ab Eucharā per se loquendo ē augmentum grē, quia suponitur scilicet grā in suscipiente; per accens tn̄ aliquando pōt ēē ipsa grā effectus Euchar. ut constat ex dictis ān. 8.26

Specialis ē effectus Euchar. appellatur à Theis. et SS. PP. refectio spualis ... spualis refectio in quibusdam auxiliis specialibus quibus Deus succurrit intellm. ad illustrēs et cum volte ad inspir.es, per quas afficitur voltes ad amorem summi boni et ad exercitium virt. specialis quadam animi dulced.e et dar.e illis inspir.es et illustraoes virt. spuales reficiunt, augentque mys virtutes ... adquis impellunt, et allicunt

Est etiam specialis effectus Euchar. preservao a mortalibus ut docet Trid.na. Hic ē preservao fit per remotiorem occasionum et tent. vehementium, quibus Deus providerat hoc casum vel etiam per potiorum exhibitionem auxi.um quorum faulir vincamus occasiones peccandi in quas freq. incurrunt qui ad Euchar. accedere negligunt. ... Eucharm remissio peccorum venialium, in quibus ... actuali n̄ complacet inadvertent Theicos D. Thom. hic q. 73

ar. 9. ccc Maj. ind d. 12. Huius effectus meminit Tridentinum illis verbis = Sacramentum Eucharistiae sumitur tanquam antidotum quo Liberamur a culpis quotidianis. Id quod expressius adhuc habetur in Concilio Coloniensi fol. 58. ubi de Eucharistia ita loquitur = minora peccata oratione diluit.

Alij sunt effectus Eucharistiae, qui corporales dicuntur quia aliquo modo ad corpus pertinent. Primus est unio carnis Christi Domini nostri, quae ob unionem per localem praesentiam Christi Domini affert [illegible] actualia quibus pie corporeae excitantur ad actus, per quos suo modo participant dulcedinem huius alimenti Eucharistici iuxta illud Psalm. 83. cor meum et caro mea exultaverunt in Deum vivum. Haec unio simpliciter est moralis licet fundetur in physica efficacia et praesentia reali Christi Domini. 2us effectus est flos Caritatis qui in corpus redundat. Hic effectus causatur ab Eucharistia indirecte per intensionem huius charitatis quo facilius [illegible] gubernare affectus. Causatur etiam directe per qualitatem productam in ipso corpore, quibus ardor concupiscentiae temperetur, et minuatur. 3us effectus est gloria corporis quae speciali quodam titulo tribuenda est iis qui frequenter sumunt Eucharistiam tanquam pignus futurae gloriae iuxta illud Joan. 6. qui manducat meam carnem habet vitam aeternam et ego resuscitabo eum in novissimo die. De his vide P. Suarez late et erudite disserentem ad hanc quaestionem 19. disp. 64.

2a difficultas est de tempore, quo Eucharistia causat suum effectum [illegible] effectus gratiae, primo sive de augmento gratiae et remissione peccati venialis. In quo puncto P. Vasquez singulariter asseruit d. 203 cap. 2 Eucharistiam dum exit in ore operari gratiam. Deserendo est [illegible] quia communicatio huius effectus facta fuit a Christo Domino ipsius digne manducantibus iuxta illud qui manducat me, vivet propter me — Manducatio autem iuxta eius usurpationem non censetur ille contactus cibi ad os aut palatum, sed traiectio cibi ad stomachum. Clarius etiam fuit

Caiet.

Caset in ar. 1. bruins g. adverens esse gr. produci ab Eucha-
ra quandiu sp. durat in stomacho. Impugnat: quia gra
huius sacram. promissa e posita sdit. manducar. q. statim ac
dato manducao debitr gra sacram. nam sacram. et ca naria
gra, ac qinde statim ac posita e sditio, ponitr esse: q. inde-
pendr ab illa durat. speciez in stomacho sferto gra: quia ante
ee, durat. dato perfa manducao: pt. quia ad gra sacram.
ex opere operato nihil refert quod sacram. sumatr in parva
aut in magna quant. e acqinde nihil refert ad hunc effu q
plus, minusve duret in stomacho: gra ergo sacram. dato in inst.
et indep. ab ea durat. speciez

Sed diffile assignatr hoc instans, in quo causetr gra
ab Eucharistia ex opere operato. R. sunt tres dicendi mod. anna-
merar. 1. e afferri gra, q. do spes sacrales attingunt terminu
illu, in quo guttur dividitr ab stomacho. 2. est q. do spes illu
incipiunt transsilire. 3. e q. do tota hostia deducta e ad stoma-
chu. Et tantu reducit sets. d. ad finem re hanc incerta ee, et ar-
bitrio X. Dni remittenda. Probabilius tn judico, gra produci ab
Eucharia in eo inst., in quo aliqua p. speciei sacralis pertingit
stomachu, ee traiecta e per gula, seu guttur quia tunc fata e
perfa manducatio sacram. et ca suff. ad gra.

Disp. 6.

De subiecto recipiente Eucharam

Multa intra disp. e cursim sspletemur, quae lon-
giori exam. digni sunt; id tn quia iam schol. curriculi meta
n patitr. Primu despiciepto 2o. est huius suscipiendi Eucharin dicemq
et quing, et quando illis obligentr. Deinde de dispor. spuali

et corporali requisita ad Euchar. suscept.m Sanda inveniam aut in modo Communionis cotidianae examinationis. De his ibi late differens Theol. cum S. Thoma hic q. 80, et 81 et cum Mag. in 4. d. 12.

Quaest. 1a

2. An et q. obliget ad recipiendam Eucharistiam

Duplex est praeceptum seu obligatio accipiendi Euchar. diuin. et humana. Praeceptum Divinum agnoscunt Theol. in illis verbis X. Dni: nisi manducaveritis carnem filii hominis etc. in illis etiam hoc facite in meam commemorationem. Huius div. praecepti meminit Trid. s. 13. cap. 2. ubi ait: Salvator noster discessurus ex hoc mundo ad Patrem sacramentum hoc instituit, et in illius suscept.e colere nos sui memoriam praecepit. quapropter hodie nullus catholicus negat praeceptum div.m suscipiendi Eucharistiam, ut notat P. Valent. d. 6. q. 8. p. 4. Licet apud antiquiores fuerit res ista adeo aperta: nam graves Theol. hoc praeceptum negarunt quos refert P. Amicus d. 29. sect. 1. imo et Sanctus Thom. hoc praeceptum negavit in 4. d. 9. q. unic. ar. 2. questiunc. 2. quam sna postea retractavit hic quaest. 80 ar. 11.

Mar. Theol. est de tempore quo instat obligatio huius praecepti div.i sed quia haec diffic. com. est ad dia praecepta positiva, illam eamque late discussimus in Tra de Praeceptis char.is an. 63 exponentes quando obliget praeceptum div.m de dilect.e Dei, illuc ob id nos remittimus. Solum hic addo consequentius impossibile esse a Deo hoc praeceptum quod est necess.m morale Eucharistia sine qua fere impossibile est homi adulto variis tentationibus illecebris tentatum, resistere firmus in gratia per longum tempus, ut notavimus n. 108 = quapropter qui ultra annum voluntarie omitteret suscept.m Eucharistiae absque dispens.m praeceptum peccaret. Id quod suadet ipsa Eucharistiae institutio facta per modum cibi, et propterea etiam nomine Viatici = accipiendi n. si req. in fine vitae sed etiam in toto vitae decursu seu itinere, quo ad Patriam pergimus = ad eum modum quo viaticum corporale non solum requiritur ad

ad exitum via, et ad totum etiam iter peragendum.

Ecclesiasticum praeceptum sumendi Eucharistiam expressum fuit a Concil. Later. relato Cap. omnis utriusque sexus his verbis: Omnis utriusque sexus fidelis postquam ad annos discretionis pervenerit, sed saltem in anno suscipiat suscipiens reverenter ad minus in Paschate Eucharistiae Sacramentum nisi forte de consilio proprii sacerdotis ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab huiusmodi perceptione duxerit abstinendum, alioquin et vivens ab ingressu Ecclesiae arceatur, et moriens Ecclesiastica careat sepultura. Id quod etiam decernit Tridentinum s. 13. can. 9. in hoc capite duo praecepta continentur aliud de confessione annuali quod explanat Theologi in tractatu de Poenitentia aliud de suscipienda Eucharistia, cuius expositio praesentis loci est.

Tempus, quo urget obligatio huius praecepti Ecclesiastici sciendum est non Paschalis non solum venire diem Resurrectionis Domini, sed quindecim dies scilicet a Dominica Palmarum usque ad Dominicam in Albis inclusive. Ita constat ex praxi Ecclesiae et ex declaratione Eugenii 4. ut inquit Navar. in summ. cap. 21. n. 45. Immo in aliquibus dioecesibus ex consuetudine vel ex privilegio recepta est ut huic praecepto communicandi satisfiat ab initio quadragesimae usque ad Dominicam in Albis, quod in hac Cordubensi Dioecesi per antiquam consuetudinem receptum esse dicitur.

Rogas 1. an hoc praeceptum sit affixum Paschali itaut qui illud tunc non impleverit non amplius teneatur communicare eo anno? Ita esse defendunt graves Theologi Silvester, Soto, Toletus, Valentia, et alii quos refert et sequitur Diana loco n. 11. q. resolut. 11. Contrariam tamen docuit Navarrus loco citato Suarez d. 70. sect. 2. Alorius Coninck Layman Sagundez Castrop. alii que sequitur eum Diana

Judico hoc tamen omnino esse verum perseverareque obligationem communicandi eo anno si in Paschate non fuit adimpletum praeceptum. Ratio quia in Cap. illo Omnis utriusque sexus duo praecepta continentur videlicet aliud communicandi intra annum quod pertinet ad determinandam frequentiam communicandi; alterum vero communicandi in Paschate propter maiorem temporis congruitatem et meliorem animorum dispositionem. Hoc vero praeceptum alligatur tempori quia respicit venerationem illius festivitatis, illud primum adhuc perseverat transacto Paschate, utrumque hoc praeceptum constat ex illo cap. et ex decreto Trid. supra citato.

Rogatur vero an qui in Paschate non communicavit teneatur communicare quamprimum possit? Resp. non teneri ad statim communicandum sed solum ad communicandum intra annum, qui annus ex probabiliori sententia computatur a principio Januarii usque ad finem Decembris. Ratio est quia ille tantum solum tenetur praecepto anni communis sive praecepto communicandi intra annum: nam aliud praeceptum communicandi in Paschate adimpleri non potest elapso Paschate, et illi praecepto communicandi intra annum satisfit per communionem factam quocumque anni mense et die, ergo qui in Paschate non communicavit non tenetur statim ad communionem, sed solum intra annum. Ita expresse Cardinal. de Lugo disp. 16. S. 4. et cum multis aliis Henao d. 14 sect. 4. n. 60.

Rogatur vero an qui non communicant tempore Paschatis incurrant ipso iure censuras ecclesiasticas?

Id quod constat ex ipso textu capitis supra relati ubi sic praescribitur poena quae debet imponi a praelatis transgressoribus praecepti quae propterea in multis dioecesibus poena excommunicationis iniungitur illis qui tempore Paschatis non communicaverint nisi in-

intra 8 dies coicent q. sit in pena pecci ptermisy communion a qua pena n valet absolvere Ecla, nisi pmissa satisfatt.e coicandi. Hac oia intellig.da sunt cu ea restrit.e quā addit in ipso Capite, Vt nisi de pprij Sacerdotis Scilio ob aliquā rōably cam ad tempus ab huiusmi percept.e duxerit abstinendu.

quā à Personis teneantr pcepto Communicandi contractiam ex eodē Capite, nempe teneri oēs fideles, idest, baptizatos postqm ad annos discret.s pervenerint. quapptr cathecumeni adulti, n licet accedere ad Eucharam, eo quod Bap.mus sit janua ad Sacram.ta Eclæ. Sunt etiam incapaces accedendi ad Eucharam perpetuo amentes, nō minus quā pueri, qui ndū ad annos discret.s pervenere. Quod si amentia sit ad tpus, vel in aliqua tm materia delirent, utique accedere possi, et debent. quæ dottra sumitr ex D. Thomæ 3. p. q. 80. ar. 9

Qdo tn incipiat in Pueris obligao suscipiendi Eucharā difficile est desiniri. Regula generalis ē, eam obligaem incipere, qdo possint deverenter Eucharā suscipere, et absque periculo alicuius indecentiæ. Ideo graves DD. ap. Dianā p. 3. tt. 6. resol. 13 docent, eā obligaem incipere à 10 ætatis anno: alij vero ap. Leandru p. 3. tt. 6. q. 5. eam obligaem ordinarie ponunt ad 12 vel 13 annu. Hoc à prudenti Confessarij judicio relinquendu ē, qui hic, et nunc Capacitm aut incapacitm pueri dignoscat.

Quæst. 2a

De Dispos.e requisitā ad Recipienda Eucharā.

De Dispo[sitio]ne spirituali et interna

Certum de fide est ad dignam Eucharistiae sumptionem praerequiri statum gratiae; est n[am] sacrilegium accedere ad Eucharistiam cum conscientia peccati mortalis. Ita definitur in trid. ss. 13. cap. 7. ex D. Paulo 1. ad Cor. 11. quin. manducat et bibit indigne, reus erit corporis et sanguinis Domini. Hinc patet mentem esse contra haereticos, ut patet Bellarmin. lib. 4 de Eucharistia a cap. 15. et Suarez d. 66. sect. 1. alii que citat. Ratio theologica desumitur ex S. Thomâ quia accedens ad Eucharistiam cum conscientia peccati lethalis irrogat gravem irreverentiam sacramento et impedit augmentum gratiae quod ex opere operato provenit ab Eucharistia; reddit que irritam efficaciam, et finem sacramenti.

Rogas 1.º Utrum in aliquo casu liceat alicui Eucharistiam sumere cum conscientia peccati mortalis? P. Vasq. d. 207. cap. 1. admittit casum in quo haec indigna susceptio fiat absque novo peccato, si vult intendere periculo notabilis irreverentiae inferendae sacramento in subita paganorum irruptione conscius peccati mortalis suscipiat Eucharistiam = est il[lud] casus quo sacerdoti vel laico post sumptionem Eucharistiae occurrat in memoriam peccatum mortale. Dicit tamen censeo omnino verum esse D. Vasq. contra Citatos. quia nullus casus est in quo Creatura non possit conari ad Dei amorem perfectum media gratia purificetur, ac proinde nullus casus est, in quo ad id non teneatur. Si autem propter inadvertentiam aut tepiditatem non meminerit huius obligationis perinde est ac si non meminisset peccati: excusatur ergo a novo peccato non quia eo casu non teneatur digne communicare; sed quia deficit advertentia necessaria;

et

et libertas ad novum peccatum.

Rogas 2°. An sit peccatum veniale communicare cum conscientia peccati venialis? Certum est, peccatum esse veniale ordinarie ipsum communicare ad finem venialiter malum. Certum quoque est non impediri effectum gratiae per peccatum veniale. Neque igitur esse novum peccatum veniale accedere ad Eucharistiam cum peccato veniali actuali, ut si quis recipiens sacramentum actu complaceat in aliquo levi malo, vel accedat voluntarie cum aliqua vana cogitatione aut distractione. Ratio est, quia ita accedere est speciali irreverentia sacramentum; irreverentia autem peccatum est, licet ob levitem potest esse veniale. Ita de sacramento levis tradita inter recitandum horas canonicas non eo habet malitiam detractionis sed etiam circumstantiam sacrae recitationis officii. Videtur autem in negale esse de reverentia sacramenti actu assistere et amplecti obiectum turpe, dum actu recipit sacramentum. Vide P. Suarez disputatione citata et Cardinal de Lugo d. 14. s. 2.

Suppositum certum est ante Eucharistiam sumptionem necessariam esse confessionem sacramentalem omnia peccata mortalia, et non sufficere actum contritionis. Ita constat ex Trid. s. 13. cap. 7. ubi hanc obligationem exponit non tamquam novam, sed tamquam ab initio Ecclesiae vigentem, deducitque ex illo: Probet autem se ipsum homo, et sic de pane illo edat etc. Hic autem probatio de sacramentali confessione intelligitur a Tridentino, cum tamquam tradita a Domino traditur nobis a D. Paulo illis verbis: Ego enim accepi a Domino, quod et tradidi vobis etc. Ratio congruentiae huius obligationis est, quia reverentia debita Eucharistiae petit ut ad illius susceptionem accedamus cum maiori certitudine iustificationis, et dispositionis, quam maior certitudo moralis habetur ex confessione sacramentali, quam si solum conemur ad contritionem.

Dantur tamen aliqui casus, in quibus licet accipere Eucharistiam non praemissa confessione sacramentali, sed cum sola contritione peccati mortalis

si videlt Jncurrat necess.a accipiendi Euchar., et n. detr copia confessarij. q. deducitr ex Trid. sin citato. Ita dingit moribundo cui desit diaconus potens illi Euchar. ministrare; desit tn sacerdos qui possit absolvere. Ita etiam dingit sacerdoti, qui communicando moribundo teneatr celebrare, nec heat, cui confiteatr. qui casus exprimitr à Suar. d. 66. sect. 4.

Et etiam casus necess.i q. nequit omitti sumptio Euchar. aut Missa celebrari absque gravi infamia, aut scandalo. vel sine periculo vitæ. Ideo sacerdos, præsertim Parochus in populo, ubi alius sacerdos n. sit, pot celebrare in die festo, n. præmissa confess.e n. solus ut populus audiat Missam, sed ne ipse infamiam incurrat, aut causet scandalum. Ideo etiam sacerdos iam celebraturus si in altari recordetr alicuius pecci mortalis n. tenetr confiteri, q. solum conferi, et ita comicare n. solum ut sacrificium n. interrumpatr sed supra ad vitandum scandalum et infamiam. Id quod evenit laico, qui in numero iam comicantium sit, ibique recordetr pecci quod confessus n. fuerit.

In his et similibus casibus licita est sumptio Euchar. n. præmissa confess.e quia licet præceptum de præmitt.da confess.e sit divinum noluit Deus cum vitæ et honoris dispendio, vel cum alio gravi incommodo nos obligare, ut poterat. Id à colleg. à theis, cons. dicit confessio sacralis pro medium aptissimum ad purificat.m n. tn est simplr. necaria quia pot homo per contrit.m perfectam se purificari, et ita disponi ad suscept.m Euchar. sic etiam præceptum de integrit.e mati confessionis è div.m nec tn obligat cum periculo vitæ aut infamiæ ut certum è.

Sed rogas, an qui n. præmissa confess.e comicavit teneatr confiteri q.m primum poterit. Fundatr hoc dubium in verbis illis Trid.ni

quod si urgente necessitate Sacerdos absque propria confessione celebraverit, quamprimum confiteatur. Dico, hoc praecepto solum obligari Sacerdotem celebrantem sine propria confessione urgente necessitate, quia de solo Sacerdote celebrante in ijs Tridentinum loquitur Concilium. Ita gravior sententia, quam refert et sequitur Leand. d. 7 q. 98. quapropter Sacerdos non celebrans, sed communicans, aut laicus non tenentur hoc praecepto, sed etiam non tenetur Sacerdos qui non ex defectu confessarij, sed ex malitia celebrat non praevia confessione. Ita expresse Lugo in disp. 14. sect. 2. ubi hoc praeceptum late discutit.

Sect. 2ª

De Jejunio requisito ad recipiendam Eucharistiam.

Ad Eucharistiam sumptionem requiri jejunium naturale ex praecepto Ecclesiastico, quapropter revera huius sacramenti certum est intrinsece, ut late probat Suar. d. 68 et Lasquez d. 211. et alij communiter. Intra illa est jejunium naturale, Divinis Ecclesiasticum sed Ecclesiasticum consistit in abstinentia a carnibus, et aduplici comestione in tradie[?] naturali. Jejunium vero naturale est abstinentia a quocumque cibo, et potu, quapropter peccatum mortale est per se loquendo accedere ad Eucharistiam eum, qui post mediam noctem sumpsiret aliquid per modum cibi, aut potus quantumvis exiguum quantitatis sit. Quia in hac materia non datur parvitas, sed non decipitur propter se, sed propter significationem, ut videlicet denotetur Christus Dominus esse primum cibum nostrum, et in [illegible] tendum. Ita licet parva aqua quantitas a vino consecrando addendum[?] miscenda sit obligatio gravis est, quia non decipitur propter se, sed propter significationem mysterij.

N.º adverte 1.º ieiunium hoc naturale non violari si ex ablutione oris guttula aquae aut alterius liquoris qui gustationis causa ori admovetur deglutiatur per modum salivae: non itidem violatur si sanguis, aut alii humores ex capite defluentes deglutiantur, neque per traiectum ad stomachum alicuius particulae cibi quae ex coena praecedentis noctis haereret inter dentes: non itidem violatur hoc ieiunium si aliquid per modum respirationis traiiciatur ad stomachum ut si ore aperto culex, aut musca irrepserit, vel aliquid pulveris, aut pluviae guttula attrahatur. Demum ut graves Theologi docent cum Diana tom. 2. tr. 4. resolut. 38. ieiunium naturale non violatur, etiamsi in quantitate magna sumatur aliquid quod non est cibus ut papyrus, terra, aliquorum fructuum officula, fragmenta metallorum, et fila quia haec omnia cibus non sunt, nec alterari possunt a stomacho, et nutritione servire

Adverte 2.º aliquando licitam esse communionem non ita ieiunis 1.º in mortis periculo, sive ex infirmitate sive ex sententia iudicis tale periculum immineat: tunc non communicatur per modum Viatici, et post quam non ieiunus communicare si commode non posset spectare tempus matutinum ut ieiunus communicet. 2.º quando est necessarium ad perficiendum sacrificium ut si sacerdos post sumptionem calicis advertat se sumsisse aquam, aut post ablutionem advertat remanere in patena aliquam particulam, vel in fundo calicis particulam hostiae. Idque etiam verum est quando contingeret, sacerdotem post consecrationem in morbum incurrere: tunc non ad perficiendum sacrificium sacerdos non ieiunus potest communicare. 3.º quando est periculum imminens alicuius irreverentiae inferendae Sacramento.

Rogas 1.º An intra tempus eiusdem infirmitatis periculosae liceat communicare non ieiuno? Certum est posse, si infirmus evaserit peri-

periculum et postea aliud incurrit. Sed dicta sunt, si gerit hoc id periculum. Resp. affirmative cum gravis Theologis quos citat et sequitur Card. de Lugo d. 15. sect. 3. Ratio mihi est quia Ecclesia dispensat cum infirmis periculosis in ea lege ieiunii, quod non solum pro una vice excipiunt, sed pro toto eo tempore quo duret periculum: nam ubi lex non distinguit, nec nos debemus distinguere, praesertim in favorabilibus.

Rogas V. An liceat sacerdoti non ieiuno celebrare ut aegroto constituto in mortis periculo Viaticum ministret? Affirmant graves Theologi relati a Card. de Lugo. Ipse tamen negative, et cum Navar. Suar. Vasq. Tolet. aliisque, quibus et ego adhaereo, quia praeceptum dandi viaticum debet intelligi quando possit Christiani et ordinaria ratione, alioqui etiam posset sacerdos celebrare ad communicandum infirmum absque vestibus sacris, absque altari, et sine pane azymo, quod nullus concedit. Et licet hoc praeceptum ieiunii dispensatum sit quoad ipsum aegrotum communicaturum, non reperitur talis dispensatio pro sacerdote celebraturo ad communicandum infirmum. Unde contra quod si sacerdos communicandos vitam periclitaretur posset celebrare non ieiunus ad communicandum se ipsum.

Rogas V. An liceat non ieiuno communicare, aut celebrare ad vitandum scandalum, aut gravem infamiam? Affirmative remittit Suar. ad Vitandum scandalum, aut gravem infamiam. Affirmative remittit Suar. et Vasquez quos sequitur Lugo sua relatus et ego probabilius iudico, quia praeceptum humanum non solet cum tanto damno obligare. Et quidem si aliquis sit in numero iam communicantium, vel sacerdos in altari, ibique recordetur se aliquid comedisse, non debet a Communione abstinere ad vitandum scandalum, ut docent quoties quidem in quocumque casu timeatur scandalum, vel infamia

10 Quaest. 8a

Vtrum omnibus indifferenter expediat quotidie communicare?

Certum in hac difficultate antiquorum scholasticorum doctorum quidam neoterici nostro saeculo in dubium adduxerunt, quorum primus fuit Petrus Vincentius de Marsilla Benedictinus a Sancto Pontio[?], tellus[?] Theologiae professor, qui Memoriali quodam ad Archiepiscopum dato, et deinde integro libello, quem additiones ad Memoriale appellavit, conatus ostendere communionem cottidianam omnibus indifferenter expedire, ideoque concedendam. Opinionem plenam[?] falsitatis specie obvelatam aliqui deinceps amplexi sunt, sed ut in plurimis[?] anonymi. Et quia hispano idiomate [illegible] dati sunt libri, et ad plebem etiam pervenerunt, ipsi, ut a doctis, in variis et plerumque deteriores partes divisi sunt.

Suppono 1o hominem quemcumque existentem in gratia posse absque peccato mortali quotidie communicare: quia sicut praeceptum grave solum obligat ad communionem annuam, ita solum prohibet duas communiones in eodem die. Quapropter sicut qui semel in anno communicat per se loquendo non peccat lethaliter, ita qui quotidie communicat, nullum peccati gravis reus est. Haec ergo quaestio solum procedit intra terminos consilii et perfectionis, in ea quaeritur non quid sit licitum absolute, sed quid sit melius, perfectius, et eligibilius. Suppono 2o usum quotidianum Eucharistiae per se loquendo et ceteris paribus perfectiorem esse usu rariori, et infrequenti. Ideo Tridentinum sessione 22 cap. 6 hanc frequentiam commendat, et desiderat. Est igitur difficultas an sint aliqui iusti, quibus melius sit rarius, quam singulis diebus communicare, licet ex se communio quotidiana perfectior sit? Ita licet virginitas perfectior sit quam nuptiae,

nutrit sin se, aliquando per accens huic hoi magis expediunt nuptie q̄m Virgin.te

Non ig.r nobis est, n expedire oibus indiff.r quotidie coicare, neque hoc ẽ illis utilius. Ita expresse S. Thom. tric q. 80. ar.º corpore, et iterū in 4.º d. 12. q. 3. ar.º 1.º et 2.º Ita etiam Bonav. ibid, et lib. 2.º de profectu religionis cap. 75 ubi ait = Vix aliquis ita religiosus vir et sanctus, exceptis Sacerdotibus, q̄ sel in septimanā sufficiat ei ex consuetud.e coicare, nisi specialis cā quandoque, vel ratio plus suadeat. Ita etiam Altensis, Albertus, Richard. Paludan. Dionis. Cartusianus, Antoninus, D. Thria, Caietan. et utraque Soto. Accesserunt Silvester Tabiena. Ledesma aliique m.plures quos sequitur Suar. d. 17 Sect. 2. Ex Jesuitis oes hanc doctrinā defendunt, utpote in Instituti Regula 26 Sacerdotum, in quā p̄scribitur, ne sint faciles ad communionē quotidianā penitentibus reddendā.

Adeo constans Theologorum ass.o Sanctor. testimoniis et firmitur, ... In ... tom. 3. lib. de ecclesiast. dogmat. cap. 53. ita loquitur: quotidie Euchar. communionē percipere, nec laudo, nec reprehendo; oibus tn dominicis diebus coicandum suadeo, et hortor: si tn mens sine affectu peccandi ē. quod a tribz n solum excludatur affectus peccandi gravitur manifestus et, quia cū tali affectu, neque diebus dominicis poterat communio permitti. Ideo Chrysostom. hom. 17 S. Epist. ad Hebr. Si quis n ē sanctus n accedat:

n simpl.r dicit a peccatis mundo. S. Sanctus: sanctus n. n. mundatio pecc. tm. facit, s.d etiam pp.a spiritus et bonorum opulentia. Itaque licet SS. PP. frequentes Eucharistiae magnopere commendent, sed maxi reverentia et animi puritatem requirunt, quae n. oibus cuiuscumque status hoibus reperiri solet.

Potissima r̃o huius resolut. desumitur ex reverentia debita tanto Sacramto. quae per nimium usum imminui solet, quia ipso usu pretiosa vilescunt. Propter hanc cam prohibita est duplex comunio intra diem, licet gratia propterea augeretur. Hac etiam de cã pueris baptizatis etiam doli capacibus negatur Eucharistia, licet hac illis augeret gratiam ex opere operato. Imò egrotus de manu laici, etiam deficiente Sacerdote, n. pot. comicare; et minus indveniens ė sine viatico moriatur quam Eucharistia tangi manu laicã. quidni ergò propter reverentiam Sacramti debeat hō venialibus peccatis plenus in ijs quae complacens abstinere à quotidiana communione. 2o. quia olim prohibitum fuit accedere ad Eucharistiam post coitum, etiam iugalem, et licitum propter reverentiam Sacramti. quae prohibitio licet hodie n. extet in iuris praecepto, extat tn in lõe consilij, ut ex S. P.P. docent oes Theologi, quos refert Thom. Sanchez lib 9. de Matr. disp. 13. ergò absque dubio melius ė abstinere à comunione cum qui n. habet peccatum mortale.

Hic à reverentia Sacramti contrahitur utilis fidelium efficacia huius cibi spiritualis expositio erucie, sive famem spiritualem quae n. nisi in corde puro, et à mundanis curis libero reperi-

reperiri quot. Ideo Bonav. in 4. d. 12. ita loquitur: maiori estate recipit hoc in vna Ebdom.a aut mensem cum bona pparat.e quam in multis si non se ppararet diligenter. Cum ergo difficilimum sit se quotidie pparare diligenter, famemque habere spiritualem, utilius erit rarius, quam quotidie co[mm]icare. Ideo in hac ma generalis regula assignari non pot; nisi q. vnusquisque Confessarij sui seu p. spiritualis consilium omnino sequatur qui aliter fecerit, magno periculo exponetur, qui vero al. docuerit, periculosam doctrinam et in Eccl.a inauditam tradet.

Pro parte opposita fundam.ta sunt. 1.m authoritas SS. qui vbique frequentiam huius Sacram.ti magnopere commendant. 2.m Eucharistiam appellari panem quotidianum quia quotidie accipi debet. 3.m usus Eccl.æ primitivæ in qua fideles oes co[mm]icabant quotidie. 4.m quia in grestu Sacram.ti qui datur ex opere operato oibus patet. 5.m quia laudabile est, sacerdotem quotidie celebrare, cum maior puritas requiratur ad celebrandum quam ipsi ad co[mm]icandum. Hæc oia facili solvuntur. Ad 1.m dic, SS. PP. vbique commendare frequentiam co[mm]unionis; ad illam tamen requirunt eximiam animæ purit.m et pparat.m ut sciatur, reverentia debitam Sacram.to; hæc est eximia puritas et candor animi non reperitur in oibus iustis cuiuscumque status. Ad 2.m dic Eucharistiam esse panem quotidianum supposita dispo.e debita, quam etiam petimus dum petimus illum panem nobis fieri quotidianum. Ad 3.m dic Eucharistiam permittendam esse quotidie, et consulendam cuicumque habenti

fervorem illius saeculi qualem hodie in oes haberent, et utina
haberent. Et certe non est credibile diugatos in illo etiam saeculo
post copulam accessisse ad Eucharistiam, cum constet illo saeculo id
prohibitum fuisse. Ad 9m respondeo maiorem fructum percipi ex una
communione cum bona praeparatione quam ex multis sine ea praeparatione de-
ficiat, ut ait Bonavent.a Ad 5m respondeo, optimum esse consilium ali-
quando abstinere, etiam sacerdotes ut postea deverentius ac-
cedat, ut consulit Bonav. lib. 2. de profectu Relig. cap. 77. Prae-
terea sacerdos cum pari dispositione det frequentius celebra-
re propter maiorem obligationem id faciendi, et quia celebratio
Ecclesiae, cuius puritas reddit eum magis Deo acceptum.

Sed haec iam sufficiant de Venerab. Euchar. Sacram.
Cuius maiestatem supremae caelitum mentes venerantur, nec satis
possunt exponere. Cedant ergo dicta in commendationem et gloriam
omnipotentis Dei sub mirabili hoc sacramento delitescentis,
cedant etiam in Deiparentis Mariae sine labe originali
conceptae laudem, nec non SS. Apostolorum Petri, et Pauli honorem,
in quorum pervigilio huic tractatui finem imponimus.
Cord. an. 1615

P. Ignatius de Vargas